

MINISTERUL EDUCAȚIEI

C A S A
CORPULUI
DIDACTIC
VĂLCEA

Nr. 4

PAIDÉIA

Simpozion Național

Promovarea egalității de șanse, prin educație

EDITURA NOVA DIDACT

Râmnicu Vâlcea
AUGUST 2022

Revista Paideia

Colectivul de redacție

DIRECTOR:

Prof. dr. Adrian LUCA

MEMBRI:

Prof. Valeria ȘANDRU

Prof. Dumitru CIOBANU

Ec. Varinia DUMITRANA

Bibliotecar Georgeta PURANU

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

GRAFICĂ COMPUTERIZATĂ:

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

LAYOUT:

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

COPERTĂ:

Informatician Alexandru Constantin DĂSCĂLETE-BURTEA

Autorii articolelor sunt responsabili pentru conținutul articolelor din revistă.

Editura NOVA DIDACT

Revista apare anual, fiind editată și publicată de Casa Corpului Didactic Vâlcea

ISSN 2668-4586

ISSN-L 2668-4586

EDIȚIE CD-ROM
AUGUST 2022

ΠΑΙΔΕΙΑ

Cuprins

1.	<i>Școala ca organizație școlară.</i>	10
	Inspector Școlar General Județean Prof. Mihaela Andreianu	
2.	<i>Motivul apariției organizațiilor sociale.</i>	11
	Director al Casei Corpului Didactic Vâlcea Prof. Adrian Luca	
3.	<i>Instrumente digitale de creare a cărților audio și video</i>	13
	Profesor Valeria Șandru Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
4.	<i>Dezvoltarea creativității</i>	20
	Prof. înv. Primar Drumeși Adriana Elena Liceul „George Țârnea” Băbeni	
5.	<i>Educație pentru toți: individualizare, accesibilizare</i>	21
	Prof. înv. primar Bălțatu Laura Școala Gimnazială Comuna Fânțești	
6.	<i>A preda și a educa</i>	23
	Prof. Oprea Carmen Școala Gimnazială „I. Gh.Duca” Râmnicu Vâlcea	
7.	<i>Activitate de învățare având la bază TIM</i>	25
	Prof. Diaconu Liudmila-Elena Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea	
8.	<i>Egalitatea de șanse prin educație - de la principii la aplicarea în sala de clasă</i>	26
	Amalia Istrate Colegiul Național „Alexandru Lahovari”, Râmnicu Vâlcea	
9.	<i>Provocarea prezentului-bullying-ul</i>	27
	Antonescu Valeria Cristia Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea	
10.	<i>Asigurarea egalității de șanse prin educație</i>	29
	Prof. Inv. Prescolar: Dinică Elena Ramona Grădinița cu Program Normal Colonie Râmnicu Vâlcea	
11.	<i>Asigurarea șanselor egale pentru copiii defavorizați</i>	31
	Prof. Drăghici Florinela- Elena Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Loc. N. Bălcescu, jud.Vâlcea	
12.	<i>Egalitatea de șanse</i>	33
	Prof. Căpățînă Maria Magdalena Școala Gimnazială Nr.4, Râmnicu Vâlcea	
13.	<i>Promovarea egalității de șanse în școală</i>	34
	Profesor Inv. Primar Cazacu Diana Filofteia Școala Gimnazială Nr.55, Sector 3, București	
14.	<i>Comunicarea –factor important în promovarea drepturilor copilului</i>	35
	Prof. Munteanu Mihaela Sorina Școala Gimnazială Achim Popescu, Păușești-Măglași	
15.	<i>Cultivarea toleranței și a altruismului</i>	37

	Prof. Pavel Ana Maria, Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea, Jud. Vâlcea	
16.	<i>Școala online – între necesitate și progres</i> Prof. Dăncău Monica-Adriana Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, Jud.Vâlcea	38
17.	<i>Asigurarea egalității de șanse în sistemul educațional</i> Prof. Înv. Preprimar Deaconu Elena Grădinița cu Program Normal Berislăvești, Județul Vâlcea	40
18.	<i>Discriminare în rândul copiilor</i> Prof. Nicolau Romanița Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea	41
19.	<i>Discriminarea și efectele ei asupra copiilor</i> Prof. învă. primar Iordan Lucreția Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea	44
20.	<i>Diversitate culturală la preșcolari</i> Prof. învă. preșcolar Mușat Ioana Roxana Școala Gimnazială Nicolae Bălcescu, GPN Rotărăști, loc Nicolae Bălcescu, Vâlcea	45
21.	<i>Efectele psihologice ale discriminării asupra copiilor</i> Prof. învă. primar: Dobra Carmen Mădălina Școala Gimnazială nr. 13 Râmnicu Vâlcea	47
22.	<i>Educația incluzivă</i> Prof. inv. Primar Vizantie Nicoleta Doina Școala Gimnazială Nr.13, Râmnicu Vâlcea	48
23.	<i>Educația religioasă între tradiție și modernism</i> Prof. Laura STROESCU Școala Gimnazială nr. 10 Râmnicu Vâlcea, județul Vâlcea	50
24.	<i>Educați incluzivă, educația pentru toți</i> Prof. Mirela Mariana Olariu Liceul Tehnologic de Turism Călimănești	51
25.	<i>Educație pentru egalitate</i> Prof. inv. Primar Dumitrescu Maria Mirela Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea	54
26.	<i>Egalitate de șanse în învățământul românesc</i> Profesor Tudor Liviu Bogdan Școala Gimnazială, Comuna Tomșani	55
27.	<i>Egalitatea de șanse prin educație</i> Profesor învățământ primar Dinu Manuela Liceul Tehnologic „Petrașcă Poenaru” Bălcești - Vâlcea	57
28.	<i>Educație pentru toți</i> Prof. învă. primar Șogor Maria Camelia Școala Gimnazială Nr. 4, Râmnicu Vâlcea	58
29.	<i>Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc</i> Prof. învățământ preșcolar Udrete-Stoiculete Gabriela-Cristina Școala Gimnazială, Comuna Frâncești, Vâlcea	59
30.	<i>Egalitatea de șanse implementată prin predarea diferențiată</i>	61

- Prof. Carmen Elena Ciucă
Școala Gimnazială Nr. 10, Râmnicu Vâlcea
31. ***Egalitatea de șanse în educație- teorie vs. realitate*** 62
Prof. Înv. Primar Dianu Silvia Doina
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, sat Rotărăști
32. ***Egalitatea de șanse în învățământul românesc*** 63
Prof. Petrescu Angela
Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea
33. ***Egalitatea de șanse în mediul școlar*** 65
Prof. Ganea Alexandru Marian
Liceul Tehnologic „Justinian Marina” Băile Olănești
34. ***Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc*** 67
Prof. Feloiu Ramona
Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni1 Râmnicu Vâlcea
35. ***Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc*** 68
Prof. Diaconu Iulia
Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea
36. ***Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc*** 70
Prof. Radu Laura-Elena
Colegiul Economic, Râmnicu Vâlcea
37. ***Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc*** 72
Prof. Grecu Cristian
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Loc. N .Bălcescu, Jud. Vâlcea
38. ***O experiență Erasmus*** 74
Prof. Buleteanu Iuliana
Liceul „George Țârnea” Băbeni
39. ***Jocul și reușita școlară*** 75
Prof. Trandafir Filofteia
Școala Gimnazială Comuna Budești
40. ***Grădinița și familia, factori primordiali în educația copiilor*** 76
Prof. Înv. Preșc. Peche Alina- Marieta
Școala Gimnazială Nr. 13 / Grădinița cu P.P. Nr. 14, Rm. Vâlcea, Jud. Vâlcea
41. ***Impactul formării continue și perfecționării în învățământ*** 78
Prof. Înv. primar Drumeși Adriana Elena
Liceul „George Țârnea” Băbeni
42. ***Incluziunea, o școală a diversității*** 79
Profesor de psihopedagogie speciala Nitulescu Maria Iuliana
Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Babeni
43. ***Incluziunea școlară a copiilor cu C.E.S.*** 80
Prof. Înv. preșcolar Cîrstea Alexandrina Adelina
Școala Gimnazială „Șerban Vodă Cantacuzino”, Călimănești
44. ***Promovarea egalității de șanse prin educație incluzivă*** 81
Prof. Ivașcu Roxana
Școala Gimnazială Nr.30, Brașov
45. ***Modalități de diferențiere a activității instructiv educative în scopul stimulării succesului și prevenirii***

	<i>insuccesului școlar</i>	83
	Prof. Bîtu Julieta Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea	
46.	<i>Prejudecați, discriminare, segregare în rândul copiilor</i>	88
	Prof. Mihai Maria Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”, Râmnicu Vâlcea	
47.	<i>Educația pentru cetățenie democratică</i>	91
	Prof. Alina Mihăilescu Colegiul Național de Informatică ”Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
48.	<i>Modalități practice de ameliorare a violenței în școală</i>	92
	Profesor Vereș Mihaela Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir	
49.	<i>Cum învățăm copiii să gestioneze banii</i>	93
	Ec. Negoescu Daniela Elena	
50.	<i>Egalitate de șanse și capacități individuale</i>	94
	Prof. Bălan Elena-Lăcrămioara Școala Gim. Sat Măgura, Mihăești	
51.	<i>Programele educațional-comportamentale în terapia copiilor cu autism</i>	95
	Prof. înv. preșc. Obogeanu Ramona Maria Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1 Râmnicu Vâlcea	
52.	<i>Tehnici fundamentale de dezvoltare a motivației elevilor în ora de educație fizică și sport</i>	97
	Onogea Rodica-Maria Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea	
53.	<i>Exercițiile fizice practicate în antichitate de populațiile din Egipt, India, China și Japonia</i>	98
	Prof. Orza Olimpiu Cristian Liceul Tehnologic „Brătianu” Drăgășani	
54.	<i>Evoluția biologică și socială a omului, originea exercițiilor fizice și formele de practicare la populațiile primitive din America, Asia, Africa Și Oceania</i>	101
	Prof. Orza Elena Luminita Liceul Tehnologic „Brătianu” Drăgășani	
55.	<i>Functional Diversity in the EFL Classroom</i>	104
	Prof. Papa-Drăgulescu Nadia-Iuliana Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
56.	<i>Școala Incluzivă</i>	105
	Prof. Păușescu Ioana Consuela Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
57.	<i>Politici privind egalitatea de șanse în educație</i>	106
	Prof. Glomnicu Corina Școala Gimnazială Nr.4, Râmnicu Vâlcea	
58.	<i>Școala incluzivă și instruirea diferențiată</i>	107
	Prof. Popescu Florina Școala Gimnazială ”Nicolae Bălcescu”, sat Rotărăști, comuna Nicolae Bălcescu, județul Vâlcea	
59.	<i>Educația - o șansă pentru fiecare</i>	109
	Prof. Giuran Adriana Mirela Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea	

60.	<i>Egalitatea de șanse în educație</i>	111
	Prof. înv. primar: Roman Elena-Bianca Școala Gimnazială Nr.4 Mun. Râmnicu-Vâlcea, Jud.vâlcea	
61.	<i>Promovarea egalității de șanse</i>	112
	Dinu Ovidiu- Gabriel Liceul Tehnologic „Petrache Poenaru” Bălcești - Vâlcea	
62.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i>	113
	Prof. Titoiu Maria Școala Gimnazială „Achim Popescu” Păușești Măglași	
63.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i>	114
	Prof. înv. preșc. Mihăilescu Maria Alina Școala Gimnazială Grigore Mihăescu /GPP Vlădești, județul Vâlcea	
64.	<i>Promovarea egalității de șanse prin educație</i>	115
	Prof. înv. primar. Trăneci Daniela Școala Gimnazială Udrești, Dănicei Vâlcea	
65.	<i>Politici actuale privind egalitatea de șanse în educație</i>	116
	Prof. Barbu Elena-Diana Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea	
66.	<i>Promovarea egalității de șanse în școală</i>	118
	Prof.inv.primar Ionescu Anamaria Scoala Gimnaziala, sat Magura, Mihaesti	
67.	<i>Promovarea egalității de șanse în școală</i>	119
	Prof. Înv. Primar Dogaru Nicuta Aura Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab”, Râmnicu Vâlcea	
68.	<i>Rolul cadrului didactic în realizarea procesului de incluziune școlară în învățământul preșcolar</i>	120
	Prof.în.v. preșcolar: Cumpănașu Maria Alina Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1, Râmnicu Vâlcea	
69.	<i>Rolul cadrului didactic în integrarea școlară a copiilor cu CES</i>	122
	Prof. înv. primar Diana-Cristina Șerban, Colegiul Național de Informatică “ Matei Basarab”, Râmnicu Vâlcea	
70.	<i>Programe educaționale pentru grupuri dezavantajate</i>	123
	Prof. Iordan Jeni Leliana Grădinița cu Program Prelungit Dumbrava Minunată, Craiova, jud. Dolj	
71.	<i>Egalitatea de șanse și nondiscriminarea în mediul școlar</i>	125
	Prof. înv. primar Proroc Elena Teodora Școala Gimnazială, Sat Măgura, Com Mihăești	
72.	<i>Egalitatea de șanse în învățământul românesc</i>	126
	Prof. Andrei Ecaterina Liceul Tehnologic Băile Govora	
73.	<i>Școala online-aplicații utile</i>	128
	Florin Antone Scoala Gimnaziala Muereasca de Sus	
74.	<i>Relatiile publice</i>	131
	Secretar, Roibu Oana Raluca Colegiul Național ”Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea	

75.	<i>Rolul firmei de exercițiu în dezvoltarea spiritului antreprenorial al elevilor</i>	131
	Profesor Ionescu Maria Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea	
76.	<i>Școala pentru toți și fiecare</i>	133
	Prof. Tertoreanu Aurelia Școala Gimnazială Nr. 10, Râmnicu Vâlcea	
77.	<i>Integrarea în școala de masă a copiilor cu cerințe educative speciale (CES)</i>	134
	Prof. Andrei Simona Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea	
78.	<i>Educația poate face diferența</i>	135
	Prof. Daniela Adela Igna Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir	
79.	<i>Educația interculturală- educația pentru egalitate de șanse</i>	136
	Prof. Boartă Mihaela-Tatiana Liceul Teoretic „Ioniță Asan” Caracal	
80.	<i>Strategii didactice eficiente utilizate în vederea înțelegerii textului literar</i>	137
	Prof. înv. primar Presecan Sabina Adriana Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir	
81.	<i>Rolul consilierii școlare în educarea caracterului la elevii cu tulburări de învățare</i>	139
	Profesor Consilier Scolar Tomescu Elena Liceul “Gheorghe Surdu “Orasul Brezoi	
82.	<i>Egalitatea de șanse între realitate și utopie</i>	141
	Prof. Ungureanu T. Floarea Școala Gimnazială Șerban Vodă Cantacuzino Călimănești Jud. Vâlcea	
83.	<i>Violența în mediul școlar</i>	142
	Prof. Dr. Dicu Sevastia Lizuca Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Băbeni, Vâlcea	
84.	<i>Teaching Grammar Through Stories - cercetare in domeniu -</i>	146
	Prof. Zaharioiu Ioana Scoala Gimnaziala Magura, Mihaesti	
85.	<i>Împreună pentru o educație mai bună</i>	148
	Prof. Zamfir Lăcrămioara Liceul Tehnologic ”Căpitan N. Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea	
86.	<i>„Toți copiii au șanse egale!”Ce este autismul?</i>	150
	Prof. În. Presc. Bunescu Mihaela Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”,/G.P.N. Rotărăști, Nicolae Bălcescu, Vâlcea	
87.	<i>Rolul empatiei in prevenirea abandonului școlar</i>	156
	Prof. Rodica-Elena Taicutu Scoala Gimnaziala ,Toma Caragiu” Ploiesti	

Școala ca organizație școlară.

Inspector Școlar General Județean

Prof. Mihaela Andreianu

Organizațiile școlare pot fi definite în varii feluri, iar acum încercăm să aducem în prim plan câteva dintre aceste forme de definire:

- „un câmp” (Pierre Bourdieu, 1980);
- „coordonarea planificată a activităților unui număr mare de oameni pentru realizarea unor scopuri sau țeluri comune, explicite, prin diviziunea muncii și activității și print-o ierarhie de autoritate și responsabilitate” (E. H. Schein, 1988);
- „grupuri de oameni care își organizează și coordonează activitatea în vederea realizării unei finalități relativ clar formulate ca obiective” (Cătălin Zamfir, 1993);
- „o rețea” (E. Lazega, 1994);
- „entitate socială, întemeiată cu scopul explicit de realizare a unor obiective specifice” (Mihaela Vlăsceanu, 1999);
- „un sistem de activități structurate în jurul unor finalități (scopuri, obiective) explicit formulate, care antrenează un număr mare de indivizi ce dețin statute și roluri bine delimitate în cadrul unei structuri diferențiate, cu funcții de conducere și coordonare a activităților” (Emil Păun, 1999);
- „o asociație de oameni de mari dimensiuni, constituită cu scopul de a îndeplini anumite obiective prin efort comun de grup” (Giddens, 2000);
- „o colectivitate de oameni, care lucrează împreună pentru atingerea unui scop comun, având la bază diviziunea muncii” (Vasile Cojocaru, 2002);

La rândul său Păun a propus următoarele caracteristici principale ale organizațiilor:

- structura organizațională (complexitate, roluri, statute, mărime, relații);
- controlul organizațional (structură ierarhică, relații de autoritate și putere, staff, birocratizare);
- comportamentul organizațional (scopuri, climat, cultură);
- schimbare organizațională (flexibilitate, promovarea inovațiilor, dezvoltarea personalului)

Cu referire la rolul managerului în organizație, Peter Druker menționează că „fiecare organizație așteaptă de la manager sarcini simple și concrete. Misiunea lui constă în a-i uni pe membrii organizației în jurul scopurilor comune. Fără această condiție ea nu este o organizație, ci o gloată de oameni”.

Unii cercetători au apelat la metafore pentru a defini conceptul de organizație. Astfel, Gareth Morgan, în 1998 a propus opt metafore pentru analiza organizației:

- organizația ca mașină, proiectată ca principal mijloc prin care pot fi satisfăcute trebuințele umane, un rol determinant avându-l normele care reglementează comportamentul uman la nivel organizațional;
 - organizația ca organism, ca un mecanism asemănător corpului uman, capabil de adaptare și caracterizat printr-o diviziune clară a muncii, a relațiilor interumane;
 - organizația tip creier, caracterizată printr-un grad crescut al raționalității, orientată către rezolvarea problemelor și dispunând de un mecanism autocritic și inovator;
 - organizația ca sistem cultural, fundamentată pe valori, credințe, autoritate și putere, dar și cu mecanisme de control și influențe, cu jocuri de putere și interese divergente;
 - organizația ca sistem politic, investită cu responsabilitate, autoritate și putere, dar și cu mecanisme de control și influențe, cu jocuri de putere și interese divergente;
 - organizația ca închisoare psihică, care supralicitează importanța miturilor, ceea ce îngustează vizibil raportarea la exterior;
 - organizația ca flux și transformare, capabilă de regenerare continuă și care evidențiază tipologii umane și comportamentale ce se manifestă la nivelul organizației;
 - organizația ca mijloc de dominare, de impunere a voinței proprii asupra indivizilor, unde se pot genera fenomene de segregare intergrupală sau de solidarizare în interiorul grupului;
- Școala se definește în special prin faptul că ea este o organizație care dispune de o structură formală,

respectiv una non-formală prin scopurile și interesele pe care le urmărește. La rândul lor alți sociologi și manageri în educație suțin că școala nu este doar o organizație socială, ea trece dincolo de acest statut ea devenind o organizație care trebuie să aibă o dezvoltare unitară, de sine stătătoare.

În concluzie, școala poate fi considerată o organizație deoarece îndeplinește mai multe caracteristici ale acestui tip de organizare:

- ✓ întreține multiple relații cu mediul extern;
- ✓ are două funcții sociale importante, și anume o funcție primară de formare a personalității de bază a elevilor, dar și o funcție secundară de formare a unor deprinderi din zona modelelor comportamentale;
- ✓ este un sistem formal deoarece prescrie reguli și norme scrise, dar și unul informal deoarece răspunde unor nevoi ale indivizilor;
- ✓ funcționează în cadrul unui sistem de comunicare eficient deoarece există o mulțime de nivele care se întrepătrund între ele;

Bibliografie

1. Adrian Hatoș, „*Sociologia educației*”, Editura Polirom Iași, anul 2006;
2. Alois Gherguț, „*Management general și strategic în educație. Ghid practic.*”, Editura Polirom Iași, anul 2007;
3. Constantin Cucos, „*Pedagogie. Editia a III-a revăzută și adăugită*”, Editura Polirom Iași, anul 2015;

Motivul apariției organizațiilor sociale.

Director al Casei Corpului Didactic Vâlcea

Prof. Adrian Luca

Din cauza luptei pentru supraviețuire, dar mai ales pentru dezvoltarea personală a omului, ființa umană trebuie să se organizeze, să-și fixeze niște obiective comune, care sunt specifice nu numai individului, dar chiar comunităților în care acesta trăiește. De aceea unii sociologi spun că acolo unde există oameni, sunt și organizații, viața lor depinzând de aceasta. Omul modern este o ființă organizațională întrucât își desfășoară activitatea într-un cadru organizațional.

Omul luat în mod individual nu poate să urmărească obținerea unor rezultate excepționale, scopurile pe care și le urmărește sunt extrem de limitate. De exemplu, un profesor urmărește să ajungă director, acest scop este unul care apare la nivelul puterilor sale, este ceva care depinde el de aceea este numit un scop individual. În schimb, există și scopuri generale, obiective care sunt desemnate ca fiind de interes comunitar sau colectiv. De pildă, obținerea unor rezultate bune la o școală, obținerea unor calificări școlare de înaltă calitate, un examen național sau de bacalaureat de nivel înalt pot deveni scopuri comunitare.

În urmărirea celor două tipuri de scopuri sunt mobilizate resurse, factori, actori care au diferite implicații asupra existenței umane, a manierei în care acesta acționează. Individul izolat este incapabil de a obține rezultate deosebite, oamenilor le vine mult mai ușor să obțină niște scopuri cu adevărat mari doar dacă acționează într-un cadru organizațional. Una dintre teoriile cele mai cunoscute este aceea că oamenii trebuie să coopereze deoarece omul privit în mod individual are niște limite în a-și organiza forțele, această imposibilitate de structurare a dispozițiilor proprii își are originea în puterea limitată a individului de a alege și de acționa în plan individual. Mai exact, individul este limitat în acțiunile sale în special de factorii de mediu cu care o persoană se confruntă, dar și de calitățile sale biologice. Singura cale de a depăși, de a transcende toate aceste limitări sunt acțiunea socială de cooperare, în aceasta, așa cum s-a mai spus, sunt puse laolaltă mai mulți factori care contribuie la desăvârșirea omului.

Organizarea și organizația apar în momentul în care avem persoane capabile să comunice unele cu

altele, adică dispun de un nivel ridicat de comunicare, dar au și dispoziția de realiza acest lucru. Apoi, aceste persoane au capacitatea de găsi scopuri comune, ele sunt conștiente că trebuie să coopereze, să acționeze în vederea atingerii aceluși scop comun. Mai exact, intenția de a comunica, la realizarea prin acțiune a unui scop comun înseamnă acceptarea de către individ a necesității de a coopera și de coordona acțiunile prin renunțarea la conducerea personală. Acum indivizii își dau seama de faptul că trebuie să coopereze, iar tot ceea ce au la dispoziție, resurse, acțiuni, factori, mediu social sunt toate subordonate unui scop comun.

În ceea ce privește apariția unei organizații în peisajul social al unei comunități, s-au conturat mai multe puncte de vedere. Unii autori susțin că prin intermediul unei organizații oamenii sunt capabili să realizeze trei lucruri pe care singuri ar fi în imposibilitatea de a le efectua, de a le realiza. Astfel:

- într-un cadru organizațional oamenii sunt capabili să-și dea dezvoltate propriile calități și potențe. Acum, indivizii pot să realizeze o diviziune a muncii, iar acest demers este unul care presupune un efort mai mic, oamenii nu trebuie să se implice peste potențele lor;

- reduce timpul realizării unui obiectiv, oamenii de regulă urmăresc mai multe scopuri, ei se pot mobiliza, în baza unei economisiri al timpului, în atingerea a mai multor scopuri, care de multe ori sunt concurente;

- oamenii pot să se bucure de avantajele acumulării de cunoștințe, de datele de care s-au bucurat de-a lungul timpului generațiile anterioare;

Apariția unei organizații se explică prin capacitatea acestuia de a realiza obiectivele individuale cât mai rapid, mai complet și mai eficient, dar și prin capacitatea lor de a răspunde unor necesități umane fundamentale.

Mediul social și cel natural fac ca o organizație să fie alcătuită din scopuri, participanți, structură și tehnologie. Pentru a-și realiza scopurile, organizația trebuie să fie dependentă de interacțiunea oamenilor și coordonarea acestora. Coordonarea scopurilor generează structura organizației, iar aceasta depinde de gardul de organizare a respectivei organizații.

Ca o concluzie se poate spune că organizațiile au apărut pentru că:

- ele îndeplinesc scopuri ale societății care reflectă nevoi și valori sociale și culturale;
- ele asigură o coordonare a eforturilor individuale în realizarea acelor scopuri pe care individul ar fi în imposibilitatea de a le realiza singur;
- protejează și transmit datele generațiilor viitoare;

Bibliografie

1. Adrian Hatoș, „*Sociologia educației*”, Editura Polirom Iași, anul 2006;
2. Alois Gherguț, „*Management general și strategic în educație. Ghid practic.*”, Editura Polirom Iași, anul 2007;
3. Constantin Cucoș, „*Pedagogie. Editia a III-a revăzută și adăugită*”, Editura Polirom Iași, anul 2015;

Instrumente digitale de creare a cărților audio și video

*Profesor Valeria Șandru
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

În secolul XXI, tehnologiile ocupă un loc tot mai important în viața cotidiană, iar tehnologizarea procesului educațional este inevitabilă. Prin aplicarea tehnologiilor și diferitelor instrumente digitale școala va reuși să facă față provocărilor timpului și să răspundă nevoilor educaționale a nativilor digitali.

Mulți profesori utilizează deja instrumentele digitale.

În cadrul proiectului Erasmus+ KA2, Lingua Mathematica, 2021-1-HR01-KA220-SCH-000034415, desfășurat la Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea am realizat o serie de activități de formare, seminarii și workshopuri, din care în acest articol prezint unul din seminariile susținute în perioada 23 – 28 mai 2022.

1. Digital storybooks

Recomandare: Story Jumper (<https://www.storyjumper.com>)

Tutorial: https://youtu.be/1bUPqVsH_Xs

StoryJumper

Site-ul gratuit de creare a cărților de povești are un suport excelent pentru sălile de clasă.

StoryJumper este un site web care le permite elevilor să creeze și să publice propriile povești ilustrate. Indiferent dacă elevii sunt scriitori începători sau își perfecționează abilitățile, StoryJumper le oferă posibilitatea de a își folosi imaginația, folosind o strategie reală de scriere, dacă șabloanele date de aplicație. Interfața simplă salvează automat progresul elevilor în timp ce ei postează imagini pentru a ilustra poveștile și pentru a adăuga text.

Un cont de profesor gratuit include un tablou de bord separat, funcții utile pentru clasă și o mulțime de suporturi didactice, inclusiv idei de planuri de lecție. O funcție de colaborare permite elevilor să lucreze împreună pentru a crea o poveste. Iar Proiectul Internațional de Scriere în Colaborare îmbină profesorii interesați cu o altă sală de clasă din altă parte din lume pentru un schimb de povestiri.

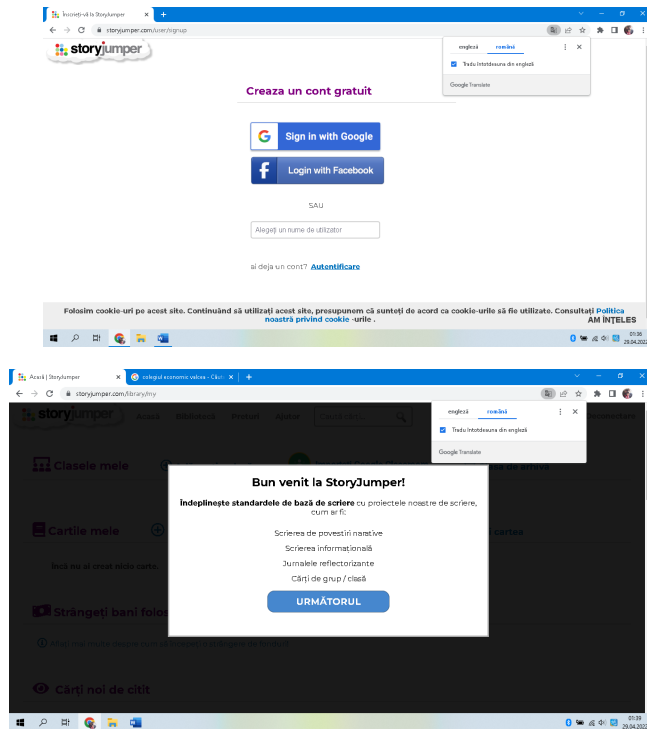
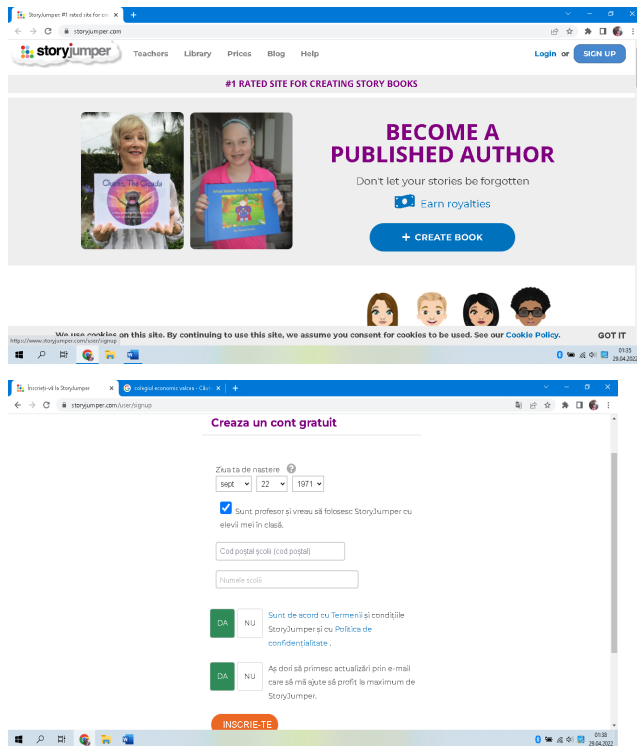
La fel ca multe programe de creare de cărți, interfața StoryJumper începe cu două pagini goale. Pentru a adăuga ilustrații, elevii aleg imagini dintr-un panou (de exemplu, un urs brun) și le trag în pagină, plasându-le pe un fundal ales de ei. Există fonturi și culori diferite, se pot suprapune texte într-o varietate de bannere stilizate. Dincolo de elementele de bază, există o mulțime de opțiuni de personalizare pe care elevii le-ar putea petrece mult timp explorând, cum ar fi includerea de fotografii, inserarea propriei lucrări de artă și proiectarea propriilor personaje. Elevii pot folosi, de asemenea, funcția de înregistrare pentru a-și adăuga propria voce citind povestea, sau pot explora alte opțiuni audio, cum ar fi muzica de fundal sau efectele sonore.

Autorii pot achiziționa copii digitale sau pe hârtie ale propriilor cărți și le pot pune la dispoziție pentru a le cumpăra oricui altcineva.

Link <https://www.storyjumper.com>

1 Crearea contului

Pasul 1 din 3: Creați o carte de practică

Pas 1 vedeți de ce elevilor le place să creeze cărți StoryJumper!

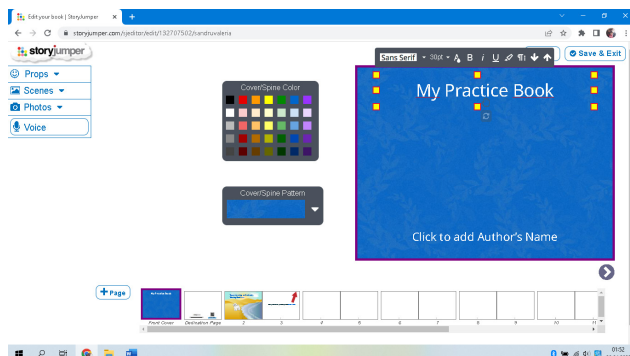
+ CREAȚI O CARTE DE PRACTICĂ

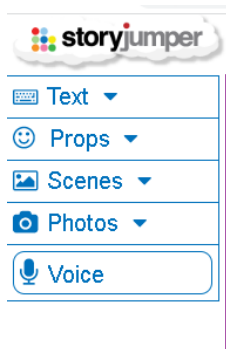
Pas 2 Tutorial: <https://youtu.be/qlqrpmFL55E> (5 minute)

Watch this short tutorial - it's very helpful!

Pas 3 Putem începe editarea așa cum ne dorim cartea.

2 Editarea cărții

Recomandare: Stabilește ce conținuturi și ce imagini dorești să ai în carte.

NU pierde timpul cu prea multe amănunte.

Atenție la editarea imaginilor și la claritatea textului.

Înregistrarea vocii se poate face pe fiecare filă a cărții.

Prima dată se editează coperta și pagina cu cuprinsul sau date de referință.

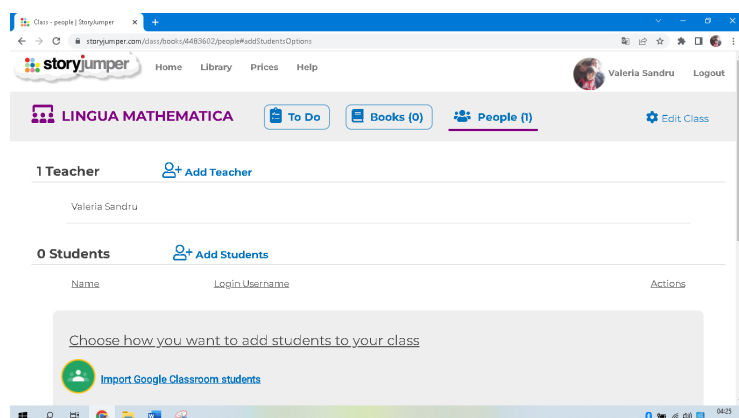
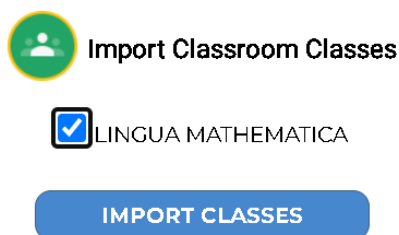
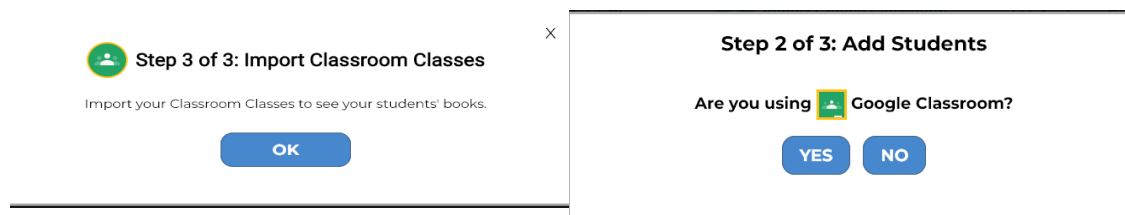
Ultima pagină este coperta finală.

Dimensiunea cărții nu trebuie să fie foarte mare; recomandarea este pentru editarea a 16 pagini, inclusiv coperțile.

Recomandare: Folosiți o pagină cu imaginea unui matematician și următoarea pagină introduceți textul despre acesta.

3 Publicarea

După ce editați textul, imaginile și înregistrați și voce, dacă doriți, urmați pașii de publicare ceruți de aceasta aplicație:

Famous
Mathematicians

Share with your classes

LINGUA MATHEMATICA [\(see shared class library\)](#)

Template Book?

Allow students to copy & create their own versions of this book

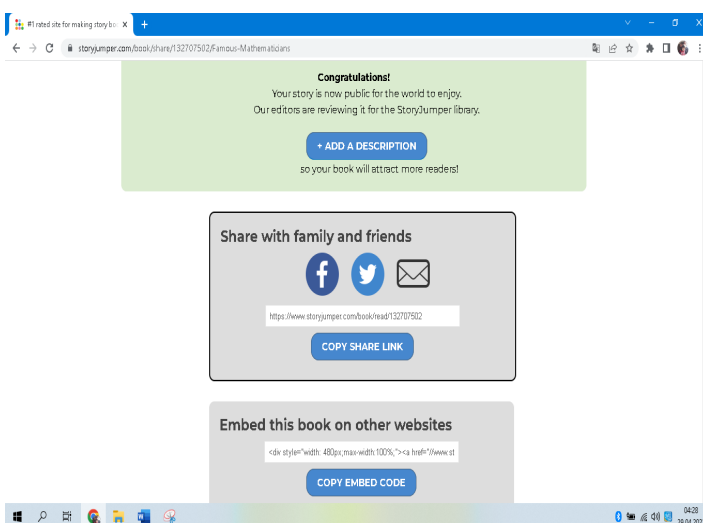

Share with the public

...so everyone in the world can discover and enjoy your story!

Remove anything that violates copyright (e.g. songs, images, ...)

MAKE IT PUBLIC

Acesta este link-ul:

<https://www.storyjumper.com/book/read/132707502>

2. Digital audiobooks

Recomandare: Audacity

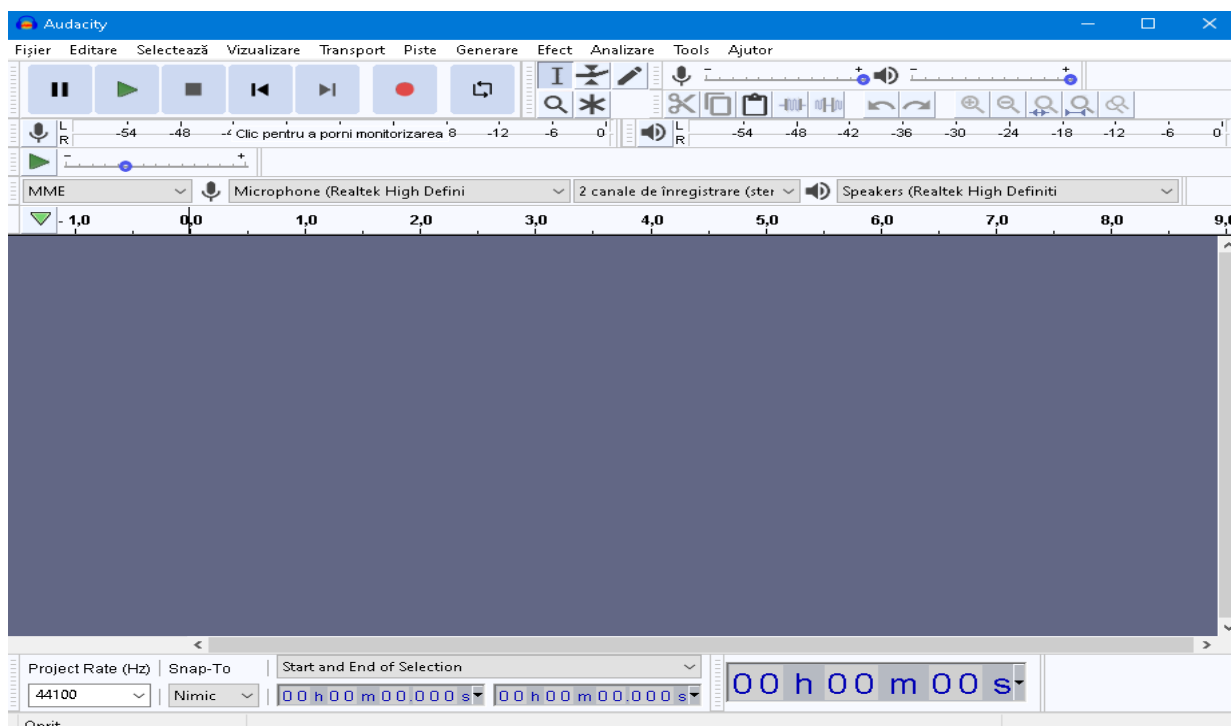
Software audio gratuit, open source, multiplatformă. Audacity este un editor și recorder audio cu mai multe piste ușor de utilizat pentru Windows, macOS, GNU/ Linux și alte sisteme de operare. Audacity este un software gratuit, open source.

Tutorial: <https://youtu.be/yzJ2VyYkmaA>

Pe lângă posibilitatea de a înregistra din surse multiple, Audacity poate fi utilizat pentru post-procesarea tuturor tipurilor de semnal audio, inclusiv pentru podcast-uri prin adăugarea de efecte precum: normalizarea, trimming, și fading (in and out).

Tutorial: <https://youtu.be/yzJ2VyYkmaA>

Pe lângă posibilitatea de a înregistra din surse multiple, Audacity poate fi utilizat pentru post-procesarea tuturor tipurilor de semnal audio, inclusiv pentru podcast-uri prin adăugarea de efecte precum: normalizarea, trimming, și fading (in and out).

Atelier de lucru: Folosind textul dat creai o scurtă povestire cu programul audacity.

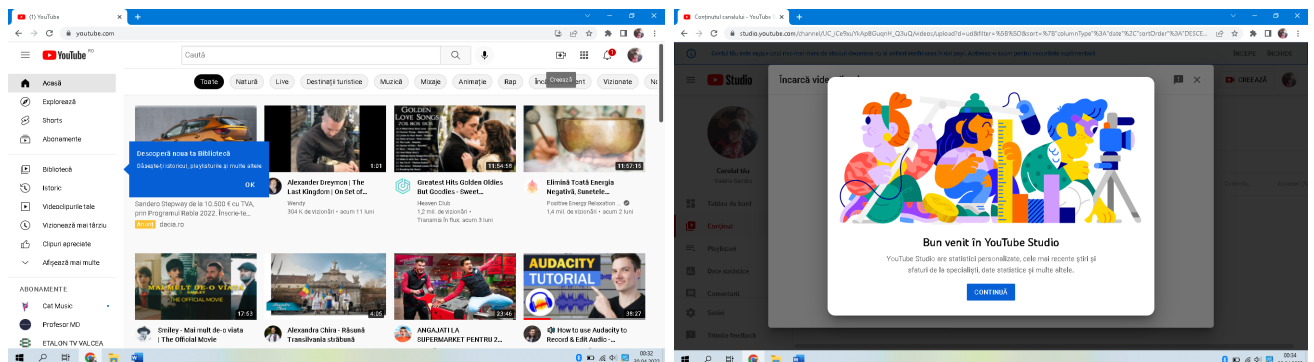
Încărați povestirea (fișierul audio) în drive-ul personal și apoi partajați-o (public, cititor) cu colegii dvs. Acest fișier audio îl vom folosi în aplicația Book Creator.

Link poveste:

<https://drive.google.com/file/d/1wSKWuuGKIYr0Sj1lrQiu7QfXxRB2VV9m/view?usp=sharing>

Recomandare:

Puteți să vă postați povestirea pe canalul vostru de YouTube. Fișierul trebuie încărcat sub forma unui video. Aplicația recomandată este prezentarea power point in care încărcăți imaginile si pe care o salvați ca fișier video.

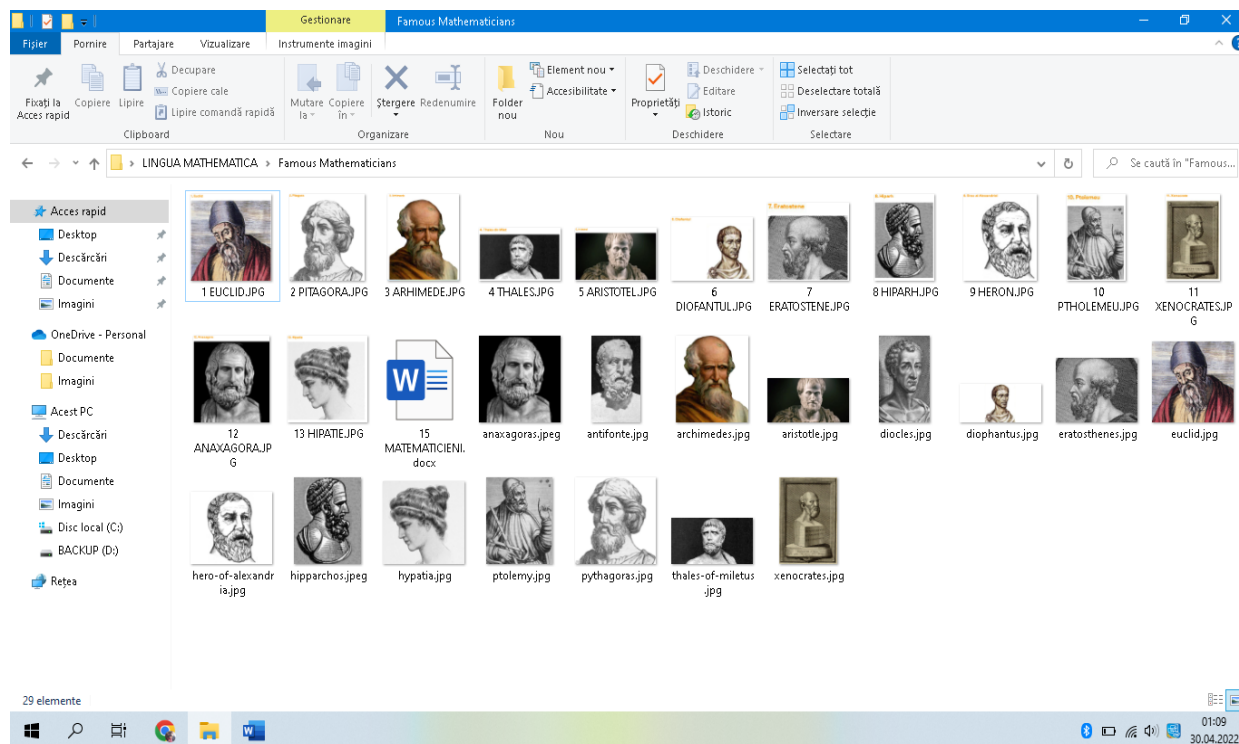
Link <https://youtu.be/dfIsRZn-rR0>

Microsoft PowerPoint este un program de birotică, produs de Microsoft face parte din suita de programe Microsoft Office, utilizat pentru efectuarea unor prezentări grafice.

Pentru a realiza un video este necesar să parcurgem mai multe etape. Mai întâi am creat un fișier pe desktopul calculatorului în care am selectat în format jpeg imaginile și conținutul text word pentru a putea crea povestea **Famous Mathematicians**.

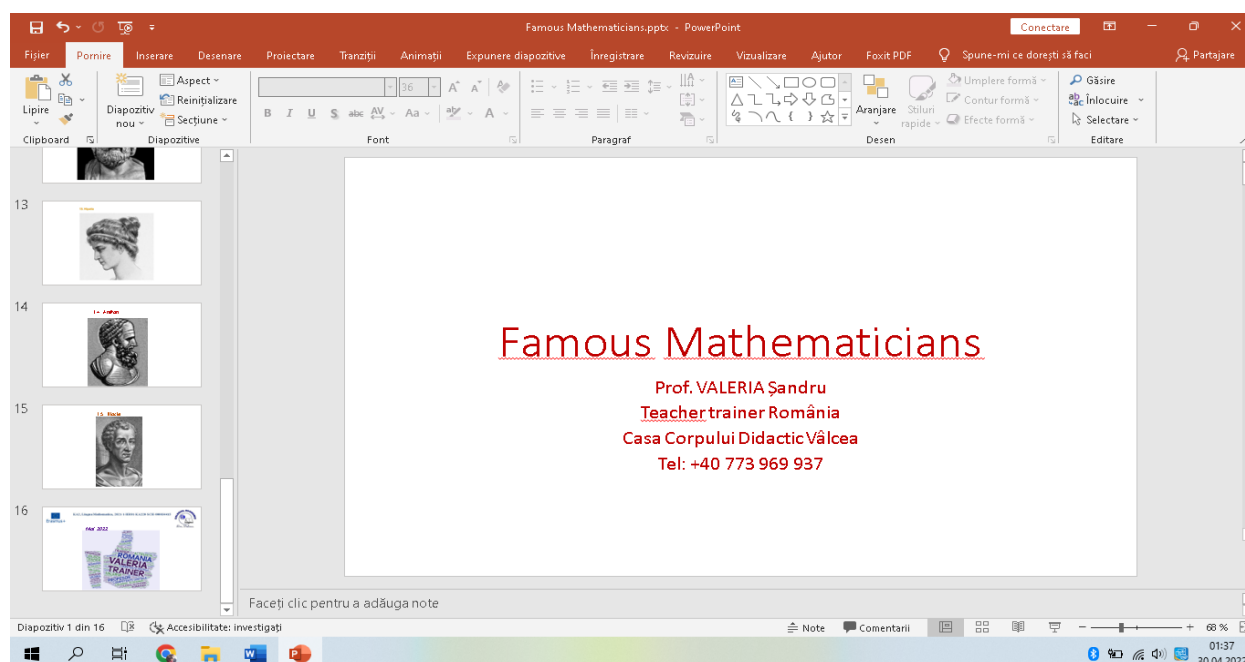
Am deschis programul power point, am selectat formatul slide-urilor, am inserat imaginile și textul apoi sunetul creat cu programul audacity și l-am salvat video. L-am încărcat pe YouTube și apoi l-am distribuit .

Pas1: Crearea conținuturilor în format jpeg și doc.

Pas 2: Realizarea prezentării prin inserarea de imagini și text .

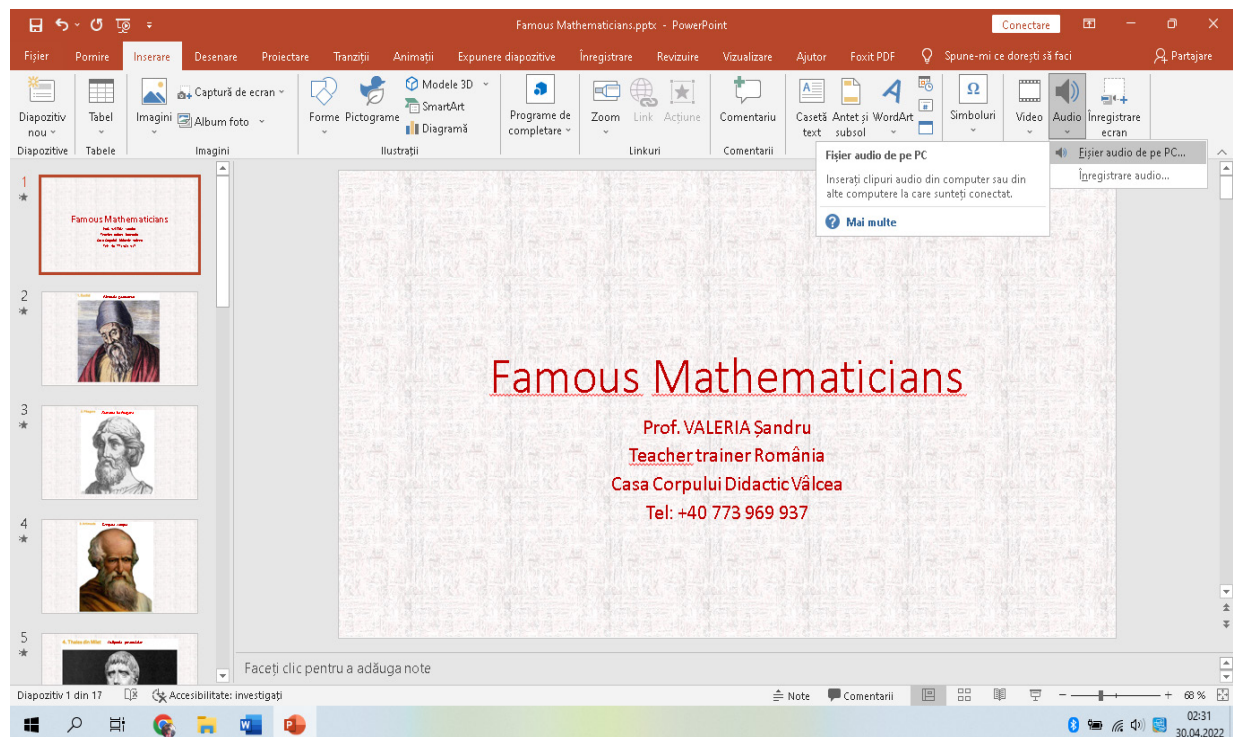
<https://docs.google.com/presentation/d/1-es9XTbjq2PIEQdHZ5o-cN4TyytyHcX0DFECy2txxGo/edit?usp=sharing>

Inserarea sunetului: Se poate insera sunetul înregistrat cu audacity sau înregistrat din prezentare.

Link video:

<https://drive.google.com/file/d/15xiqZ6Y7w4cFE5mq38eXK29ynFsZTzG/view?usp=sharing>

3. Digital worksheets

Digital worksheets and online exercises <https://www.liveworksheets.com/>

Ghid <https://www.liveworksheets.com/lwsmaker/gettingstarted.asp>

Platforma Liveworksheets este utilizată pentru a construi activități de învățare, foi /cărți de lucru, care se pot efectua online interactiv, pentru evaluare, cu feedback imediat. Aveți posibilitatea să vă înregistrați elevii, le creați conturi, să le verificați temele în timp real. Elevii pot rezolva/completa fișele de lucru online și pot trimite răspunsurile profesorului.

Acest lucru este bun pentru elevi (este motivant), poate fi și distractiv, pentru profesor (economisește timp) și pentru mediu (economisește hârtie.) Fișele Liveworks vă permit să transformați foile de lucru tradiționale tipăribile (doc, pdf, jpg ...) în exerciții interactive online cu autocorecție, pe care le numim „foi de lucru interactive”.

Aceasta aplicație se va desfășura în *Workshop 4 "Designing interactive games for kindergarden and preparatoy class pupils"*

Recomand crearea unui dosar in drive-ul personal în care vom încărca diverse materiale de lucru și în care se vor salva automat documentele create în cadrul atelierelor de lucru.

Cartea publicată pe site:

https://read.bookcreator.com/library/-N07JJ9DLD6adfDYK0dd/book/IKcQ78_CRC2qzrY8uNeb8A?nopreview

Dezvoltarea creativității

Prof. înv. Primar Drumeși Adriana Elena
Liceul „George Țârnea” Băbeni

Creativitatea îmbracă mai multe forme de manifestare, în funcție de specificul domeniului de activitate. Ba, chiar mai mult, chiar și în același domeniu, creativitatea prezintă mai multe fațete diferite. Dacă ne ghidăm după domeniul de activitate, atunci putem distinge o creativitate: tehnică, didactică, artistică, militară, de conducător ș.a. În cadrul fiecărui tip de creativitate putem face delimitări, în funcție de anumite sectoare. Astfel, creativitatea artistică se poate referi la activitatea: scenică, literară, muzicală, interpretativă sau de compoziție etc.

Mediul își pune amprenta asupra creativității și a dezvoltării ei. De pildă, în urma unor cercetări, Ursula Șchiopu și M. Gârboveanu au constatat o scădere a creativității la copii de 6-7 ani. Scăderea a fost atribuită severității imprimare de școală. În cele mai diverse situații, rigorile societății își pun amprenta asupra creativității. Pe drept cuvânt se afirmă că simțul critic, teama de ridicol, de a nu fi înțeles și conformismul de grup sunt barierele cele mai frecvente ale creativității.

Multă vreme creativitatea a fost considerată apanajul exclusiv al unei minorități restrânse, ceea ce este adevărat dacă ne gândim la nivelul creativității inovatoare și cel al creativității emergente. Distingându-se mai multe trepte calitative în creație și observând cum și eforturile de gândire implică ceva nou, cel puțin pentru persoana aflată în impas, astăzi nu se mai face o separare netă între omul obișnuit și cel creator. Orice om normal poate realiza o îmbunătățire în munca sa, o mică inovație sau invenție. Dovadă în acest sens este faptul că în multe țări numărul inventatorilor cu brevet este de ordinul zecilor și chiar al sutelor de mii. Pentru a se ajunge la o astfel de performanță e nevoie de o preocupare specială, de condiții favorabile dezvoltării creativității, mai ales în școală. În adevăr, asistăm astăzi la deschiderea unor *cursuri de creativitate* și chiar școli *de inventică*. Ce se poate face pentru stimularea creativității?

Mai întâi, trebuie să fim conștienți și să combatem anumite piedici în calea manifestării imaginației. Asemenea obstacole exterioare sau inerente individului sunt așa numitele *blocaje ale creativității*.

a. Blocajele creativității

În calea stimulării elanului creator, apar blocajele sociale, blocajele metodologice și blocajele emotive.

Blocajele sociale. *Conformismul* este unul dintre ele: dorința oamenilor ca toți cetățenii să se poarte și să gândească, în mod obișnuit, la fel ca ei. Cei cu idei sau comportări neobișnuite sunt priviți cu suspiciune și chiar cu dezaprobare, ceea ce constituie o descurajare pentru asemenea persoane. Apoi, există în general o neîncredere în fantezie și o prețuire exagerată a rațiunii logice, a judecății critice. Nici matematica nu poate progresa fără fantezie. Această atitudine sceptică, observată atât la oamenii simpli, cât și la cei cultivați, ar putea avea originea în existența unor indivizi cu imaginație bogată, dar comozi, leneși, care nici obligațiile de serviciu nu și le fac cum trebuie, darămite să creeze opere de valoare.

Blocajele metodologice sunt acelea ce rezultă din procedeele de gândire. Există o rezistență la schimbare, o *rigiditate a algoritmilor anteriori*. Se numește algoritm o succesiune determinată de operații permițând rezolvarea unor anumite categorii de probleme (așa sunt formulele matematice, așa este și regula de trei simplă). Suntem obișnuiți să aplicăm într-o problemă un algoritm și, deși nu pare potrivit, stăruim în a-l

aplica, în loc să încercăm să aplicăm altceva.

Tot în această categorie de blocaje găsim și *critica prematură*, evidențiată de Al. Osborn, unul dintre promotorii cultivării creativității. *Atunci când ne gândim la soluționarea unei probleme complicate*, spune el, *sunt momente când ne vin în minte tot felul de idei. Dacă îndată ce apare o sugestie, ne apucăm să discutăm critica valoare ei, acest act blochează venirea altor idei în conștiință. Și cum de obicei prima sugestie nu e bună, ne aflăm în impas.* Osborn recomandă ca ideile survenite în momentul de *inspirație* să fie notate pentru a nu fi uitate. El a intitulat acest procedeu *brainstorming* -asaltul de idei.

Mai există și **blocaje emotive**, întrucât, așa cum se știe, factorii afectivi au o influență importantă: teama de a nu greși, de a nu se face de râs, poate împiedica pe cineva să exprime și să dezvolte un punct de vedere neobișnuit. De asemenea, graba de a accepta prima idee este o altă eroare, fiindcă rareori soluția apare chiar de la început. Unii se *descurajează rapid*, dat fiind că munca de creație, de inovație este dificilă și solicită eforturi de lungă durată. Și tendința exagerată de a-i întrece pe alții implică evitarea ideilor prea deosebite și dăunează procesului de creație.

b. Metode pentru stimularea creativității

Aspirația spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care să favorizeze asociația cât mai liberă a ideilor, considerându-se că astfel se pot utiliza la maximum resursele inconștientului. În acest scop, unele metode se bazează pe o stare de relaxare, pe îndepărtarea criteriilor rationale și a spiritului critic.

Una dintre cele mai populare metode este **Brainstorming-ul** sau *asaltul de idei*. Este o metodă de rezolvare creativă a unor probleme, care a fost elaborată de Osborne. Ea are la bază principiul asocierii libere a ideilor și constă în emiterea de către membrii unui grup, fără inhibiții și evaluări de vreun fel, a unor posibile soluții la o problemă enunțată anterior de către moderator. Ideile enunțate sunt înregistrate și evaluate apoi de către participanți sau de către o comisie formată în acest scop. Este o metodă de grup care caută să creeze atmosfera stimula-toare, favorizantă unei imaginații fără restricții; ea se poate realiza însă și individual.

Scopul acestei metode este de a produce un fond de idei ce poate fi apoi evaluat și utilizat ca sursă pentru soluții creative. Această metodă respectă patru reguli de bază:

Anularea criticismului;

Libera manipulare a ideilor;

Producerea ideilor în cantitate mare;

Combinarea și îmbunătățirea lor.

S-au făcut cercetări pentru a se răspunde la întrebarea dacă este mai bine ca indivizii să lucreze după această metodă separat, iar ideile lor să se adune laolaltă, ca și cum ar fi lucrat împreună (grup nominal), decât să se lucreze împreună ca un grup real. Rezultatele indică faptul că grupul nominal produce mai multe idei decât grupul real, dar, când se are în vedere calitatea ideilor produse, aceasta este superioară uneori la grupul real, alteori la cel nominal.

Educație pentru toți: individualizare, accesibilizare

*Prof. înv. primar Bălțatu Laura
Școala Gimnazială Comuna Fânțești*

„Fericit este copilul care găsește în fiecare etapă a drumului său pe educatorul capabil să- i insuflă treptat forța și elanul necesare împlinirii destinului său ca OM.” (Maurice Debesse)

Educația este un drept fundamental al omului (toți copiii trebuie să aibă dreptul la o educație gratuită și de calitate), ce permite fiecăruia să dobândească cunoștințele necesare pentru a înțelege lumea de astăzi și pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învățării de-a lungul vieții, creează încredere, te face mai independent și totodată conștient de drepturile și posibilitățile

proprii. Ea îl învață pe individ cum să se comporte în calitate de cetățean responsabil și informat. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor este caracterizată prin următoarele principii:

*dreptul fiecărui copil la educație pe baza egalității șanselor;

*nici un copil nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități;

*școala se adaptează la nevoile copiilor; diferențele individuale între copii constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Factorii de bază care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații sunt școala și familia. Funcția educativă a familiei constă în formarea priceperilor, deprinderilor de viață, sentimente. Rolul familiei este important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral și estetic. Școala, alături de familie, influențează, prin condițiile concrete în care se desfășoară procesul de învățământ, personalitatea copilului.

„Școala pentru toți” reprezintă dezideratul maximei flexibilități și toleranțe în ceea ce privește diferențele fizice, socio-culturale, lingvistice și psihologice existente între copii, scopul fiind acela de a le oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitatea și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate. Acest fapt impune gândirea unei structuri care să îmbine flexibil și eficient demersurile din toate domeniile, proces care implică formarea unei atitudini pozitive față de incluziune.

Imaginea reală a ceea ce înseamnă ȘCOALA PENTRU TOȚI trebuie promovată, iar elevii, părinții și cadrele didactice din școlile de masă trebuie convinși de necesitatea și avantajele integrării acestor copii în sistemul obișnuit de învățământ, pentru că învățând împreună, copiii învață să trăiască împreună.

Educația incluzivă reprezintă așadar soluția nu doar pentru creșterea șanselor de acces egal tuturor copiilor la educație ci și pentru ameliorarea calității în educația contemporană. Așadar o școală incluzivă este o școală deschisă către orice elev, o școală care primește orice elev. Îi valorizează și îi fac să se simtă ca acasă, o școală care oferă sprijin accentuat pentru acei copii, o școală ideală unde sunt ajutați să-și atingă potențialul nativ, **unde toți sunt diferiți, dar egali** în șansa de a se educa.

Educația incluzivă înseamnă adaptarea școlii la nevoile copilului și nu adaptarea copilului la cerințele acestora. Fiecare copil are caracteristici, interese, abilități și nevoi educaționale individuale. Școlile incluzive sunt factorul cel mai puternic în lupta împotriva atitudinii discriminatorii și spre crearea unei societăți incluzive și a unei educații pentru toți.

Fiecare copil e o individualitate irepetabilă, care pretinde un tratament individualizat, pentru exploatarea în mod diferențiat a calităților psiho-individuale. Fiecare persoană care locuiește pe această planetă posedă o abilitate deosebită de a urca culmile sau de a cădea în disperare, dar ni se oferă tuturor șansa de a putea încerca. Toți avem „daruri” și „talente”. Toți suntem identici și, totuși, deosebiți. Un suflet inocent ca cel al unui copil este ca o pasăre care dorește să își ia zborul. Zborul spiritului nu poate fi îngrădit sau restricționat, el dorește să fie liber să poată atinge imensitatea albastrului de o claritate orbitoare.

Orice copil trăiește în lumea lui plină de frumusețe. O lume mirifică cu basme, cu prinți și prințese, o lume în care domnește liniștea. Părinții oferă copiilor cele mai minunate clipe pentru a nu simți greutatea vieții. Toți copiii visează, unii la un obiect, altul la o ciocolată. În ochii lor inocenți se citește mereu dorința de a se bucura din orice. Drept urmare, este necesară dimensionarea atentă a conținuturilor învățării, în consens cu posibilitățile psihice de vârstă și individuale ale copiilor. Orice copil are un potențial educativ înnăscut care trebuie doar descoperit și activizat.

„Trebuie să admitem că oamenii sunt diferiți unul de celălalt, unii sunt veseli, adaptabili, alții au probleme, se adaptează lent, au dispoziție negativă, sunt greu de liniștit, cu un nivel scăzut al activității. Pentru acești copii, etichetați ca fiind „dificili”, școala românească trebuie să intervină, deoarece societatea a reușit să înțeleagă că fiecare persoană este utilă și poate contribui la progresul general în felul său.

Elevii învață mai bine atunci când le pasă despre ceea ce învață, când sunt direct motivați să realizeze un lucru, când există un scop, când există o responsabilitate și un angajament asupra a ceea ce au de făcut. Este nevoie ca dascălul să aibă în vedere faptul că “fiecare om în același timp seamănă cu toți, seamănă cu unii și nu seamănă cu nimeni”(V.Pavelcu), căci așa cum nu există doi fulgi de nea în natură care să aibă același desen, două apusuri de soare identice, tot așa omul – copil este unic - unicitate irepetabilă. Esențială este modalitatea prin care putem stârni curiozitatea și imaginația fiecărui copil. Stă în puterea educatorului să găsească bobul de rouă și raza de lumină pe care să le insereze în sămânța cu rod curat a minții copilului, astfel încât acesta să rodească și să înflorească. Și totuși, cel mai important lucru este să putem să facem ca rozul zâmbetului să persiste pe fețele pure ale copiilor noștri. Zâmbetul este un gest tandru de prietenie. El destinde sufletul împovărat și redă speranța celui descumpanit. Este nevoie uneori de un singur zâmbet, căci el durează un moment, dar se păstrează în minte, veșnic.

În concluzie, fiecare copil are dreptul fundamental la educație și trebuie să aibă șansa de a-și atinge și menține un nivel acceptabil de dezvoltare și învățare. Fiecare copil are caracteristici, interese, abilități și nevoi educaționale individuale, deoarece copilăria este un izvor de vise și speranțe

Bibliografie

1. Ghergut, A. –Strategii de educație școlară, Iași, Editura Polirom, 2001;
2. Popovici, D.V. – Elemente de psihopedagogie școlară, 1999, București, Editura Pro Humanitate;
3. Vrașmaș, T., Școala și educația pentru toți, Ed. Miniped, București, 2004.

A preda și a educa

Prof. Oprea Carmen

Școala Gimnazială „I. Gh.Duca” Râmnicu Vâlcea

De-a lungul numeroaselor dezbateri referitoare la misiunea școlii s-a evocat deseori faimoasa alternativă: a preda sau a educa? Dacă răspunsul generat ar fi „ambele”, întrebarea ar constitui laitmotivul contextului educațional, putând fi declinat sub următoarele forme:

învățare-predare sau socializare?

transmiterea de cunoștințe sau formarea și dezvoltarea competențelor?

instruire sau formare a unui cetățean?

Dar să reflectăm puțin și asupra etimologiei termenilor. Cuvântul „educație” înseamnă a conduce, a ghida, a dezvolta personal. „A preda” presupune transmiterea de cunoștințe, de priceperi și deprinderi. Prin urmare a educa este un termen mult mai general, cu o sferă mai amplă de înțelesuri. Putem spune că „a preda” este un proces educativ, însă „a educa” este un proces didactic?

Auzim adesea vorbindu-se despre această dilemă. Există cazuri de reproșuri cum că activitatea didactică este prea centrată pe socializare, că uităm de cerințele cognitive, de importanța transmiterii de cunoștințe. Ar fi interesant de dezbătut întrebarea următoare: cum ar putea cele două mari obiective, a preda și a educa, să se bazeze pe ideea că predarea trebuie să fie efectuată în scop educativ și formativ și că, în același timp, socializarea contribuie la eficientizarea învățării?

Să nu lăsăm la vestiar realitățile sociale. Educația nu se limitează la instruire, ea făcând apel la capacitatea psihică, intelectuală, morală. Cu alte cuvinte, profesorii care educă își învață elevii cum să înfrunte viața personală, cum să-si gestioneze alegerile, cum să-și traseze drumul vieții astfel încât să devină oameni responsabili. Nu trebuie să uităm de exigențele intelectuale, cu alte cuvinte de atingerea unor obiective ample ca de exemplu activitățile literare care formează și dezvoltă la elevi competențe în efectuarea unui demers științific riguros, îi învață să cerceteze, să selecteze informații, să-și justifice acțiunile, să-și dezvolte capacitatea de analiză, etc. Acest lucru nu se realizează pur și simplu, doar prin transmiterea de cunoștințe prevăzute în

programă, ci aducând exemple din viață, argumente reale, sprijinindu-ne pe resursele pedagogiei moderne, în special pedagogia diferențiată care permite parcurgerea unor itinerarii diferite pentru a atinge un scop comun.

Așadar putem vorbi de două misiuni ale dascălului: transmiterea cunoștințelor și integrarea valorilor culturale, umane. Așadar a educa și a preda se pot confunda? Cu siguranță nu. A preda este ceea ce transmitem din punct de vedere școlar, educația relevând totuși ceva parental, mai profund, care accesează părți ascunse în elevi și nu numai, spre a le deschide mintea și sufletul astfel încât să se dezvolte armonios, spiritual, intelectual și să pornească în pas hotărât și cu fruntea sus pe drumul vieții. Educația înseamnă libertate, aceea de a accesa posibilitățile uluitoare din noi, ea formează, modelează copilul, astfel încât să fie capabil să înțeleagă și să-și folosească libertatea în mod pozitiv.

S-ar părea că modernitatea ar fi provocat o amnezie generală și că negarea transmiterii de cunoștințe și valori este în floare, făcând din copiii acestor vremuri un fel de călători fără bagaje. Dascălul, în paralel cu programa, conținuturile transmise, reproduce experiențe proprii, modele, valori pe care le transmite elevilor săi. Predarea nu poate fi separată de educație. Cele două se armonizează de-a lungul experienței școlare. Predarea ar fi în zadar dacă realitățile sociale nu ne preocupă și lăsăm aceste realități la ușa clasei, pentru a construi elevul epistemic. Și ne lovim apoi de problema socializării în școală, de formarea elevului de la o vârstă fragedă, demers pe care îl numim „educație”.

Nu putem vorbi însă de profesori ca fiind un ansamblu omogen. Diversitatea din multe puncte de vedere (experiențele personale, metodele folosite în actul didactic, gradul de pregătire, tipul de așezământ școlar) determină la rândul ei varietate în actul educativ. În contextul acestei varietăți, identitatea profesorului care educă se confundă cu poziția de pedagog și educator. Ei își diversifică metodele în mod constant, se adaptează codurilor culturale, iar în zonele mai sensibile socializează mai mult decât predă în scopul de a-l ajuta pe elev să atingă o reușită dificil de evaluat.

Cât despre elevi, odată ce au constatat că au depășit un obstacol, că au dus la bun sfârșit o sarcină de lucru, că au învățat ceva și au putut aplica în viața de zi cu zi, pot spune că abia atunci simt acea plăcere a învățării, plăcere pe care poate că nu au conștientizat-o de-a lungul demersurilor lor. până atunci ei percepuseră actul învățării ca fiind obositor, inutil chiar și poate că deseori avuseseră tentația să renunțe, să nu se mai implice în propria lor învățare. Elevul are tendința să caute să evite învățarea după un model. Misiunea aceasta de a-l determina și motiva pe elev să fie implicat, autonom îi revine profesorului. Motivația este decisivă în actul învățării. Însă cum procedăm pentru ca aceasta să fie durabilă? Cu siguranță se impune în mod constant crearea unor condiții favorabile motivației. Aș merge pe un amestec subtil de valori promovate și modalități de stimulare, dar în același timp nu trebuie uitate anumite măsuri de siguranță. Elevii nu trebuie lăsați să creadă că învățarea se va realiza fără obstacole.

Uneori, dascălii se simt singuri și neputincioși în fața problemelor cu care se confruntă și se refugiază în spatele lungilor texte și programe. Divergențe între propriile lor concepții despre educație și cele ale copiilor și părinților, ostilitatea socială îi descurajează uneori. Se poate spune că statutul de profesor reprezintă o negociere între statutul pe care meseria o atribuie și viața de zi cu zi, situațiile cu care se confruntă. Așadar un dascăl face față unor situații imprevizibile despre care nimeni nu i-a vorbit sau pentru care nimeni nu l-a pregătit în școală.

În tot acest context, unii profesori educă, alții predau, în funcție de convingerile personale.

Activitate de învățare având la bază TIM

*Prof. Diaconu Liudmila-Elena
Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea*

Teoria inteligențelor multiple spune că baza învățării actuale este individualizarea pentru că fiecare elev este unic și are un tip de inteligență caracteristic.

Profesorul poate diferenția conținuturile, procesele, produsele, mediul de învățare, el fiind facilitator al învățării.

Teoria inteligențelor multiple generează o instruire diferențiată pentru elevi, în funcție de profilul de inteligență al fiecăruia.

Dacă este să ne raportăm la studiul unui text în limba engleză, elevii cu o inteligență verbală/lingvistică vor fi încurajați să reflecteze și să își comunice verbal opiniile legate de subiectul textului. Ei pot învăța ușor elemente noi de vocabular prin enunțuri proprii.

Pentru elevii cu inteligență logico-matematică, exerciții de gen ordonare de evenimente, sortare de cuvinte pe categorii, explicare a unui fenomen, analizare a faptelor relatate, găsire de asemănări și deosebiri, sintetizare a informațiilor, clasificare, cuantificare sau rezolvare de situații sunt cele mai potrivite.

Pentru elevii cu inteligență vizuală/spațială se pot alege activități prin care ei ar putea ilustra un eveniment sau o poveste, imagina un context, urmări un traseu și vor aprecia existența posterelor, ilustrațiilor, flash-cardurilor, hărților, diagramelor, graficelor, schemelor, planșelor, mulajelor, imaginilor și filmulețelor pentru procesarea și reținerea noilor noțiuni. Profesorul poate folosi gesturi și mișcări expresive pentru a veni în sprijinul lor.

Elevii cu o inteligență ritmică/muzicală vor aprecia de exemplu o introducere muzicală la audierea unui text, așa cum au de multe ori manualele de limba engleză, pentru că se vor simți stimulați să își imagineze și vor deveni curioși. Tonuri muzicale pot delimita timpul de lucru al unor sarcini, putând stimula chiar o anumită stare de spirit prin ritm și temă. De asemenea, pot stimula reținerea corectă a pronunției cuvintelor și a identificării silabelor accentuate. Se întâmplă de multe ori ca elevii să fredoneze melodii în timpul orei.

Elevii cu o inteligență corporală/kinestezică vor simți nevoia să se miște destul de mult în timpul orei, se vor ridica în picioare când vor să răspundă, vor aprecia activitățile practice, câteva mișcări fizice la începutul sau la mijlocul orei, ca pauză la efortul intelectual sau ca și captare a atenției clasei.

Pentru elevii cu inteligență interpersonală dominantă este indicat lucrul în echipă sau grup. Ei vor lucra bine fiind cu fața la colegi, vor aprecia jocurile, vor fi stimulați de stabilirea unor reguli de grup pentru atingerea unui obiectiv.

Elevii cu o inteligență intrapersonală vor medita asupra propriilor sentimente și emoții, vor prefera să lucreze individual, izolați, dar pot să își exprime mai ușor sentimentele. Ei vor aprecia exerciții de creare a unui panou al dorințelor, a unei hărți a amintirilor și vor fi stimulați de recompense prin stickere de apreciere.

Elevii cu o inteligență naturalistă dominantă vor fi curioși de texte legate de evenimente desfășurate într-un mediu natural sau chiar de fenomene naturale mai des sau mai rar întâlnite, de animale și viața acestora. Pentru ei ieșirile în aer liber sunt cele mai indicate, temele legate de mediu, de protecția acestuia, de termeni legați de cauză și efect, de un comportament responsabil în natură.

Evident că marea provocare pentru un cadru didactic este să identifice și să valorizeze toate aceste tipuri de inteligență pentru ca fiecare educabil să își atingă potențialul maxim de a fi educat și instruit. Ce-i drept, răspunsul la această provocare mi se pare aproape imposibil de atins, pentru că este de fapt un ideal pedagogic. Însă toate aceste tipuri diferite de activități se regăsesc în majoritatea materialelor de lucru la clasă și trebuie exploatate la maxim în funcție și de efectul pe care îl creează la fiecare clasă în parte și de răspunsul educabililor.

Egalitatea de șanse prin educație - de la principii la aplicarea în sala de clasă

Amalia Istrate

Colegiul Național „Alexandru Lahovari”, Râmnicu Vâlcea

Societatea românească a făcut pași importanți în domeniul promovării și implementării conceptelor legate de egalitatea de șanse, fie prin acordarea legislației cu cea europeană, fie prin programe de educare și conștientizare menite să ducă la schimbarea mentalităților. Este însă nevoie de eforturi susținute pentru a câștiga bătălia cu concepțiile și discriminarea, iar perioada pandemică nu a făcut decât să scurtcircuiteze niște eforturi care se întreprinseseră în această direcție.

Problemele cu care ne confruntăm în societatea românească și, din păcate, și în școala românească țin de excluziunea socială: „*Excluziunea socială este un proces dinamic, care se reflectă pe niveluri descrescătoare: unele dezavantaje conduc la excludere, care, la rândul său, duce la o situație și mai defavorabilă [...] și se încheie cu o serie de dezavantaje multiple și persistente. Indivizii, gospodăriile sau alte unități spațiale pot fi excluse de la accesul la resurse precum locuri de muncă, asistență medicală, educație și viața politică sau socială.*” (Grupul de lucru al Eurostat pentru statistici despre sărăcie și excluziune socială). Excluziunea socială, este un concept construit social și depinde de percepția a ceea ce este considerat „normal”, iar „normalul” este stabilit de majoritate. Cel mai comun exemplu de „normă” întâlnit și în societatea noastră este împărțirea culorilor în funcție de gen: fetele poartă roz, iar băieții albastru.

Egalitatea de șanse în educație ar trebui să fie reală și să funcționeze pentru toți, în aceeași măsură. Această teză decurge, în primul rând, din ideea că educația influențează semnificativ șansele în viață ale unei persoane în ceea ce privește succesul pe piața muncii, dezvoltarea unei gândiri în spirit democratic și empatic și înflorirea umană generală și, în al doilea rând, șansele de viață ale copiilor nu ar trebui să fie fixate de anumite circumstanțe morale arbitrare ale nașterii lor, cum ar fi clasa lor socială, rasa și sexul.

Este cert că sărăcia înflorește acolo unde lipsește educația. Deși există o strategie națională în acest sens, problema egalității de șanse în educație ar trebui tratată și abordată ca o preocupare independentă de teoriile egalității de șanse în general. Este suficient să privim comparativ educația din zona urbană și pe cea din zona rurală, pentru a observa diferențele și modul în care ceea ce sună foarte optimist și democratic în legi sau strategii naționale nu se vede și în realitate. Cum am putea reuși să aplicăm în școlile în care predăm aceste reguli de bun-simț? Cum putem combate bullying-ul și excluziunea socială? Într-un schimb de experiență avut în Finlanda, în perioada aprilie – mai 2022, trainerul nostru spunea că în această țară nordică au reușit să elimine aproape total bullying-ul. De asemenea, ne-a arătat o bancă vopsită multicolor, „banca prieteniei”, pe care elevii izolați social sau care se simțeau singuri se puteau așeza pentru a semnala în felul acesta că au nevoie de prieteni. Astfel, elevii din jur care observau persoana de pe bancă, se apropiau și își ofereau prietenia.

Înspirată de aceste exemple de bune practici, consider că ar trebui ca în școlile din România, să existe o procedură standard, un fel de „manual” sau ghid care să cuprindă situațiile care pot produce excluziunea și care ar trebui cunoscute atât de profesori, cât și de elevi, pentru a putea fi îndepărtate sistematic. Așadar, procedura sau ghidul ar trebui să cuprindă discuții și soluții punctuale oferite elevilor, pentru cazuri precum: abuzul verbal (îți auzi prietenul fiind abuzat verbal pe coridorul școlii de către un alt coleg. Ce faci?); glume rasiste recurente (în cercul tău de prieteni se spun în mod regulat glume rasiste. Cum reacționezi?); sexism (auzi un elev făcând glume neadecvate sau gesturi ofensatoare la adresa unei colege. De ce este acest lucru degradant sau jignitor?); homofobie (auzi un elev pe care nu-l cunoști fiind numit „gay” într-un mod abuziv, ofensator. Cum îi spui persoanei care face asta că acest lucru este inacceptabil?); situație socială (auzi un elev făcând comentarii ironice despre hainele pe care le poartă un coleg, despre mașina familiei sau lipsa acesteia, cartierul sau casa în care locuiește, meseria părinților etc. Ce faci?)

Procedura ar trebui să includă și un glosar de termeni pe care să-i explicăm elevilor și care să le intre în vocabular: Prejudecată; Discriminare; Stereotip; Limbajul abuziv – cuvinte și expresii care insultă un individ sau un grup, fie că sunt utilizate intenționat sau neintenționat; Sexism – prejudecăți sau discriminare

față de oameni (în special femei) din cauza sexului lor; Homofob/ Homofobie – prejudecăți sau discriminare împotriva persoanelor care sunt atrase sexual de persoanele de același sex; Diversitate; Toleranță; Percepție; Egalitate etc.

Spuneam mai devreme că o țară needucată este o țară săracă. Acest fapt plasează mulți elevi pe o poziție defavorizată. De exemplu, elevii dintr-o școală modernă și care provin din medii educate vor avea mai multe șanse să devină, la rândul lor persoane educate și să câștige bine, astfel încât să le ofere propriilor copii același model de pregătire școlară pe care l-au primit și ei, pe când un copil dintr-o familie săracă și cu un nivel precar de educație va avea acces la o școală mai puțin dotată și nu va pune accent pe propria educație, așa că va avea toate șansele să rămână sărac. Observăm, așadar, că educația înseamnă prosperitate, iar lipsa ei – o viață de chin. În aceste condiții, ce va face profesorul pus în fața unui caz social, în fața unui elev venit dintr-un mediu cu probleme: va aplica aceleași reguli pentru toți elevii clasei sau îl va trata diferențiat pe cel vulnerabil? Aici intervine o dilemă extrem de actuală: echitate vs. egalitate (equity vs. equality). Echitatea și egalitatea în clasă nu reprezintă același lucru. Egalitatea înseamnă că fiecare elev primește aceleași resurse și sprijin. Ar trebui să fie și echitabil, dar cel mai adesea nu este, dacă ne gândim la mediul din care provine fiecare elev, la problemele sociale, medicale sau de altă natură pe care le poate avea. Egalitatea înseamnă că toți elevii sunt tratați la fel, în timp ce echitatea înseamnă că fiecare primește ceea ce are nevoie pentru a reuși.

Evident, este nevoie de timp pentru a stabili un climat în care aceste cuvinte cheie să funcționeze și, în aceeași măsură, este o realitate și faptul că în anumite comunități școlare ele sunt deja „metabolizate” și oferă un climat echilibrat, care ne dă speranțe pentru viitor.

Bibliografie

1. ******Anexa nr. 1 - Strategia națională privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2018-2021*, Guvernul României, Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați, 2021
2. *****„*Egalitate de șanse și educație incluzivă în școli defavorizate*”, Ghidul pentru cadrele didactice, Proiect POCU, <https://www.euroed.ro/userfiles/GhidCadre%20didactice2.pdf>
3. ***** *Promoting Equal Opportunities in Schools*, 11 September 2015, European Trade Union Committee for Education <https://www.csee-etuce.org/en/news/1105-promoting-equal-opportunities-in-schools>
4. Martin, Mary- *Promoting equal opportunities at school: a case study*, Teaching Expertise Blog, <https://www.teachingexpertise.com/articles/promoting-equal-opportunities-at-school-a-case-study/>
5. ******8 Powerful Ways to Promote Equity in the Classroom*, June 03, 2022, Prodigy Platform for Education <https://www.prodigygame.com/main-en/blog/equity-in-the-classroom/>

Provocarea prezentului-bullying-ul

*Antonescu Valeria Cristia
Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea*

Când devin elevi, copiii se confruntă cu sarcina de a-și găsi locul în noua lume a instituției școlare extinse, cu toate structurile și regulile sale. Ei trebuie să învețe și cum să construiască relații și să-și formeze un simț al apartenenței la spațiul său intern și la conviețuirea în comunitate împreună cu grupuri și indivizi diverși. Copiii trebuie să învețe „cum să se adapteze unul la altul, să accepte și să respecte regulile, să dea naștere și să pună în aplicare propriile idei într-un mod corespunzător, să fie capabili să gestioneze dezamăgirile și constrângerile”.

În calitate de instituție educațională, școala stabilește o gamă de cerințe specifice: performanțele școlare

ale elevilor sunt în mod sistematic inspectate, examinate și comparate cu ale celorlalți.

Deloc surprinzător, așteptările și presiunea percepută în ceea ce privește realizările, precum și stresul legat de acestea pe de-o parte și un climat școlar negativ în general, de cealaltă parte, sunt factori importanți care facilitează bullying-ul în școală. În funcție de resursele personalității lor, de mediul de proveniență cultural și social și de circumstanțele vieții, elevii sunt echipați în mod diferit să facă față provocărilor personale și sociale din partea școlii. Totuși, este vital să învețe să facă față cerințelor și provocărilor, pentru că este o competență cheie și o condiție obligatorie pentru o viață împlinită ca adult. Pentru a realiza aceasta, elevii au nevoie de ajutor din partea părinților, profesorilor și grupului lor de semeni. Condițiile importante pentru succes în acest proces sunt un climat de deschidere, reguli clare, acceptare și conștientizare în cadrul mediului școlar. Odată cu debutul vieții școlare a copiilor părinții să confruntă și ei cu provocări complet noi. În timp ce încă este cea mai semnificativă resursă socială, educațională și fizică pentru copiii lor, ei trebuie să-și pună un fel de 'cămașă de forță', pentru că școala va determina viața de zi cu zi a copiilor lor și astfel a familiei lor, pe o perioadă lungă de timp.

Dacă părinții vor fi capabili să-și sprijine emoțional copiii, dacă vor reuși să aprecieze perspectiva copilului, aceasta depinde de o serie de factori și experiențe timpurii. Experiențele lor personale, resursele de timp disponibile și, posibil, o presiune internalizată de a performa, transferată asupra copiilor, pot afecta sprijinul oferit de unii părinți. Un climat deschis, reguli clare, acceptare și conștientizare în mediul școlar sunt importante pentru părinți și pentru copii, pentru a putea să acționeze spre binele copiilor și să-i sprijine atunci când e nevoie. Dar profesorii? Pe de-o parte, sarcina lor este de a implementa programa școlară și planurile de lecție, dar și să facă față cerințelor sociale ale școlii într-o manieră care să ofere "înțelegere, promovare și corectitudine". Cum este posibil să îndeplinești cu succes aceste așteptări diverse? Poate știți deja: Profesorii și personalul școlar trebuie să promoveze un climat școlar deschis, pozitiv și de susținere cu reguli clare, acceptare și conștientizare. Școala este un spațiu pentru învățare și relații sociale, la un loc. Poate opera cu succes doar ca o operă completă: „Școala ar trebui să fie un mediu educațional sigur și pozitiv”. Orice tulburare a dezechilibrului dintre aceste sarcini cheie poate împiedica succesul fiecărui elev și poate afecta construirea de relații sociale, de încredere și comuniune pentru toți.

Contextele școlare diferă mult de la o țară la alta. Cu toate acestea, toți copiii au arătat o perspectivă similară asupra lumii, indiferent de locul în care trăiesc, cresc și studiază. În atelierele de lucru participatorii, de responsabilizare, reflectând abordarea concentrată pe copil, i-am lăsat pe copii să vină activ cu idei, să-și imagineze, să reflecteze, să viseze, să-și exprime părerile și perspectiva cu privire la bullying-ul în școală: "Ascultați-mă! Am multe să vă spun!". Acesta este modul în care noi, ca adulți, putem auzi nevoile și preocupările lor. Am dedicat un material special, „Ascultați!

Ce ne spun copiii despre bullying și siguranța în școală", rezultatului acestei munci. Peste 100 de școlari și adolescenți au participat la interviuri special create și discuții de tip focus grup, exprimându-și părerile despre bullying. Copiii au definit și descris bullying-ul într-o varietate de moduri. Indiferent de diferențe, ei au împărtășit povestiri similare despre modul în care înțeleg bullying-ul și problemele cu care se confruntă la școală. „... Și bullying poate fi și atunci când prietenii tăi se întorc împotriva ta și nu mai vrei să te duci la școală.” Implicarea copiilor în discuții cu privire la modul în care ei definesc, experimentează și abordează bullying-ul în școală a avut și o altă parte foarte importantă. Rădăcinile etimologice ale cuvântului bullying se pot regăsi în secolul XVI, când "my bully" însemna "dragul meu", "iubitul meu", venind din cuvântul danez boele. Un secol mai târziu a apărut pentru prima dată cu sensul actual, dar abia în secolul XX acest cuvânt a dobândit definițiile academice folosite astăzi.

Ca verb, to bully înseamnă: a intimida, a speria, a domina, printre altele. „Bully” este o persoană care își folosește puterea și tăria sa pentru a speria sau răni persoanele mai slabe. Prof. Dr. Dan Olweus, un profesor cercetător în psihologie din Norvegia este considerat pionier pe tema bullying-ului, pe baza a aproape 40 de ani de cercetare, implementare și evaluare a programelor de prevenire.

Definiția sa afirmă: „Un elev este agresat atunci când el/ea este expus, în mod repetat în timp, unor acțiuni negative din partea unuia sau mai multor elevi.... O acțiune negativă este situația în care o persoană provoacă intenționat, sau intenționează să provoace, durere fizică sau disconfort unei alte persoane, prin contact fizic, cuvinte sau în alte moduri.” Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv și violență. Cu toate acestea, nu fiecare act de violență este o acțiune de bullying. Conform studiului Organizației Mondiale a Sănătății privind comportamentul sănătos la copiii de vârstă școlară, bullying apare atunci când un

elev este: „tachinat în mod repetat într-un mod care nu îi place... Dar nu este bullying atunci când doi elevi de putere sau autoritate similară se ceartă sau se bat. Nu este bullying nici atunci când un elev este tachinat într-un mod prietenos și glumeț”. Olweus a făcut diferența între trei tipuri de bază de comportament tip bullying:

- fizic: lovire, împingere, pocnire, ciupire, constrângerea celui alt elev prin contact fizic
- verbal: amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni
- emoțional/psihologic: excluderea intenționată a cuiva dintrun grup sau activitate, manipulare, ridiculare .

Ken Rigby este un alt cercetător renumit în domeniul bullying-ului, un fost profesor, psiholog și academician, care a lucrat pe tema aceasta timp de peste 25 de ani. Avansând repede în ultima decadă, comunicarea digitală a devenit un mijloc vital de exprimare pentru tineri și copii, o platformă pentru întâlniri virtuale și relații sociale între ‘nativii digitali’. Cu toate acestea, spațiile de comunicare online poartă riscuri multiple pentru bullying. Bullying-ul cibernetic denotă utilizarea mediilor electronice (Internet, telefoane inteligente, email-uri, Facebook și rețele sociale, programe de mesaje text/chat, ex. WhatsApp, platforme foto și video și pagini de internet) pentru a răni o altă persoană. Acestea pot include mesaje de intimidare, insulte, hărțuire sexuală sau ridiculare și ocară. În contrast cu bullying-ul tradițional, o trăsătură comună a acestora este anonimatul frecvent al agresorilor ciberneticici. Cyber grooming este un alt fenomen al erei digitale cu o întindere și consecințe îngrijorătoare - folosirea Internetului pentru inițierea de contacte (virtuale), hărțuire sexuală și posibil abuzul sexual al copiilor și al tinerilor. Concentrate în general pe perspectiva că în contextele sociale și culturale particulare, ideile despre ce sunt sau ce ar trebui să fie femeile (fetele) și bărbații (băieții), stereotipurile pot fi, în același timp, prescriptive în mod rigid.

Bibliografie

1. www.unicef.ro

Asigurarea egalității de șanse prin educație

*Prof. Inv. Prescolar: Dinică Elena Ramona
Grădinița cu Program Normal Colonie Râmnicu Vâlcea*

Sistemul educațional trebuie să se bazeze pe premiza ca fiecare individ poate fi educat, poate fi ajutat să treacă de la o etapă la alta. Izvorul dezvoltării psihice îl constituie, după cum se știe, contradicțiile interne care apar ca urmare a solicitărilor externe. Crearea mijloacelor necesare pentru depășirea și rezolvarea acestor contradicții revine, în primul rând, educației. Pe de o parte, educația oferă conținuturile ce urmează să fie asimilate, pe de altă parte ea se preocupă de modul în care să fie asimilate, de formarea capacităților. Rolul conducător al educației apare în intervenția acesteia în crearea unui climat educațional favorabil, cu valențe educative puternice asupra formării personalității umane. “Educația este o artă”. În cadrul procesului instructiv-educativ, misiunea cea mai importantă revine învățătorului, care trebuie să realizeze accesibilizarea cunoștințelor înainte de a fi transmise.

Dreptul fiecărui individ la educație trebuie conștientizat de societate, iar dacă sistemul școlar general nu vine în întâmpinarea necesităților tuturor persoanelor, trebuie avută în vedere educația specială, care se referă la toți acei copii ale căror cerințe sunt generate de incapacități sau dificultăți în a se adapta cerințelor educaționale și societale ca și cei considerați “normali” de către societate. Totuși, trebuie să se tindă la o pregătire a tuturor copiilor în sistemul școlar obișnuit. Calitatea educației speciale trebuie să reflecte aceleași standarde și ambiții de calitate ca și educația obișnuită și să fie strâns legată de aceasta.

Presupunând un demers intenționat, educația are caracter teleologic, acțiunile educaționale derulate corelându-se cu o serie de reguli și norme cunoscute și aplicate de cadrele didactice. Aceste norme sunt

cunoscute sub numele de principii didactice.

Diversitatea interindividuală este imensă, iar necesitatea luării în considerare a acestui lucru și accesibilizării conținuturilor apare în didactica, ca teorie a procesului de predare-învățare, sub forma principiului accesibilității și individualizării învățământului.

Școala este “obligată” să creeze condiții adecvate pentru a da posibilitate fiecărui elev “să-și realizeze propria lui dezvoltare optimă”. Această viziune optimistă asupra accesibilității presupune încredere și respect față de individualitatea elevului.

Activitățile din școală sunt orientate spre formarea personalității elevului în conformitate cu cerințele sociale ale vremii, scopul principal fiind integrarea socială.

Fiecare copil are un potențial educativ înnăscut care trebuie doar descoperit și activizat.

Respectivele școli sunt „incluzive, cu un mediu sănătos și protector pentru toți copiii, eficiente în ce privește modul de activitate cu copiii și implică atât familia, cât și întreaga comunitate” (Shaeffer, 1999).

O școală incluzivă:

nu exclude, nu discriminează pe nimeni și nu creează stereotipuri pe baza diferențelor de orice tip;
prestează servicii educaționale obligatorii gratuite, accesibile în special pentru familiile și copiii din grupurile de risc;

respectă diversitatea și asigură accesul egal la educație pentru toți copiii;

răspunde diversității, făcând față diferitelor circumstanțe și nevoi ale copiilor, indiferent de gen, clasă socială, grup etnic, grad de abilitate.

Aceasta este o școală care asigură o învățare eficientă:

promovează o instruire de calitate, individualizată, adecvată nivelului de dezvoltare și stilurilor de învățare ale fiecărui copil;

aplică metode de învățare active, de colaborare, în stil democratic;

Asigură un mediu de învățare prielnic, igienic și sigur, cu facilități sanitare și săli de clasă adecvate, cu politici și practici ce promovează un mod de viață sănătos, cu servicii medicale și de consiliere;

formează elevilor deprinderi de viață necesare;

promovează sănătatea fizică, psihică și socioemoțională a profesorilor și elevilor;

contribuie la protecția copiilor de abuz și violență;

oferă experiențe pozitive.

Această școală implică activ copiii, familiile și comunitățile:

este centrată pe copil, promovând participarea acestuia la viața școlară;

se bazează pe colaborarea cu întreaga comunitate, stimulând parteneriatele educaționale și colaborând cu alți oficiali pentru a asigura respectarea drepturilor copilului.

Asigurarea educației complementare pentru creșterea capacității de adaptare și pentru refacerea coeziunii sociale, prin:

Dezvoltarea de alternative educaționale;

Formarea tinerilor prin activități sportive;

Refacerea taberelor pentru elevi și studenți;

Instituționalizarea participării în proiecte și programe cu teme care sunt complementare față de curriculum.

Susținerea programelor „Șansa a doua prin educație”, în vederea eliminării analfabetismului și integrării pe piața muncii, prin:

Garantarea egalității de șanse și eliminarea oricăror forme de discriminare;

Facilități, politici și programe adecvate grupurilor vulnerabile;

Programe suport pentru cei care au părăsit timpuriu școala

Bibliografie

1. „Declarația Universală a Drepturilor Omului”, 1948
2. Jonathan Shaeffer: „Teoria cunoașterii”, 1999
3. Ecaterina Vărășmaș - „Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credis, București, 2004

Asigurarea șanselor egale pentru copiii defavorizați

Prof. Drăghici Florinela- Elena

Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Loc. N. Bălcescu, jud. Vâlcea

Cea mai buna soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu. Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc.

Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Școala trebuie să fie într-o permanentă colaborare cu familiile elevilor (pentru a discuta eventualele probleme de natură comportamentală, materială sau socială și pentru a se găsi soluții care să ducă la rezolvarea acestor probleme), cu centrele de plasament sau cu orfelinatele, în cazul copiilor orfani (pentru a aduce la cunoștința acestora abaterile școlare ale elevilor și pentru a afla despre modul lor de viață în aceste instituții, activitățile extrașcolare în care sunt implicați etc).

Pentru elevii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate de unitatea de învățământ, școala încearcă, printr-un parteneriat cu primăria și prin semnarea unui contract cu o firmă de transport, să le asigure transportul zilnic spre cea mai apropiată unitate de învățământ.

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate

bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate. Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă.

Rolul școlii este de a-i învăța pe tineri cum să conviețuiască într-o lume marcată de diferențe lingvistice, culturale sau sociale, prin acceptarea acestora, dar și prin identificarea și însușirea valorilor care îi unesc. Cel mai adesea prezența oamenilor diferiți conduce la dezinteres și indiferență, ceea ce în cele din urmă nu înseamnă altceva decât o formă de discriminare. Ea se manifestă și în educație. Copiii cu diverse dizabilități, copiii de etnie rromă, elevii emigranți sunt adeseori marginalizați de către colegi, dar cadrele didactice trebuie să realizeze anumite activități în care să se integreze și copiii menționați anterior, deoarece prejudecățile unor profesori sau elevi pot genera un comportament discriminatoriu.

Spre exemplu, copiii rromi constituie una dintre cele mai defavorizate categorii de copii și au nevoie de mult sprijin pentru a depăși situația în care se află. Sărăcia și lipsurile familiilor rrome, prejudecățile care persistă în mentalitatea populației, inerția unor părinți rromi față de perspectivele pe care educația le oferă copilului școlarizat, toate acestea contribuie la marginalizarea copiilor rromi, la limitarea accesului la șansele egale la care au dreptul toți copiii.

Marginalizarea rromilor merge de la atitudinea mai puțin binevoitoare față de elevi, așezarea lor în ultimele bănci până la lăsarea de izbeliște a claselor și școlilor în care învață copiii rromi. Mulți dintre elevii rromi ajung de multe ori în situații de eșec și abandon școlar. Discriminarea elevilor rromi în cadrul sistemului de învățământ, sărăcia, tradițiile etniei se transformă în cauze principale ale abandonului școlar.

Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor. Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Educația pentru diversitate se poate realiza prin toate disciplinele de învățământ, pentru că toate pot să invite la toleranță, la respectarea drepturilor omului, la dezvoltare. Cadrele didactice trebuie să identifice obiective și conținuturi care pot promova interculturalitatea, și să valorifice diversitatea culturală din clasa de elevi, ca resursă în procesul instructiv-educativ.

La nivelul activităților extracurriculare, se pot organiza activități care să implice comunitatea, activități în cadrul cărora participanții să se cunoască mai bine, să coopereze și să trăiască împreună diferite evenimente (activități muzicale și sportive, evenimente culturale și sărbători locale, înfrățiri etc). Recunoașterea, respectul diferențelor etnice, culturale sau sociale și egalitatea de șanse sunt provocări pentru instituția școlară. Directorilor de școli, cadrelor didactice le revin o multitudine de sarcini pentru a construi medii școlare incluzive.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Diversitatea culturală a elevilor poate deveni o oportunitate și o resursă de îmbogățire pentru copii și cadre didactice, numai dacă școala proiectează activități de învățare care să o valorifice și dacă asigură șanse

egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor părinților, a profesorilor și a instituțiilor locale abilitate.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – Strategii didactice în educația incluzivă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – Educația integrată a copiilor cu handicap, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse

*Prof. Căpățînă Maria Magdalena
Școala Gimnazială Nr.4, Râmnicu Vâlcea*

În cadrul instituției unde predau egalitatea șanselor este garantată, deoarece credem că educația este cel mai important instrument de dezvoltare a copiilor încercând să oferim opțiuni multiple și să fim deschiși pentru toți elevii.

Este important ca fiecare instituție de învățământ să ofere dreptul la educație în funcție de nevoile fiecăruia, să formeze competențe de bază tuturor indivizilor societății, îmbinând educația formală cu cea nonformală și informală.

Școala este locul unde speranțele celor care iau parte la activitățile de învățare pot deveni realitate prin conștientizarea diversității și complexității naturii umane și valorificarea fiecărui talent sau latură creativă.

Legea educației naționale are numeroase prevederi în spiritul egalității de șanse, a incluziunii sociale, a respectării și a valorizării diversității etnice, culturale și sociale.

Printre principiile care guvernează învățământul preuniversitar, cel superior precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România se numără:

principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;

principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;

principiul asigurării egalității de șanse;

principiul transparenței - concretizat în asigurarea vizibilității totale a deciziei și a rezultatelor, prin comunicarea periodică și adecvată a acestora;

principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice;

principiul incluziunii sociale;

principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;

principiul participării și responsabilității părinților;

principiul fundamentării deciziilor pe dialog și consultare.

În calitate de profesor sunt sigură că fiecare copil poate fi educat, poate fi ajutat să treacă de la o etapă la alta, să îi fie create mijloacele necesare pentru depășirea și rezolvarea oricăror contradicții ce intervin. Profesorul are datoria de a oferi elevilor conținuturile ce urmează a fi asimilate, iar pe de altă parte să se preocupe de modul în care să fie asimilate, de formarea capacităților. Astfel, cadrul didactic trebuie să intervină în crearea unui climat educațional favorabil cu valențe puternice asupra formării personalității copilului.

Pentru o educație bazată pe egalitate de șanse trebuie să avem în vedere: să tratăm toți elevii în mod egal indiferent de originea lor etnică sau social, dizabilitate sau gen; să se acorde o atenție deosebită limbajului folosit cu elevii, astfel încât să nu se creeze stereotipuri; să nu se judece un elev în baza unor opinii expuse în clasă; acordarea accesului egal tuturor elevilor la cunoștințele și activitățile din clasă.

Pentru ca procesul didactic să fie un succes, profesorul trebuie să transmită informațiile într-un mod accesibil și să pună la dispoziția elevilor toate materialele de care au nevoie pentru înțelegerea și acumularea cunoștințelor.

De asemenea, acest drept la educație trebuie conștientizat de fiecare individ al societății pentru a veni în întâmpinarea necesităților elevilor, chiar și celor ale căror cerințe sunt generate de incapacități sau dificultăți de adaptare.

În cadrul educației nonformale, cadrele didactice au șansa să aleagă conținuturile de învățare, propunând elevilor un program de învățare flexibil în funcție de vârstă, de posibilitățile de dezvoltare și de capacitatea de înțelegere a copiilor. Activitățile alese sunt orientate spre formarea personalității elevului, având ca scop principal integrarea socială, considerând că fiecare copil are un potențial educativ înăscut care trebuie doar descoperit.

Consider că cea mai mare misiune a instituției și a profesorilor este realizarea unei educații de calitate și respectarea drepturilor copilului.

Bibliografie

1. M. Duță, Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc, EDICT, ianuarie 2018
2. Ghid pentru promovarea egalității de șanse
3. <https://www.dascalidedicati.ro/egalitate-de-sanse-si-nondiscriminare-in-mediul-scolar/>

Promovarea egalității de șanse în școală

*Profesor Inv. Primar Cazacu Diana Filofteia
Școala Gimnazială Nr.55, Sector 3, București*

“Noi credem și declarăm că fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge la un anumit nivel și a se putea păstra la un nivel acceptabil de învățare. [...] sistemele educaționale ar trebui proiectate și programele educaționale implementate în așa fel încât să țină seama de marea diversitate a copiilor.”

(declarația de la Salamanca, 1994)

Acest motto a fost preluat în 1994, la Salamanca, unde “educația pentru toți” a fost definită ca “acces la educație și calitate a acesteia pentru toți copiii”, asigurarea posibilităților participării la educație a tuturor copiilor.

Dreptul la educație al fiecărei persoane a fost decis încă din 1948, prin Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Importanța educației este deosebită, sistemul educațional trebuie să se bazeze pe premiza ca fiecare individ poate fi educat, poate fi ajutat să treacă de la o etapă la alta. Izvorul dezvoltării psihice îl constituie, după cum se știe, contradicțiile interne care apar ca urmare a solicitărilor externe. Crearea mijloacelor necesare pentru depășirea și rezolvarea acestor contradicții revine, în primul rând, educației. Pe de o parte, educația oferă conținuturile ce urmează să fie asimilate, pe de altă parte ea se preocupă de modul în care să fie asimilate, de formarea capacităților. Rolul conducător al educației apare în intervenția acesteia în crearea unui climat educațional favorabil, cu valențe educative puternice asupra formării personalității umane. “Educația este o artă”. În cadrul procesului instructiv-educativ, misiunea cea mai importantă revine învățătorului, care trebuie să realizeze accesibilizarea cunoștințelor înainte de a fi transmise.

Dreptul fiecărui individ la educație trebuie conștientizat de societate, iar dacă sistemul școlar general nu vine în întâmpinarea necesităților tuturor persoanelor, trebuie avută în vedere educația specială, care se referă la toți acei copii ale căror cerințe sunt generate de incapacități sau dificultăți în a se adapta cerințelor

educaționale și societale ca și cei considerați “ normali “ de către societate. Totuși, trebuie să se tindă la o pregătire a tuturor copiilor în sistemul școlar obișnuit. Calitatea educației speciale trebuie să reflecte aceleași standarde și ambiții de calitate ca și educația obișnuită și să fie strâns legată de aceasta.

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie romă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Bibliografie

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/> Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. –, „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004

Comunicarea -factor important în promovarea drepturilor copilului

Prof. Munteanu Mihaela Sorina

Școala Gimnazială Achim Popescu, Păușești-Măglași

“Nu e vorba despre ceea ce faci pentru copiii tăi, ci despre ce i-ai învățat să facă singuri pentru ei înșiși. Astfel vor deveni oameni de succes.”

– Ann Landers

Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi. (**Declarația universală a drepturilor omului**)

Nu există încredere mai sacră decât cea pe care lumea o acordă copiilor. Nu există responsabilitate mai importantă decât cea de a ne asigura că drepturile le sunt respectate, bunăstarea le este protejată, viețile le sunt

ferite de teamă și lipsuri și că pot crește în pace. (**Kofi Annan, fost Secretar general al ONU**)

Copiii au dreptul la viață și dreptul de a se dezvolta fizic și psihic, în egală măsură. Aceștia trebuie protejați împotriva amenințărilor și pericolelor externe, spre exemplu, abuzuri, privare severă și îmbolnăvire. Copiilor trebuie să li se pună la dispoziție tot ceea ce este necesar pentru o dezvoltare sănătoasă și bunăstarea generală. Niciun copil nu trebuie privat de un serviciu de care ceilalți copii beneficiază din cauza unor caracteristici care nu prezintă relevanță pentru decizia în cauză.

Răspunsurile educației la provocările lansate de problematica lumii contemporane sunt „noile educații”:

a) Educația relativă la mediu (educația ecologică) se referă la promovarea unei culturi ecologice bazate pe cunoștințe privind exploatarea rațională a resurselor naturii și conservarea mediului ambiant.

Teme ale educației ecologice pot fi abordate în cadrul tuturor activităților și la toate nivelurile școlarității: realizarea unei imagini complexe asupra mediului înconjurător ca totalitate a factorilor naturali și creați de om; înțelegerea importanței fiecărui factor natural de mediu; prezentarea unor elemente ale relației om-mediu înconjurător; descrierea consecințelor poluării, cunoașterea și respectarea unor reguli privind protecția mediului.

b) Educația în spiritul respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Educația școlară este un factor important al promovării acestei educații care urmărește cultivarea respectului față de om.

c) Educația pentru sănătate (igienă, educație nutrițională)

Relația dintre cadrul didactic de la clasa de elevi și personalul medical va fi una de respect reciproc. Încă din primele activități, cadrul didactic trebuie să cunoască starea de sănătate a fiecărui copil și să anunțe medicul și familia în cazul când se înregistrează îmbolnăviri.

d) Educația pentru comunicare, la nivel școlar realizează o pregătire sub două aspecte: pentru contactul cu mass media (pregătirea individului pentru a recepționa, a privi, a asculta, a asimila creativ) și pentru folosirea de instrumente în contextul autoeducației și educației permanente.

e) Educația interculturală este axată pe cooperare și acțiune efektivă, insistând pe recunoașterea și dezvoltarea valorilor în spiritul respectării diversității și drepturilor omului.

Școala trebuie să recunoască diversitatea culturală ca pe un factor pozitiv, care duce la «îmbogățire» reciprocă.

Educația interculturală se adresează copiilor, sensibilizându-i spre respectarea diversității, toleranței și solidarității.

Educația permanentă sau educația continuă, implică două dimensiuni: spațială și temporală.

Gândirea procesului de educație în școală în spiritul educației permanente nu poate fi decât profitabilă în contextul complexității și diversității actuale a câmpului educațional și a schimbării sale accelerate.

Implicarea copiilor în procesul educativ înseamnă să vorbiți cu ei, iar o discuție de calitate necesită o ascultare pe măsură. Nu este greu să vorbim cu copiii și să credem că le-am ascultat opiniile, însă o comunicare autentică necesită un plus de efort. Trebuie să ajungem să cunoaștem copilul și să îi câștigăm încrederea. Deseori, acest lucru înseamnă să vorbim înainte de toate despre lucrurile despre care copilul vrea să vorbească - chiar dacă acestea nu par cele mai importante și pentru proces. Uneori, înseamnă să ne modificăm limbajul, să împărtășim experiențe sau trăiri personale, un gând sau o amintire cu copilul.

Orice sprijin suplimentar de care copilul are nevoie din motive lingvistice, culturale, de sănătate, de dizabilitate sau din cauza altor factori, întrebați copilul dacă dorește să fie notat ceva anume.

Ascultarea nu este întotdeauna ușoară! Este nevoie de concentrare și de mult mai mult decât două urechi, adică de o minte deschisă, sensibilitate față de sentimente, nevoi sau mesaje profunde - și răbdare

În mod aparte, nevoia de asigurarea siguranței și supraviețuirea copilului poate intra uneori în conflict cu nevoia de a-l implica în decizii care îl privesc și de a-i lua în considerare opiniile. Abordarea tradițională dă poate prioritate percepției adultului cu privire la siguranță și supraviețuire. Acolo unde există un risc real pentru copil, o abordare bazată pe drepturile copiilor va privi lucrurile din aceeași perspectivă. În centrul oricărei astfel de chestiuni se află acțiunile centrate pe interesul superior al copilului!

Bibliografie

1. Stănciulescu E.2002, *Sociologia educației familiale* (volumul I și II), Ed.Polirom,

2. Verza E, Paun E.1998, *Educația integrată a copiilor*, Unicef,
3. www.coe.int „Drepturile copilului”

Cultivarea toleranței și a altruismului

*Prof. Pavel Ana Maria,
Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea, Jud. Vâlcea*

Se admite, în genere, că dezbateră modernă despre toleranță începe la sfârșitul secolului al XVII-lea, cu John Locke, care propune o justificare filosofică a toleranței, pe fundalul unor conflicte barbare între diferite confesiuni și facțiuni religioase, incapabile să conviețuiască.

Toleranța era, în acest context, un antidot la practica persecuției. Și n-ar trebui să uităm că, inițial, toleranța s-a impus spiritului european prin conotațiile ei strict religioase: a o invoca, prin extrapolare, în alte domenii e o întreprindere dificilă, care se pretează la nuanțe și reformulări.

Toleranța apare ca perfect naturală și atunci când e practică față de cei apropiați. Iubirea se exprimă întotdeauna - și uneori în chip irațional - ca toleranță: suntem foarte îngăduitori cu copiii noștri, cu cei din familia noastră sau cu unii prieteni. Acceptăm din partea lor derapaje care, în cazul altora, ni se par inacceptabile.

Se poate spune, de altfel, că viața în comunități mici este o adevărată școală a toleranței.

În comunitățile mari, te poți izola, îți poți crea «cluburi» pe bază de afinități, evitând contactul cu ceea ce te contrariază.

Dar într-o familie, trebuie să te acomodezi la particularitățile fiecărui membru ca la un dat, de care, în condițiile curente, n-ai cum să fugi. Căsnicia, de pildă, încurajează spiritul de toleranță până la martiraj...

E inevitabil să cazi la învoială, să te obișnuiești cu modul partenerului de a rula (sau nu) tubul de pastă de dinți, cu deprinderile lui alimentare, cu tabieturile lui sau ale unui întreg clan, cu ritmuri și idiosincrasii care îți sunt străine.

Experiența toleranței e însă o experiență comună chiar și în afara relației cu sine sau cu cei din preajmă. E foarte răspândită, în viața zilnică, varianta - să zicem - «slabă» a toleranței, numită indulgență. Știi că are loc o neregulă, nu consimți la comiterea ei, dar o treci cu vederea, te prefaci că nu iei notă de existența ei.

Știi, să zicem, că unii elevi fumează în pauză, la closet, știi că femeia de serviciu îți fura, candid, din bomboanele de pe birou, că amicul X te tapează sistematic de țigări, dar decizi că nu merită să dai importanță unor astfel de fleacuri.

Indulgența e, prin urmare, tendința de a tolera ceea ce ți se pare neesențial. Micile păcate, cele pe care le avem și noi, sau pe care le-am avut, ca toată lumea, în altă etapă a vieții, trebuie tratate cu blândețe, mușamalizate, uitate.

Indulgența e toleranța bunicilor care trag ghiduș, cu coada ochiului, la delicioasele năzbâtii ale nepoților.

Comună, ca să nu zicem banală, este și o formă ceva mai «tare» a toleranței: complicitatea, consimțirea tacită. Nu mai poți trece cu vederea o neregulă, dar decizi, în virtutea unui calcul pragmatic, să o îngădui.

Toți știm, cel puțin noi, cei din Europa Orientală, că bacșișul este o deprindere nesănătoasă. Nu suntem de acord cu ea, dar ne-o asumăm, fie din slăbiciune, fie din oportunism strategic; preferăm să încurajăm un obicei prost, decât să ne confruntăm cu efectele negative ale corectării lui; ni se pare că e mai rentabil să stimulam, prin bacșiș, promptitudinea unor servicii sau să recompensăm acordarea unei favori, decât să dăm inutile lecții de corectitudine.

În sfârșit, pe o altă treaptă, avem uneori de-a face cu o specie mai sumbră a toleranței: resemnarea. Vezi neregula, o respingi interior, dar o suportă, o înduri, ca pe ceva inevitabil. De regulă, adopți resemnarea fie pentru că nu crezi în posibilitatea rectificării situației (și, deci, în sensul efortului rectificator), fie pentru că, dintr-un motiv sau altul, vrei să salvezi aparențele.

În științele aplicate, lucrurile sunt simple și de o foarte instructivă evidență: ele folosesc noțiunea de «câmp de toleranță», pentru a semnală granițele între care sunt permise anumite abateri, fără ca un ansamblu

dat să aibă de suferit. «Câmpul de toleranță» este invocat, de pildă, atunci când trebuie evaluată precizia de execuție a unei piese.

Calibrul unei țevi sau greutatea unei monede pot «tolera» o anumită aproximație a dimensiunilor, dar există o limită, dincolo de care, avem de-a face cu un rebut. La fel, organismul uman poate suporta, până la o limită, suferința fizică sau ingurgitarea unor substanțe nocive. Dincolo de această limită, echilibrul fiziologic se năruie și organismul intră în colaps.

Prin urmare, nici un sistem, fie el mecanic sau biologic, nu poate supraviețui în condițiile în care «câmpul lui de toleranță» e suprasolicitat.

Nici un ansamblu nu poate tolera principii sau stări de lucruri care îi subminează rațiunea de a fi. Exemplu: o *constituție* rațională nu poate include un articol care să garanteze dreptul fiecărui cetățean de a o încălca.

O altă ilustrare a intolerabilului este eroarea. Nu poate trece drept toleranță înclinația de a manifesta «înțelegere» pentru cineva care susține inflexibil că doi și cu doi fac cinci. Tot astfel, toleranța e neavenită în *sfera dreptului*. Nu se poate pleda, în numele toleranței, pentru nesancționarea culpei dovedite.

Grațierea, amnistia sau iertarea valorifică au cu totul alte principii și deschid un evantai semantic distinct de acela al comportamentului tolerant. Nici teritoriul *pedagogiei* nu se intersectează fericit cu practica toleranței. Evident, nu se pune problema unor metode brutale, a unui didacticism îngust, lipsit de comprehensiune și răbdare.

Dar teoria identificării cu cel pe care vrei să-l educi, reflexul de a găsi, pentru toate insuficiențele lui, un diagnostic justificativ inhibă cu totul impulsul modelator. Nu poți educa un copil pe care «îl înțelegi perfect», punându-te mereu, programatic, «în locul lui». «Locul» pedagogului trebuie să rămână distinct de locul învățăcelului, chiar dacă și el are ceva de învățat, în timp ce își exercită oficiul pedagogic.

Pe măsură ce tema toleranței a devenit mai «corectă politic», mai «*fashionable*» pe fundalul relativismului postmodern, contururile ei au început să se șteargă.

Școala online - între necesitate și progres

Prof. Dăncău Monica-Adriana

Școala Gimnazială „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea, Jud. Vâlcea

Învățarea online poate fi definită ca o formă alternativă de *învățământ* în cadrul căreia se asigură continuarea procesului educațional în condiții normale sau de autoizolare, de intemperii etc., prin intermediul diverselor instrumente informatice de comunicare la distanță. Această modalitate alternativă este studiată de zeci de ani deopotrivă de pedagogi, experți în design curricular și experți în noi tehnologii comunicaționale. Numeroase studii, teorii, modele, standarde și criterii de evaluare se axează pe **cel puțin trei zone pedagogice**:

învățarea online de calitate,

predarea online,

proiectarea instruirii online.

Ceea ce știm din aceste studii este că învățarea online eficientă rezultă dintr-o proiectare și planificare atentă a instruirii. **În primul rând**, pentru a fi la fel de eficientă ca instruirea față-în-față, trebuie să se regăsească sub forma învățării mixte (blended learning – on line și față-în-față). Prezența fiecăruia dintre aceste tipuri de interacțiune, atunci când este integrată în mod semnificativ, crește rezultatele învățării.

În al doilea rând învățarea online de calitate înseamnă : timp de planificare, pregătire și dezvoltare pentru o lecție, situația actuală determinându-ne mai degrabă să acționăm cu resurse minime disponibile și într-un timp redus. Planificarea atentă a învățării online presupune nu doar identificarea conținutului de parcurs, ci și proiectarea atentă a tipurilor de interacțiune, cu scopul de a susține procesul de învățare. Apoi, trebuie adaptată particularităților de vârstă și chiar individuale ale elevilor, pretându-se mai bine vârstelor mari, ciclului liceal, studenților și adulților în contexte de formare. Privind cum învățarea este eficientizată

prin folosirea internetului, putem enumera mai multe avantaje, însă putem să vedem și câteva dezavantaje. În cele ce urmează, voi vorbi despre cum văd eu învățarea prin internet.

Avantaje:

Distribuirea rapidă a materialelor didactice:

Profesorii sau administratorii pot transmite foarte repede, oricând, oriunde și oricui informațiile pe care le dorește.

Astfel nu mai este nevoie de sincronizarea persoanelor pentru a se întâlni fizic; nimeni nu va pierde nimic pentru ca informațiile rămân online.

Elevii/ studenții intră în posesia materialelor printr-o simplă accesare:

Orice persoana din grupul țintă are acces la toate informațiile, oriunde și oricând.

Existența conținuturilor multimedia:

Prin internet pot fi transmise și imagini, videoclipuri, fișiere și orice fel de materiale virtuale care întotdeauna au eficientizat învățarea.

Conținuturile pot fi șterse, corectate sau actualizate cu ușurință:

Dacă distribuitorul își dă seama ca a transmis o informație greșită sau poate dorește să o actualizeze, el poate face acest lucru oriunde și oricând. De asemenea, orice document poate fi editat și reeditat, astfel corectarea nu mai produce dificultăți.

Serviciu folosit de una sau mai multe persoane, crearea grupurilor:

Informațiile pot fi îndreptate spre o persoană sau către mai multe în același timp; în mod individual sau se pot crea grupuri în care utilizatorii pot să și comunice.

Folosirea conținuturilor interactive, existența feed-back-ului:

Fiind existente grupurile, membrii pot face schimb de experiențe, păreri sau informații. De asemenea, ei pot primi feed-back în timp real, chiar rapid de la administratorul grupului sau de la colegi. Astfel există și interacțiune virtuală și nu numai învățare individuală.

Avantajele învățării online derivă indiscutabil din faptul că activitățile online pot fi accesate oricând și oriunde, cursanții pot alege domeniile de interes, le pot accesa în ritm individual. Timpul nu este determinat ca într-o sală de clasă, programul fiind mult mai flexibil. Fiecare elev poate parcurge în mod independent materialul propus, putând accelera procesul de învățare sau încetini. Învățarea online permite și elevilor și profesorilor să interacționeze într-o comunitate online, fără a fi prezenți în același loc sau timp.

Din altă perspectivă, elevii au posibilitatea de a prezenta mai multe informații procesate cu atenție, cu o implicare emoțională redusă.

Dezavantajele învățării online sunt:

Dificultăți în utilizarea tehnologiei:

Tehnologia avansează zi de zi și nu toate persoanele sunt la zi cu noutățile. De aceea sunt întâmpinate probleme de utilizare și de accesare a informațiilor sau de realizare a unor proiecte sau teme. De asemenea sunt întâlnite situații de confuzie și dezorientare, de unde apare și lipsa de motivație. Dar această problemă poate fi rezolvată prin tutoriale video.

Lipsa comunicării reale/fizice:

Când învățarea și comunicarea rămân axate în mediul virtual, atunci când oamenii se întâlnesc nu mai știu să comunice și încep să comunice tot prin tehnologie. Folosirea mediului virtual în exces ne robotizează!

Situații limită:

Numesc situații limită cazurile în care o persoană este într-un anumit context în care nu poate avea acces la internet sau nu își permite acest lucru. Din acest motiv, se poate întâmpla să piardă o anumită informație care îi era utilă în acel moment, dar pe care nu o poate accesa pe loc. Aceste situații de criză chiar nu pot fi controlate. Interpretarea eronată a explicațiilor scrise reprezintă, de asemenea, o problemă. Pentru elevi, învățarea online activă solicită mai multă responsabilitate, inițiativă și efort decât instruirea față-în-față. Deciziile legate de mărirea grupului de elevi vor limita foarte mult strategiile utilizate; un număr mare de elevi face imposibilă interacțiunea de calitate. Feedback-ul, de exemplu, devine tot mai dificil pe măsură ce dimensiunea clasei crește; se ajunge, în cele din urmă, la un punct în care pur și simplu nu este posibil ca un profesor să ofere feedback specific și prompt.

Dezavantajele învățării online sunt legate de faptul că sunt sărăcite relațiile interumane între elevi și profesori; dar și între elevi, cu reale efecte în timp dacă se permanentizează acest mod de abordare a învățării.

Acest tip de instruire poate fi un impediment pentru elevii cu rezultate școlare slabe; conținuturile expuse în mediul online pot fi mai greu de asimilat în condițiile în care înțelegerea acestora nu este facilitată de profesor.

Concluzii

Am putut expune câteva idei, însă cu toții știm că internetul este foarte util în învățare, atât a celor mici, cât și a celor mari. Pentru cei mici tehnologia este atractivă, iar pentru cei mari trebuie să existe o motivație puternică pentru a o utiliza în mod eficient. Invățarea în clasă îi ajută pe elevi și pe profesori să se cunoască mai bine. Acest lucru permite profesorilor să cunoască elevii și să evalueze mai bine punctele forte și punctele slabe, să acționeze ca mentori și să ghideze studenții în posibilitățile lor de carieră.

Bibliografie

1. Achimaș-Cădăriu, A., Ghid practic pentru educație la distanță. Ed. Alternative, 1998
2. Istrate, O., Educația la distanță. Proiectarea materialelor. Ed. Agata, Botoșani, 2000
3. Huberman, A. M. Cum se produc schimbările în educație: Contribuție la studiul inovației. București: EDP, 1978.

Asigurarea egalității de șanse în sistemul educațional

Prof. Înv. Preprimar Deaconu Elena

Grădinița cu Program Normal Berislăvești, Județul Vâlcea

Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Educația în școala românească, ca și în sistemele educaționale din lume, este actul prin care se fundamentează dezvoltarea personalității în sensul holismului și durabilității. Și tocmai pentru a putea fi realizat acest ideal, educația este și trebuie să fie guvernată de anumite principii și norme. Între acestea, subliniem “asigurarea egalității de șanse”. Principiu care, odată respectat și implementat, aduce beneficii în ambele planuri, cel al individului și cel al majorității: întrucât fiecare persoană cu cerințe educaționale speciale evoluează conform particularităților sale, iar majoritatea își dezvoltă toleranța și creativitatea în relaționarea interpersonală.

Considerăm că asigurarea de șanse egale la educație este un proces complex care trebuie să implice ca factori catalizatori atât societatea, cât și sistemul educațional. O societate care propune/dispune de medii și condiții propice de exprimare și dezvoltare personală și profesională a persoanelor cu CES are imperativ nevoie de o școală care formează și educă în spiritul incluziunii, valorizării diversității, responsabilității colective și demnității umane.

În școală sunt asigurate șansele la educație tuturor copiilor dacă în plan acțional sunt practicate strategiile educaționale centrate pe elev, pe particularitățile și nevoile sale individuale. De la oferta curriculară, programe și proiecte educaționale focalizate pe nevoile elevilor, luarea deciziilor cu implicarea părinților elevilor cu CES, asigurarea de personal didactic și specialiști, la asigurarea unui mediu fizic sănătos și sigur, cu facilități destinate elevilor cu cerințe speciale.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. La

nivelul activităților extracurriculare, se pot organiza activități care să implice comunitatea, activități în cadrul cărora participanții să se cunoască mai bine, să coopereze și să trăiască împreună diferite evenimente.

La nivelul sistemului de învățământ sunt adoptate și aplicate programe de formare a unei imagini reale despre ceea ce înseamnă școala pentru toți, despre avantajele integrării acestor copii (atunci când este posibil) în sistemul obișnuit de învățământ. Incluziunea trebuie să fie un act responsabil, asumat de personalul școlii, de comunitate, de familie; ea trebuie înțeleasă ca un fapt de normalizare a vieții persoanelor aflate în dificultate și ca o măsură de conștientizare a rolului școlii de instituție publică, la care toți au acces în calitate de cetățeni cu drepturi egale ai comunității. Un astfel de sistem educațional, centrat pe interesele elevilor, pe dezvoltarea de competențe, capacități în ritmul propriu fiecăruia, facilitează tranziția către nivelul următor, cel al mediului socio-profesional.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluiași principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

În concluzie, putem sublinia faptul că incluziunea este o politică educațională, dar în același timp o provocare atât pentru școală cât și pentru societate, întrucât dezideratul ei este orientat spre formarea persoanelor vizate ca elevi/cetățeni ai unei școli/societăți democratice, cu drepturi, responsabilități și șanse egale.

Bibliografie

1. Ecaterina Vrasmaș și Traian Vrasmaș - *“Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții”*, București, 2012
2. Mara D. – *„Strategii didactice în educația incluzivă”*, Editura Didactică și Pedagogică, București, Sibiu, 2009.
3. Mihaela Ionescu - *”Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani”*, ed. Vanemonde, 2010

Discriminare în rândul copiilor

Prof. Nicolau Romanița

Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” Râmnicu Vâlcea

Cadrul didactic trebuie să evite exprimările de tip discriminator, etichetarea, să nu manifeste prejudecăți față de copii, ci să aibă permanent în vedere nevoile educaționale ale fiecărui copil, astfel încât toți să se simtă acceptați și valorizați. În practica educațională însă lucrurile nu stau întotdeauna așa. Stereotipuri, etichete, prejudecăți Stereotipurile sunt modalități de a caracteriza oamenii atasându-le etichete. Adesea, stereotipurile au rolul de a explica și a justifica atitudinile și comportamentele pe care le avem față de ceilalți. Eticheta este o descriere succintă a comportamentului/felului de a fi al unei persoane. Etichetele pot fi pozitive sau negative. În ambele cazuri efectul este întărirea acelui comportament/mod de a fi.

Teoria etichetării argumentează că etichetele, în mod curent, emană de la un fel de autoritate; de exemplu, un profesor, un părinte sau o persoană importantă, care repetă și consolidează eticheta până când aceasta devine ferm asociată unui individ. Teoria mai afirmă că atunci când etichetele sunt atașate oamenilor,

poate fi dificil pentru un individ să mai scape de ele; individul poate ajunge să le accepte, le interiorizează și crede că sunt adevărate. Etichetarea în clasă Etichetarea se practica și în educație.

Există feluri variate în care profesorii își folosesc experiența pentru a eticheta și categoriza elevii:

Atunci când un profesor ia o clasă nouă, el va tinde să împartă clasa în trei categorii: “buni”, care sunt conform așteptărilor sale;

- „care nu se remarcă nici prin conformitate, nici prin deviere”;
- “răi”, care deviază.

• Numele elevilor din categoriile extreme sunt învățate imediat de profesor. În ce-i privește pe cei din categoria de mijloc, numele reale sunt învățate mult mai încet. Efectele posibile ale categorizării elevilor: determina interacțiunea viitoare dintre profesori și elevi (“categoria de elev” este folosită ca punct de referință pentru interpretarea comportamentului unui elev); eticheta este preluată de ceilalți (profesori și colegi de clasă);

• contribuie la structurarea „eului oglindit” (oglinda este comportamentul celorlalți față de persoana în cauză);

• așteptările determină rezultatele (efectul Pygmalion);

• generalizarea așteptărilor (efectul halo).

• Factori care relativizează efectele negative ale etichetării: Centrarea pe acțiunile elevului și nu pe persoana sa;

• Luarea în considerare a posibilității ca elevul să-și schimbe comportamentul;

• încurajarea permanentă a schimbării;

• Atitudinea critică față de răspândirea așa-zisului „efect de cancelarie”;

• Constientizarea efectelor etichetării;

• Sublinierea progresului individual al elevului și nu compararea sa cu ceilalți;

• Folosirea „etichetării pozitive” (ajută elevul să-și realizeze întregul potențial).

• Teoria etichetei (Cercul vicios) Modelul negativ Copilul/elevul cu CES este perceput ca anormal

Modelul pozitiv Copilul/elevul cu CES este considerat a fi la fel cu ceilalți, doar că are unele inabilități

Comportamentul adulților Sunt nesiguri, le este frică ;

• Așteptările față de copil sunt

• Comportamentul adulților Exprima înțelegere și siguranță ;

• înțelegerea aduce acceptarea•

7 Comportamentul celorlalți copii Cum va fi afectat copilul Cum interpretează adulții ceea ce se întâmplă în grup scăzute ;

Se focalizează pe

• comportamentul deviant al copilului

Vor face la fel ca adulții ;

• Vor înțelege de ce au adulții

• această atitudine (modelul adulților)

Va simți ca ceilalți copii nu îl acceptă ;

Va considera ca adulții se

• comportă în mod diferit față de el ;

Imaginea de sine devine tot mai

• negativă ; Orice problemă în grup apare

• datorită copilului cu CES ;

Segregarea formă gravă de discriminare ;

• separarea fizică, intenționată sau neintenționată, a unor copii de restul copiilor în școli, clase, clădiri;

• are drept consecință accesul inegal al copiilor la o educație de calitate.

• 8 Forme de segregare în învățământ : școlile speciale

• școlile de tip « ghetto »

• Forme de segregare școlară pentru copiii romi: Segregare de tip rezidențial fără acces la școli

neșegregate în apropiere ;

• Segregare de tip rezidențial cu posibilitatea de mutare în școli neșegregate în apropiere ;

• Clase șegregate intenționat în școli mixte ;

- Clase segregate “accidental” în școli mixte.
- Soluția: educația incluzivă și educația interculturală într-o școală incluzivă.

- Educația interculturală

1. De la societatea multiculturală la societatea interculturală
 Cultura – ansamblu de: mituri, valori, norme ; obiceiuri și tradiții ; modele de acțiune (moduri de a face diferite lucruri); comportamente și atitudini.
 Subcultura – cultura unui grup mai restrâns (minorități etnice, grupuri cu credințe religioase diferite de cele ale majorității, oameni cu nevoi speciale, homosexuali și lesbiene, oameni care practică o anumită meserie, oameni care lucrează în aceeași instituție, membrii unei generații, diferite grupuri de tineri etc.). Multiculturalitatea – existentă în același mediu a mai multor culturi, fără a avea conflicte, dar și fără a derula relații permanente și consistente de schimb și cooperare. Interculturalitatea – interacțiunea dintre mai multe culturi care coexistă în același mediu, schimbul și recunoașterea mutuală privind valori, tradiții și moduri de viață. Fiecare dintre noi se naște într-o anumită cultură ale cărei elemente trebuie să le învățăm pe tot parcursul vieții.

Transferul unei culturi de la generațiile adulte către noile generații = socializare.

Agentii socializării : familia, școala, mass-media, grupurile de egali, grupurile de interese din cadrul societății etc.

Familie = socializare primară. Școala - socializare secundară (contactul cu valorile și normele culturii dominante pe care trebuie să și le însușească și să le practice pentru a reuși în plan social).

Ce se întâmplă cu grupurile minoritare ?

Sunt adesea forțate să adere necondiționat la regulile majorității și – implicit – să renunțe la elementele specifice propriei culturi (această situație explică abandonul și eșecul școlar crescut în rândul copiilor romi).

Școala/clasa de elevi = este o societate și o comunitate în miniatură ; este o comunitate de învățare caracterizată prin diversitate (moduri și stiluri diferite de învățare ale elevilor, grupuri socio-culturale diferite).

Societatea multiculturală

- faze: 1. 1. diferențele sunt tolerate, dar nu și acceptate sau pretuite; 2. diferențele sunt recunoscute, acceptate și pretuite.

Societatea interculturală –

faza: 1.interacțiuni și influențe reciproc pozitive;

faza: 2.dinamism și reciprocitate, constituirea sentimentului de solidaritate (obligatia morală de a asigura salvagardarea drepturilor celorlalți, alături de promovarea propriilor drepturi)

Bibliografie

1. Andruszkiewicz M., Prenton K. – Educația incluzivă. Concepte, politici și practici în activitatea școlară
2. Cristea, S. – Dictionar de termeni pedagogici, E.D.P. București, 1998
3. Dumitru, A., coordinator - Calitatea în educație, modul 6, 2011 Gherguț A. 2005 – Sinteze de psihopedagogie specială, Ed. Polirom
4. Neamțu, C., Gherguț, A. 2000 - Psihopedagogie specială. Ghid practic pentru învățământul deschis la distanță, Ed.
5. Polirom Programele PHARE „Acces la educație pentru grupuri dezavantajate” – Studiu de impact

Discriminarea și efectele ei asupra copiilor

Prof. înv. primar Iordan Lucreția
Școala Gimnazială Nr. 13 Râmnicu Vâlcea

Discriminarea în educație creează indivizi neadaptați condițiilor sociale, care nu fac față cerințelor. Pentru un stat, asta înseamnă că, în loc să formeze cetățeni care să contribuie la dezvoltare, formează cetățeni care devin cazuri sociale.

Din punct de vedere psihologic, stereotipul este un produs pur cognitiv. Discriminarea înseamnă comportament, acțiune, și anume, o conduită care este îndreptată împotriva intereselor unei persoane în virtutea unor criterii irelevante. În România, potrivit legii prin discriminare se înțelege “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Azi se discută mai frecvent despre limitarea accesului pe piața muncii (vârșnicii, femeile, romii sunt între cei expuși), salarizare discriminatorie (femeile, tinerii), segregare școlară (copii romi, copii cu dizabilități), acces în spații publice (romii). Discriminarea este actul prin care se manifestă inegalitatea șanselor.

Fără a prevedea efectele, discriminarea poate fi percepută ca un act de o gravitate mai mică sau de o însemnătate mai mică. Există câteva efecte imediate, pe termen mediu sau de durată:

Scăderea imaginii de sine - este un cumul de sentimente de inferioritate, pe care copilul îl interiorizează, atunci când aude că nu e în stare, că nu e bun, atunci când i se arată că e în plus în clasă. Copilul începe să se perceapă mai prejos decât ceilalți și nu-și mai apreciază progresul. În funcție de cât de frecvent e supus discriminării, este posibil să ajungă la izolare în grup și chiar la abandon școlar.

Agresivitatea - discriminarea este, în toate condițiile, un act de agresiune împotriva celui discriminat. Este foarte posibil ca un copil să răspundă cu agresivitate, la rândul lui, în încercarea de a se apăra. Agresivitatea se poate extinde, ca reacție de răspuns, la orice tip de interacțiune cu profesorii sau colegii, dar și în alte contexte.

Blocarea sentimentelor - poate fi determinată de prejudecățile celorlalți. Dacă, orice ar face, copilul rămâne “tot țigan ești”, dacă oricât ar fi progresat el este “tot un handicapat” se va obișnui să ignore feedback-ul, să își blocheze sentimentele pe care acesta le generează, astfel încât să blocheze suferința.

Negarea identității - fie că vorbim de identitatea etnică, fie că vorbim de identitatea dată de orientarea sexuală, copilul va tinde întâi să ascundă cine este, apoi poate să își nege lui însăși această apartenență și va căuta alte identități, ceea ce îi poate provoca tristețe, frustrare sau furie.

Depresia - suspus stigmatului, copilul poate dezvolta o stare de tristețe profundă. Poate deveni apatic (“ce sens are să învăț”), dezinteresat de orice se întâmplă în jur, pesimist, exagerat autocritic (“nu știu să fac nimic bun”), își poate ignora orice succes și, în final, fără a primi asistență, se va auto-izola de restul grupului.

Dependența de substanțe (alcool, tutun, droguri) - în cazul elevilor de gimnaziu sau de liceu, lipsa de recunoaștere a eforturilor, a progreselor și etichetarea lor continuă îi poate determina să-și satisfacă nevoile emoționale prin consum și abuz de substanțe, mai ales în condițiile în care el devine cool, capătă noi prieteni, poate părea mai “matur” în ochii colegilor. Tulburările de alimentație (bulimia, anorexia)

Anxietatea - este instalarea unei stări de neliniște, teamă difuză, fără un motiv bine determinat, care alimentează stări de frică legate de diferite subiecte. Pot apare frica de spații largi, de a ieși din casă, de a utiliza transportul în comun etc. Uneori, aceste frici, denumite fobii, devin atât de intense, încât persoana dezvoltă blocaje în acțiune, la examene, în fața unor persoane sau în diverse perioade dificile.

Un stereotip adânc înrădăcinat în cultura unei societăți nu se schimbă decât dacă eforturile pentru neutralizarea lui iau în calcul toate condițiile din respectiva cultură care pot avea un impact asupra acestuia: legislație, campanii de informare, campanii dedicate erodării stereotipurilor, campanii pentru mobilizarea

celor afectați de stereotip, educarea tinerelor generații într-un spirit care să prevină formarea de stereotipuri etc. O intervenție de o asemenea amploare presupune și o perioadă de timp a cărei unitate de timp să ajungă să fie măsurată în generații.

Așadar, prezența celor care fac parte din grupurile vulnerabile alături de ceilalți, ghidată de autoritate, este de natură să creeze o mai bună cunoaștere a diversității, curiozitate față de necunoscut în detrimentul fricii de necunoscut, curajul de a explora alte culturi sau situații de viață.

Bibliografie

1. Gabriela Alexandrescu , “Educație multiculturală. Copiii romi în școală”, Salvați Copiii 2005
2. Oameni diferiți, șanse egale -ghid de bune practici pentru profesori

Diversitate culturală la preșcolari

Prof. înv. preșcolar Mușat Ioana Roxana

Școala Gimnazială Nicolae Bălcescu, GPN Rotărăști, loc Nicolae Bălcescu, Vâlcea

„Frumusețea existențială ne este dată de celălalt, de miracolul ieșirii din sine, de proiectarea în altul, de iubirea celui apropiat – ca și a celui îndepărtat!” (Constantin Cucoș)

Conceptul de diversitate culturală face referire la un proces dinamic de schimburi, de dialog, de negociere între grupuri, precum și de identificare a unui limbaj comun și a unui spațiu comun, și pune accentul pe interacțiunea dintre grupurile percepute ca distincte în societate.

Acceptarea diversității culturilor conduce la acceptarea ideii de coexistență a mai multor culturi, la adoptarea, ca politică de gestionare a diversității, a multiculturalismului. Conștiința deținerii unei anumite culturi implică însă, cel puțin indirect, raportarea la o altă cultură față de care individul se delimitează.

Cultura este percepută ca fiind ceva făcut de om. Foarte adesea, analiza culturii implică analiza interacțiunii culturilor. Diferențele aparente dintre cum gândesc oamenii, simt și acționează, sunt cele care ne fac conștienți de propria cultură.

În declarația universală privind diversitatea culturală adoptată de UNESCO în 2001, cultura este definită ca „ansamblu de elemente distinctive, de ordin spiritual, material, intelectual și emoțional ale unei societăți sau grup social, ce include, pe lângă artă și literatură, stiluri de viață, moduri de conviețuire, sisteme de valori, tradiții și credințe”

Dorința de progres a demonstrat că se poate depăși bariera culturală. Economia se mulează pe diversitatea culturală, împrumută și preia trăsături, se uniformizează cu instituțiile dintr-un spațiu.

Avuția unei națiuni este dependentă de cultura sa.

Educația interculturală are la bază două dimensiuni: diversitatea și echitatea.

Dimensiunea diversității reprezintă prima axă pe care se plasează conținuturile educației interculturale. Este vorba de redarea realității sociale ca fiind compusă din elemente diverse (grupuri, indivizi, interese...). Tot pe axa diversității se află și preocuparea pedagogică de a oferi elevului posibilitatea de a comunica și de a coopera cu ceilalți în cadrul unor grupuri eterogene. Acestea au menirea de a reflecta diversitatea punctelor de vedere, de a familiariza elevul cu existența unor perspective diferite de a sa.

Cea de-a doua dimensiune a educației interculturale se referă la echitate. Care presupune înțelegerea faptului că alte puncte de vedere pot fi la fel de valabile și poate la fel de „corecte” ca și propria perspectivă.

Această dimensiune a educației interculturale presupune de asemenea abordarea conceptelor legate de drepturile omului (căci toți indivizii se nasc egali).

Vârsta unui copil este unul dintre cei mai importanți factori de luat în considerare pentru a începe o discuție cu privire la orice subiect care scoate în evidență faptul că oamenii sunt diferiți. Cel mai important

lucru de a păstra în minte este că niciodată nu este prea devreme sau prea târziu, pentru a vorbi cu copiii despre respectarea diversității.

În învățământul preșcolar este esențial să se cunoască următoarele stadii de dezvoltare atunci când abordează problema de diversității cu copiii.

Aproape de vârsta de 2 ani, copiii încep să observe aspectele fizice ale identității. Pe la vârsta de 2 ani, copiii devin tot mai conștienți de sex. Aceasta este urmată de curiozitate cu privire la culoarea pielii, culoarea părului și textura, forma ochilor și culoarea, precum și alte atribute fizice. Conștientizarea de handicap tinde să vină mai târziu.

Începând cu vârsta de 3 ani ei încep să recunoască diferențele etnice, observând că copiii mănâncă alimente diferite și sărbătorile sunt diferite sau, invers, nu sărbătoresc. Pe măsură ce începe să observe diferențele, copiii pot da semne de frică sau disconfort. Ei nu au instrumentele necesare să-și exprime trăirile lor, ei pot evita sau ignora un copil pe care îl percep a fi diferit.

După 4 ani începe să extindă observațiile și să caute explicații pentru aceste diferențe. El pune întrebări despre cum au ajuns anumite persoane să fie altfel decât ei sau de ce ei sunt altfel decât ceilalți.

Ei pot explora mai mult gama de diferențe în cadrul și între grupuri rasiale și etnice, precum și gama de similitudini între grupuri. Ei pot începe acum să înțeleagă explicații științifice pentru diferențele de culoare a pielii, textura părului și forma ochilor. Ei acceptă utilizarea de categorii și caută să știe unde se potrivesc.

Mediul de dezvoltare al unui copil (precum și ceea ce este absent) oferă informații importante despre cine și cum este (nu este) el. Prin urmare, ar trebui să se facă toate eforturile pentru a crea un cadru bogat în posibilități pentru explorarea diversității culturale. Pentru aceasta se recomandă decorarea spațiilor cu obiecte realizate dintr-o varietate de materiale aparținând unor culturi diferite, redarea muzicii cu texte din limbi diferite și relizarea de jocuri din întreaga lume. Pot fi demarate proiecte de artă care introduc diverse tradiții culturale. Dansuri populare și povestiri sunt două modalități eficiente mai ales de a introduce copiii în tainele altor culturi.

Crearea unui mediu bogat în posibilități pentru explorarea diversității, încurajarea copiilor în dezvoltarea ideilor despre ei înșiși și despre alții creează condițiile în care copiii inițiază conversații despre diferențele existente și oferă adulților cadrul pentru introducerea activităților cu privire la diversitate.

Un ultim factor care poate interveni în mod crucial în educația interculturală sunt părinții. Aceștia joacă un rol determinant în generarea credințelor și a atitudinilor copiilor, și ca atare pot influența – pozitiv sau negativ – deprinderile pe care elevul și le însușește în cursurile de educație interculturală.

Stereotipurile părinților sunt transmisibile la copii, și se pot dovedi greu de înlăturat atunci când, odată dărâmate în cadrul cursurilor de educație interculturală, sunt reînstituate în mediul familial. Poate apărea atunci conflictul intern al elevului care primește acasă un set de orientări și de criterii de evaluare a realității înconjurătoare, iar școala și cursurile de educație interculturală încearcă să dezrădăcineze tocmai aceste imagini și stereotipuri primite.

Toți factorii trecuți în revistă sunt supuși influențelor din mediul social din care fac parte.

În anul școlar 2021-2022, cu preșcolarii de la grupa mică am derulat diferite programe menite să încurajeze acceptarea diversității fizice, culturale și socio-economice. Unul dintre aceste proiecte este ”Povești pentru Diversitate”

Prin proiectul ”Povești pentru Diversitate” mi-am propus prin intermediul activităților de lectură, dezvoltare socio-emoțională a copiilor folosind contexte variate și modalități atractive.

Acceptarea și respectarea diversității se dezvoltă treptat, atât prin intermediul activităților structurate, cât și prin valorificarea contextelor spontane de învățare și adaptarea activităților la interesele și particularitățile de dezvoltare ale copiilor.

De asemenea, este important să abordăm fiecare temă a educației pentru diversitate cu multă grijă față de copii. Cu cât copiii sunt mai mici, abordarea prin care copiii sunt expuși la diversitate se va face fără explicitări și teoretizări complicate, ci prin activități potrivite nivelului lor de dezvoltare.

În cadrul proiectului am citit povești precum :

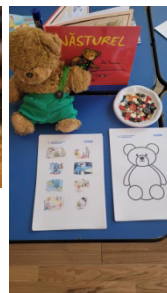
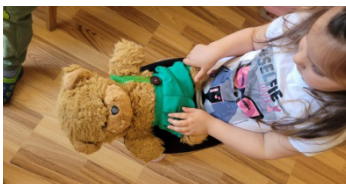
”Unde e Sara ?” , o poveste despre o fetiță cu CES și fratele ei ,care cu toate că își iubește sora, câteodată simte că Sara atrage toată atenția părinților . El se hotărăște să o abandoneze la mătușa Silvia pe sora sa , dar își da seama că nu va mai avea cu cine să asculte muzica preferată , nu vor mai citi povești împreună și nimeni nu va mai umple casa cu fluturi minunat colorați . Povestea abordează teme precum : dizabilități ,

prietenie și relația frate – soră.

”Năsturel”, un ursuleț de pluș, ponosit, pe care nimeni nu și-l dorește, reușește în cele din urmă să-și găsească o familie unde este acceptat și iubit în ciuda imperfecțiunilor sale. Temele abordate sunt prietenia, iubirea, aparențe, familie.

”Girafele nu știu să danseze” această carte ne permite să vorbim cu copiii despre talentele lor, dar și despre lucrurile pe care nu știu încă să le facă, astfel încât să înțeleagă că orice învățare necesită curaj, sprijin și încredere în sine. Temele abordate în această carte sunt: acceptare, emoții.

”Amos e răcit”, Amos lucrează la Grădina zoologică. În fiecare zi, joacă șah cu elefantul, stă alături de pinguinul timid, îi citește povești bufniței, care se teme de întuneric. Dar într-o dimineață, Amos nu mai poate ajunge la Zoo... Această carte ne permite să vorbim cu copiii despre puterea prieteniei, a empatiei și a faptelor bune pe care le putem face unii pentru alții.

Bibliografie

1. COZMA, T., O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea, Editura Polirom, Iași, 2001.
2. <https://gtachiriac.wordpress.com/2013/04/28/diversitatea-culturala-in-activitatile-cu-prescolarii/>
3. <https://www.cualtecurvinte.com/ro/diversitate>

Efectele psihologice ale discriminării asupra copiilor

*Prof. înv. primar: Dobra Carmen Mădălina
Școala Gimnazială nr. 13 Râmnicu Vâlcea*

Discriminarea este o acțiune care presupune un tratament diferit, nedrept față de persoane din cauza apartenenței lor la un anumit grup social. Există mai multe forme de comportamente discriminatorii, dar toate au în comun faptul că implică o anumită formă de excludere sau de respingere.

Discriminarea la vârste fragede are câteva dintre efectele imediate, pe termen mediu și de durată:

Scăderea stimei de sine - este un cumul de sentimente de inferioritate, pe care copilul îl interiorizează, atunci când aude că nu e în stare, că nu e bun, atunci când i se arată că e în plus în clasă. Copilul începe să se perceapă mai prejos decât ceilalți și nu-și mai apreciază progresul. În funcție de cât de frecvent e supus discriminării, este posibil să ajungă la izolare în grup și chiar la abandon școlar.

Agresivitatea - discriminarea este, în toate condițiile, un act de agresivitate împotriva celui discriminat. Este foarte posibil ca un copil să răspundă cu agresivitate, la rândul lui, în încercarea de a se apăra. Agresivitatea se poate extinde, ca reacție de răspuns, la orice tip de interacțiune cu profesorii sau colegii, dar și în alte contexte.

Anestezia sentimentelor - poate fi determinată de prejudecățile celorlalți. Dacă, oricare ar fi, copilul rămâne “țiganul tot țigan”, dacă, oricât ar fi progresat, el este “un handicapat” sau “nebunul”, se va obișnui să ignore feedback-ul, să își blocheze sentimentele pe care acesta le generează, astfel încât să blocheze suferința.

Negarea apartenenței la identitate - fie că vorbim de identitatea etnică, fie că vorbim de identitatea dată de orientarea sexuală, copilul va tinde întâi să ascundă cine este, apoi poate să își nege lui însăși această apartenență și va căuta alte identități, ceea ce îi poate provoca tristețe, frustrare sau furie.

Depresia - suspus stigmatului, copilul poate dezvolta o stare de tristețe profundă. Poate deveni apatic ("ce sens are să învăț"), dezinteresat de orice se întâmplă în jur, pesimist, exagerat autocritic ("nu știu să fac nimic bun"), își poate ignora orice succes și, în final, fără a primi asistență, se va autoizola de restul grupului.

Dependența de substanțe (alcool, tutun, droguri) - în cazul elevilor de gimnaziu sau de liceu, lipsa de recunoaștere a eforturilor, a progreselor și etichetarea lor continuă îi poate determina să-și satisfacă nevoile emoționale prin consum și abuz de substanțe, mai ales în condițiile în care el devine cool, capătă noi prieteni, poate părea mai "matur" în ochii colegilor.

Tulburările de alimentație (bulimia, anorexia)

Un alt efect care poate să apară este **anxietatea** - este instalarea unei stări de neliniște, teamă difuză, fără un motiv bine determinat, care alimentează stări de frică legate de diferite subiecte. Pot apare frica de spații largi, de a ieși din casă, de a utiliza transportul în comun etc. Uneori, aceste frici, denumite fobii, devin atât de intense, încât persoana dezvoltă blocaje în acțiune, la examene, în fața unor persoane sau în diverse perioade dificile.

Orele pe care le petrec copiii la școală sunt cele care își lasă cel mai mult amprenta asupra stării lor fizice și psihice, de aceea este foarte important ca mediul lor de învățământ să prezinte un grad de confort psihologic ridicat, pentru ca aceștia să se poată dezvolta armonios, să învețe cât mai bine și să poată utiliza mai apoi cunoștințele care le primesc pentru a-și construi o carieră profesională în viitor.

Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor. Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Bibliografie

1. BOURHIS, R.Y.; LEYENS, J.P. (coord). *Stereotipuri, discriminare și relații între grupuri*, Iași: Polirom, 2007. ISBN 973-9248-83-7

Educația incluzivă

*Prof. inv. Primar Vizantie Nicoleta Doina
Școala Gimnazială Nr.13, Râmnicu Vâlcea*

Educația incluzivă se bazează pe drepturile umane. Potrivit principiilor drepturilor omului, orice copil are dreptul la o educație bună, de calitate indiferent de nivelul capacităților de dezvoltare sau de apartenența lui. o educație bună, de calitate trebuie să conducă la dezvoltarea capacităților cognitive și de integrare socială. Diferențele școlare în funcție de apartenența la o anumită categorie socială sau în funcție de nivelul de dezvoltare intelectuală nu sunt justificate.

Școala de masă este cea care asigură mediul, nivelul de calitate al învățământului și însușirii aptitudinilor cognitive. Copiilor cu dificultăți, pentru a le ușura intrarea în școlile de masă, acestea trebuie să asigure o atmosferă primitoare și de acceptare. Conceptul de incluziune merge dincolo de conceptul de integrare. Când vorbim de integrare se sugerează un individ care este în afara grupului și, pentru care, se face un efort pentru a-l primi în grup. Totodată, incluziunea pornește și de la principiul că individul, oricât ar fi de diferit, el face parte din grupul social.

Egalitatea șanselor, în domeniul educației, sprijină școlarizarea copiilor cu deficiențe în sistemul general de învățământ. Școlile trebuie să fie dotate material, să asigure personal calificat și să cuprindă în sistemul

obligatoriu de învățământ toți copiii cu CES indiferent de tipul de deficiență, incluzând aici și deficiențele grave inclusiv cele multiple, asociate.

Educația integrată este definită ca fiind un ansamblu de măsuri care se aplică categoriilor de populație ce urmărește înlăturarea segregării și reprezintă o tendință dominantă în abordarea persoanelor cu dizabilități. Educația integrată constituie o modalitate instituționalizată de școlarizare a copiilor cu CES în școli și clase obișnuite sau cât mai aproape de cele obișnuite. Școala de masă adoptă ideologiile educației integrate și impune adaptări la nivelul procesului de predare-învățare-evaluare întocmind documente speciale cum ar fi programele de intervenție personalizate și programele educative personalizate. Aceste programe implică:

curriculum adaptat realizat de un cadru didactic specializat împreună cu cadrul didactic de specialitate (profesorul de sprijin și profesorul de la clasă)

activități individuale de învățare care să se desfășoare sub îndrumarea profesorului de sprijin care îl completează pe profesorul de specialitate de la clasă

conținuturile învățării trebuie alese astfel încât să respecte cerințele curriculumului școlii de masă cât și posibilitățile reale de operare cu aceste conținuturi ale copilului cu CES, astfel încât să nu fie deteriorată calitatea învățării celorlalți copii.

strategiile de predare-învățare care sunt aplicate trebuie să faciliteze operarea cu conținuturile învățării pentru ambele categorii de copii (atât cei cu CES cât și ceilalți elevi).

timpul trebuie să fie gestionat diferențiat. După cum știm fiecare copil are nevoie de o anumită perioadă de timp pentru a procesa informația. La copiii cu CES perioada de procesare este mai mare mai ales acolo unde este deficiență mintală.

utilizarea resurselor atât materiale cât și umane ușurează integrarea copiilor cu CES.

spațiul clasei trebuie să fie astfel organizat încât să țină seamă de tipul deficienței copilului cu CES.

managementul clasei- activitățile instructiv-educative trebuie să fie organizate în forme de instruire cât mai flexibile. Activitățile pe echipe permit adaptarea obiectivelor procesului instructiv-educativ la particularitățile psiho-fizice ale copilului cu CES, prin stabilirea unor obiective operaționale diferențiate, conținuturi care sunt accesibile copilului și strategii diferențiate de predare.

formele de evaluare continuă sunt cele mai accesibile în aceste cazuri. Acestea monitorizează progresul individual și ușurează planificarea activităților instructiv-educative pentru toți elevii.

Educația incluzivă se bazează pe modificări, transformări pentru a putea susține participarea tuturor elevilor la procesul instructiv-educativ. Presupune un proces de adaptare continua a instituției de învățământ pentru a putea fi valorificate permanent resursele materiale și umane existente și pentru a fi realizat suportul material pentru toți participanții la educație. Inserția socio-profesională și reabilitarea funcțională reprezintă un sistem de acțiuni complexe care vizează înlăturarea barierelor de natură fizică, medicală, psihologică, psiho-pedagogică, socială.

Educația integrată își construiește și construiește finalitățile cu un grad mare de generalitate. Pornește de la curentele ideologice venite din orientările umaniste ale științelor socio-umane care promovează ideile de diversitate umană, normalizare, egalizare a șanselor și de integrare. Educația integrată se vede obligată, deși are propriile finalități până la un punct, să-și alinieze aceste finalități la ale curentului și politicii generale a educației. Astfel, își operaționalizează finalitățile educaționale prin adaptări și modificări de diferite grade de complexitate ale finalităților curentului principal al educației. Educația integrată are ca obiectiv principal asigurarea accesului egal la educația de bază a tuturor membrilor unei societăți.

Bibliografie

1. Alexandru C. (2008), Copiii cu dizabilități multiple, Educația incluzivă-deziderat al societății contemporane, Editura MaxPixel;
2. Roșan A. (2015), Psihologie specială, Editura Polirom
3. Cucoș, C., (1996), Pedagogie, Editura Polirom

Educația religioasă între tradiție și modernism

*„A căuta sensul existenței înseamnă
a-L căuta pe Dumnezeu”*

Prof. Laura STROESCU

Școala Gimnazială nr. 10 Râmnicu Vâlcea, județul Vâlcea

Educația este un proces evolutiv și complex desfășurat pe parcursul mai multor etape și vizând o anume finalitate, finalitate care are în vedere formarea și dezvoltarea însușirilor intelectuale, morale și fizice ale copiilor și ale tineretului, ale oamenilor și ale societății.

De-a lungul secolelor, educația a fost strâns legată de religie. În Antichitate, în Orient, școlile funcționau în general pe lângă temple. În Occident, mănăstirile erau centre de cultură pe lângă care funcționau școli, atât pentru viitorii clerici (școala interioară), cât și pentru laici (școala exterioară). În țara noastră încă din sec. al XI-lea existau școli pentru pregătirea preoților pe lângă mănăstiri și centre episcopale, cu predare în limba latină, greacă și slavă.

Despre sensul și importanța educației religioase, vorbește și filosoful culturii și esteticianul Tudor Vianu care, scriind despre interacțiunea valorilor preciza că, dacă toate celelalte domenii au o valoare integrativă, religia se constituie ca o valoare ce dă sens integrator celorlalte direcții ale cunoașterii.

Cercetările în domeniul psihologiei copilului ne arată că educația moral-religioasă este posibilă de la cea mai fragedă vârstă, iar preșcolarii cu trăsăturile de voință și caracter în formare sunt receptivi la influențele exercitate asupra lor.

Dacă educația morală reprezintă acea latură a procesului de pregătire a copilului pentru viața care are în vedere cunoașterea, înțelegerea și practicarea binelui în viața socială și adaptarea la viața comunității, educația religioasă trebuie privită într-o strânsă legătură cu educația morală acordându-i fundament divin. Educația moral-religioasă trebuie să înceapă încă din primii ani de viață în familie. Apoi se continuă potrivit nivelului de înțelegere a copilului pentru a se forma în sufletul acestuia impresii, deprinderi de conduită și sentimente cu ajutorul cărora să devină o adevărată persoană deschisă comuniunii cu Dumnezeu și cu semenii.

Religia este baza vieții sociale, deoarece:

Ea este principiul constitutiv al familiei și al statului;

Religia dă naștere și avânt culturii: literatura, artele și științele au luat naștere din religie și sub ocrotirea ei;

Religia apropie pe oameni unii de alții și cimentează solidaritatea socială.

Educația este posibilă în toate perioadele vieții omenești, de asemenea educația religioasă este posibilă în vârsta copilăriei deoarece însuși sufletul copilului are în interiorul său cele necesare pentru aceasta. Sufletul copilului poate fi întărit ca o cetate; simțurile sunt porțile acestei cetăți sau întăriturile lui. Se poate spune că sufletul cel mai propice pentru educație este sufletul curat al copilului. Educația religioasă creștină este posibilă numai dacă Hristos însuși este primit în sufletul omului și dacă acest suflet lucrează împreună cu Hristos la desăvârșirea sa.

Educația religioasă și catehizarea presupun o introducere a subiectului în marile mistere, facilitând întâlnirea și înțelegerea religiei și tradiției creștine. Experiența religioasă îl face pe om să înțeleagă și să acționeze mai bine, îl invită la reflexie, îl luminează interior. Ea are drept obiectiv cultivarea și dezvoltarea religiozității la individul copil sau adult. Esența religiei constă în fenomenul de credință. Religiozitatea este o stare psihică derivată din credința într-un principiu suprem, etern și imuabil. Educația religioasă creștină, de pildă, are ca proiect formarea și desăvârșirea profilului moral-religios, întruparea la nivelul uman a unor virtuți, într-un fel „îndumnezeirea” omului, în măsura „coborârii” acestui atribut la dimensiunea și condiția umanului.

Din încercările de a surprinde specificul educației religioase, se pot extrage următoarele trăsături ale educației religioase:

Doar omul poate fi educat în perspectivă religioasă; această latură formativă, ca și educația în general,

nu poate fi apanajul lumii subumane;

Educația religioasă presupune, în afară de om, prezența dimensiunii transcendente, a unui factor informat mai presus de om și de lume;

Educația religioasă nu se realizează de la sine, instantaneu, ci presupune o intervenție exterioară conștientă, o serie de tactici procedurale și metodologice, deliberate, dimensionate de factorii care înfăptuiesc o atare educație;

Intenționalitatea acestei laturi a educației este imprimată și de prezența unui scop, a unui proiect al devenirii personalității umane în perspectiva unei valori ce merită să fie încorporate de individul copil sau adult.

Formarea conștiinței religioase comportă trecerea prin anumite stadii, intervale de timp în care chestiunile fundamentale ale omului sunt percepute și primesc rezolvări particulare.

După unii autori, educația religioasă a copilului începe înainte de a se naște, prin formarea unei maturități spirituale a părinților. Părinții poartă responsabilitatea pentru procrearea și aducerea copiilor pe lume. Copiii nu trebuie să suporte consecințele unor acte pe care ei nu le pot controla.

Evoluția vieții morale, sociale și religioase se va realiza în funcție de stadiile psihologice de vârstă, puse în evidență de numeroase studii de psihologie genetică. Acest adevăr este cunoscut de multă vreme, la el făcând referire și Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Corinteni: „când eram copil, vorbeam ca un copil, simțeam ca un copil, judecam ca un copil, dar când m-am făcut bărbat, am lepădat cele ale copilului” (Corint. 13,11).

„Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, Se bucură și Dumnezeu.

Și oricine poate fi dascăl, dacă nu al altora, cel puțin al său.”

(Sfântul Ioan Gură de Aur)

Bibliografie

1. *Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1982
2. Cucoș, Constantin, *Educația religioasă conținut și forme de realizare*, Editura Didactică și Pedagogică, R. A., București, 1996
3. Popescu, Ion pr. Lector univ. dr., *Metodica predării religiei*, Pitești, 1997
4. Alexandru, Gheorghe & colectivul, *Metodica predării religiei*, Editura “Gheorghe Alexandru”, Craiova, 2000.
5. M.E.N. Răducanu, Ani prof, Patriarhia Română Filip, Sorin pr., *Îndrumător – elemente de educație religioasă pentru învățământul preșcolar, vol. I*, Editura “Grafika Print”, București, 1999.

Educați incluzivă, educația pentru toți

Prof. Mirela Mariana Olariu

Liceul Tehnologic de Turism Călimănești

Educația este un drept fundamental al omului, ce permite fiecăruia să dobândească cunoștințele necesare pentru a înțelege lumea și pentru a se integra în comunitatea în care trăiește. Aceasta stă la baza învățării de-a lungul vieții, creează încredere, oferă independență și totodată îl face pe individ conștient de drepturile și posibilitățile proprii. Educația incluzivă are ca principiu fundamental - un învățământ pentru toți - care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/incluziune. Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități și ceilalți, fără probleme, să învețe în instituțiile de învățământ, având sprijinul corespunzător. O educație separată ar duce la

marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Educația ajută la eliminarea prejudecăților la adresa unor grupuri, deoarece învățăm să trăim împreună, întâlnindu-ne unii cu alții, vorbind, mâncând, jucându-ne împreună, promovând astfel toleranța și respectul reciproc. Pentru cadrele didactice este o adevărată provocare stimularea toleranței și acceptarea necondiționată a diversității dintr-un grup.

Ei trebuie să încurajeze cooperarea, lucrul în echipă și formarea de grupuri eterogene. Așadar, unul dintre cele mai importante aspecte ale învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi acele necesități și oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că sunt copii cu un ritm mult mai lent de învățare. Printre avantajele școlii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt tratați ca parte integrantă a societății, au ca model colegi care nu au probleme, atât copiii cu CES, cât și colegii lor își dezvoltă abilitățile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea, etc. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-și accepte și să-și ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza sau exclude.

Definirea conceptului de dificultăți de învățare este un demers oarecum dificil, din cauza naturii aparte a fenomenului. Diverși autori care s-au preocupat de această problemă, au elaborat numeroase definiții care s-au succedat la interval de câțiva ani, fie adăugând noi elemente, fie renunțând la unele din cele anterioare, considerate depășite, pe măsură ce studiile și cercetările privind dificultățile de învățare avansau. Odată cu trecerea timpului, s-au stabilit mai multe semnificații ale termenului, de la dificultăți școlare înțelese ca piedici, probleme pe care le întâmpină elevii în învățarea școlară, la dificultăți de învățare înțelese ca dizabilități sau ca dificultăți specifice de învățare. Sintagma *cerințe educaționale speciale* (C.E.S.) s-a încetățenit și a căpătat o largă circulație în ultimii ani.

Există o corelație interesantă între dificultățile de învățare și tulburările instrumentale definite de Haim (1963, după Vrășmaș, E., 2007, pag. 25) ca „un ansamblu de date neurobiologice care intervin în adaptarea umană la mediul material, prin intermediul motricității, și la mediul uman prin intermediul limbajului”. Este vorba de fapt despre totalitatea mecanismelor funcționale care pot fi considerate ca fiind instrumente ale învățării sau care facilitează învățarea. Studii tot mai multe sprijină ideea conform căreia inadaptația școlară și problemele pe care le întâmpină elevii în învățare sunt datorate în proporție destul de mare (două din trei cazuri) tulburărilor instrumentale și afective.

Consilierea elevilor cu cerințe educative speciale presupune consultarea unor specialiști (medici, psihologi, psihopedagogi, asistenți sociali). Trebuie urmărite însă particularitățile de vârstă, căci consilierea se poate adresa și elevilor de vârstă școlară mică, dar și elevilor cu deficiențe. Vor fi implicați însă și membrii grupului din care fac parte: părinți, bunici, frați sau oricare altă persoană ce poate contribui la reintegrare. Implicarea membrilor comunității în consilierea derulată în școală se poate dovedi extrem de benefică și instructivă pentru viitorii absolvenți ai anumitor etape de școlarizare. Programele de intervenție și serviciile de sprijin prin consiliere sunt eficiente atunci când evaluarea persoanei cu CES este complexă și validă, ține seama de diversitatea culturală și lingvistică, deficitele de comunicare și factorii comportamentali, iar evaluarea pedagogică ține seama de limitele impuse de deficiență, corelate cu un curriculum școlar și programe de pregătire profesională.

În situația copiilor cu cerințe educaționale speciale, comunicarea didactică capătă din ce în ce mai mult valențele unei comunicări terapeutice, devine mai intensă, capătă forma comunicării totale, prin diverse metode și mijloace care o fac mai eficientă. Amintim aici jocul, modelarea, comunicarea cu ajutorul imaginilor și cuvintelor. Comunicarea înseamnă transmiterea și schimbul de informații între indivizi, împărtășirea impresiilor și a trăirilor afective, emiterea judecăților de valoare, emiterea comenzilor cu scopul de a obține modificări comportamentale ale individului, manifestate în cunoștințele și reprezentările acestuia. Aceasta poate fi eficientă dacă între indivizii ce comunică nu există contradicții. În caz contrar, efectul nu va fi cel așteptat. A comunica înseamnă a supraviețui și a învăța și pe alții să supraviețuiască.

Sarcina evaluării persoanelor cu dizabilități nu este una ușoară. Rolul cadrului didactic este să știe exact ce este dizabilitatea, dar și să o recunoască fie ca pe-o experiență unică, fie ca pe o dimensiune a diversității umane. Numai astfel se poate aprecia corect dacă programele de intervenție educațional-recuperatorii răspund necesităților celor cărora le sunt adresate. Integrarea școlară reprezintă procesul de includere în școlile de masă sau în clasele obișnuite, la activitățile educative formale și nonformale, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale.

Integrarea școlară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară, prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități favorabile acestui proces. În plus, integrarea școlară a copiilor cu cerințe speciale permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către elevii normali a problematicei și a potențialului de relaționare și participare la viața comunitară a semenilor lor care, din motive independente de voința lor, au nevoie de o abordare diferențiată a procesului de instrucție și educație din școală și de anumite facilități pentru accesul și participarea lor la serviciile oferite în cadrul comunității.

Relația dintre incluziune și integrare comportă următoarele caracteristici: integrarea copiilor cu cerințe speciale are în vedere includerea acestora în clasele obișnuite; se concentrează pe transferul copiilor de la școli separate (asa-numitele școli speciale) la școlile obișnuite din cadrul comunității; dacă nu se constată o creștere a interacțiunilor între elevii cu sau fără dizabilități sau cu diferențe în învățare, putem considera că nu este un proces de integrare școlară reală, ci numai o etapă în integrare: integrarea fizică. Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop valorificarea optimă a resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.

Practica a demonstrat că integrarea presupune adaptare, deci instrumentele de lucru propuse și proiectele de intervenție unitară corectiv-compensatorie trebuie să ofere idei flexibile, ușor adaptabile la situații concrete.

Într-un colectiv de elevi din școala publică, copilul cu nevoi speciale va trebui să depășească cel puțin două bariere: propria sa timiditate, inhibiție socială coroborată cu un complex de inferioritate care se manifestă prin izolare și respingerea de către ceilalți, datorate de cele mai multe ori ignoranței și prejudecăților. Conștient de această realitate, învățătorul/profesorul integrator va avea în vedere realizarea următoarelor obiective: încurajarea relațiilor naturale de sprijin; promovarea interacțiunilor copiilor de aceeași vârstă prin strategii de tipul „învățarea în cooperare și parteneriat între elevi”; dezvoltarea prieteniei prin cunoaștere reciprocă; consilierea părinților copiilor.

Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop explorarea resurselor umane, pentru a putea susține participarea frecventă la procesul educațional a tuturor copiilor proveniți dintr-o comunitate cu anumite nevoi. Se impune abordarea diferențiată, cadrele didactice fiind nevoite în acest sens să-și cunoască foarte bine colectivul de elevi, să le cunoască foarte bine potențialul intelectual, să reușească să le stimuleze dorința de învățare, să le accentueze latura de a conlucra, de a le pune în valoare calitățile educaționale, priceperile, deprinderile și aptitudinile.

Bibliografie

1. Gherguț, Alois, *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași, 2005
2. Bogdănescu, I., Neamțu, M., Rosan, A., Marcu, *Învățăm împreună*, Editura Alma Mater, Cluj-Napoca, 2006
3. Vrăsmaș, T., *Educația integrată și/sau incluzivă*, Editura Aramis, București, 2001
4. Vrăsmaș, T., Daunt, P., Mușu, I., *Integrarea în comunitate a copiilor cu cerințe educative speciale*, Editura Meridiane, București, 1996
5. Ungureanu, D., *Educația integrată și școala incluzivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000

Educație pentru egalitate

*Prof. inv. Primar Dumitrescu Maria Mirela
Scoala Gimnaziala „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea*

”Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea.”
(Nelson Mandela)

Diversitatea, ca principiu, reprezintă dezideratul flexibilității și toleranței față de diferențele fizice, socioculturale, lingvistice, psihologice existente între copiii. Rolul școlii este acela de a oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate.

Calitatea educației se referă atât la identificarea acelor dimensiuni ale procesului didactic, ale conținuturilor învățării, cât și la calități ale agenților educaționali, care să sprijine învățarea tuturor categoriilor de copii, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil, eficient și efektiv.

Școala incluzivă pune în centrul atenției sale copilul, ca ființă originală, unică și irepetabilă, accentuând ideea că diferențele ne fac speciali, și că în fiecare societate există personalități, grupuri diferite, motivații, rațiuni și puncte de vedere diferite.

“Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi”.(Declarația universală a drepturilor omului).

Copiilor trebuie să li se satisfacă nevoile primare. Aceștia nu trebuie privați de hrană, apă, îngrijire medicală, educație, etc.

Deși normele societății în care trăim promovează egalitatea juridică, egalitatea socială, egalitatea de șanse la învățatură, egalitatea de șanse între bărbați și femei la accesarea în funcții, apar totuși diferențe flagrante între oameni: diferențe de tratament, diferențe între privilegii, diferențe de ordin financiar sau chiar intelectual. Pe fondul acestui dezechilibru se remarcă, din păcate, două stereotipuri: omul-victimă și omul-învingător. Atenție, nu este o clasificare a victimei și învingătorului de natură psihologică (unde criteriul de diferențiere constă în atitudinea cu care privesc circumstanțele obiective), ci o clasificare de ordin social, unde criteriul îl reprezintă privilegiile pe care cred unii învingători că le dețin în detrimentul victimelor.

Teoria lui Einstein

„Toți suntem genii. Însă dacă judecăm un pește după abilitatea sa de a se cățăra în copac, va trăi toată viața cu impresia că nu este deștept.” Albert Einstein

Adevărul este că nu ne naștem la fel. Acceptăm că suntem diferiți ca popor, ca națiune, diferiți în limba pe care o vorbim, teritoriul țării în care ne-am născut, obiceiuri și tradiții. Mai mult, ne putem plasa, în cultură, în bogați și săraci, genii și mediocri, introvertiți și extrovertiți. Determinismul acesta naște o lume neuniformă, însă egalitatea nu înseamnă neapărat uniformitate. Sub inegalitățile de tot felul, diferențe de sex, de vârstă, de forță fizică, dincolo de deosebiri de inteligență și de voință, în toate ființele umane se găsește un caracter comun, identic; se găsește calitatea de a fi o ființă vie, cugetătoare și conștientă. Această calitate se găsește în fiecare om în grade diferite.

Suntem oameni și suntem egali; suntem oameni, deci suntem diferiți. Cred că aceste două lucruri sunt legate una de cealaltă. Ceea ce ne face egali ne face și diferiți. Avem aceleași drepturi, deci suntem egali. Dar când vorbim despre a avea o opinie proprie și de a gândi într-o manieră unică, aici nu mai vorbim despre egalitate, ci despre diferențiere.

Egalitatea nu respinge diversitatea, ci incorectitudinea tratamentelor sociale, superficialitatea judecăților și adoptarea ideilor gata-făcute care ne fac prizonierii etichetelor și șabloanelor. Diversitatea, nuanțele personalității, onestitatea în gândire și exprimarea ideilor diferite nu trebuie întunecate sau cenzurate de inegalitatea socială.

Dacă, în general, copiii au nevoie de protective și sprijin speciale, atunci acest lucru este cu atât mai adevărat în cazul copiilor care au fost îndepărtați din mediul lor familial. Există dovezi care atestă că provocările specifice asociate îndepărtării dintr-un mediu familial, deseori din motive foarte temeinice, pot

continua să aibă un impact asupra tinerilor pe tot parcursul vieții acestora.

Noi, adulții ar trebui să fim mai atenți la cei din jur, ar trebui să înțelegem că TOȚI SUNTEM EGALI și numai dăruind o să primim, numai iubind, o să fim iubiți.

Toți suntem diferiți, dar în același timp, egali. Semnul de egalitate care s-ar pune în relațiile pe care le împărtășim cu cei din jurul nostru nu vine din spațiul pe care-l ocupăm și nici de la ceea ce considerăm că ceilalți așteaptă de la noi. Semnul de egalitate este dat de respectul față de cei de lângă noi și de posibilitatea de comunicare pe care trebuie să o valorificăm. Posibilitatea care ne este oferită necondiționat și care trebuie valorificată cu grijă pentru a identifica oportunitățile oferite de conviețuirea cu ceilalți.

Bibliografie

1. Uncomfortable Conversations With a Black Man- de Emmanuel Acho;
2. Libertate, egalitate, discriminari - Patrick Weil;
3. Cartea neagră egalității de șanse între femei și bărbați în România-Ioana Borza.

Egalitate de șanse în învățământul românesc

*Profesor Tudor Liviu Bogdan
Școala Gimnazială, Comuna Tomșani*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă,

religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă.

Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii.

De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse prin educație

*Profesor învățământ primar Dinu Manuela
Liceul Tehnologic „Petrahe Poenaru” Bălcești - Vâlcea*

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București,

2004. Verza E.,

3. Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Educație pentru toți

*Prof. înv. primar Șogor Maria Camelia
Școala Gimnazială Nr. 4, Râmnicu Vâlcea*

Egalitatea de șanse înseamnă a trata oamenii în mod corect și fără prejudecăți, dar și a crea condiții care să încurajeze, să aprecieze diversitatea și să promoveze demnitatea în mediul de lucru și în societate. Accesul la educație trebuie să se poată face liber, nerestricționat pentru diferiți indivizi și diferite grupuri sociale. Acest acces nu trebuie să fie îngădit de nici un fel de bariere, problematica egalității în educație a fost văzută din perspectiva efortului de a diviza resursele educaționale în așa fel încât acestea să fie utilizate rațional și corect de către toți membrii societății.

Eliminarea disparităților economice grave și intervenția statului prin asigurarea unui acces liber la servicii educaționale de bază poate oferi soluții pentru prima cauză a inegalităților în educație – accesul la resurse. Din perspectiva inegalităților de gen, acestea se pot manifesta și în domeniul educațional, începând cu lipsa de atenție acordată în clasă, până la stimularea inegală a inteligenței personale a copiilor cu diferențieri pe genuri. Soluțiile la aceste fenomene grave sunt date de intervenția în forță atât a instituțiilor statului abilitate să organizeze sistemele de învățământ, cât și a societății civile prin intermediul reprezentanților săi. Educarea copiilor și a tinerilor, precum și promovarea în rândul cadrelor didactice a ideilor referitoare la acceptarea diversității culturale și de gen reprezintă baza pentru soluționarea acestor situații.

Ne aflăm într-o perioadă în care clima se schimbă, obiceiurile se schimbă, inclusiv generațiile de copii se schimbă. Aproape în fiecare an întâlnim o nouă clasă de elevi plină de copii. Elevii noștri sunt și vor fi diferiți. Deși aceștia sunt diferiți în gândire, atitudine, comportament, diferiți ca aspect sau înfățișare, în sistemul educațional aceștia ar trebui să aibă șanse egale. De multe ori se întâmplă ca un elev care are posibilități reduse acasă sau care are probleme de sănătate să fie marginalizat de către colegii lui sau de alte persoane din jurul său.

Lupta pentru egalitatea de gen trebuie asumată de către noi toți drept o prioritate, iar educația este o pârghie importantă pe care suntem obligați să o folosim. Instruirea profesorilor cu privire la egalitatea de gen, asigurarea accesului egal la educație pentru fete și băieți, implementarea unor măsuri împotriva violenței bazate pe criterii de gen în școli, dar și interzicerea promovării, în manualele școlare, a stereotipurilor de gen sunt doar câteva dintre acțiunile care pot veni în sprijinul fetelor și femeilor, îmbunătățind vizibil condiția femeii în societate. Intervențiile de educație de la egal la egal valorifică legătura dintre similitudinea percepută și influența socială : simțirea unor similitudini cu o altă persoană sau presupunerea de a împărtăși aceleași probleme sau experiențe fac din această persoană un interlocutor credibil, în care se poate avea încredere, iar acest lucru crește probabilitatea ca modul nostru de a gândi și de a acționa va fi afectat . De aceea, colegii ar fi modele pentru dobândirea de cunoștințe și abilități de diferite tipuri și pentru modificarea comportamentelor și atitudinilor, modele eficiente într-o măsură echivalentă, dacă nu chiar mai mare, decât profesioniștii din sector .

Considerând egalitatea ca o posibilă împingere a schimbării și favorizând astfel o transmitere orizontală a cunoștințelor, educația de la egal la egal este plasată ca o strategie educațională care vizează activarea unui proces natural de transmitere a cunoștințelor, emoțiilor și experiențelor în rândul membrilor unui grup ; o intervenție care pune în mișcare un amplu proces de comunicare caracterizat printr-o experiență profundă și intensă și printr-o atitudine puternică de cercetare, autenticitate și armonie între subiecții implicați . În educația de la egal la egal, oamenii devin subiecți activi ai dezvoltării și formării lor , nu simpli receptori de conținut, valori și experiențe transferate de un profesionist cu experiență.

Acest lucru are loc prin compararea diferitelor puncte de vedere, schimbul de idei, analiza problemelor

și căutarea unor soluții posibile, într-o dinamică între egali care, totuși, nu exclude posibilitatea de a solicita colaborare și sprijin din partea experților. Primul pas în planificarea unei intervenții de educație inter pares este analiza nevoilor beneficiarilor intervenției în sine și a resurselor disponibile. Examinarea atentă a condițiilor de pornire, posibil realizată într-un mod participativ cu destinatarii, permite intervenția să fie adaptată la context și să asigure că intervenția este percepută de către destinatari ca fiind relevantă și adecvată nevoilor lor .

Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc

*Prof. învățământ preșcolar Udrete-Stoiculete Gabriela-Cristina
Școala Gimnazială, Comuna Frâncești, Vâlcea*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea

conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă.

Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii.

De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic“ al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.

Egalitatea de șanse implementată prin predarea diferențiată

Prof. Carmen Elena Ciucă

Școala Gimnazială Nr. 10, Râmnicu Vâlcea

Societățile moderne au ales să acorde copiilor șanse egale de a atinge orice poziție în societate. Această nobilă opțiune este, încă, un deziderat ideal, ea nu este suficient instalată în practică. Dar, până la a identifica natura obstacolelor care se interpun șanselor unor copii în societatea contemporană, este important să reamintim faptul că, raportat la istoria civilizației, aspirația către egalitatea de șanse este ea însăși o achiziție relativ recentă. Această idee s-a născut din prea multă inechitate socială, apărută încă din cele mai vechi timpuri – tipul societății gentilice.

Dar poate cel mai mult este vizibilă inegalitatea socială în India Antică, în sistemul castelor, accesul în ierarhia socială la care putea spera un nou venit pe lume era limitat la cel predefinit pentru casta căreia îi aparțineau părinții. Mult mai târziu, la doar câteva decenii de societatea contemporană, s-a petrecut tragedia holocaustului. Încă și mai aproape – atât în timp cât și geografic – fosta Iugoslavie a explodat într-un război stârnit prin exploatarea unor conflicte interetnice și interconfesionale. O atât de lungă istorie de persecuție, discriminare și stigmatizare a lăsat la nivelul mentalităților urme pentru ștergerea cărora actele normative – legile - sunt un instrument necesar dar nu suficient. Egalitatea, în acest sens, înseamnă că indivizii au șanse egale de acces la ceea ce își doresc: loc de muncă, profesie, statut decizional și economic.

Discriminarea în educație și pe piața muncii creează indivizi neadaptati condițiilor sociale, care nu fac față cerințelor, fie că este vorba despre femei, romi, persoane cu dizabilități sau alte grupuri vulnerabile. Pentru un stat, asta înseamnă că, în loc să formeze cetățeni care să contribuie la dezvoltare, formează cetățeni care devin cazuri sociale. Așadar, există un avantaj economic al aplicării principiilor egalității de șanse. Egalitatea de șanse apare atunci când dispar stereotipurile, se manifestă comportamental, educațional, fizic sau comunicațional.

Într-o sală de clasă dintr-un liceu tehnologic cu 30 de elevi veniți din medii diferite, copii cu nevoi educaționale speciale, copii de etnie rromă, copii cu un părinte sau cu ambii părinți plecați în străinătate, copii din comunități sărace, copii din mediul urban sau rural la prima vedere pare imposibil să-i determini să fie atenți și să învețe noțiuni noi. Am spus la prima vedere, pentru că experiența mi-a dovedit că nu este imposibil, ci este doar o provocare profesională. Am considerat că egalitatea de șanse prin educație o pot face printr-o abordare diferențiată a elevilor în funcție de particularitățile lor cognitive, sociale sau etnice. Printr-o abordare diferențiată a lecției am devenit partener în învățare pentru elevi, am ajustat conținutul în funcție de disponibilitatea, interesul și profilul de învățare a elevului și am devenit mult mai flexibilă față de nevoile elevilor.

Deși la prima vedere ar apărea discriminări, învățarea diferențiată se bazează pe acele aptitudini personale, pe dezvoltarea lor, astfel încât șansele elevilor la o carieră profesională să crească și să nu apară abandonul școlar atât de prezent în aceste categorii sociale vulnerabile. În primul rând elevii au lucrat grupați, ceea ce le-a permis unora dintre ei să comunice (până atunci comunicarea se oprise la situații în care fuseseră agresivi verbal unii față de alții, datorită faptului că nu se cunoșteau, dar nici nu doreau acest lucru), să fie nevoiți să lucreze împreună sarcinile de lucru, practic să colaboreze. Astfel copii de etnie rromă au lucrat în echipă cu copii cu C.E.S., cu copii veniți din medii rurale sărace sau cu cei veniți din „ școlile de la oraș “ (cum sunt numiți cei care provin din mediul urban), spre surprinderea lor s-au înțeles și au rezolvat cu succes sarcinile de lucru trasate. Prin ora aceasta predată diferențiat am reușit să le captez și să le mențin atenția, să-i determin să colaboreze și la finalul lecției schema acesteia au completat-o toți împreună cu informațiile dobândite. Scopul final al abordării diferențiate a fost atins, întrucât elevii au renunțat să mai fie agresivi verbal unii cu alții, să colaboreze și să se cunoască și să se aprecieze ca entități umane, diferențele care existau între ei au dispărut, preț de o oră au fost toți la fel, indiferent de culoarea pielii, de etnia de care aparțineau, de posibilitățile financiare sau mentale.

Egalitatea de șanse în educație- teorie vs. realitate

*Prof. Înv. Primar Dianu Silvia Doina
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, sat Rotărăști*

Motto: „Nimeni nu te poate face să te simți inferior fără consimțământul tău”. – Eleanor Roosevelt

În accepțiune generală, egalitatea reprezintă acel principiu fundamental în baza căruia toate persoanele se bucură de aceleași drepturi, având, în egală măsură, aceleași obligații, indiferent de rasă, naționalitate, etnie, religie, limbă, sex, opinie, apartenență politică sau avere.

Egalitatea de șanse, pe de altă parte, se referă la tratamentul special care poate fi acordat unor categorii de persoane în vederea atingerii unor condiții sociale egale pentru toți membrii societății.

Educarea societății în vederea implementării principiului egalității de șanse se realizează cel mai eficient în perioada copilăriei; cu cât educația este instituită mai devreme, cu atât va elimina mai repede discriminarea și prejudecățile. Nimeni nu trebuie să fie discriminat în societate din cauza rasei, genului, naționalității, averii, vârstei, religiei sau dizabilităților.

Discriminarea poate fi definită ca excludere, diferențiere sau restricție pe criterii precum rasa, naționalitatea, etnia, religia, limba, convingerile, orientarea sexuală, vârsta, handicapul avut, statutul de refugiat ș.a. Egalitatea de șanse presupune absența oricărei forme de discriminare.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați, a celor cu cerințe educative speciale, și, mai nou, a copiilor cu statut de refugiat de război, sau cu prezența discriminării în societate, având diferite cauze.

Accesul la educație trebuie să se poată face liber, nerestricționat, pentru diferiți indivizi și diferite grupuri sociale. Acest acces nu trebuie să fie îngrădit de niciun fel de bariere, problematica egalității în educație fiind văzută din perspectiva efortului de a diviza resursele educaționale în așa fel încât acestea să fie utilizate rațional și corect de către toți membrii societății.

În teorie, principiile egalității de șanse sunt foarte bine explicate, în activitatea de zi cu zi, există câteva exemple de bună practică demne de a fi luate în seamă:

tratarea în mod egal a tuturor elevilor, indiferent de originea etnică sau socială, dizabilitate sau gen;

acordarea unei atenții deosebite asupra limbajului folosit, pentru a evita formarea stereotipiilor, atât negative, cât și pozitive;

explicarea faptului că percepțiile greșite au la bază atât teama, cât și ura;

evitarea ideilor preconcepute;

prezentarea unor imagini pozitive referitoare la toate categoriile sociale, fără discriminare. Persoanele din categoriile defavorizate nu trebuie să apară ca victime în cadrul prezentărilor făcute în clasă;

folosirea introspecției, prin analizarea propriilor percepții, așteptări și interacțiunii cu elevii, astfel încât să existe întotdeauna o atitudine proactivă;

acordarea accesului fiecărui elev la cunoștințele științifice și la activitățile desfășurate în clasă;

niciodată victima unei hărțuiri nu va fi condamnată sau neglijată, considerând că este vina acesteia.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, care se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Bibliografie

1. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004
2. Crețu D., Nicu A. – Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009
3. „Ghid pentru promovarea egalității de șanse”- Universitatea Româno- Americană, 2013

Egalitatea de șanse în învățământul românesc

Prof. Petrescu Angela

Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu. Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai

important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Discriminarea etniei rrome este o realitate, chiar dacă foarte greu recunoscută. Stereotipurile și prejudecățile din mentalul colectiv, perpetuate de secole, contribuie la existența în continuare a acestui fenomen. Schimbarea mentalităților este un proces îndelungat dar admiterea României în Uniunea Europeană înseamnă racordarea la valorile europene pe care va trebui să le respectăm. În acest sens, educația pentru cunoașterea, înțelegerea, acceptarea și valorizarea minorităților trebuie generalizată în școală, deoarece copiii vor fi cetățenii cu drepturi depline ai Europei. Așa cum reiese din Euro Barometrul Rural privind valorile europene în sate românești, realizat de Fundația pentru o Societate Deschisă în 2005, faptul că 40% din populația rurală ar fi de acord ca rromii să fie forțați să trăiască separat de restul societății pentru că nu se pot integra, 46% consideră că statul ar trebui să ia măsuri pentru a opri creșterea numărului de rromi, iar 78% sunt de părere că cei mai mulți rromi încalcă legile, constituie un grav semnal de alarmă privind mentalitatea față de rromi. Singura șansă de schimbare o constituie educația. Copiii sunt mai deschiși la idei noi, mai interesați de informație, dacă ea este prezentată într-un mod atractiv.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluia principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse în mediul școlar

*Prof. Ganea Alexandru Marian
Liceul Tehnologic „Justinian Marina” Băile Olănești*

În sens general, egalitatea de șanse este un concept conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte.

Mai mult decât atât, egalitatea de șanse înseamnă a trata toți oamenii în mod corect și fără prejudecăți, precum și crearea unor condiții care să încurajeze, să aprecieze diversitatea și să promoveze demnitatea în mediul de lucru, precum și în societate.

Dreptul la educație al fiecărei persoane a fost decis încă din anul 1948, prin Declarația Universală a Drepturilor Omului. Astfel, școlile trebuie să includă în procesul de învățământ toți copiii, fie că au anumite deficiențe, fie că sunt supradotați sau provin din medii sărace și defavorizate.

Educația este deosebit de importantă pentru fiecare copil în parte. În acest sens, sistemul de educație trebuie să se bazeze pe premiza că fiecare copil poate fi educat și ajutat să treacă de la o etapă la alta.

Dreptul fiecărui copil la educație trebuie conștientizat de către societate, iar în cazul în care sistemul școlar general nu vine în sprijinul tuturor copiilor, trebuie să se aibă în vedere educația specială. Aceasta trebuie să vină în sprijinul copiilor ale căror cerințe sunt generate de capacități și dificultăți în a se adapta cerințelor educaționale.

Un aspect demn de menționat este că educația specială trebuie să aibă aceeași calitate, să reflecte aceleași standarde ca educația obișnuită și să fie strâns conectată cu aceasta.

Profesorul îndeplinește în acest sens un rol extrem de important. Acesta trebuie să pornească de la datele personale ale fiecărui educabil și să nu forțeze peste limitele fiecărui elev.

Fiecare educabil este unic în felul lui, care pretinde un tratament personalizat, în vederea exploatarea în mod individualizat a calităților psihoindividuale. Momentul cel mai oportun în accesibilizarea cunoștințelor este lecția, care este pregătită și susținută de către profesor.

Organizarea și desfășurarea procesului de învățământ trebuie să fie realizată ținând cont de particularitățile de sex, vârstă, nivelul pregătirii anterioare, precum și de potențialul fizic și individual specific fiecăruia.

Educația trebuie realizată în așa fel încât să asigure accesul tuturor elevilor la un proces de învățământ de calitate, care să le ofere condiții egale de accesibilitate la admiterea în învățământul superior și mai târziu pe piața muncii.

Importanța egalității de șanse în mediul școlar derivă și din faptul că discriminarea de orice fel creează indivizi neadaptați condițiilor sociale, care nu fac față cerințelor impuse de societate.

La nivelul unei țări, acest lucru înseamnă că mediul școlar formează cetățeni care formează cazuri sociale, în loc să ducă la formarea unor indivizi care să contribuie la dezvoltarea acesteia. De aici rezultă faptul că asigurarea egalității de șanse conferă un avantaj economic țărilor în care se aplică acest principiu.

Politicile de egalizare a șanselor mizează pe formarea unor competențe de bază pentru toți educabilii, combătând excluziunea socială și selecția ca metode de departajare între educabili.

Totodată, aceste politici urmăresc extinderea învățării dincolo de educația standard (realizată în conformitate cu vârsta educabililor), prin apariția programului „A doua șansă”, dedicate persoanelor care au abandonat școala la un moment dat sau care nu au urmat deloc cursurile unei instituții de învățământ.

Fie că vorbim de elevi cu diferite dizabilități, de copii proveniți din familii sărace, monoparentale sau cu unul/ambii părinți plecați în străinătate, egalitatea de șanse la educație trebuie să primeze, în vederea formării unor oameni care să aibă posibilitatea de a accede pe piața muncii cu șanse egale de reușită.

În concluzie, este imperios ca mediul școlar să ofere fiecărui elev șansa la o educație de calitate, care să-i ofere cunoștințele, priceperile și deprinderile necesare formării sale și asigurării reușitei în viitoarea carieră.

Bibliografie

1. <https://www.dascalidedicati.ro/egalitate-de-sanse-si-nondiscriminare-in-mediul-scolar/>
2. <https://www.euroed.ro/userfiles/GhidCadre%20didactice2.pdf>
3. https://www.prois-nv.ro/docs/Oameni_diferiti_sanse_egale.pdf

Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc

Prof. Feloiu Ramona

Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni1 Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi. Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. T

ipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor

schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrația secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.

Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc

Prof. Diaconu Iulia

Școala Gimnazială „Take Ionescu” Râmnicu Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pentru toți cetățenii; înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare. Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza

egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate, care au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii.

De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Școlile trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic“ al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – 2009-„Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu.
2. Mara D., 2004 „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București
3. Verza E., Păun E. – 2008-„Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București.

Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc

*Prof. Radu Laura-Elena
Colegiul Economic, Râmnicu Vâlcea*

Democratizarea învățământului a fost și este un deziderat permanent al societății contemporane care vizează egalizarea șanselor de reușită școlară în condițiile unei instruiți de calitate. Implicarea democratizării în domeniul educației presupune disponibilizarea efectivă a tuturor resurselor pedagogice– informaționale, umane, materiale, financiare – existente la nivelul societății, pentru formarea-dezvoltarea optimă a celor care îndeplinesc, în diferite etape ale vieții, rolul și statutul de “obiect al educației”. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește

a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Bibliografie

1. Neagu, G. – Șanse de acces la educație în societatea românească, Editura Lumen, Iași 2012;
2. Neamțu, C., Gherguț, A., - Psihopedagogie specială. Ghid practic pentru învățământul deschis la distanță, Ed. Polirom, 2000;
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Egalitatea de șanse în sistemul educațional românesc

Prof. Grecu Cristian

Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Loc. N. Bălcescu, Jud. Vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu. Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși

În procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Bîrzea, C. (1982), *La pedagogie du succes*, P.U.F, Paris.
2. Cerghit, I. (2002), *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri, strategii*, București: Editura Aramis.
3. Cretu, C. (1997), *Psihopedagogia succesului*, Iasi: Editura Polirom.
4. Cretu, C. (1998), *Curriculum diferentiat și personalizat. Ghid metodologic pentru învățătorii, profesorii și părinții copiilor cu disponibilități aptitudinale înalte*, Iasi: Editura Polirom.
5. Cristea, S. (2006), *Curriculum pedagogic*, București: Editura Didactica și Pedagogica
6. Cristea, S. (2002), *Dictionar de pedagogie*, Chisinau: Litera Educational.
7. Cucos, C.(coord) (2008) , *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Iasi: Editura Polirom.

O experiență Erasmus

Prof. Buleteanu Iuliana
Liceul „George Țârnea” Băbeni

Experiența oferită de programul Erasmus + a fost pentru mine un vis devenit realitate. De când eram mică mi-am dorit să vizitez o țară străină, Marea Britanie fiind pe primul loc. Mereu am fost atrasă de limba engleză, de cultura, filmele, muzica, oamenii și atracțiile britanice. Niciodată nu mi-am imaginat că timp de două săptămâni voi trăi asemenea unui veritabil britanic.

Pe lângă faptul că acest proiect a reprezentat o experiență unică, ceea ce m-a atras încă de prima dată a fost schimbul de experiență, practica pedagogică la o grădiniță din Londra. Deoarece la momentul actual sunt elevă a Liceului Pedagogic „D.P.PERPESSICIUS” din Brăila, la profil vocațional, învățător-educatoare, iubesc să lucrez cu elevii, copiii, să planific și să organizez lecții și să asist la cele predate de către doamnele învățătoare ori educatoare. Grădinița la care am făcut practică, *Shepherds Bush Families Project and Children's Centre*, a fost mai mult un centru de ajutor pentru familiile mai puțin înstărite. Diversitatea de copii, oameni, era fascinantă. Clasa de grupă era de trei ori mai mare decât o clasă obișnuită din România și existau 3-4 educatoare, plus eleve practicante, ajutor de educatoare sau chiar părinți care doreau să rămână pe timpul zilei la grădiniță și să participe, să observe activitățile desfășurate.

Clasa de grupă este împărțită pe mai multe centre; există o ludotecă, unde copiii pot răsfoi diverse reviste, cărți interactive sau unde unele educatoare/practicante le pot citi povești. Lângă se află „bucătăria”, locul preferat al fetițelor, încărcat cu jucării specifice de tipul chiuvetă, aragaz, farfurii, tacâmuri, ceainice și alimente de jucărie. Ceea ce este interesant este prezența unei așa-numite „garderobe”, unde sunt așezate pe umerașe diferite costume de prințese, super eroi, pompieri, dansatori, personaje din desene animate, doctori etc. Copiii sunt liberi să își aleagă orice costum doresc în orice moment al zilei, de fiecare dată când simt nevoia, niciodată nu sunt dați înapoi.

În altă parte a clasei există un spațiu special doar pentru jucării voluminoase realizate din lemn, de mărimi mari, spre exemplu: mașini, camioane, avioane. Aici ei se pot juca în voie, pot face întreceri cu mașinile, curse speciale, orice doresc. Acest centru are special amenajat pentru părinți, dar și pentru copii un spațiu în care există două canapele destul de mari, de unde adulții își pot supraveghea copiii sau unde cei mici stau atunci când li se citește povești.

În clasă există o măsuță pe care sunt puse zilnic bucăți de plastilină formată prin făină, sare, ulei și colorant alimentar. Este mult mai ieftină decât una cumpărată, mai ușor de modelat, fără chimicale. Educatoarele presară de obicei peste măsuță niște sclipici, sau chiar făină, pentru a îi atrage pe cei mici și le dau libertatea de a folosi obiecte speciale de modelat (sucitoare de jucărie, forme de plastic, roți etc.).

Există și o lădiță cu nisip, în care uneori educatoarele pun sclipici, pentru a le capta atenția și unde copiii sunt liberi să se joace ori de câte ori simt nevoia. Cu toate acestea, ei știu că după ce folosesc anumite obiecte trebuie să le pună la loc sau să le împartă cu colegii.

La acest centru nu există activități propriu-zise de tipul Matematică, Explorarea Mediului etc. De două ori pe zi, dimineața și înainte de plecare, se formează cercul, cu ajutorul scăunelilor și o educatoare vine cu un panou pe care așază anumite imagini reprezentative pentru cântecele știute de către copii. Spre exemplu, pentru *Twinkle Twinkle*, imaginea este o steluță sau pentru *The wheels on the bus*, imaginea este un autobuz roșu. Aici nu sunt impuse reguli de tipul: trebuie să răspunzi doar cu mâna ridicată, nu ai voie să te ridici de pe scaun. Copiii răspund în cor, iar dacă un copil este hiperactiv sau simte că nu poate sta pe scaun și vrea să se miște, este lăsat liber, căci într-un final se va așeza la locul său. Educatoarea alege câte un copil pentru a veni la panou și pentru a selecta un cântec pe care îl vor cânta toți împreună.

Deși nu există activități propriu-zise, la o discuție mai amănunțită cu cei mici am constatat că sunt foarte isteți și știu să răspundă unor întrebări legate de matematică sau de mediul înconjurător, chiar dacă nu sunt învățați aceste noțiuni. Ceea ce mi s-a părut interesant a fost faptul că directoarea, Tina Mayer, schimba jucăriile din clasă o dată la două săptămâni. Ea spune că în acest mod observă preferințele copiilor.

De asemenea, educatoarele realizează zilnic fișe de asistență pentru fiecare copil prezent, ca mai apoi,

la ora prânzului, timp de 2 ore să comunice cu părinții activitatea tuturor copiilor.

Cu toate că modul de predare britanic este diferit față de cel al nostru, axându-se mai mult pe joc și joacă, cei mici nu se plictisesc de aceeași activitate zilnică, ba chiar sunt foarte încântați când vine vorba de cântece.

În ceea ce privește stilul de viață britanic, pot spune că m-am acomodat mai repede decât mă așteptam. Gazda mea, Angelina Morris, a fost exact pe placul meu, mi-a fost de ajutor și mi-a oferit sfaturi ori de câte ori am avut nevoie. Ne-a oferit libertatea necesară pentru a vizita și explora Londra. Nefiind presate de o oră limită la care trebuie să ajungem acasă, eu și colega mea de cameră ne-am putut bucura de priveliști extraordinare, am putut interacționa cu oameni frumoși, diferiți și am preferat să mergem pe jos. Am fost de părere că acest oraș nu trebuie studiat atunci când te afli într-un mijloc de transport, ci trebuie să fii în contact cu locul respectiv și să te oprești ori de câte ori ceva îți atrage atenția. Nu am fi putut face toate acestea, să tăiem de pe „wish list-urile” noastre atâtea locuri vizitate dacă nu ar fi fost doamnele profesoare, proiectul Erasmus+, colegiul ADC, care ne-a înmânat, de asemenea, oyster carduri, dar nu în ultimul rând, „our cool mommy”, așa cum am numit-o noi pe gazda noastră, Angelina Morris.

În concluzie, toată această experiență oferită de proiectul Erasmus+ a fost un vis devenit realitate, o experiență incredibilă plină de întâmplări și amintiri de neuitat, un plus adăugat CV-ului meu și multe idei și tehnici acumulate de-a lungul programului de practică.

Jocul și reușita școlară

Prof. Trandafir Filofteia

Școala Gimnazială Comuna Budești

Dezvoltarea copilului de vârstă școlară mică este strâns legată de activitățile desfășurate în școală și în afara ei sub forma jocului, a învățării și a muncii. Tocmai de aceea, o mare grijă trebuie acordată particularităților de vârstă și individuale ale copilului.

Pedagogul american Bruner (1970) consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă”, dacă se folosesc metode și procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă ușurință și mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoștințelor”.

Trebuința de a se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața. Pentru a-l face pe copil să depășească în școală „greutățile greu de învins”, important este să nu uităm că una din trebuințele principale ale copilului este jocul. Una dintre activitățile cu caracter recreativ-instructiv o constituie ora de joc și mișcare.

Activitățile efectuate de elevi în cadrul orei de joc și mișcare solicită intens aparatul locomotor și alte organe, funcții și sisteme ale organismului .

Coordonarea activității acestora este atributul sistemului nervos central. El desfășoară în acest scop o activitate complexă: primește informații în legătură cu pozițiile și mișcările corpului și ale segmentelor sale, cu solicitările unor funcții impuse de eforturile musculare; realizează legături între analizatori (organele de simț) și centrii nervoși implicați în elaborarea răspunsurilor, reglând activitatea acestora dependent de condițiile impuse de activitatea desfășurată.

Fiind o activitate eminentă practică, în cadrul ei se concretizează influența activității instructiv-educative. Cunoscând pasiunea copiilor pentru mișcare, joc, și pentru activitatea sportivă, învățătorul are obligația de a o valorifica în folosul instruirii și activizării.

Jocul presupune un plan, fixarea unui scop și fixarea anumitor reguli, ca în final să se poată realiza o anumită acțiune ce produce satisfacție. Prin joc se afirmă eul copilului, personalitatea sa. Adultul se afirmă prin intermediul activităților pe care le desfășoară, dar copilul nu are altă posibilitate de afirmare decât cea a jocului. Mai târziu, el se poate afirma și prin activitate școlară. Activitatea școlară se valorifică prin note,

acestea se sumează în medii, rezultatul final al învățării fiind tardiv din punct de vedere al evaluării, pe când jocul se consumă ca activitate creând bucuria și satisfacția acțiunii ce o cuprinde.

Copiii care sunt lipsiți de posibilitatea de a se juca cu alți copii de vârstă asemănătoare fie din cauză că nu sunt obișnuiți, fie din cauză ca nu au cu cine, rămân nedezvoltați din punct de vedere al personalității. Fiecare joc are reguli. Atunci când un copil vrea să se joace cu un alt grup de copii, el acceptă regulile în mod deliberat, voit. Cu alte cuvinte, el va accepta normele stabilite, adoptate și respectate de grupul respectiv înainte ca el să intre în joc.

Pentru copil, jocul presupune de cele mai multe ori, pe lângă consumul nervos chiar și la cele mai simple jocuri, și efort fizic, spre deosebire de persoanele adulte unde acesta lipsește cu desăvârșire.

Există câteva lucruri de remarcat: în primul rând, jocul fortifică un copil din punct de vedere fizic, îi imprimă gustul performanțelor precum și mijloacele de a le realiza. În al doilea rând, jocul creează deprinderi pentru lucrul în echipă, pentru sincronizarea acțiunilor proprii cu ale altora, în vederea atingerii unui scop comun. În al treilea rând, jocul provoacă o stare de bună dispoziție, de voie bună, oferindu-i copilului posibilitatea de a uita pentru un timp de toate celelalte și de a se distra, dându-i parcă mai multă poftă de viață.

În joc, copilul își dă frâu liber imaginației. Jocurile spontane reliefează capacitatea de creație a copilului, capacitate bazată pe propria experiență, îmbogățită cu noi elemente, corespunzătoare dorințelor sale.

Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, elevii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață.

Bibliografie

1. Bruner, J.S – *Procesul educației intelectuale* – București, Ed. Științifică, 1970
2. Cerghit, I – *Metode de învățământ* – București, EDP, 1976
3. Nicola, I – *Pedagogia școlară* – București, EDP, 1980
4. Piaget, J. Inhelder, B – *Psihologia copilului* – București, EDP, 1968
5. Șerban, Gr. – *Învățătorul și copiii* – București, EDP, 1975
6. Șchiopu, U – *Psihologia copilului*, - București, EDP, 1975

Grădinița și familia, factori primordiali în educația copiilor

Prof. Înv. Preșc. Peche Alina- Marieta

Scoala Gimnazială Nr. 13 / Grădinița cu P.P. Nr. 14, Rm. Vâlcea, Jud. Vâlcea

Grădinița și familia sunt doi factori primordiali în educația copiilor când se fac primii pași în viață. Acum se pun bazele unei personalități care mai târziu va fi parte integrantă a unei societăți ale cărei cerințe se diversifică în permanență.

Parteneriatul Grădiniță – Familie este terenul unor relații educative din care fiecare este beneficiar: copil, părinte, educator. Fiecare poate să învețe de la celălalt și să se simtă valorizat și important. Activitatea educativă din grădiniță nu poate fi izolată, separată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului și mai ales, nu poate face abstracție de acestea.

Educația trebuie să se manifeste permanent ca o acțiune coerentă și unitară a grădiniței și familiei. Interesul comun determină o mișcare de apropiere dublu sens, familie – grădiniță, grădiniță – familie, în vederea unei suficiente cunoașteri de ambele părți. Copilul preșcolar ar trebui să aibă toate condițiile unui cadru optim în care să se dezvolte; această răspundere revine în mare măsură familiei care poate îndeplini această sarcină printr-o colaborare judicioasă, eficientă cu instituția preșcolară.

Familia oferă copilului un mediu afectiv, social, cultural. Mediul familial, mai ales sub aspect afectiv, este o școală a sentimentelor în care se modelează sub acest aspect personalitatea. Copilul trăiește în familia sa o gamă variată de relații interindividuale copiindu-le prin joc în propria conduită. În condițiile unei atmosfere echilibrate și prielnice dezvoltării copilului de vârstă preșcolară, familia este în primul rând cadrul existenței biofizice al acestei dezvoltări.

Un bun dobândit și mult apreciat, câștigat de către copil în primul rând în familie - este comportamentul moral ca rezultat al unui sistem de cerințe precise, categorice dublat de un permanent respect pentru copil care trebuie să se simtă iubit și ocrotit.

Relația părinți – educatoare se referă la construirea unor relații pozitive *între* familie și grădiniță, la o unificare a sistemului de valori și cerințe referitor la copii. Efectele asupra copilului vor fi benefice, putând contribui la rezolvarea unor probleme *înainte* ca acestea să devină necontrolabile. Grădinița trebuie să găsească o punte de legătură cu familia, prezentând părinților noi căi spre educație *în* beneficiul copiilor.

Cadrele didactice au nevoie, oricum, de sprijinul familiei copiilor, atât pentru a prelua și dezvolta direcțiile de acțiune formativ-educative pe care le antrenează instituțional, cât și de a găsi rezolvări concrete la necesități de diverse categorii.

Toate aceste motivații conduc către necesitatea unui parteneriat real, activ, cu implicare susținută a familiei, iar activitățile educative să fie cunoscute și *înțelese* de către părinți și realizate printr-o colaborare strânsă *între* instituția familială și cea preșcolară.

Când copilul vine pentru prima dată la grădiniță, apar multe necunoscute atât pentru el, cât și pentru părinții săi. Dacă, mai ales, nu au avut mai înainte un alt copil la grădiniță, părinții pot avea multe întrebări de pus. Nu trebuie ținută părinții departe de activitățile grădiniței. Copiii pe care îi pregătim sunt, la urma urmei, copiii lor. Părinții au dreptul de a lua parte la viața copiilor lor și au, de asemenea, responsabilități în privința aceasta. Ei trebuie încurajați să viziteze grădinița, trebuie să se simtă bineveniți; sentimentele părinților influențează sentimentele copiilor. Dacă un copil își vede părinții bucuroși că merge la grădiniță, el va fi bucuros să o frecventeze; în cele din urmă, cel care va beneficia cel mai mult de pe urma unei relații strânse între părinte și profesor este copilul. Părinții se vor simți mult mai implicați dacă sunt făcuți să înțeleagă programul grădiniței, modul și rațiunile după care el este alcătuit, dacă sunt făcuți să se simtă parte importantă în activitățile ce au loc. Contactul cu părinții se menține pe tot parcursul anului școlar. Câteva cuvinte schimbate cu părintele dimineața, când își aduce copilul la grădiniță, pot fi uneori și suficiente, și eficiente. Este foarte important de reținut că este necesar să se acorde atenție copilului permanent, să fie lăudat sau pedepsit pentru faptele sale. Expresiile noastre faciale comunică deseori cel mai important mesaj - de exemplu un zâmbet. Un zâmbet nu se plătește, dar valorează mult.

Bibliografie

1. „Programa instructiv-educativă în grădinița de copii”
2. „Pedagogie preșcolară - didactica - manual pentru școli normale - clasa a XI a, Buc. 1997”
3. „Copilul și copilăria - revistă de pedagogie ”

Impactul formării continue și perfecționării în învățământ

*Prof. înv. primar Drumeși Adriana Elena
Liceul „George Țârnea” Băbeni*

Perfecționarea cadrelor didactice la nivelul unității de învățământ trebuie să îndeplinească funcția de reglare/autoreglare a activității didactice, de dezvoltare profesională profesionalizată, de inovare a practicii școlare într-un anumit spațiu de instruire și situații educative, de stimulare a creativității cadrelor didactice și a elevilor, de investigare a activității școlare.

Perspectiva managerială privind dezvoltarea cadrelor didactice este dată de multitudinea și diversitatea activităților, care trebuie desfășurate, corelate și armonizate în domeniul resurselor umane, activități care sunt mai mult sau mai puțin legate între ele și care au un impact deosebit asupra rezultatelor obținute. Teoria și practica managerială privind problematica dezvoltării resursei umane dezvoltă o serie de strategii menite să creioneze calea și modalitatea prin care o instituție își poate asigura, în fond, îndeplinirea obiectivelor. Strategia resurselor umane trasează direcția spre care se îndreaptă managementul organizației în stabilirea ansamblului de activități legate de planificarea, recrutarea, perfecționarea, evaluarea și remunerarea personalului, precum și protecția acestuia.

În ultimii ani, problematica calității în educație a devenit un domeniu prioritar, atât la nivel național, cât și internațional, odată cu extinderea fenomenului de globalizare, dar și ca efect al creșterii exigențelor față de calitatea produselor și serviciilor oferite, „școala constituind principala sursă de pregătire a resurselor umane pentru cele mai diverse domenii”. (Jinga I., 2009). Prin urmare, la fel ca în celelalte țări, și sistemul de învățământ românesc acordă din ce în ce mai multă importanță acestui sector educațional, în scopul alinierii sistemului de învățământ la cerințele celorlalte sisteme educaționale europene și la standardele adoptate de acestea și acceptate de organismele internaționale.

Asigurarea calității în educație este abordată și aplicată la nivel de sistem, subsistem și de unitate. Înainte de toate, trebuie specificat faptul că directorul de școală este cel care stabilește strategiile de asigurare atât a calității „procesului” instruirii, cât și a calității „produsului” rezultat. Constatăm și că principala obligație a unui manager de școală este aceea de a fi, pentru toți, „garantul respectării eticii educaționale, de a fi purtătorul atât al valorilor morale, cât și al moștenirii culturale [...] și identității sale profesionale.” (Petrescu P., 2002).

Fiecare unitate de învățământ trebuie să acorde o importanță deosebită acestui domeniu al managementului calității, directorul fiind garant în acest sens, toți actorii educaționali implicați în procesul instructiv-educativ, coordonați de managerul școlar, trebuind să fie, de altfel, răspunzători de asigurarea calității serviciilor educaționale, în vederea satisfacerii beneficiarilor direcți și indirecti ai educației. Totodată, managerul unei instituții de învățământ preuniversitar trebuie să-și facă pună în valoare abilitățile și competențele personale și manageriale, pentru a putea face față provocărilor realității prin strategii bine definite și particularizate. Astfel, orice director de instituție de învățământ preuniversitar este responsabil, în mod independent, de dezvoltarea unei culturi proprii a calității în școală, adică a unor politici, tehnici și practici aplicate, conform cu principiile instituției și documentate intens pentru obținerea rezultatelor scontate, în concordanță cu obiectivele dinainte stabilite, dar și cu (re)evaluările de pe parcurs.

Este util a sublinia faptul că procesul de învățământ reprezintă ansamblul de activități derulate conștient de către un cadru didactic asupra elevilor săi, într-un context formal sau nonformal, cu scopul de a contura personalitatea, sistemul de valori, de a forma o cultură solidă, având la bază idealul educațional (Bocoș M., Jucan D., 2019), fundamentat pe valori și pe capacitatea de a le crea.

Bibliografie

1. Bocoș, M., Jucan, D., 2019, Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului, Editura Paralela 45, București;

2. Jinga, I, 2009, Bazele managementului educațional, Editura ASE, București;
3. Petrescu, P., Șirinian, L., 2002, Management educational, Editura Dacia Educațional, Cluj- Napoca;

Incluziunea, o școală a diversității

*Profesor de psihopedagogie speciala Nitulescu Maria Iuliana
Centrul Scolar Pentru Educatie Incluziva Babeni*

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. Această opțiune a fost susținută de politicile de egalizare a șanselor care au avut ca obiective combaterea excluziunii și selecției exacerbate, formarea competențelor de bază pentru toți indivizii, educația de tip „a doua șansă” pentru cei care au părăsit sistemul educativ, integrarea educației formale cu educația non-formală și educația informală, astfel încât să se extindă situațiile de învățare.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă.

Lupta împotriva excluderii și a marginalizării în școli contribuie la individualizarea, personalizarea învățării și la o posibilă calitate superioară pentru mai mulți dintre cei care învață. Relația dintre școala incluzivă, ca expresie a egalității sociale și eficacitatea educației este una foarte complexă.

Importanța utilizării metodelor moderne, active și participative, utilizarea flexibilă, alternativa a unei game cât mai largi de metode și eficacitatea educației oferite în școala pentru toți copiii sunt deosebit de importante.

Bibliografie

1. I.Musu „Organizarea unui centru de educație integrată”-1995
2. C.Paunescu „Psihopedagogie specială integrată”-1997
3. D.Popovici „Elemente de psihopedagogie a integrării”-1999

Incluziunea școlară a copiilor cu C.É.S.

*Prof. înv. preșcolar Cîrstea Alexandrina Adelina
Școala Gimnazială „Șerban Vodă Cantacuzino”, Călimănești*

Școala este un mediu important de socializare. Integrarea școlară exprimă: atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează; condiția psihică în care acțiunile instructiv-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare; situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa; corespondență totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; existența unor randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare. Asistentul social joacă din nou, un rol important, prin alegerea instituției de învățământ, putând astfel modela evoluția ulterioară a copilului.

Incluziunea școlară se definește prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenența etnică sau socială, religie, naționalitate sau infirmitate și este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității – condiție normală a conviețuirii umane. Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități și ceilalți fără probleme să învețe împreună în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător.

Educația incluzivă încearcă să estompeze limitele conceptului de integrare, focalizându-se pe procesul continuu de perfecționare a calității educației oferite de instituția școlară, prin valorificarea și eficientizarea resurselor umane și materiale disponibile și îmbunătățirea serviciilor oferite. (Gherguț, 2013)

Școala incluzivă este ”oglinza” societății deschise, democratice, tolerantă la diferențele interindividuale și non-discriminatorie, care promovează egalitatea în drepturi. Școala incluzivă este unitatea de învățământ public de masă în care „au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență, în care sunt integrați într-o formă sau alta și copiii cu cerințe speciale în educație, unde programul activităților didactice are la bază un curriculum specific (individualizat și adaptat) și unde participarea personalului didactic la activitățile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, profesorii de sprijin/suport, specialiști în educație specială și părinți.” (Gherguț, 2016, p.30)

În același timp, școala incluzivă este o școală care asigură condițiile pentru ca toți copiii să-și poată atinge potențialul, bazându-se pe corectitudine. Echitatea înseamnă că diferența de performanță între elevi nu ține de mediul din care provin, ci din efortul pe care îl depun. Analizând definițiile școlii incluzive, observăm următoarele caracteristici comune:

- școală incluzivă este o școală în care toți elevii sunt incluși indiferent de sex, etnie, proveniență socio-economică sau nevoi educaționale;
- este o școală sigură (este asigurată starea de bine a elevilor, confortul psihologic);
- are un curriculum diferențiat/personalizat.

În încercarea de a sistematiza cele mai adecvate practici ale educației incluzive, bazate pe rezultatele cercetărilor științifice, Salend și Whittaker (2012) enumeră următoarele:

Promovarea atitudinilor de acceptare a diferențelor și a diversității;

Utilizarea unei abordări focalizate pe dezvoltarea competențelor, pornind de la abilitățile deja achiziționate;

Utilizarea Planurilor de învățare personalizată (PIP) pentru a se concentra pe punctele forte și aspectele de dezvoltat ale elevilor;

Utilizarea strategiilor cognitiv-comportamentale de tipul “Răspuns la intervenție” pentru organizarea demersului;

Utilizarea unei palete largi de strategii de evaluare pentru a monitoriza progresul elevilor și de a îmbunătăți calitatea predării;

Utilizarea unei game variate de instrumente tipice tehnologiei asistive în procesul de predare pentru a facilita învățarea;

Stimularea folosirii strategiilor metacognitive și a celor tipice învățării autoreglate;

Stabilirea unui parteneriat educațional eficient cu părinții copiilor cu CES și cu profesioniștii care intervin în terapia copilului cu CES (medic, logoped, profesor itinerant, însoțitor, etc.).

Și copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți, iar o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simțit încă acest lucru. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor.

Câți suntem pregătiți (părinți, cadrele didactice, copiii) pentru diversitatea existentă în fiecare grupă și cât de bine sunem pregătiți să o acceptăm? Educația incluzivă vine să sprijine acest aspect deoarece ea se concentrează mai ales pe învățarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viața cotidiană, într-o manieră cooperantă și solidară, unde procesul de învățare este realizat în spiritul respectului și acceptării celor din jur. Școala trebuie să aibă contacte cu toate instituțiile sociale interesate direct sau tangențial de domeniul educației copilului de vârstă școlară și să stabilească relații de cooperare și colaborare.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Bibliografie

1. Blândul, V., Introducere în problematica psihopedagogiei speciale, Ed.Univ. din Oradea, 2005;
2. Gheruț, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Ed.Polirom. Iași, 2001;

Promovarea egalității de șanse prin educație incluzivă

*Prof. Ivașcu Roxana
Școala Gimnazială Nr.30, Brașov*

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă. Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea.

Titlul atelierului: Curriculum adaptat pentru elevii cu cerințe educative speciale -Matematică - Elemente de geometrie- clasa a V-a

Obiective urmărite:

Să recunoască forme plane;

Să clasifice obiecte date sau jetoane după criterii diverse;

Să deseneze anumite figuri geometrice conform indicațiilor date;

Să stabilească poziții relative ale unor figuri geometrice (interiorul și exteriorul unei figuri geometrice).

Grupul țintă: 2 elevi diagnosticați cu C.E.S

Resurse temporale: 2 ore

Resurse materiale: planșe cu diferite figuri geometrice (pătrat, dreptunghi, paralelogram, triunghi, cerc), fișe de lucru, prezentări PPT, pătratul Tangram.

Scenariul activității:

Activitatea debutează cu un joc didactic “Tangram” și o viziune a unui material PPT. Fiecare copil primește câte un pătrat Tangram. În prima fază, fără a le decupa copiii recunosc figurile geometrice cu ajutorul profesorului. Cu această ocazie își reamintesc câteva caracteristici ale formelor plane, cu sprijin din partea cadrului didactic. Elevii identifică pătratul, dreptunghiul, triunghiul și paralelogramul și apoi li se cere să identifice figurile geometrice care lipsesc.

După decuparea tanurilor, cu figurile geometrice obținute elevii rezolvă diferite exerciții:

grupează figurile geometrice după următoarele criterii: numărul de laturi, numărul de vârfuri și mărime. Elevii reușesc să clasifice formele geometrice.

compară figurile geometrice de același fel prin suprapunere sau prin măsurare;

de înmulțire sau de adunare repetată (de exemplu, au aflat numărul laturilor triunghiurilor, numărul laturilor tuturor figurilor geometrice, etc).

Activitatea este urmată de lipirea tanurilor pentru obținerea unei imagini cu ursul polar sau pinguinul, însoțită bineînțeles de o scurtă poveste despre pătratul Tangram. Se vor prezenta etapele de lucru, apoi fiecare elev își realizează propria imagine.

Pentru că din pătratul Tangram lipsește cercul, pentru această figură geometrică se face un alt exercițiu la finalul căruia se obține tot un urs polar și/sau un pinguin din cercuri de diferite dimensiuni. Cu ajutorul cercurilor se rezolvă următorul exercițiu: gruparea cercurilor după mărime.

Un alt exercițiu de recunoaștere a figurilor geometrice plane este ca fiecare elev să aleagă anumite forme geometrice din interiorul unei forme geometrice sau din exteriorul acelei figuri geometrice.

În etapa de feed-back elevii rezolvă o fișă de lucru în care au de recunoscut figurile geometrice din imagine și de numărat. Un alt exercițiu a fost să grupeze figurile geometrice în funcție de numărul de laturi și să precizeze numărul acestora. Alt exercițiu a fost de desenat figurile geometrice învățate: pătrat, dreptunghi, paralelogram, triunghi și cerc.

Sugestii pentru debriefing:

Se recomandă cât mai multe activități cu material concret care vin în sprijinul elevilor cu nevoi speciale. Folosindu-se materialul didactic variat, elevii răspund cu ușurință cerințelor trasate de către cadrele didactice și astfel învățarea este mai eficientă.

Bibliografie

1. Cosmovici, A., Iacob, L., (1999), Psihologie școlară, Iași, Editura Polirom.
2. Mușu, I. (2000), Ghid de predare învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale, București, Editura Marlink
3. Vărășmaș, E. (2004), Introducere în educația cerințelor speciale, București, Editura Credis.

Modalități de diferențiere a activității instructiv educative în scopul stimulării succesului și prevenirii insuccesului școlar

Prof. Bîțu Julieta

Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea

1. Introducere

O caracteristică a societății moderne o reprezintă accentul pus pe rentabilitatea învățământului. Sistemul de învățământ trebuie să aibă drept obiectiv fundamental formarea de cunoștințe, priceperi și deprinderi care să permită absolvenților să lucreze cu o eficiență socială maximă. Astfel de rezultate se pot înregistra, însă, doar atunci când școala ține seama de aptitudinile elevilor, de interesele lor, de ritmul lor de dezvoltare.

Fiecare elev are propria individualitate lui definită de o serie de aspecte: un anumit specific psihologic reprezentat de particularități ale proceselor sale psihice; însușiri psihice (aptitudini, temperament, caracter) și structuri afectiv emoționale distincte (interese, aspirații, convingeri, trebuințe etc.); un anumit specific neurofiziologic reprezentat, în special, de caracteristicile funcționale ale sistemului nervos și ale analizatorilor; un anumit nivel de dezvoltare intelectuală: unii copii memorează mai lent și gândesc mai greu, alții mai repede, unii au un spirit de observație mai dezvoltat, alții mai puțin; un anumit nivel de cunoștințe, priceperi și deprinderi etc.

Este important ca profesorul să cunoască toate aceste particularități, să identifice și să folosească metode și procedee corespunzătoare dezvoltării copiilor. Din aceste motive s-au căutat modalități concrete pentru individualizarea învățământului, adică adaptarea procesului de învățământ în raport cu inteligența, aptitudinile, ritmul de muncă, reacțiile afective ale fiecărui elev.

Educarea diferențiată și individuală trebuie să aibă drept punct de plecare cunoașterea celui educat; ea nu trebuie să se constituie într-o acțiune de la sine, ci are scopul de a facilita formarea personalității elevilor la standardele maxime permise de caracteristicile lor individuale. Cadrul didactic, trebuie să realizeze o ierarhie și să coordoneze, pe această bază, influențele pozitive care să determine implicarea copiilor la propria lor formare în funcție de particularitățile lor psihoindividuale. Astfel, elevii trebuie obișnuiți să se autocaracterizeze, pentru ca, într-un mediu constructiv, modelator și automodelator, să-și poată forma conduita și comportamentul.

Principalul țel pe care trebuie să-l urmărească profesorul prin cunoașterea psihologică a elevilor cu care lucrează îl reprezintă descoperirea imensului potențial al acestora în scopul valorificării în opera de construcție a fiecărei personalități, luate individual. În același timp, descoperind personalitatea elevului, așa cum se manifestă ea în realitate, profesorul va putea forma cu ușurință relații de interdependență la nivelul clasei, făurind simultan sintonia acestora. Luând în considerare problema cunoașterii personalității elevului de pe o asemenea poziție, profesorul trebuie să descopere, în permanență, noi modalități de transformare a acestuia, evoluând, în același timp și el, ca o consecință a biopolarității actului didactic.

2. Instrumente de instruire diferențiată

Problema instruirii diferențiate nu este nouă, ci numai modul de abordare. În acest sens, aria preocupărilor s-a extins atât în direcția conceperii unei activități instructiv-educative mai variate, nuanțate în raport cu diferențele dintre elevi, cât și în sensul promovării unei acțiuni complexe de asistență a copilului (de natură medicală, socială, psihopedagogică).

De-a lungul timpului au fost puse în practică o serie de modalități de diferențiere a activității instruitiv educative, aplicarea acestora fiind realizată în funcție de deosebirile dintre elevi manifestate prin capacitatea generală de învățare și cea specializată.

Astfel, Jean Jack Rousseau evidențiază în lucrările sale avantajele instruirii individualizate axate pe relația *“un educator pentru un elev”*. Această modalitate de instruire este ușor de aplicat, iar rezultatele sunt pe măsură; totuși, în cadrul școlii nu este posibil de aplicat decât în situații speciale (elevi excepționali sau cu cerințe educative speciale), într-un interval limitat de timp.

O altă abordare a avut în vedere nivelul intelectual al elevilor sau nivelul de cunoștințe al acestora.

În această situație, criteriul utilizat în formarea claselor este nivelul intelectual al elevilor sau rezultatele intelectuale obținute în anul precedent. Organizarea activității instructiv educative la aceste se realizează pe clase și lecții, doar programa școlară și metodele de predare fiind diferite. Programele școlare oferite de ministerul de profil sunt folosite pentru elevii normali; pentru clasele cu elevi supradotați programele sunt mai bogate, iar în clasele cu cerințe speciale se studiază după o programă redusă. În ceea ce privește metodele de predare aplicate, în clasele de supradotați se utilizează cu precădere metodele verbale, iar la cei întârziati metode intuitive și active. O particularitate a acestui sistem o reprezintă faptul că grupurile școlare nu sunt închise, permițându-se accesul noilor elevi, odată cu creșterea achizițiilor intelectuale.

Acest sistem de diferențiere a cunoscut o serie de obiecții, cea mai importantă dintre acestea fiind lipsa de concludență a criteriilor de alcătuire a claselor. S-a constatat, astfel, că s-a ținut seama de diferențele intelectuale, neglijându-se alte aspecte ale personalității. În acest sens creatorii învățământului individualizat pe grupe neomogene (după aptitudinile elevilor) au pornit de la ideea că dezvoltarea școlară a fiecărui elev poate fi asigurată numai cu condiția respectării ritmului său de muncă, a aptitudinilor lui. S-a avut în vedere schimbarea structurii claselor tradiționale și crearea unei organizări școlare elastice care să permită fiecărui elev care și-a însușit anumite conținuturi să meargă mai departe fără a mai aștepta până când toată clasa și-a însușit acele cunoștințe.

S-a promovat astfel, meditația, ca sistem de instruire diferențiată, utilizată în Anglia sub denumirea de “*sistemul tutorilor*”. La nivelul acestei activități anumite cadre didactice aveau sarcina de a supraveghea și de a pregăti grupuri mici de elevi prin meditații și examinări.

Un alt sistem de instruire diferențiată, Planul Dalton, elaborat de către Helen Parkhurst și aplicat în mai multe școli din SUA, Anglia, Olanda etc., avea drept obiectiv stimularea muncii individuale libere a elevului, convertind instituția școlară într-un complex de laboratoare în care se promovează activitățile individuale, după posibilitățile sale și ritmul fiecărui copil. Conținuturile instrucției erau împărțite pe subdiviziuni, iar asimilarea fiecărei părți reprezintă obiectul unui program de instruire pe care elevul îl stabilește cu profesorul.

Un alt instrument de instruire diferențiată, sistemul Winnetka, inițiat de Carleton Washburne, încearcă să atenueze dezavantajele planului Dalton. Acesta are ca punct de plecare principiul “*self-instruction*”, dar activitatea instructiv-educativă este individualizată numai pentru obiectele dominante, celelalte discipline desfășurându-se în comun, permițându-i-se astfel fiecărui elev să progreseze în conformitate cu aptitudinile sale la fiecare disciplină.

Cu toate că cele două sisteme de instruire, Planul Dalton și sistemul Winnetka s-au remarcat prin respectarea particularităților individuale ale elevilor și dezvoltarea spiritului de responsabilitate al acestora, ele au fost supuse criticii deoarece viața în colectiv este extrem de redusă și rolul dascălului este minimalizat.

O altă formă de individualizare a învățământului a fost concepută și aplicată în Elveția de către profesorul Robert Dottrens, sub forma muncii individualizate cu ajutorul fișelor. Această metodă își propune să favorizeze creșterea eficienței învățământului colectiv prin intermediul fișelor de lucru. Acestea cuprind exerciții și probleme caracterizate prin grade diferite de dificultate care sunt destinate anumitor categorii de școlari. Fișele de lucru sunt încadrate în patru categorii: **fișe de recuperare** care au rolul de a înlătura lacunele existente în pregătirea școlarelor, **fișe de dezvoltare**, destinate utilizării de către elevii dotați care pot să aprofundeze peste nivelul solicitărilor din programa școlară, și sarcini cu grade diferite de dificultate și sunt destinate unei anumite categorii de elevi. Fișele de lucru sunt încadrate în patru categorii: fișe de recuperare (care au rolul de a înlătura lacunele existente în pregătirea elevilor), fișe de dezvoltare (destinate elevilor dotați care doresc să aprofundeze peste nivelul programei școlare), fișe de exerciții (care constau în exerciții cu grade diferite de dificultate, pe care fiecare școlar trebuie să lucreze într-un ritm propriu în scopul însușirii corespunzătoare a temei predate), fișe de autoinstruire (valorificate de către elevii care vor să-și însușească singuri cunoștințele aferente unei discipline de învățământ).

Altă modalitate de organizare a actului de predare- învățare, aplicată cu precădere la nivelul învățământului primar, a fost creată de către psihologul și pedagogul belgian, doctorul Ovide Decroly; cunoscută sub numele de metoda Decroly sau metoda centrelor de interes, această metodă introduce o serie de modificări la nivelul programei școlare și a modalității de organizare a lecțiilor.

Pedagogul belgian consideră că, în cadrul instituției școlare, elevul trebuie pregătit pentru viață, iar acest deziderat nu poate fi atins decât cu luare în considerare a trebuințelor elevului: trebuințe nutritive, lupta contra intemperțiilor, trebuința de a se apăra de pericole și dușmani diverși, trebuința de a activa și munci în

echipă, de a-și perfecționa cunoștințele, priceperile și deprinderile dobândite și trebuința de a se odihni și de a se recrea. Din punctul de vedere al pedagogului menționat programele școlare nu trebuie să fie alcătuite pe discipline de studiu deoarece n-ar corespunde intereselor tactice ale școlarului și intereselor sale globale, ci ar trebui să fie alcătuite pe centre de interes. Astfel, centrele de interes sau temele specifice se studiază prin realizarea a trei activități de bază: observarea, asociația și expresia. Aceste etape ale cunoașterii unui obiect sau fenomen se desfășoară succesiv. În cadrul primei etape, observația, școlarul intră în contact prin intermediul simțurilor cu obiectul de analizat, identifică însușirile acestuia, realizează măsurătorile etc. Etapa a doua, asocierea, presupune realizarea unor conexiuni între observațiile realizate asupra obiectului analizat de modul în care arăta acesta în trecut (asociație în timp) sau în alte locuri (asociație în spațiu). Pentru a cunoaște pe deplin o disciplină de învățământ, elevul trebuie să se expime în diverse modalități: prin limbaj, prin forme concrete, prin culori etc. În etapa expresiei sunt implicate și elemente de creativitate cu privire la tema studiată.

În prezent, se are în vedere faptul că fiecare elev are un nivel propriu de învățare, că are aptitudini mai accentuate pentru anumite discipline de învățământ și mai reduse pentru altele. În acest context, cei ce promovează individualizarea învățământului au realizat sisteme educative care să fie cât mai mult pe măsura fiecărui școlar.

Flexibilizarea instrucției și educației în scopul asigurării dezvoltării aptitudinilor și capacităților fiecărui școlar, în raport cu propriile posibilități și interese reprezintă o tendință importantă în modernizarea învățământului. Activitățile de predare-învățare-evaluare trebuie să își propună să-i ofere școlarului să intre în posesia unor modalități proprii de însușire a cunoștințelor, de aplicare practică în mod constant și de formare de priceperi și deprinderi a acestora cât mai devreme posibil. Profesorul trebuie să adapteze demersul educațional în ansamblul său la diversitatea indivizilor și grupurilor de apartenență a acestora, abilităților individuale, evitând marginalizarea sau excluderea socială. Educația ține cont, deci, atât de disponibilitățile aptitudinale ale școlărilor, de specificitatea individului, cât și de cerințele mediului de origine și de tradițiile culturale ale grupurilor care formează societatea, în vederea integrării sociale optime a fiecăruia.

Pedagogia modernă propune reperi metodologice și de conținut ale unei educații corespunzătoare, care acționează atât la nivel macrostructural, de sistem, cât și la nivel microstructural, cel al formelor de grupare a școlărilor, al particularităților fiecărei personalități.

Particularizând, la nivelul învățământului primar, putem aprecia că învățarea diferențiată are drept scop diminuarea și, în cele din urmă, eliminarea unor lacune din cunoștințele și deprinderile însușite de elevi, atingerea performanțelor minimale acceptate; rolul cel mai important în acest tip de învățare îl are îmbogățirea și aprofundarea cunoștințelor acelor elevi capabili de performanțe superioare. Identificarea copiilor capabili de performanțe trebuie să reprezinte o prioritate în activitatea cadrului didactic, deoarece acești copii vor fi potențiali olimpici, oameni de știință, etc. Se încadrează în categoria elevilor superdotați numai acei copii care dovedesc capacități superioare vârstei lor; în categoria elevilor talentați identificăm acei copii care dovedesc calități deosebite în anumite domenii precis stabilite, calități ce apar evidente în urma aplicării și interpretării rezultatelor unor teste de evaluare inițială. În desfășurarea activităților diferențiate la nivelul învățământului primar doar profesorul este cel care planifică și asigură activități care sunt adecvate fiecărui copil, oferindu-i posibilitatea să reflecte, într-o măsură oarecare, în privința procesului de predare-învățare, sprijinindu-l și încurajându-l în mod constant.

Prin organizarea învățământului diferențiat se pot urmări două scopuri: pe de o parte, elevii cu aptitudini deosebite își însușesc cunoștințe peste nivelul prevăzut în programa școlară, iar cei mijlocii și cei mai slabi își însușesc mai multe cunoștințe decât dacă n-ar fi fost ajutați prin teme diferențiate, ajungând astfel ca și ei să corespundă cerințelor programei. Activitatea diferențiată, alături de activitatea frontală, oferă posibilitatea de a înregistra cele mai bune rezultate în activitatea didactică: deprinderi temeinice de muncă intelectuală, cunoștințe asimilate precis și capacitatea de a le aplica în practică, dezvoltarea în mod corespunzător a proceselor psihic. În activitatea practică, s-a constatat că pe lângă folosirea unor metode active, euristice, la rezultate bune se ajunge și prin îmbinarea judicioasă a muncii frontale cu munca diferențiată. Activitatea diferențiată, alături de activitatea frontală, oferă posibilitatea de a obține cele mai bune rezultate în munca didactică: deprinderi temeinice de muncă intelectuală, cunoștințe asimilate precis și capacitatea de a le aplica în practică, dezvoltarea corespunzătoare a proceselor psihice. În activitatea practică, s-a constatat că pe lângă folosirea unor metode active, euristice, la rezultate bune se ajunge și prin îmbinarea judicioasă a muncii

frontale cu munca diferențiată.

Pentru a promova un act educațional care să respecte individualitatea fiecărui școlar, într-o societate și un sistem educațional democratic, profesorul trebuie să-și fundamenteze intervențiile didactice pe următoarele cerințe cadru ale acțiunii educaționale: dreptul de a fi diferit sau dreptul la diversitate este un drept fundamental al omului; potențialul individual trebuie valorificat maximal; asigurarea egalității de șanse la educație presupune recunoașterea și respectarea diferențelor de capacitate înăscută și dobândită; adaptarea școlii la posibilitățile aptitudinale, nevoile, problemele ori interesele de cunoaștere ale elevilor este o necesitate a educației pentru toți și a educației pentru fiecare.

În termeni de politică educațională, strategia diferențierii curriculare presupune trecerea de la „o școală pentru toți” la “o școală pentru fiecare”, cu consecințe pozitive în planul formării capacităților de autoinstruire și dezvoltare a motivației de învățare continuă. Studiile și cercetările din domeniul psihologiei genetice, psihologiei cognitive, teoria inteligențelor multiple, oferă teoreticienilor și practicienilor din domeniul educației argumente temeinice privind necesitatea cunoașterii reale a potențialului psihic al elevului în vederea diferențierii și personalizării curriculumului. În concepția de ansamblu a reformei curriculare din România, strategia diferențierii curriculare „este recomandată atât pe considerente psihopedagogice, cât și ca o direcție a integrării și compatibilizării proceselor educaționale în spațiul euroatlantic”¹.

Elementele de noutate ale reformei curriculare la nivelul sistemului de învățământ românesc furnizează argumente pentru desfășurarea unui proces educațional diferențiat și personalizat: plasarea învățării în centrul demersurilor școlii (important este nu ceea ce profesorul a predat, ci ceea ce elevul a învățat); orientarea învățării spre formarea de capacități și atitudini, prin dezvoltarea competențelor proprii rezolvării de probleme, precum și prin folosirea strategiilor participative în activitatea didactică; flexibilizarea ofertei de învățare venite dinspre școală prin structurarea unui învățământ pentru fiecare și nu a unui învățământ uniform și unic pentru toți; adaptarea conținuturilor învățării la realitatea cotidiană, precum și la preocupările, interesele și aptitudinile elevului; introducerea unor noi modalități de selectare și de organizare a obiectivelor și a conținuturilor, conform principiului „nu mult, ci bine”.

Educația particularizată în funcție de nevoile specifice ale elevilor oferă o alternativă strategică pentru îmbunătățirea performanțelor școlare. Cunoașterea trăsăturilor specifice ale fiecărui elev, precum și înțelegerea unor asemănări fundamentale derivate din structurile de bază ale dezvoltării copilului facilitează stabilirea obiectivelor educaționale în acord cu această cunoaștere și selectarea strategiilor educaționale eficiente pentru întreaga clasă, dar și pentru fiecare copil.

În activitatea instructiv-educativă desfășurată la nivelul instituției școlare, diferențierea și individualizarea se realizează la nivelul metodelor, mijloacelor și procedeele de învățare.

În organizarea învățării diferențiate și individualizate în școală, trebuie avută în vedere respectarea unei serii de cerințe: cunoașterea inițială a elevilor (nivelul de cunoștințe, nivelul capacităților cognitive, ritmul de muncă, calitățile atenției, efortul voluntar, interesele, înclinațiile, deprinderile intelectuale și motorii, gradul de maturizare socio-afectivă, gradul de independență); realizarea obiectivelor pedagogice de către toți elevii, prin raportarea metodologiei didactice la particularitățile individuale; organizarea învățării diferențiate și individualizate la toate tipurile de activități și pe tot parcursul desfășurării secvențelor de predare-învățare-evaluare; evitarea suprasolicitării și a subsolicitării; antrenarea diferențiată nu numai a copiilor cu dificultăți în învățare, cu lacune, dar și a copiilor cu înclinații speciale; combinarea activității diferențiate și individualizate cu activitatea frontală, favorizând astfel potențarea capacității de învățare, dar și de relaționare a copiilor, formarea capacității de cooperare și competiție.

În practica școlară tratarea diferențiată a elevilor se poate face și prin utilizarea unor game variate de muncă independentă, atât în clasă, cât și acasă. Procedeele sunt deosebit de eficiente atunci când solicitarea unor teme pe măsura pregătirii elevilor se întemeiază pe o cunoaștere profundă a capacităților fiecărui elev și, mai ales, pe evidența dificultăților și a greșelilor caracteristice pe care aceștia le-au întâmpinat ori le-au săvârșit în lucrările precedente, fiindcă în funcție de acestea se pot alege, fie temele comune pe care să le rezolve independent toți elevii din clasă, fie temele care să ajute grupele de nivel sau pe fiecare elev în parte să se

1 Sintagma “sintalitate” provine din gr. “syn” - împreună și engl. “syntality” - personalitate distinctă a grupului în raport cu alte grupuri și reprezintă o caracteristică importantă ce reprezintă performanțe măsurate ale unui grup școlar care a ajuns să se manifeste ca un tot unitar, elevat, valoros și eficient, ca și cum ar fi o singură persoană, deci analog cu personalitatea distinctă a unui grup.

dezvolte la nivelul propriilor posibilități.

3. Concluzii

Problematika instruirii diferențiate și individualizate este una de stringentă actualitate. Amploarea preocupărilor și efervescența dezbaterilor pe această temă, precum și interesul crescând pentru identificarea unor soluții corespunzătoare sunt corelate cu intențiile factorilor decizionali, care încearcă să adapteze mai accentuat învățământul la particularitățile psihofizice, individuale și de vârstă ale copiilor, în vederea dezvoltării depline a personalității acestora.

Acțiunea de diferențiere a activităților cu elevii, trebuie stabilită orientând-o după acele aspecte care influențează mai puternic randamentul acestora. Stabilirea unui sistem de lucru potrivit trebuie să se facă în funcție de „capacitatea de învățare” sau de „însușire” a informațiilor (receptivitatea la învățare). Orice acțiune de diferențiere a instruirii trebuie să aibă ca punct de plecare sesizarea trăsăturilor comune, dar și a deosebirilor dintre elevi, deosebiri manifestate pe mai multe planuri : tip dominant al proceselor nervoase superioare, dezvoltare intelectuală, capacitate de învățare, ritm de lucru, interes, înclinații.

În concluzie, pedagogia diferențiată poate fi considerată o pedagogie individualizată care recunoaște școlarul ca persoană având propriile sale reprezentări despre situația de formare, o pedagogie variată care propune un evantai de demersuri, opunându-se astfel mitului identitar al uniformității, al falsei democrații, conform cărora toți trebuie să se formeze, să se perfecționeze și să muncească în același ritm, în aceeași durată și urmând aceleași căi.

La nivelul clasei programele de intervenție diferențiată se concretizează în întocmirea Programului de intervenție personalizat. Acesta este un instrument de planificare și coordonare care trebuie să specifice directivele realizate, metodele și terapiile educaționale aplicate pentru fiecare caz particular, durata intervențiilor, evaluarea la sfârșitul aplicării acestei tehnici. În realizarea unui Program de intervenție personalizat se parcurg mai multe etape: elaborarea obiectivelor învățării, care sunt mai specifice și mai precise decât scopurile și prezentarea modalităților de realizare a obiectivelor de intervenție.

Bibliografie

1. Crețu, T. „*Stimularea potențialului intelectual al copiilor, în vederea obținerii succesului școlar*”, Buc. , Ed. Semne, 2003.
2. Cucuș, C. „*Pedagogie*”, Editura Polirom, Iași, 2002
3. Grittner, F. M. „*Individualized instruction: An historical perspective*”, The Modern Language Journal, 1975
4. Jinga I., „*Tratarea diferențiată a elevilor*”, Revista de pedagogie, Nr. 6, București, 1983.
5. Oprea O., „*Tehnologia instruirii*”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1979.
6. Prevost, H. „*L'individualisation de la formation*” , Chronique sociale, Lyon, 1994
7. Țârcovnicu, Victor, „*Învățământ frontal, învățământ individual și învățământ pe grupe*”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1981.

Prejudecați, discriminare, segregare în rândul copiilor

Prof. Mihai Maria

Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”, Râmnicu Vâlcea

Una dintre valorile promovate de educație este non-discriminarea și excluderea inechității sociale, culturale, economice și de gen (asigurarea de șanse egale tuturor copiilor, indiferent de gen, etnie, religie, printr-o abordare educațională echilibrată). În acest sens, cadrul didactic trebuie să evite exprimările de tip discriminator, etichetarea, să nu manifeste prejudecăți față de copii, ci să aibă permanent în vedere nevoile educaționale ale fiecărui copil, astfel încât toți să se simtă acceptați și valorizați. În practica educațională însă lucrurile nu stau întotdeauna așa. Stereotipuri, etichete, prejudecați Stereotipurile sunt modalități de a caracteriza oamenii atașându-le etichete. Adesea, stereotipurile au rolul de a explica și a justifica atitudinile și comportamentele pe care le avem față de ceilalți. Eticheta este o descriere succintă a comportamentului/felului de a fi al unei persoane. Etichetele pot fi pozitive sau negative. În ambele cazuri efectul este întărirea acelui comportament/mod de a fi.

Teoria etichetării afirmă că un comportament “problemă” este acel comportament care a fost etichetat drept problematic; că actul etichetării este cel care creează problema, și nu indivizii.

Teoria etichetării argumentează că etichetele, în mod curent, emană de la un fel de autoritate; de exemplu, un profesor, un părinte sau o persoană importantă, care repetă și consolidează eticheta până când aceasta devine ferm asociată unui individ. Teoria mai afirmă că atunci când etichetele sunt atașate oamenilor, poate fi dificil pentru un individ să mai scape de ele; individul poate ajunge să le accepte, le interiorizează și crede că sunt adevărate. Etichetarea în clasă Etichetarea se practică și în educație.

Există feluri variate în care profesorii își folosesc experiența pentru a eticheta și categoriza elevii:

Atunci când un profesor ia o clasă nouă, el va tinde să împartă clasa în trei categorii: “buni”, care sunt conform așteptărilor sale;

- „care nu se remarcă nici prin conformitate, nici prin deviere”;
 - “răi”, care deviază.
 - Numele elevilor din categoriile extreme sunt învățate imediat de profesor. În ce-i privește pe cei din categoria de mijloc, numele reale sunt învățate mult mai încet. Efectele posibile ale categorizării elevilor: determină interacțiunea viitoare dintre profesori și elevi (“categoria de elev” este folosită ca punct de referință
 - pentru interpretarea comportamentului unui elev); eticheta este preluată de ceilalți (profesori și colegi de clasă);
 - contribuie la structurarea „eului oglindit” (oglindea este comportamentul celorlalți față de persoana în cauză);
 - așteptările determină rezultatele (efectul Pygmalion);
 - generalizarea așteptărilor (efectul halo).
 - Factori care relativizează efectele negative ale etichetării: Centrarea pe acțiunile elevului și nu pe persoana sa;
 - Luarea în considerare a posibilității ca elevul să-și schimbe comportamentul;
 - încurajarea permanentă a schimbării;
 - Atitudinea critică față de răspândirea așa-numitului „efect de cancelarie”;
 - Conștientizarea efectelor etichetării;
 - Sublinierea progresului individual al elevului și nu compararea sa cu ceilalți;
 - Folosirea „etichetării pozitive” (ajută elevul să-și realizeze întregul potențial).
 - Teoria etichetei (Cercul vicios) Modelul negativ Copilul/elevul cu CES este perceput ca anormal Modelul pozitiv Copilul/elevul cu CES este considerat a fi la fel cu ceilalți, doar că are niste inabilități
- Comportamentul adulților Sunt nesiguri, le este frică ;
- Așteptările față de copil sunt
 - Comportamentul adulților Exprima înțelegere și siguranță ;

- intelegerea aduce acceptarea•

7 Comportamentul celorlalti copii Cum va fi afectat copilul Cum interpreteaza adultii ceea ce se intampla in grup scazute ;

Se focalizeaza pe

- comportamentul deviant al copilului

Vor face la fel ca adultii ;

- Vor intelege de ce au adultii
- aceasta atitudine (modelul adultilor)

Va simti ca ceilalti copii nu il• accepta ;

Va considera ca adultii se

- comporta in mod diferit fata de el ;
- Imaginea de sine devine tot mai
- negativa ; Orice problema in grup apare
- datorita copilului cu CES ;

Copilul cu CES nu este

• considerat ca integrat in grup, ci ca « outsider » Comportamentul celorlalti copii Cum va fi afectat copilul Cum interpreteaza adultii ceea ce se intampla in grup copilului creste increderea in sine a copilului; copilul va evolua pozitiv, ca si ceilalti; vor privi copilul cu CES ca pe un

- prieten care are niste dificultati si ca urmare are nevoie de ajutor; vor avea relatii mai bune in grup;
- comportamentul lui in grup se va
- dezvolta pozitiv ; imaginea de sine va fi mai buna ;
- vor constata ca ceilalti copii il
- accepta pe copilul cu CES vor vedea cum copilul cu CES se
- dezvolta ca parte a grupului caruia ii apartine ; vor constata progrese la nivelul
- grupului, datorate chiar prezentei copilului cu CES.

Prejudecati Diferenta dintre stereotipuri si prejudecati nu este foarte usor de sesizat: este greu de spus unde se termina una si incepe cealalta. Prejudecata este o opinie, idee preconceputa, adeseori nefavorabila, despre un anumit lucru despre un anumit grup, formata inainte de investigarea tuturor fatetelor pe care acestea le implica. A face presupuneri despre ce si cum sunt ceilalti este mai usor decât a incerca sa-i cunoastem. Cele mai întâlnite prejudecati sunt cele referitoare la etnie, rasa, religie (elemente fundamentale ale identitatii culturale). Discriminare, segregare Prejudecatile pe care le avem despre ceilalti conduc la discriminare si marginalizare. Discriminarea este actiunea prin care o persoana este tratata nedrept din cauza unor atitudini bazate pe prejudecati. Prejudecata este credinta, in timp ce discriminarea este actiunea (prejudecata manifestata). Discriminare pozitiva - modalitate de a contrabalansa discriminarea negativa si reprezinta usoara favorizare a unui grup (de regula mionoritar) aflat in dificultate pentru a recupera mai rapid anumite tipuri de decalaj (economic, cultural etc.). Principii ale combaterii discriminarii : politica sanselor egale ;

- reprezentativitatea in organismele de decizie ;

• tratamentul egal (implica tratament asemanator daca persoanele sunt asemanatoare sau diferentiat, daca nu sunt

• asemanatoare si prezinta nevoi diferite. Concluzii: intre oameni exista asemanari si deosebiri, fiecare este o fiinta unica, singulara;

• aparitia stereotipurilor (etichetelor) se bazeaza pe faptul ca diferentele sunt supraevaluate, iar asemanarile subevaluate;

• deosebirile dintre oameni nu trebuie sa conduca la concluzia ca acei oameni sau grupuri sunt mai bune sau mai rele;

• unii oameni pot fi exclusi de la anumite activitati sau din anumite grupuri din cauza prejudecatilor pe care le avem

- despre ei. Segregarea forma grava de discriminare ;
- separarea fizica, intentionata sau neintentionata, a unor copii de restul copiilor in scoli, clase , cladiri;
- are drept consecinta accesul inegal al copiilor la o educatie de calitate.
- 8 Forme de segregare in invatamânt : scolile special
- scolile de tip « gheto »

• Forme de segregare scolara pentru copiii romi: Segregare de tip rezidential fara acces la scoli nesegregate in apropiere ;

- Segregare de tip rezidential cu posibilitatea de mutare in scoli nesegregate in apropiere ;
- Clase segregate intentionat in scoli mixte ;
- Clase segregate “accidental” in scoli mixte.
- Solutia: educatia incluziva si educatia interculturala intr-o scoala incluziva.

- **Educatia intercultural**

1. De la societatea multiculturala la societatea interculturala Cultura – ansamblu de: mituri, valori, norme ; obiceiuri si traditii ; modele de actiune (moduri de a face diferite lucruri); comportamente si atitudini. Subcultura – cultura unui grup mai restrâns (minoritati etnice, grupuri cu credinte religioase diferite de cele ale majoritatii, oameni cu nevoi speciale, homosexuali si lesbiene, oameni care practica o anumita meserie, oameni care lucreaza in aceeasi institutie, membrii unei generatii, diferite grupuri de tineri etc.). Multiculturalitatea – existenta in acelasi mediu a mai multor culturi, fara a avea conflicte, dar si fara a derula relatii permanente si consistente de schimb si cooperare. Interculturalitatea – interactiunea dintre mai multe culturi care coexista in acelasi mediu, schimbul si recunoasterea mutuala privind valori, traditii si moduri de viata. Fiecare dintre noi se naste intr-o anumita cultura ale carei elemente trebuie sa le invatam pe tot parcursul vietii.

Transferul unei culturi de la generatiile adulte catre noile generatii = socializare.

Agentii socializarii : familia, scoala, mass-media, grupurile de egali, grupurile de interese din cadrul societatii etc.

Familie = socializare primara. Scoala - socializare secundara (contactul cu valorile si normele culturii dominante pe care trebuie sa si le insuseasca si sa le practice pentru a reusi in plan social).

Ce se întâmpla cu grupurile minoritare ?

Sunt adesea fortate sa adere neconditionat la regulile majoritatii si – implicit – sa renunte la elementele specifice propriei culturi (aceasta situatie explica abandonul si esecul scolar crescut în rândul copiilor romi).

Scoala/clasa de elevi = este o societate si o comunitate in miniatura ; este o comunitate de invatare caracterizata prin diversitate (moduri si stiluri diferite de invatare ale elevilor, grupuri socio-culturale diferite).

Societatea multiculturala

- faze: 1. 1. diferentele sunt tolerate, dar nu si acceptate sau pretuite; 2. diferentele sunt recunoscute, acceptate si pretuite.

Societatea interculturala –

faza: 1.interactiune si influente reciproc pozitive;

faza: 2.dinamism si reciprocitate, constituirea sentimentului de solidaritate (obligatia morala de a asigura salvagardarea drepturilor celorlalti, alaturi de promovarea propriilor drepturi)

BIBLIOGRAFIE:

Andruszkiewicz M., Prenton K. – Educatia incluziva.

Concepte, politici si practici in activitatea scolara Cristea, S.

– Dictionar de termeni pedagogici, E.D.P. Bucuresti, 1998 Dumitru, A., coordinator

- Calitatea in educatie, modul 6, 2011 Gherguț A. 2005 – Sinteze de psihopedagogie speciala, Ed.

Polirom

Neamțu, C., Gherguț, A. 2000 - Psihopedagogie speciala. Ghid practic pentru învățământul deschis la distanta, Ed.

Polirom Programele PHARE „Acces la educatie pentru grupuri dezavantajate” – Studiu de impact

Educația pentru cetățenie democratică

Prof. Alina Mihăilescu

Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab" Râmnicu Vâlcea

Sintagma „educație pentru cetățenie democratică” a căpătat, în ultimul timp, multiple semnificații și interpretări. Termenul „cetățenie” este departe de a avea o definiție unanim acceptată, nota comună a celor mai multe dintre definițiile termenului vizează cetățenia, ca problemă a apartenenței indivizilor la o comunitate/stat, fapt ce presupune raportarea la seturi de drepturi și îndatoriri. Tipul de cetățenie pe care îl avem în vedere este cel democratic. Prin urmare, se impune și o clarificare a acestui termen, prin raportarea la valorile fundamentale care definesc societățile democratice contemporane.

Potrivit lui F. Audigier, „Adjectivul *democratică* subliniază faptul că este vorba despre o *cetățenie* bazată pe principiile și valorile pluralismului, întâietatea legii, respectarea demnității umane și a diversității culturale ca bogăție. (...) Astfel, conceptele de participare, democrație Termeni-cheie: *cetățenie, democratic(ă), educație pentru cetățenie democratică, constituție. sau cetățenie participantă* par să fie tot mai mult recunoscute ca fiind vitale pentru viitorul vieții noastre împreună. Se pune problema ca fiecare să aibă un loc în societate și să contribuie la dezvoltarea ei la orice nivel, dincolo de actul politic de a vota. Se pune problema ca fiecare să aibă control asupra mediului în care trăiește. Reducerea obstacolelor la participare, în special a obstacolelor socioeconomice, reprezintă o parte integrantă a oricărei strategii menite să întărească cetățenia într-o societate democratică. (...) *Cooperare, participare, dialog și respect* sunt cuvinte care desemnează atitudini pe care trebuie să le aibă toți oamenii dintr-o școală, în special adulții, atitudini care trebuie să inspire activitățile în școli și atmosfera generală a vieții într-o școală”.

Educația pentru cetățenie democratică este o dimensiune a educației care presupune formarea unor viziuni, atitudini, convingeri social-filosofice, dar și a unui comportament democratic. Cu alte cuvinte, formarea unei personalități deschise, inovatoare, adaptabile la schimbare într-o lume a competiției continue. Individul trebuie format pentru a-și exprima poziția, pentru a se implica în luarea deciziilor, pentru a fi activ și eficient, pentru a putea reacționa adecvat la fenomene de totalitarism, autoritarism.

Educația pentru cetățenie democratică a reprezentat una dintre preocupările majore ale celor mai importante organizații interguvernamentale sau nonguvernamentale, cum ar fi: UNESCO, Uniunea Europeană, Consiliul European.

La cea de-a 20-a sesiune a Conferinței miniștrilor educației a Consiliului European, desfășurată în Cracovia, Polonia, în octombrie 2000, au fost adoptate o serie de „Principii comune ale ECD”.

Educația pentru cetățenie democratică este realizabilă atât la nivelul *educației formale*, ca educație sistematică, structurată și gradată cronologic în cadrul unor instituții specializate (grădinițe, școli, universități), cât și ca *educația nonformală*, fie prin activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative, fie în cadrul sistemului formal de învățământ, cuprinzând activități extracurriculare (proiecte programe sau activități educative de sine stătătoare, pe diferite teme, concursuri școlare, olimpiade, alte competiții, cercuri tematice sau interdisciplinare etc.)

EDDO este o componentă a procesului de formare a personalității umane care cuprinde trei aspecte:

- educația despre drepturile omului și democrație (transmiterea cunoștințelor referitoare la principalele categorii de drepturi, libertăți, îndatoriri și responsabilități ale omului; cele mai importante documente internaționale referitoare la drepturile omului; principiile, valorile, instituțiile și mecanismele specifice democrației, diversele forme de nedreptate, inegalitate și discriminare; personalități, mișcări și evenimente care au marcat lupta pentru drepturile omului);
- educația în spiritul drepturilor omului și democrației (metodele pedagogice folosite trebuie să creeze în clasă o atmosferă care să reflecte și să dezvolte interesul elevilor pentru idealurile și practica din domeniul drepturilor omului; stilurile de predare - învățare trebuie să vizeze dezvoltarea aptitudinilor și atitudinii specifice);
- educația pentru drepturile omului și democrație (elevii trebuie să fie încurajați să participe la apărarea drepturilor omului și dezvoltarea practicilor democratice în comunitatea din care fac parte

și în societate în general: să activeze în organizații neguvernamentale, grupuri de presiune, să fondeze organizații proprii pentru promovarea și protejarea drepturilor omului).

Modalități practice de ameliorare a violenței în școală

Profesor Vereș Mihaela
Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

Violența este una dintre marile probleme ale lumii contemporane, iar școala nu este „scutită”, din păcate, de acest gen de conduită agresivă acută cu finalitate distructivă. Problema violenței în școală trebuie să fie o temă de reflecție pentru toți cei care sunt implicați în actul educațional.

Dintre cauzele care determină comportamentul violent în rândul școlărilor, multiple și unele foarte greu de combătut, amintim următoarele:

- unii copii sunt martori ai violenței domestice (fizice, psihice);
- dorința de a fi populari sau de a se răzbuna pe colegii cu performanțe în diverse domenii;
- mass-media.

Pentru a putea preveni și combate agresivitatea este necesară:

- păstrarea calmului și a autocontrolului;
- menținerea deschisă a căilor de comunicare și evitarea jignirilor, a umilirilor, a durității excesive;
- acordarea atenției depline pentru ca fiecare copil să se simtă iubit, respectat, valoros;
- canalizarea resurselor copilului spre activități sportive, de relaxare, hobby-uri;
- rezolvarea problemelor familiale;
- controlul mai strict al lecturilor, al programelor TV urmărite etc.

Pentru a preveni comportamentul violent și pentru a reuși să ajut elevii cu un astfel de comportament, am participat la un curs foarte interesant, ***Tehnici inovative de educație***. Vă prezint, în cele ce urmează, un plan de intervenție pe care l-am aplicat în cazul unui elev, C. V. din clasa a V-a A.

Plan de intervenție

1. Date despre subiect

C.V. este elev în clasa a V-a, are vârsta de 11 ani și provine dintr-o familie monoparentală, în urma divorțului părinților. Copilul locuiește când cu bunicii paterni, când cu mama, când cu bunicii materni, deși tutorele legal este mama. Relațiile intrafamiliale sunt disfuncționale, violența fizică și verbală fiind, din nefericire, omniprezente în mediul familial.

2. Date despre problema identificată:

C.V. manifestă un comportament agresiv față de colegi, este frecvent implicat în conflicte. De asemenea, manifestă un comportament obscen (s-a dezbrăcat complet în fața colegilor în vestiar, atingându-și părțile intime, pipăie fetele, și nu în joacă...). Deranjează orele de curs deoarece nu pare a fi interesat de altceva decât de a atrage atenția asupra propriei persoane prin orice mijloace posibile.

3. Date despre cauze:

Nu prezintă un diagnostic dat de clinician, dar urmează a fi evaluat de către un psihiatru la recomandarea psihologului școlar. Săptămânal este consiliat de către psihologul școlii și diriginte.

4. Stabilirea obiectivelor:

- pe termen lung: ameliorarea comportamentului agresiv, obscen și stimularea interesului pentru învățare;

- pe termen scurt: identificarea și formularea problemelor de către copil, eliminarea blocajelor.

5. Alegerea unei tehnici inspirate din teoriile narative

Tehnica pungii de gunoi

6. Adaptarea tehnicii la specificul cazului

C.V. respinge aproape tot ceea ce este legat de respectarea regulamentului școlar: învățarea, disciplina, relațiile amiabile, efectuarea sarcinilor de lucru, abordarea unei ținute și a unui vocabular adecvate. În urmă cu doi ani, când părinții lui erau încă împreună, nu manifesta comportamentele menționate anterior, deci, este posibil ca divorțul părinților să fie cauza unor blocaje emoționale de care nu este conștient, dar care îi afectează comportamentul, atitudinea.

Prin aplicarea *tehnicii pungii de gunoi* doream ca elevul C.V. să identifice, să numească și să se elibereze de anumite blocaje, probleme. Băiatul și-a notat pe niște bilețele (pe care le-a pus apoi într-o pungă) trei lucruri care-l deranjau acasă și alte trei - la școală. Am făcut și eu același lucru, pentru ca el să se simtă mai confortabil. Am purtat o discuție despre ce reprezintă gunoiul, în general, și "gunoiul emoțional" pe care-l purtăm cu noi, în minte, în suflet. La următoarea întâlnire, băiatul a ales la întâmplare din „punga lui de gunoi” unul dintre bilețele și, îndrumat de mine, a încercat să găsească o soluție, tot jocul fiind desfășurat la persoana a III-a, astfel încât băiatul să se poată detașa suficient de problemă și să găsească o soluție viabilă pentru rezolvarea ei.

7. Evaluarea reușitei intervenției (raportat la obiective)

C.V. reușește să evite anumite situații conflictuale, dar nu total. Înțelege că este ok să fii în centrul atenției, dar nu numai prin fapte agresive.

Bibliografie

1. Golu, Pantelimon, *Psihologia socială*, EDP, București, 1974.
2. *** Suport de curs *Tehnici inovative de educație, Capitolul 1. Metode și tehnici educaționale inspirate din teoriile narative*, Cursuri ARCI, profesor Andronache Daniel.

Cum învățăm copiii să gestioneze banii

Ec. Negoescu Daniela Elena

Între vârsta de 3 și 5 ani, copiii trebuie să înțeleagă că banii NU sunt nelimitați și diferența dintre nevoi și dorințe. Mulți copii cred că banii vin de la bancomat, de aceea este important să le explicăm cum ajung banii la bancomat, că cineva muncește pentru acei bani și că ei sunt limitați, avem o sumă de bani lunară în care trebuie să ne încadrăm.

De multe ori, copiii nu înțeleg că „vreau înghețată” nu reprezintă o nevoie, așa că e indicat să le explicăm această diferență și să le explicăm de ce cea mai mare parte din banii pe care îi avem într-o lună sunt folosiți pentru nevoi, iar pentru dorințe trebuie să economisim.

Între vârsta de 6 și 10 ani, copiii trebuie să înțeleagă importanța economisirii și amânarea achiziției. Pentru a putea avea grijă de banii noștri, trebuie să ne obișnuim să punem deoparte. De exemplu, dacă ei primesc o sumă de bani de la părinți sau bunici, ar trebui să pună o parte din ea în pușculiță și restul banilor să îi folosească pentru ce își doresc să cumpere.

Pentru a le arăta copiilor că NU întotdeauna luăm decizii bune când ne cumpărăm ceva fără să ne gândim prea mult, e important să îi încurajăm să se gândească înainte de a cumpăra ceva măcar câteva zile pentru a vedea dacă realmente au nevoie de lucrul respectiv.

Între vârsta de 11 și 13 ani, copiii trebuie să se obișnuiască cu ideea de obiective și plan de acțiune. Îi învățăm ce este acela un obiectiv, cum îl putem îndeplini dacă îl formulăm corect, de ce e important să poată fi măsurat și cum ne construim un plan de acțiune pentru a îndeplini obiectivul pe care ni-l propunem.

Adolescenții și relația lor cu banii

În fine, **între vârsta de 14 – 18 ani**, copiii sunt deja adolescenți și trebuie să învețe despre gestiunea bugetului și necesitatea fondului de rezervă.

Bugetul personal este alcătuit din venituri și cheltuieli. Adolescenții învață cum să își împartă banii de buzunar pentru a lua decizii financiare mai bune. De asemenea, îi învățăm pe adolescenți care sunt riscurile la care pot fi expuși și de ce e important să ne creăm un fond de rezervă unde să avem bani pe care îi putem folosi pentru situații neprevăzute.

Egalitate de șanse și capacități individuale

*Prof. Bălan Elena-Lăcrămioara
Școala Gim. Sat Măgura, Mihăești*

Într-o epocă, societatea propune sau chiar impune un model de educație potrivit căruia se constituie un sistem educativ. În epoca contemporană modelul și scopurile educației stau în sarcina sistemului de învățământ, o componentă strategică a societății/sistemului social. ”Ca fenomen social, educația este o acțiune umană specifică, ea schimbându-și finalitățile, conținuturile și funcțiile odată cu schimbările societății însăși, pe care o influențează, la rândul ei.”

În devenirea ei, societatea este rezultatul unor acțiuni reciproce între generația matură și tână generație, așa cum pentru individ o etapă sau un proces al devenirii este „o verigă în lanțul transformărilor care se petrec în Univers, o verigă cu o poziție aparte, care unește naturalul și socialul într-o sinteză indisolubilă și originală”. În cazul ființei umane, dezvoltarea psihică este cea definitorie. Ea se evidențiază prin trăsăturile caracteriale, particularitățile fenomenelor psihice (potențialul genetic și solicitarea lui) și condițiile de mediu în care trăiește.

Condițiile și factorii dezvoltării individuale (adesea puternic diferențiați) au condus spre reglementări ce ținesc spre idealul ”familiei umane” (Declarația Universală a Drepturilor Omului, 1948).

Au urmat multiple reglementări internaționale/europene în scopul atenuării diferențelor dintre indivizi umani. În prezent, excluderea copiilor, a tinerilor și a adulților din cadrul învățământului de masă este considerată o discriminare ce duce la violarea drepturilor umane ale acestora. Cum potențarea sau atenuarea diferențelor dintre oameni se regăsește cel mai profund în educație, menționăm câteva reglementări cu importanță majoră în domeniul acesteia:

Tratatele internaționale relevante în acest sens, la care România a aderat, sunt:

- Convenția împotriva Discriminării în Educație (CDE)
- Convenția Internațională a Drepturilor Civile și Politice (CIDCP)
- Convenția Internațională a Drepturilor Economice, Sociale și Culturale (CIDESC)
- Convenția Internațională pentru Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare Rasială (CEDR)
- Convenția pentru Drepturile Copilului (CDC)
- Convenția Europeană Pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

(CEDO)

Declarația UNESCO de la Salamanca (1994)

Propune comunității internaționale să susțină ideea școlilor incluzive sub aspect practic și strategic.

Convenția ONU privind drepturile copilului (1989)

Articolul 2

Declară că toți copiii trebuie să beneficieze de aceleași drepturi fără nici o discriminare, îndeosebi a celor cu dizabilități.

Articolul 3

Declară că în toate acțiunile interesul copilului „trebuie să constituie considerația de bază”.

Articolul 6

Declară că fiecare copil are dreptul inerent la viață și că fiecare țară ar trebui să asigure supraviețuirea și dezvoltarea maximă a copilului.

Articolul 12

Declară dreptul copilului de a se exprima și de a se ține cont de opinia sa în orice privință sau procedură care afectează copilul.

Articolul 28

Afirmă dreptul copilului la educație și spune că aceasta se va face având la bază egalitatea de șanse.

Articolul 29

Afirmă că educația copilului trebuie să urmărească dezvoltarea personalității și talentelor copilului și a abilităților sale mentale și fizice la „maximum de potențial”.

3. Concluzii

Educația este principala valoare umană, după cum lipsa ei anulează calitatea de ”om”. Considerăm că sub forma perpetuării unor tradiții, obiceiuri, convingeri sau credințe (uneori prejudecăți) educația există dintotdeauna. Diferența dintre oameni o face însă nivelul ei, îndeosebi sub aspect moral și, mai apoi, sub aspect intelectual (ne referim la educația aptă să asigure integrarea individului într-o societate cât mai dreaptă).

Considerăm, de asemenea, că discriminarea și nondiscriminarea totale nu pot face parte din niciun sistem educativ și din nicio formă a educației. Parafrazând pe Aristotel, constituțiile care sunt întemeiate pe egalitatea și inegalitatea completă dintre indivizi sunt în mod necesar corupte, putem spune că sistemul educativ în care discriminarea sau nediscriminarea constituie regula este iremediabil viciat.

Bibliografie

1. Aristotel, *Politica*, Ed. ANTET, Oradea, 1996.
2. Bîrzea, Cezar, *Arta și știința educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995.
3. Cucoș, Constantin - *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1998.
4. Golu, Pantelimon, *Învățare și dezvoltare*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985.
5. Jinga, Ioan; Istrate, Elena - *Manual de pedagogie*, Ed. BICC ALL., București, 2006.
6. Locke, John, *Câteva cugetări asupra educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.
7. Manolache, Anghel; Muster, Dumitru; Văideanu, George - *Dicționar de pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979.
8. Proiect PHARE TVET RO 2002/000-586.05.01.02.01.01, *Învățământul incluziv: O șansă pentru toți elevii!*

Programele educațional-comportamentale în terapia copiilor cu autism

*Prof. înv. preșc. Obogeanu Ramona Maria
Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1 Râmnicu Vâlcea*

În anul 1943, pediaterul american Leo Kanner a organizat un studiu, pe 11 copii, în urma căruia a descris autismul infantil ca fiind „incapacitatea copilului de a realiza raporturi normale cu membrii colectivității din care face parte” (Verza, 2011, p. 768) iar austriacul Hans Asperger, contemporan cu Kanner, aparent fără a avea cunoștință despre studiile celui alt, observă și descrie anumite diferențe existente la copii cu ceea ce el denumește o „psihopatie”, o tulburare mentală propriu-zisă. (Verza, 2011, p. 767. În urma observațiilor, Asperger, evidențiază existența unor competențe paradoxale ale pacienților săi, ce pot fi utile societății și astfel

elaborează o definiție a autismului: „o modalitate originală de gândire și de experiență, care poate să conducă la reușite excepționale în cursul vieții” (Verza, 2011, p.767)

Cele mai frecvente simptome descrise la copiii sub 24 de luni, care ulterior au fost diagnosticați cu TSA sunt:

- „lipsa contactului vizual, privirea „în gol”;
- mimica inexpressivă;
- imposibilitatea de a atrage atenția copilului spre obiecte de interes arătate de adult;
- incapacitatea de a îndrepta privirea către direcția spre care arată părintele;
- absența răspunsului și a jocului simbolic cu jucării specifice vârstei copilului;
- lipsa de împărtășire a bucuriei;
- prezența unor comportamente motorii repetitive, încă de când copilul învață să meargă independent „merge pe vârfuri”, „dă din mâini excesiv”;
- nu conștientizează pericolul;
- reactivitate și o postură atipică a corpului atunci când copilul este luat în brațe și mângâiat” (Rad, 2019, p. 42)

Odată cu creșterea conștientizării autismului și creșterii incidenței copiilor cu tulburări din spectrul autist părinți, profesioniști, medici, profesori, cercetători, terapeuți și-au îndreptat atenția și au început să caute, cerceteze și dezvolte programe educaționale și terapeutice care să se plieze pe nevoile specifice ale copiilor diagnosticați.

”O condiție esențială pentru ca programele educaționale să fie eficiente și să ducă la o cât mai mare independență de funcționare a copilului cu autism este aceea ca profesioniștii să cunoască și să înțeleagă bine problematica autismului și a copilului cu autism cu care lucrează, să cunoască strategiile educaționale specifice pentru tulburările din spectrul autist, iar aceste programe să fie adaptate la nevoile individuale ale persoanei, să fie flexibile și reevaluate periodic pentru a fi îmbunătățite” (Roșan, (coord.), 2015, p. 291)

În ultimii ani, aplicarea programelor educațional-terapeutice a avut în vedere abordarea integrată a acestora și respectarea principiului incluziunii și al normalizării. Acest lucru oferă deschidere către normalitate, copiii cu cerințe educative speciale au ocazia de a fi în contact cu modele și condiții de viață obișnuite, au ocazia de a copia și a-și însuși moduri de viață obișnuite.

Acest proces trebuie să înglobeze atât acceptarea copiilor cu dizabilități de către comunitate cât și participarea acestora la evenimente din viața comunității.

Iată mai jos o listă cu terapiile cele mai des întâlnite, cu rezultate bune și preferate atât de către specialiști cât și de către beneficiari:

- „- terapia ocupațională;
- meloterapia;
- terapia de expresie grafică și plastică;
- terapia cognitivă este un proces complex de echilibrare mentală prin organizarea specifică a cunoașterii la copiii cu autism;
- ludoterapia (relațiile dintre copil și lumea obiectelor se stabilesc în cadrul jocului);
- terapia și educația psihomotricității;
- organizarea și formarea autonomiei personale și sociale.”

Foarte important în orice tip de terapie este ca terapeutul să cunoască foarte bine subiectul, să citească semnele astfel încât să știe să „împingă” atât cât este nevoie și cât poate suporta copilul în acel moment. Dacă un copil tipic învață din mers, un copil cu autism poate petrece și o lună pentru deprinderea unei singure abilități pe care noi o considerăm banală, cum ar fi așezarea în scaun sau semnul de fluturare a mâini cu sens de „pa, pa”.

Autismul este o condiție ce nu se vindecă, individul va fi afectat pe parcursul întregii vieți. Terapeutul ocupațional are rolul de a susține și de a facilita participarea copilului la activități din comunitate, de a angaja familia ca partener activ în procesul de terapie ocupațională cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții atât pentru copil cât și pentru familie.

Bibliografie

1. Rad, F., (coordonator) (2019). *Incursiune în lumea copilului cu tulburare de spectru autist*. București: Editura Medicală;
2. Roșan, A., (coordonator) (2015). *Psihopedagogie specială: modele de evaluare și intervenție*. Iași: Editura Polirom
3. Verza, E., Verza E.F., (coordonatori) (2011) *Tratat de psihopedagogie specială*. București: Editura Universității București.

Tehnici fundamentale de dezvoltare a motivației elevilor în ora de educație fizică și sport

*Onogea Rodica-Maria
Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea*

Motivația elevilor pentru activitatea de educație fizică și sport poate fi intrinsecă, pozitivă, superioară, de dezvoltare a personalității, dar și extrinsecă, negativă, sau de indiferență și respingere. Dacă profesorul de educație fizică și sport organizează creativ ora, elevii pot avea interese comune și se pot bucura de activitățile de socializare, distracție și relaxare. Atitudinile de satisfacție-însatisfacție depind de relația membrilor de grup cu profesorul, cu tipul de sarcină și exercițiile fizice, cu ceilalți membri ai grupului și cu propria lor persoană. Gradul de integrare a tuturor acestor atitudini determină profilul dimensiunii motivațional-atitudinale a climatului psiho-social. Profesorii de educație fizică și sport au rolul de a identifica și de a corecta aceste atitudini și comportamente.

Motivarea elevilor pentru participarea la ora de educație fizică este una din preocupările constante ale profesorilor. O caracteristică a elevilor de liceu și gimnaziu și uneori chiar la elevii din clasele primare este motivația scăzută și dezinteresul pentru învățare. Gill (2000) definește motivația ca „direcția și intensitatea unui comportament”. Ambele aspecte menționate sunt importante în contextul educației fizice. Direcția face referire la activitățile la care elevul decide să participe, de exemplu elevul alege din mai multe ramuri ale atletismului să participe doar la alergarea de viteză. Intensitatea efortului se referă la cât efort depune elevul în activitatea pe care alege să o practice, de exemplu elevul participă la toate orele de atletism, dar manifestă interes și depune un efort mai mare pentru alergarea de viteză.

Încrederea în sine și motivația nu sunt sinonime, dar se află în relație directă. Astfel, se observă că elevii puternic motivați tind să devină foarte încrezători în abilitățile lor. Încrederea în sine globală este mai mult o trăsătură de personalitate și poate fi folosită pentru a încuraja o persoană să facă lucruri noi, dar nu înseamnă că această persoană se va simți capabilă de succes într-o sarcină specifică. De aceea la elevi, este foarte important să se dezvolte încrederea în sine raportată la situații specifice

A. Bandura identifică patru tehnici fundamentale de dezvoltare a motivației elevilor.

Fiecare dintre aceste tehnici are un rol esențial în înțelegerea modului în care elevii își pot dezvolta motivația și încrederea în sine în cadrul orelor de educație fizică și sport.

Astfel, prima tehnică menționată este experiența încununată de succes potrivit căreia elevul trebuie să aibă succese pentru ca sentimentul său de autoeficacitate să se dezvolte. Pentru început, profesorul de educație fizică este cel care poate să asigure succesul elevului reducând dificultatea sarcinii. Profesorul trebuie să găsească permanent modalități pentru ca începătorii să experimenteze succesul pentru a nu manifesta tendința de a abandona sarcina. Dificultatea sarcinilor va fi sporită treptat, doar atunci când sarcinile simple sunt executate excelent.

O altă tehnică de motivare a elevilor este *modelarea*, pentru că în procesul învățării unei noi tehnici, elevul are nevoie de un tipar sau un model pe care să îl imite. Acesta poate fi profesorul, un coleg mai talentat sau un film video cu un performer recunoscut. Mai apoi, profesorul asistă elevul în execuția cu succes a sarcinii respective.

Persuasiunea verbală reprezintă a treia tehnică importantă de motivare a elevilor. Aceasta apare

sub forma încurajărilor venite din partea profesorului și a colegilor. Judecățile de valoare exprimate verbal referitoare la competențe ale elevului și la posibilitățile acestuia de a reuși, sunt ajutoare de neprețuit pentru el. Se recomandă ca indicațiile profesorului de educație fizică să fie formulate într-o manieră care să excludă negativismul. Aceste remarci negative trebuie evitate cu orice preț.

Activarea emoțională reprezintă o altă tehnică de motivare deoarece emoția reprezintă un factor care poate facilita învățarea. Pentru a fi atenți, elevii trebuie să fie pregătiți emoțional și să aibă o activare optimă. Atenția adecvată este foarte importantă pentru că îl poate ajuta pe elev să execute un procedeu cu corectitudine maximă, dar și pentru dezvoltarea sentimentului de autoeficacitate.

Nivelul orientării spre sarcină a elevilor poate să aibă o influență mai mare asupra nivelului său motivațional decât nivelul orientării spre sine. Profesorii de educație fizică și sport trebuie să își ajute elevii să devină mai orientați spre sarcină, prin sublinierea progreselor personale, în special pentru cei care se focalizează pe comparația cu alți colegi sau pentru a-și dovedi superioritatea în fața semenilor.

Nu există soluții magice pentru a motiva elevii în contextul educației fizice. Elevii sunt ființe umane și ca orice oameni sunt creaturi complexe, influențate de mulți factori. Totuși, pentru a ne facilita activitatea în cadrul orelor de educație fizică și sport și pentru a crește eficient motivația elevilor noștri trebuie să ne amintim să utilizăm adecvat recompensele, să instaurăm o relație pozitivă cu elevii noștri. Putem accentua cooperarea în cadrul competiției și puteam promova o concepție pozitivă asupra abilităților și să stabilim un mediu de învățare structurat. Desigur că, aceste strategii nu sunt singurele posibilități, iar pe măsură ce ne cunoaștem elevii putem folosi o serie de noi tehnici.

Bibliografie

1. Bandura, A., (1986), *Social foundation of thought and actions: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
2. Crăciun, M., (2009), *Psihologia educației fizice*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca
3. Crăciun, M., (2008), *Psihologia sportului*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca
4. Gill, D.L., (2000), *Psychological dynamics of sport and exercise* (2nd edition), Champaign, IL: Human Kinetics
5. Iucu, R. B., (2000), *Managementul și gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice*, Editura Polirom, Iași

Exercițiile fizice practicate în antichitate de populațiile din Egipt, India, China și Japonia

*Prof. Orza Olimpiu Cristian
Liceul Tehnologic „Brătianu” Drăgășani*

Antichitatea a fost dominată de cultura greacă, care mai ales în domeniul educației fizice a atins un grad de dezvoltare uimitor. Aportul cultural al altor popoare de pe scena istoriei este de asemenea important. “Miracolul grec” nu a apărut din senin, ci a fost un moment culminant al unei evoluții care se referă mai ales la dezvoltarea popoarelor din bazinul oriental al Mediteranei, leagănul civilizației europene și la câteva popoare din Orient.

EGIPTUL ocupă un loc de frunte în istoria celor mai vechi popoare, în această zonă a lumii antice dezvoltându-se o cultură originală și impunătoare. Prin unificarea celor două state egiptene independente, din anii 3300-3200 Î.Hr., Egiptul devine un stat unitar și puternic, care până în anul 525 Î.Hr. s-a impus printr-o organizare politică și administrativă bine stabilită și mai ales printr-un înalt nivel de dezvoltare al civilizației. Mărturie sunt monumentele legendare, piramidele, templele, urmele vastei rețele de irigații din jurul văii Nilului, mumiile perfect conservate din sarcofage, uimitoarele cunoștințe de astronomie, matematică

și medicină pe care le dețineau vechii egipteni, lucrările de artă ale căror urme sunt presărate cu generozitate pe întreg cuprinsul țării.

Perioadele cele mai importante din istoria Egiptului Antic, care confirmă preocupările pentru educație fizică sunt cele din timpul Regatului vechi (3000-2000 Î.Hr.), Regatului mijlociu (2000-1550 Î.Hr.) și Regatului nou (1550-1000 Î.Hr.).

Din timpul primei perioade, cele mai frumoase monumente de artă, reprezentate mai ales prin statui, printre care cea a Regelui Mycermas și a “numitului Hosi” sunt dovezi ale forței musculare și a frumuseții corpului omenesc. Basoreliefurile de Ptah-Hotep, confirmă existența unei intense preocupări a egiptenilor pentru educație fizică. În timpul perioadei de mijloc se observă o atenuare a reliefului muscular. Din această perioadă datează picturile murale descoperite la Beni-Hasan, unde un perete întreg este acoperit cu o frescă reprezentând fazele unei lupte, cu 120 de figuri, deosebit de sugestiv realizate. Luptătorii sunt desenați în culori diferite, pentru a se observa mai bine detaliile mișcărilor. Arta rafinată cu care este realizată această operă, grija pentru detalii demonstrează locul important pe care exercițiile de luptă îl ocupau în viața egiptenilor.

În perioada următoare, cea a Regatului nou, dominată de personalitatea regelui Ramses, atenția acordată activităților de educație fizică este atestată de numeroase reprezentări artistice, care deși sunt mult mai stilizate decât cele din perioadele anterioare conțin suficiente detalii a căror analiză să conducă la concluzia că exercițiile fizice se bucurau de mare apreciere în randurile populației.

Exercițiile fizice se practicau în școlile din Egipt, deși idealul educațional al timpului era pregătirea copiilor pentru meseria de “scrib”, prin care se putea aspira la o carieră de funcționar considerată cea mai sigură și prestigioasă. Gimnastica analitică care cuprindea exerciții pentru membre și coloana vertebrală era completată cu diferite jocuri de mișcare, jonglerii cu obiecte, sărituri cu coarda, lupta cu bastoane.

Prețuirea de care se bucura educația fizică este confirmată de faptul că exercițiile fizice erau incluse în educația principilor. Viitorul rege Sesostris, crescut împreună cu alți copii de seama lui era obligat să alerge pînă la 180 de stadii (35 km) pentru a avea dreptul să primească de mâncare.

Vanătoarea se practica diferențiat pe categorii sociale: faraonul și suita sa vanau animalele mari care se găseau din belșug în delta Nilului, în timp ce oamenii de rand se mulțumeau să vaneze capre, antilope, gazele. Pescuitul era și el la mare preț, iar în pauzele dintre partidele de pescuit pe apele Nilului se organizau adevărate întreceri de “jute nautice”.

Chiar dacă egiptenii n-au fost un popor războinic ei au avut totuși o armată bine organizată, exercițiile militare demonstrând măiestria în manuirea armelor specifice: arcul, securea, ghioaga, lancea și scutul. Călăria era destul de puțin practică, calul fiind folosit în schimb pentru trasul carelor de război, ceea ce solicita îndemănare și forță.

Poporul egiptean a fost un mare iubitor al muzicii și dansului, numeroasele instrumente găsite în mormintele lor, picturile și basoreliefurile care surprind scene de dans dovedind acest lucru. Caracterul dansurilor era diferit, de la dansurile sacre executate ca elemente ale cultului lor religios până la dansurile vesele populare sau executate de profesioniști.

INDIA era locuită încă din mileniul al IV-lea Î.Hr. de o populație formată din triburi de oameni cu piele de culoare închisă care mai ales în regiunile nordice ale peninsulei au dezvoltat o originală civilizație.

Cea mai veche dovadă a culturii indiene sunt “Vedele”, poemele scrise în limba sanscrită datând din mileniul al IV-lea Î.Hr., cartea sfântă care a stat la baza religiei, filozofiei, moralei și chiar a instituțiilor sociale specifice hindușilor. Pe lângă instrucțiunile care se referă la viața de toate zilele, în “Vedele” se pot întâlni și referiri la activitatea fizică, care întregea educația necesară atingerii idealurilor religioase și sociale.

La mijlocul mileniului al II-lea Î.Hr. în urma invaziei triburilor plecate din podișul Pamir care au supus populațiile locale, în India are loc un proces de stratificare socială. Se produce o împărțire a societății indiene în grupuri sociale, numite “caste”. Cuceritorii au format casta sacerdotală a “brahmanilor”, casta militarilor “kshatriya” și casta comercianților “vaisya”, în timp ce băștinașii au format casta “sudra” lipsită de drepturi. În “legile lui Manu” care guvernau viața acestora se fac referiri la băile în lacuri și rauri, nu numai pentru asigurarea igienei corporale cât mai ales ca mijloc de spălare a “păcatelor”. Brahmanii mai practicau și o serie de exerciții de respirație, accentul fiind pus pe posibilitatea de reținere a respirației un timp cât mai îndelungat. Executate cu scop religios, acestea au devenit pe parcurs un sistem specific de exerciții respiratorii, numit “pranayama”, în care își au originea exercițiile “Yoga” care se cristalizează în timp ca un sistem filozofic și religios specific civilizației hinduse.

Biografia prințului Gautama (sec. al V-lea î.Hr.) - întemeietorul “budismului”, conține elemente care atestă importanța acordată educației fizice și sportive în formarea tinerilor care făceau parte din casta militară (kshathria). Când a dorit să se căsătorească, prințul a trebuit să facă dovada cunoștințelor sale religioase și matematice, dar și a unor foarte bune calități fizice. El și-a demonstrat aceste calități într-o competiție la care au luat parte 500 de tineri care s-au întrecut în manuirea arcului, luptă, săritură, alergare, înot, conducerea elefantului, a carului, dans și mimică. (Kirițescu, 1943)

CHINA În perioada secolelor al XVIII-lea și al XII-lea î.Hr., a fost întemeiat primul stat chinez purtând numele de Șan-In, în apropierea fluviului Hwangho, locuitorii să ocupându-se în principal cu agricultura și mai târziu cu meșteșugurile: olărit, țesut, prelucrarea lemnului. După instaurarea societății sclavagiste, conducătorul suprem atât din punct de vedere politic cât și religios era “Împăratul, fiul cerului”. Statul s-a dezmembrat în urma atacurilor triburilor nomade din nord și abia în secolul al III-lea î.Hr. apare un nou stat puternic, cel al dinastiei Țin. Din această perioadă datează construirea “marelui zid” chinezesc.

Educația la vechii chinezi se bucura de o foarte mare prețuire, mai ales în rândul claselor nobiliare ale societății. Copiii se bucurau de o educație integrală care viza toate laturile personalității: mintea, sufletul, caracterul și trupul. Primele noțiuni și cunoștințe ei le primeau încă din familie, apoi urmau școlile cu grade de dificultate diferite. În școli se învăța cititul, matematica, muzica, dansul, religia. Educația fizică era inclusă în program la vârsta de 15 ani când tinerii învățau să tragă cu arcul și să conducă carul. Tragerea cu arcul nu era numai un exercițiu de pregătire pentru luptă, ci și semnul unei adevărate virtuți, fiind punctul de atracție principal al ceremonialurilor publice, prezidate adeseori chiar de Împărat. Conducerea carului era o artă, dovada unei bune educații, care împreună cu exercițiul de tragere erau considerate ca dovezi ale unei gândiri corecte și ale unor virtuți morale.

Dansul era iubit de chinezi și avea un caracter religios, alcătuind unul din elementele dramelor rituale prin care se celebra cultul străbunilor și a faptele lor eroice. Mai existau și dansuri funebre, dansuri magice toate având ca specific acest caracter moral.

În afara exercițiilor clasice deja descrise chinezii mai practicau luptele cu pumnii, scrima cu sabia și aruncarea cu piatra. Aceste exerciții cu pronunțat caracter războinic au ajuns la apogeu mai ales în perioadele de “militarism” ale Chinei Antice, cum ar fi cea din timpul dinastiei Ciu (1122-1155 î.Hr.)

Primul sistem chinez de educație fizică datează din anul 2698 î.Hr., are un caracter medical și se datorează medicului Kong-Fu. Acesta a pornit de la ideea că orice boală își are originea în blocarea sau nefuncționarea unor organe, iar pentru a le debloca este suficient să se execute mișcări însoțite de gimnastică respiratorie. Sistemul lui Kong-Fu a fost introdus în ritualul religios, considerându-se că prin practicarea acestor exerciții se pot obține nu numai beneficii fizice ci și de ordin spiritual.

Multe secole mai târziu, pe baza acestor străvechi exerciții de gimnastică respiratorie, generalul Yo-Fei (1102-1142 D.Hr.) a creat un nou sistem de educație fizică chineză, cu caracter național format din exerciții de ținută și de luptă, practicat până în zilele noastre. Acesta stă la baza numeroaselor “wushu”, artele marțiale chineze atât de apreciate astăzi.

JAPONIA, prin poporul său recunoscut ca un mare păstrător al tradițiilor, a menținut până astăzi formele vechilor exerciții fizice adaptate la necesitățile perioadei moderne. Acestea au format baza educației spiritului cavaleresc tradițional, cel al “samurailor”.

Sumo sau lupta corp la corp a fost la început un privilegiu al nobililor purtători de spadă, al samurailor, constituind un spectacol pentru curtea imperială. Treptat el a fost preluat de popor, devenind în cele din urmă un sport al profesioniștilor. Până astăzi acest sport și-a păstrat caracterul tradiționalist, luptătorii de “sumo” folosind aceleași 48 de procedee, iar în competiții până de curând nu au avut drept de participare decât luptătorii de origine japoneză.

Kendo este scrima cu bastoane lungi de bambus, ținute cu amandouă mainile. Luptătorii sunt protejați cu măști, pieptare, manșete și mănuși de protecție, fiind permise doar loviturile peste cap, brațe și laturile corpului. La fel ca și “sumo”, kendo a fost la început apanajul samurailor, dar a fost preluat și de populație, iar în zilele noastre este o disciplină sportivă apreciată.

Jiu-jitsu era lupta de apărare fără arme, prin care se urmărea zdrobirea adversarului și anularea capacității lui de luptă, prin folosirea diverselor procedee dintre care unele erau foarte periculoase, chiar mortale. Utilizată la început doar de samurai, a fost preluată de luptătorii “ninja”, răspândindu-se în toate părțile populației. Prin adaptarea unora dintre mijloacele specifice jiu-jitsului s-a creat în secolul al XIX-lea

sportul național al japonezilor “judo”.

Kyudo era un exercițiu tradițional, considerat obligatoriu pentru toți tinerii japonezi, constând în manuirea unui arc lung de 2,20 (yumi) cu o curbură asimetrică. Acest arc utilizat din cele mai vechi timpuri era considerat în Japonia un obiect sacru fiind folosit mai ales în cadrul ceremoniilor religioase. Reconsiderat în timpurile moderne kyudo a devenit de la începutul secolului al XX-lea unul din sporturile tradiționale japoneze.

Bibliografie

1. Kirișescu, C., 1942, Palaestrica-Istoria Educației Fizice, Casa Școalelor
2. Zamarovsky, V., 1988, Renașterea Olimpicii, Editura Sport-Turism, București
3. Bănciulescu, V., 1976, Acest straniu secol al sportului, Editura “Sport-Turism” București
4. Bănciulescu, V., 1983, Sport și cultură, Editura Facla, Timișoara
5. Neța, G., Rusu, Flavia, 1998, Istoria milenară a Educației Fizice și Sportului, Editura Risoprint, Cluj-Napoca

Evoluția biologică și socială a omului, originea exercițiilor fizice și formele de practicare la populațiile primitive din America, Asia, Africa Și Oceania

*Prof. Orza Elena Luminita
Liceul Tehnologic „Brătianu” Drăgășani*

Exercițiile fizice nu au apărut în mod spontan, ele au o preistorie. Din cauza numărului mic de documente materiale despre viața oamenilor din perioadele străvechi, datele furnizate de arheologie și antropologie sunt completate cu cele obținute în urma observațiilor asupra unor grupuri de populație care s-au menținut până aproape de zilele noastre într-un stadiu de civilizație apropiat de primitivism: regiuni din Africa, Asia, Australia, Polinezia, America. Aceste populații au făcut obiectul a numeroase studii realizate de antropologi, sociologi sau etnografi.

Omul primitiv ducea o viață aproape identică cu cea a animalelor, dominată de necesitatea luptei pentru căutarea hranei și asigurarea supraviețuirii. Aceleași mișcări fundamentale erau mijloacele luptei zilnice pentru existență: alergarea, săritura, cățărarea. Rivalitatea omului cu animalele și cu semenii săi pentru procurarea mijloacelor de trai a introdus în viața omului și exercițiul luptei. Armele omului primitiv erau mainile, picioarele, dinții. Apoi omul primitiv a început să folosească obiecte: piatra, măciuca, cuțitul, lancea. Acestea i-au prelungit, amplificat și sporit forța și în același timp l-au obligat la perfecționarea unor alte feluri de mișcări, reclamate de manuirea acestor obiecte.

Cea mai importantă perfecționare a atins-o omul primitiv atunci când el nu s-a mai mulțumit să țină în mână aceste arme, ci a început să le arunce la distanță asupra adversarului. Aruncarea deosebește esențial omul de animale. Celelalte exerciții naturale: alergarea, săritura, cățărarea sunt caracteristice și animalelor. Aruncarea însă, este apanajul omului. Acest exercițiu a apărut în momentul în care omul a trecut de la stațiunea patrupedă la cea bipedă, obținând astfel libertatea de mișcare a membrilor superioare.

Paleoliticul inferior reprezintă prima etapă a evoluției umane. Omul primitiv (*Homo primigenus*) era bine dezvoltat fizic, dar nu și intelectual. Trăia în grupuri mici, nomade, pe malurile apelor, își confecționa uneltele și armele rudimentare din piatră, se adăpostea în copaci sau în peșteri, se hrănea mai ales cu plante și cu animale mici.

Homo de Neanderthal reprezintă o etapă superioară caracteristică paleoliticului mijlociu. Capacitatea lui craniană era mai mare (1500 cm³), avea capacitatea de comunicare prin limbaj, cunoștea focul și se ocupa mai ales cu vanătoarea. Uneltele sale devin din ce în ce mai diferențiate și mai precise ca formă, ele fiind confecționate prin șlefuirea silexului. Conformația fizică cu corpul scurt și îndesat, trunchiul aplecat înainte și oasele femurale arcuite, îl făceau impropriu pentru alergare, în schimb partea superioară a corpului foarte bine dezvoltată îl ajuta să se cațere cu deosebită dexteritate.

Pentru paleoliticul superior, epoca care urmează după ultima glaciațiune, tipul caracteristic a fost *Homo sapiens fossilis*, la care capacitatea craniană și dezvoltarea lobilor cerebrali indică creșterea activității nervoase superioare, iar scheletul feței și structura dinților demonstrează o alimentație mai evoluată, cu regim predominant carnivor. Corpul zvelt, oasele femurale lungi și mai subțiri, indică că *Homo sapiens* era un bun alergător, spre deosebire de tipul descris anterior. În epoca mezolitică, omul ajunge la tipul actual *Homo sapiens recens* și se diversifică în rase.

Condițiile de viață ale omului primitiv erau foarte grele. El trebuia să ducă o luptă permanentă cu factorii exteriori, cu natura, cu animalele, cu semenii săi. Numai cei bine înzestrați fizic puteau rezista. Armele lor erau rudimentare, lupta cu animalele se ducea adesea, corp la corp. Numai cei dotați cu calități deosebite de forță și îndemănare puteau învinge. Omul primitiv trebuia să fie rezistent, să fie capabil să alerge mult și repede. Trebuia să știe să se cațere, să sară peste obstacole, să treacă înot prin apă. Exersarea acestor deprinderi în viața de zi cu zi, a dezvoltat calitățile omului primitiv atât din punct de vedere mental cât și fizic.

Vanătoarea devine încă din perioada omului de Neanderthal, ocupația principală a omului primitiv. Ea se făcea cu arme din ce în ce mai perfecționate. Alături de piatră cioplită grosolan, apar unelte și arme lucrate cu multă grijă: varful de lance, răzuitoarea, praștia, capcana, plasa de prins pește, harponul, etc. Dezvoltarea acestor îndeletniciri, perfecționarea tehnicii, organizarea oamenilor în cete și triburi au dus la formarea unei adevărate culturi, caracteristice Comunei primitive. Pe lângă armele și uneltele găsite, un izvor deosebit de important pentru reconstituirea vieții omenești din acea perioadă îl reprezintă desenele și picturile rupestre descoperite pe pereții cavernelor sau a stancilor.

Conștiința socială a început să se dezvolte la omul primitiv odată cu îmbunătățirea condițiilor de viață. Epoca *mezolitică* este cea în care se înregistrează cel mai semnificativ progres. Este epoca în care apar arcul și săgeata, se perfecționează uneltele de muncă.

În epoca "*Neolitică*" cultura materială și economia se află într-un permanent progres: tehnica de prelucrare se îmbunătățește, oamenii trec de la vanătoare la cultivarea plantelor și creșterea animalelor. Primele regiuni unde apare această diversificare, începând cu mileniul al VI-lea î. Hr. sunt cele din zona văii Nilului și Mesopotamiei. Pe plan social dezvoltarea forțelor de producție a determinat apariția și apoi consolidarea comunităților gentilice. Se formează uniunile de triburi, ca forme superioare de organizare premergătoare apariției statului. Primele state se formează în milenii al IV-lea și al III-lea î. Hr..

Toate mișcările și deprinderile caracteristice omului primitiv aveau ca scop asigurarea hranei și a existenței sale biologice. Mersul, alergarea, săritura, cățărarea, înotul, tararea, transportul unor obiecte etc, reprezintă astfel de mișcări, pe care le putem grupa în mișcări de muncă. Lovirea, aruncarea cu diferite obiecte, trasul cu arcul, împingerea, etc fac parte din acele mișcări pe care omul primitiv le folosea pentru a se apăra în lupta cu animalele sau cu semenii săi.

A doua formă de mișcare a omului primitiv a fost dansul. Originea dansului trebuie căutată tot în condițiile de viață ale omului primitiv. Dominat de necesitatea de a-și conserva existența, el a simțit nevoia ori de câte ori era în primejdie să apeleze la ajutorul divinității. Omagiul sau invocarea divinității se făceau prin întreceri fizice, mai ales lupte și prin dans. După ritm, caracter și formă dansurile puteau fi: sacre, vesele, executate în grup, pe perechi sau individual. Toate popoarele primitive au dansat în ocazii dintre cele mai diferite, vesel sau triste. Dansul este o manifestare cu caracter general a speciei umane, o artă "primordială" (Th. Ribot).

Jocurile au apărut în viața oamenilor prin imitarea mișcărilor de luptă și chiar de muncă, căpătând pe măsură ce societatea primitivă s-a dezvoltat un caracter independent de întrecere, dar și cu substrat religios.

Datele oferite de arheologie și analiza lor istorică elemente interesante pentru cunoașterea originilor educației fizice. Acestea sunt completate de cele oferite de studiul etnografic al populațiilor primitive: indigenii din inima continentului african, locuitorii insulelor din Pacific, supraviețuitorii populațiilor precolumbiene de pe continentul american sau populațiile din regiunile arctice ale Europei și Americii.

America - dintre toate formele de practicare a exercițiilor fizice, pentru indigenii americani, alergarea a fost exercițiul cel mai apreciat și cel mai răspândit. În Imperiul Incaș, alergătorii constituiau o clasă socială aparte cu responsabilități specifice. Imperiul era străbătut de două șosele, una pe platoul dintre cele două șiruri ale Munților Cordilieri, a doua la poalele munților, de-a lungul țărnelui. Șoselele erau construite exclusiv pentru a fi străbătute de "curierii" imperali, care reușeau să parcurgă cei 1600 de km dintre Quito, așezat pe țărmul mării și capitala Cuzco situată în munți la peste 3500 de metri altitudine, în numai opt zile. Pe aceste trasee erau organizate sisteme de rele și ștafete care permiteau transmiterea știrilor și uneori chiar și transportul alimentelor ca mare rețeziciune. Nu numai peruvienii erau foarte buni alergători, ci și indienii tribului Seri din golful californian, despre care se știe că prindeau din fugă iepuri, cerbi sau cai. Din acest trib a provenit Louis Bennet, care în anul 1863 a stabilit un prim record mondial al curselor de durată, alergând într-o oră 18,589 km.

Studiați de etnograful norvegian Lumholtz, indigenii din tribul Taragumara au fost socotiți ca cei mai buni alergători de durată. Pentru aceștia erau caracteristice întrecerile de alergare de distanțe de 200-300 de km, în care participanții conduceau cu picioarele niște mingi mari care reprezentau soarele.

Dintre jocuri cele mai răspândite erau jocurile de aruncare și jocurile cu mingea. Aruncarea sulitelor la țintă pe un șanț săpat în zăpadă se numea "Șarpele de zăpadă", și se juca iarna. "Ciung-hik" era un joc de precizie care consta în aruncarea unor bețe lungi spre inelele care se rostogolesec perpendicular pe direcții de aruncare. Jocurile cu mingea aveau un caracter sacru, mingea reprezentând "soarele". Variantele de jocuri sunt numeroase, specifice pentru fiecare regiune. Astfel, la tribul Monnitari, din bazinul superior al fluviului Mississippi, mingea era lovită cu două rachete. La tribul Ciotka, participanții la un joc ajungeau până la 1000 de persoane, iar spectatorii puteau fi în număr de cinci până la șase mii. În regiunile din vestul Braziliei, mingea se lovea cu capul, în zona Columbiei, cu genunchiul, iar în alta părți ea trebuia introdusă într-un coș suspendat într-un copac.

Africa - Cercetătorii au avut ocazia să constate o adevărată bogăție a formelor de practicare a exercițiilor fizice și de către populațiile de pe continentul african. Hotențoții, studiați de exploratorul Peter Kolb în secolul al XVIII-lea, erau alergători extraordinari, urmăreau vanatul în fugă până când acesta cădea epuizat. În bazinul inferior al fluviului Congo, băștinașii erau înotători și vaslași foarte buni, întrecerile dintre ambarcațiuni fiind una din distracțiile lor favorite. Despre populațiile de "bantuşii", Adolf Mecklenburg a relatat de asemenea că erau foarte buni trăgători cu arcul și chiar săritori în înălțime.

Dintre jocurile cu mingea întâlnite pe continentul african este menționat jocul Tephu, asemănător hocheiului. Alte exerciții descrise de cercetători completează gama largă a formelor de practicare: lupta cu pumnii întâlnită în regiunea Nigerului, scrima cu bastoanele care se practica pe întreg continentul în forme variate.

În condițiile speciale oferite de mediul ambiant locuitorii complexului insular întins între Oceanul Indian și Oceanul Pacific au oferit cercetătorilor imaginea unor variate forme de practicare a exercițiilor fizice. Exercițiul cel mai reprezentativ pentru această regiune este "călărirea valurilor", cu ajutorul unei scanduri, strămoșul surfingului din zilele noastre. La acesta se adaugă cățărarea, exercițiu de asemenea obligatoriu într-o astfel de regiune. Tehnica de cățărare a populațiilor insulare este specifică, diferită de cea folosită de europeni. Aruncarea este și ea răspândită în forme diferite. Se practica mai ales liber sau cu ajutorul unor instrumente specifice. Liber se arunca cu bumerangul sau cu lancea. Pentru aruncările cu ajutorul unor instrumente cea mai veche unealtă este praștia, la care se adaugă arcul și sarbacana. Înotul și scufundările sunt de asemenea exerciții practicate în mod natural, dar nici jocurile cu mingea nu lipsesc. Mingea putea fi o nucă de cocos sau o beșică de cangur umplută cu iarbă. Indigenii mai practicau cu pasiune și alte jocuri, precum jocul "de-a trasul" și "de-a împinsul", sau jocul "înălțării zmeului", iar dansurile au avut întotdeauna un loc foarte important în viața acestor popoare.

În Asia, la populațiile paleosiberiene, cursele de reni sau de caini erau întrecerile cele mai obișnuite. La acestea se adaugau alergările, săriturile și luptele. Jocul cu mingea confecționată din piele de ren și umplută cu mușchi nu lipsește nici la aceste popoare. Se mai practicau vanătoarea și aruncarea harponului, iar în Siberia orientală s-a păstrat până în zilele noastre o tradițională întrecere de tir cu arcul în care țintele sunt urși crescuți special pentru acest scop.

Eschimoșii, populația arctică din regiunea Groenlandei, practicau o serie de exerciții fizice care reflectă condițiile deosebite în care trăiau. La aceștia lipseau exercițiile de alergare, fiind prezente în schimb cele legate

de vanătoarea de reni și de pescuit: trasul cu arcul, aruncarea harponului și vaslitul în ambarcațiunile de o singură persoană, caiacul.

În totalitatea lor, exercițiile fizice amintite în acest capitol dedicat perioadei de început a societății demonstrează prin multitudinea de variante caracterul universal al exercițiului fizic și prezența lui în viața tuturor popoarelor încă de la începuturile istoriei lor, dar și specificitatea acestora, determinată mai ales de mediul caracteristicile mediului geografic.

Bibliografie

1. Alexianu, A., 1963, Vechi jocuri, lupte și întreceri la romani, Revista EFS, nr.4
2. Kirițescu, C., 1942, Palaestrica-Istoria Educației Fizice, Casa Școalelor
3. Todan, I., 1966, Exercițiile fizice practicate de poporul roman, oglindite în baladele populare, Revista EFS nr.2.
4. Matei, H., 1995, Enciclopedia antichității, Editura Meronia, București
5. Matei, I., 1985, Ramul de măslin al Olimpiei, Editura Albatros, București

Functional Diversity in the EFL Classroom

*Prof. Papa-Drăgulescu Nadia-Iuliana
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

Functional Diversity (FD) and inclusion are nowadays widely explored subjects, specifically in the field of English language teaching. The interest in Functional Diversity (FD) comes from real contexts of work in which English language teachers are challenged to revise and adapt their teaching practices to engage FD students. Romañach & Lobato (2005), who first introduced the FD topic, wanted to transform the term ‘disability’ into a new concept that could change the inclusive language to refer to people with diverse conditions. In environments where there is no awareness of inclusive programs that can help teachers, directors, and families to deal with functionally diverse children, a number of challenges arise. In such contexts, unpreparedness produces fear, anxiety, and uncertainties in teachers, but also puts their actions to the test.

Nowadays, the implementation of new policies regarding inclusion has been transforming teaching practices in relation to Functional Diversity. However, EFL teachers still struggle to adapt their methodologies to face all new challenges inside the classroom. Actually, English teachers have claimed to know different types of theories that guide educators to understand FD realities. However, these new theories are far away from real and specific contexts where EFL teachers work.

Teaching English to students with diverse functionalities may be a challenging process, considering that children with diverse pathologies (physical, learning, or behavioral) feel also challenged to learn a language at the same level of their peers. According to García & Tyler (2010), FD students need instruction that is simultaneously responsive to their condition, English language status, and culture. Because the majority of students with FD have linguistic ‘disabilities’, classroom teachers in general, and EFL teachers in particular, must be aware of instructional strategies that will support the development of language and literacy in these scenarios. There are indeed some other problems that FD students face every day. For example, FD students may sometimes be unwilling to recognize their struggles, or they prefer not to express them because of cultural or social stigma. In other cases, some students never have access to a diagnostic test which reflected their learning impairments, and they are not able to recognize their own learning difficulties.

In conclusion, it is important to take into account that functionally diverse students are still labeled as a minority group that needs an adapted curriculum in all academic subjects. Henceforth, directive and political instances must adapt a singular program in order to guarantee the effectiveness and success of both FD students and regular students as equals. Therefore, the curricular accommodations should allow FD

students equal access to opportunities in terms of education, so that they can achieve high results according to their abilities and interests. The aforementioned adaptations must be carefully designed and followed. For this reason, institutions and the educative community have to be prepared to modify regular teaching programs, classes, working times, learning spaces (classrooms, offices, fields, etc.), and technological support (Campoy-Cubillo, 2019). Furthermore, EFL teachers need to receive constant support and regular training in the field of special needs. This involves a continuous strengthening of theory and practice, not only during bachelor programs, but also during the daily pedagogical endeavor.

Online sources

1. <https://www.teachingenglish.org.uk/article/what-inclusion-and-how-do-we-implement-it>
2. <https://www.redalyc.org/journal/3057/305767494005/html/>
3. https://www.researchgate.net/publication/338716068_Fulfilling_The_Needs_of_Diverse_Students_Teaching_Strategies_for_EFL_Inclusive_Classrooms
4. <http://www.mextesol.net/journal/public/files/90288677d52f1a207e686b27ad0f2bff.pdf>

Școala Incluzivă

*Prof. Păușescu Ioana Consuela
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

Școala incluzivă reprezintă dezideratul instituțiilor de învățământ, este dorința continuă de a da șansă tuturor copiilor la o educație de calitate, având ca scop formarea viitorilor adulți ai societății.

Școala incluzivă are menirea de a le oferi tuturor elevilor șanse egale, oferind posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, ținând cont de aptitudine și interesele acestuia.

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este un copil tipic sau atipic. Toți copiii au dreptul la educație, chiar dacă suferă de o deficiență, iar o separare a acestora ar duce la discriminare și marginalizare.

Personalul didactic din cadrul școlii incluzive trebuie să respecte cultura școlii și să fie un pilon pentru atingerea dezideratelor acesteia. Acesta trebuie să realizeze pentru fiecare elev, în parte, un plan de intervenție personalizat, acesta fiind întocmit pe baza rezultatelor făcute în urma evaluării inițiale făcute elevului de către cadru didactic și de către psihologul școlii.

Adaptarea programelor și a sarcinilor de lucru trebuie să fie făcută pe baza planului de intervenție personalizat. Pentru a valoriza cât mai bine adevăratul potențial al fiecărui elev în realizarea PIP-ului este necesar să reformulăm componentele educaționale plecând de la obiective, scopuri, curriculum, resurse procedurale și ajungând până la relațiile dintre partenerii de lucru, mai precis în triada cadru didactic-elev-părinte.

Cadrele didactice au obligația de a le transmite părinților periodic situația concretă și veridică a progreselor sau regreselor înregistrate de către elev.

Într-o abordare incluzivă, toți elevii trebuie considerați la fel de importanți, fiecăruia să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun. Fiecare copil are dreptul la educație și merită să i se acorde o șansă. Învățând împreună, copiii învață să trăiască împreună, să se accepte și să se ajute la nevoie. Subtilele devieri de la normele firești, constituie bariere puternice, care împiedică derularea procesului de integrare în învățământul de masă a copiilor cu deficiențe mintale și/sau tulburări de comportament. Se impune, în această situație, renunțarea, cât mai curând, la inerția instalată în activitatea educațională, culturală și socială în care sunt antrenați atât copiii cu deficiențe, cât și familiile lor.

Școala incluzivă reprezintă dezideratul spre care tindem și sperăm să ajungem pentru a le putea oferi celor mici șanse egale și posibilitatea de a experimenta o educație de calitate care să le ofere șansa la o viață

decentă și liniștită.

Bibliografie

1. <https://revistaprofesorului.ro/scoala-incluziva-o-necesitate-in-educatia-actuala/>
2. <https://conil.ro/school-inclusion/>

Politici privind egalitatea de șanse în educație

Prof. Glomnicu Corina

Școala Gimnazială Nr.4, Râmnicu Vâlcea

Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu. Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale.

Școala trebuie să fie într-o permanentă colaborare cu familiile elevilor (pentru a discuta eventualele probleme de natură comportamentală, materială sau socială și pentru a se găsi soluții care să ducă la rezolvarea acestor probleme), cu centrele de plasament sau cu orfelinatele, în cazul copiilor orfani (pentru a aduce la cunoștința acestora abaterile școlare ale elevilor și pentru a afla despre modul lor de viață în aceste instituții, activitățile extrașcolare în care sunt implicați etc).

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii.

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate

bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Rolul școlii este de a-i învăța pe tineri cum să conviețuiască într-o lume marcată de diferențe lingvistice, culturale sau sociale, prin acceptarea acestora, dar și prin identificarea și însușirea valorilor care îi unesc. Cel mai adesea prezența oamenilor diferiți conduce la dezinteres și indiferență, ceea ce în cele din urmă nu înseamnă altceva decât o formă de discriminare. Ea se manifestă și în educație. Copiii cu diverse dizabilități, copiii de etnie rromă, elevii emigranți sunt adeseori marginalizați de către colegi, dar cadrele didactice trebuie să realizeze anumite activități în care să se integreze și copiii menționați anterior, deoarece prejudecățile unor profesori sau elevi pot genera un comportament discriminatoriu.

Spre exemplu, copiii rromi constituie una dintre cele mai defavorizate categorii de copii și au nevoie de mult sprijin pentru a depăși situația în care se află. Sărăcia și lipsurile familiilor rrome, prejudecățile care persistă în mentalitatea populației, inerția unor părinți rromi față de perspectivele pe care educația le oferă copilului școlarizat, toate acestea contribuie la marginalizarea copiilor rromi, la limitarea accesului la șansele egale la care au dreptul toți copiii.

Marginalizarea rromilor merge de la atitudinea mai puțin binevoitoare față de elevi, așezarea lor în ultimele bănci până la lăsarea de izbeliște a claselor și școlilor în care învață copiii rromi. Mulți dintre elevii rromi ajung de multe ori în situații de eșec și abandon școlar. Discriminarea elevilor rromi în cadrul sistemului de învățământ, sărăcia, tradițiile etniei se transformă în cauze principale ale abandonului școlar.

Diversitatea culturală a elevilor poate deveni o oportunitate și o resursă de îmbogățire pentru copii și cadre didactice, numai dacă școala proiectează activități de învățare care să o valorifice și dacă asigură șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor părinților, a profesorilor și a instituțiilor locale abilitate.

Bibliografie

1. Gherguț, A., Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, 2005
2. Stănică, I., Popa, M., Psihopedagogie specială, Editura Pro Humanitas – București, 2001
3. Ionescu, M., Educația și dinamica ei, Editura Tribuna învățământului – București, 1998

Școala incluzivă și instruirea diferențiată

Prof. Popescu Florina

Școala Gimnazială "Nicolae Bălcescu", sat Rotărăști, comuna Nicolae Bălcescu, județul Vâlcea

“Educația incluzivă caută să răspundă nevoilor de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților, cu un accent deosebit pe cei vulnerabili din punctul de vedere al marginalizării și excluziunii sociale”. (UNESCO, Conferința de la Salamanca, 1994).

Incluziunea cuprinde principiul ca școlile să primească toți copiii, indiferent de condiția lor fizică, intelectuală, socială, emoțională, lingvistică sau alte condiții și de asemenea, să se adapteze și să răspundă nevoilor acestora. Aceasta solicită acțiune concretă în tot sistemul educațional, inclusiv privind: legislația, colaborarea interministerială, sisteme adecvate de finanțare, instruirea profesorilor de sprijin, metode de predare incluzivă, promovarea respectului pentru diversitate, nondiscriminare în școli, analiza și adaptarea curriculară, a resurselor pentru predare în clase, sprijin individualizat adecvat, respectul pentru copil ca să învețe limbajul mimico-gestual și prin toate formele adecvate de comunicare.

Diferențierea în raport cu structura sistemului de învățământ are în vedere nodul e organizare a diferitelor trepte ale sistemului de învățământ, structura învățământului general și obligatoriu, gradul de mobilitate al elevilor în sistemul de învățare, trecerea de la o treaptă la alta, de la o instituție la alta, formele de absolvire pe diferite categorii de elevi. Se pune în discuție posibilitatea instruirii diferențiate în cadrul unor școli unice în care să aibă acces toți elevii, inclusiv cei cu cerințe speciale sau dificultăți de învățare. În acest tip de școală, materiile pot fi studiate în ritmuri și la niveluri diferite, cu o ofertă educațională comprehensivă, flexibilă și compatibilă cu principiul egalității de șanse egale la educație pentru toți elevii. Se susține că formarea elevilor proveniți din diferite medii sociale, cu diferite experiențe de viață, calități și interese diferențiate, se realizează într-un mod eficient în condițiile în care ei învață, discută, se joacă împreună, dezvoltă contacte sociale, se cunosc reciproc.

Diferențierea în raport cu structura sistemului de învățământ constituie în primul rând o problemă de politică educațională, antrenează categorii mari de resurse și solicită o fundamentare juridică și economică care să permită școlilor dezvoltarea unor programe și a unor oferte educaționale de pe principiile incluziunii și respectării dreptului la educație pentru toți copiii.

Curriculumul diferențiat și adaptat reprezintă nucleul central al sistemului de învățământ de tip incluziv care constă în conceperea unor programe adaptate pentru aceeași disciplină în funcție de rezultatele evaluării curriculare ale elevilor cu cerințe speciale. Acest lucru presupune:

- respectarea dreptului fiecărui copil la instrucție și educație pe măsura potențialului și capacității sale,
- formarea la elevul cu cerințe speciale în educație a unui registru comportamental adecvat,
- asigurarea legăturii cu faptele reale de viață și familiarizarea cu o serie de obișnuințe privind activitățile de utilitate practică și de timp liber,
- dezvoltarea capacităților necesare pentru rezolvarea independentă a problemelor personale și de viață cotidiană.

Cunoașterea este mediată de experiența personală și de universul de semnificații prezent în mediul de viață al fiecărui individ. Prin curriculum trebuie să se asigure o serie de punți care să pună într-o relație optimă diferențele cognitive și posibilitățile individuale de însușire a cunoștințelor.

Învățământul de tip diferențiat, derulat într-o școală incluzivă în care orice copil are posibilitatea de a-și valorifica la maximum potențialul intelectual și aptitudinal, nu are un caracter segregacionist deoarece oferă șansa și respectă dreptul fiecărui copil de a se manifesta în activitatea școlară în conformitate cu posibilitățile, interesele și cerințele sale educaționale. Eficiența claselor omogene este relativ redusă comparativ cu activitatea pe grupe de elevi sau în echipe de elevi care fac parte din aceeași clasă. Clasele în care se aplică învățământul incluziv se bucură și de ajutorul profesorului de sprijin, care participă efectiv la unele activități/lecții și lucrează cu acei copii aflați în dificultate la momentul respectiv. Se recomandă împărțirea elevilor dintr-o clasă pe grupe temporar constituite, care să lucreze diferențiat, în funcție de aptitudinile lor pentru diverse discipline, evitându-se astfel situarea predării la un nivel mediu în scopul omogenizării conținuturilor și sarcinilor cerute din partea elevilor la orele de clasă.

Diferențierea instruirii prin intermediul metodologiei constă în adoptarea unor metode și procedee didactice variate, conjugate cu conținuturi nuanțate și mijloace didactice adaptate, care să favorizeze într-un grad cât mai mare nivelul de înțelegere a noilor conținuturi predate elevilor cu cerințe speciale. Diferențierea instruirii are în vedere și tipul și calitatea relațiilor care se stabilesc în procesul de învățare la nivelul colectivului clasei de elevi, măsura în care activitatea individuală se îmbină cu formele de activitate pe grupe sau în comun, unde elevii învață să concluzeze și să se ajute reciproc. Diferențierea activităților de învățare nu este un eveniment ci un proces care implică recunoașterea nevoilor individuale existente în cadrul unei clase, asigurarea unei activități de predare adecvată și o evaluare a eficienței activităților, pentru a crește performanța școlară.

Diferențierea activității de învățare prin resurse presupune selectarea cu atenție a materialului didactic, analiza designului și a formei de redactare a materialelor tipărite, analiza posibilității înlocuirii textelor utilizate în clasă cu mijloace media și cu alte materiale didactice variate.

Diferențierea activității de învățare prin sarcini constă în a oferi sarcini variate, care cuprind conținutul principal de cunoștințe, pentru a veni în întâmpinarea diversității indivizilor dintr-o clasă.

Diferențierea activității de învățare prin sprijin presupune ajutor diferențiat oferit de educatori

specializați și/sau colegii de clasă, sprijin individual din partea profesorului, sprijin prin tehnologie, și sisteme electronice adecvate, recompensarea succeselor, activități în echipă sau în grupuri mici.

Diferențierea prin răspuns recomandă stabilirea de obiective accesibile pentru lecții, prezentarea explicită a criteriilor de evaluare, dezvoltarea unor planuri individuale de acțiune, crearea unui sistem de parteneri de răspuns.

Diferențierea și individualizarea instruirii reprezintă o probă a viabilității proiectării pedagogice de tip curricular, pe axa: obiective – conținuturi – strategii de predare – învățare – evaluare.

Bibliografie

1. Pera, Aurel, *Educația incluzivă a elevilor cu cerințe educaționale, speciale*, Universitatea din Craiova, Facultatea de Litere, Craiova, 2019
 2. Pânișoară, Ion-Ovidiu, Manolescu, Marin, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Editura Polirom, Iași, 2019
- Patru programe de formare destinate personalului din învățământul preuniversitar s-au încheiat

Educația - o șansă pentru fiecare

Prof. Giuran Adriana Mirela

Liceul Tehnologic „Căpitan Nicolae Pleșoianu” Râmnicu Vâlcea

Importanța educației este esențială, sistemul educațional trebuie să se bazeze pe faptul că fiecare individ poate fi educat, poate fi ajutat să treacă de la o perioadă la alta. Pe de o parte, educația oferă conținuturile ce urmează să fie asimilate, pe de altă parte ea se preocupă de modul în care să fie asimilate, de formarea capacităților.

Rolul principal al educației apare în intervenția acesteia în crearea unui climat educațional favorabil, cu valențe educative puternice asupra formării personalității umane.

Dreptul fiecărui individ la educație trebuie conștientizat de societate, iar dacă sistemul școlar general nu vine în întâmpinarea necesităților tuturor persoanelor, trebuie avută în vedere educația specială, care se referă la toți acei copii ale căror cerințe sunt generate de incapacități sau dificultăți în a se adapta cerințelor educaționale .

Astfel, școlile trebuie să includă în procesul de învățământ toți copiii, fie ei cu dizabilități sau supradotați, copii ai străzii sau copii provenind din alte zone sau grupuri dezavantajate, realizându-se pregătirea tuturor copiilor în sistemul școlar obișnuit. Calitatea educației speciale trebuie să reflecte aceleași standarde și ambiții de calitate ca și educația obișnuită și să fie strâns legată de aceasta.

Desfășurarea procesului de învățământ trebuie să se realizeze pe măsura posibilităților reale ale elevilor, ținându-se seama de particularitățile de vârstă, sex, nivelul pregătirii anterioare, precum și de deosebirile individuale, de potențialul intelectual și fizic al fiecărui elev. Aceste cerințe se referă atât la obiectivele, conținutul și volumul celor studiate în școală, cât și la modalitățile de predare-învățare. Învățătorul/profesorul trebuie să pornească de la datele personale ale celui educat și să nu forțeze nepermis de mult peste limitele pe care le îngăduie vârsta și caracteristicile individuale. Fiecare copil e unic, are un potențial educativ înnăscut care trebuie doar descoperit și activat și necesită abordare individualizată, pentru exploatarea în mod diferențiat a calităților psihoindividuale. Este necesară dimensionarea atentă a conținuturilor învățării, în consens cu posibilitățile psihice de vârstă și individuale ale copiilor.

Școala este un mediu personal și social important pentru elevi. O școală prietenoasă oferă un mediu sigur din punct de vedere fizic, emoțional și psihologic fiecărui elev, încurajează și sprijină dezvoltarea capacității de a învăța a elevilor săi prin cultură școlară, modalități de predare adecvate și conținuturi curriculare axate pe învățare continuă și pe cei învățați, având grijă de sănătatea și siguranța lor. Școala este leagănul copilăriei în

care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesorii și elevii, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă ce are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor - „o educație pentru toți și pentru fiecare” caracterizată de următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, bazate pe spiritul de toleranță, oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați, punându-se accentul din ce în ce mai mult, pe diversitate. Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Educația pentru diversitate se poate realiza prin toate disciplinele de învățământ, pentru că toate pot să invite la toleranță, la respectarea drepturilor omului, la dezvoltare. Cadrele didactice trebuie să identifice obiective și conținuturi care pot promova interculturalitatea, și să valorifice diversitatea culturală din clasa de elevi, ca resursă în procesul instructiv-educativ.

La nivelul activităților extracurriculare, se pot organiza activități care să implice comunitatea, activități în cadrul cărora participanții să se cunoască mai bine, să coopereze și să trăiască împreună diferite evenimente (activități muzicale și sportive, evenimente culturale și sărbători locale, înfrățiri etc). Recunoașterea, respectul diferențelor etnice, culturale sau sociale și egalitatea de șanse sunt provocări pentru instituția școlară.

Directorilor de școli, cadrelor didactice le revin o multitudine de sarcini pentru a construi medii școlare incluzive.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Rolul școlii este de a-i învăța pe tineri cum să conviețuiască într-o lume marcată de diferențe lingvistice, culturale sau sociale, prin acceptarea acestora, dar și prin identificarea și însușirea valorilor care îi unesc.

Bibliografie

1. Mara D. – Strategii didactice în educația incluzivă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
2. Bârzea, C. (coord.), Sistemul național de indicatori pentru educație, 2005

Egalitatea de șanse în educație

Prof. înv. primar: Roman Elena-Bianca
Școala Gimnazială Nr.4 Mun. Râmnicu-Vâlcea, Jud.vâlcea

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative special. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „*egalitate*” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „*o educație pentru toți și pentru fiecare*”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice, evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea, care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie romă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Cadrele didactice pot da un exemplu prin propriul comportament elevilor, dacă valorizează progrese, comportamente pozitive, creativitatea, în locul bunurilor materiale. Abordarea egalitaristă (toți sunt la fel, toți trebuie să progreseze la fel, toți trebuie să-și însușească aceleași cunoștințe, în același grad) îl va face pe copil să simtă diferența ca pe un stigmat. Diferențele pot fi însă utilizate pentru a depista cele mai bune căi pentru ca un elev să progreseze.

Bibliografie

1. Mara D., „*Strategii didactice în educația incluzivă*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
2. Păun E., „*Educația integrată a copiilor cu handicap*”, UNICEF și RENINCO, București, 2008;
3. Vrăsmaș, Traian (coord.), „*Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educative speciale*”, București, Editura Vanemonde, 2010;

Promovarea egalității de șanse

Dinu Ovidiu- Gabriel

Liceul Tehnologic „Petrahe Poenaru” Bălcești - Vâlcea

Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltarea la maximum a acestor șanse. Specia umană se conformează și ea aceluși principiu director al evoluției speciilor – variabilitatea; indiferent de numărul indivizilor, educația lor trebuie să fie diferențiată și specializată, în funcție de „echipamentul natural-genetic” al fiecăruia, de aptitudinile și interesele fiecărei persoane, corelate cu nevoile de cadre competente ale societății.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004. Verza E.,
3. Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. Titoiu Maria

Școala Gimnazială „Achim Popescu” Păușești Măglași

Prin egalitate de șanse se înțelege asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără a ține cont de originea etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala reprezintă prima formă organizată de educație prin care profesorii și elevii conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane.

O responsabilitate majoră pe care o are școala este asigurarea egalității de șanse în rândul elevilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Rolul școlii este esențial în identificarea acestor categorii de elevi, urmând ca mai apoi să stabilească o adaptare a demersului didactic centrat pe necesitățile fiecărui individ în parte. Conceptul de „egalitate” presupune ceva mai mult decât drepturi egale, el înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare. Prin egalitate de șanse se înțelege, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Școala este pregătită să răspundă nevoilor tuturor elevilor cu dificultăți de învățare prin educația incluzivă, care are la bază următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are oferă un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Fiecare profesor are obligația de a adapta conținutul științific al disciplinei pe care o predă prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Cele mai uzuale tipuri de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD.

O altă categorie a copiilor care eșuează la școală din diferite motive o reprezintă copiii instituționalizați, copiii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. Rolul cadrelor didactice este să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Promovarea egalității de șanse prin educație

Prof. înv. preșc. Mihăilescu Maria Alina

Școala Gimnazială Grigore Mihăescu /GPP Vlădești, județul Vâlcea

“Noi credem și declarăm că fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge la un anumit nivel și a se putea păstra la un nivel acceptabil de învățare. [...] sistemele educaționale ar trebui proiectate și programele educaționale implementate în așa fel încât să țină seama de marea diversitate a copiilor.” (declarația de la Salamanca, 1994).

Egalitatea este un principiu fundamental conform căruia toate persoanele au aceleași drepturi și obligații, fără deosebire de limba, naționalitate, sex, etnie, religie, condiții socio-economice etc.

Egalitatea de șanse reprezintă acordarea unui tratament particular anumitor categorii de persoane astfel încât să realizeze unele condiții sociale egale pentru toți membrii societății, ținându-se cont de nevoile specifice ale fiecăruia.

Este necesar ca fiecare școală să creeze condiții potrivite pentru a da posibilitate fiecărui elev să dobandească o dezvoltare desăvârșită. Școala reprezintă locul unde primim o educație și învățăm multe informații utile, noi abilități și nu în ultimul rând, școala reprezintă locul în care se leagă strânse prietenii.

Pentru a putea efectua egalitatea de șanse, avem nevoie de o școală prietenoasă copilului, căreia îi revin mai multe sarcini:

- ✓ să îi învețe pe copii cum să facă față noilor provocări;
- ✓ să le ofere un climat sănătos și protector pentru copii și spații de învățare sigure;
- ✓ să mobilizeze societatea în sprijinul învățămîntului.
- ✓ să sporească motivația profesorilor;
- ✓ să fie centrată pe copil, acționând pentru apărarea intereselor acestuia;
- ✓ să nu excludă, să nu discrimineze pe nimeni;
- ✓ să respecte diversitatea și să asigure accesul egal la educație pentru toți copiii;
- ✓ să aplice metode de învățare moderne, active;
- ✓ să ofere experiențe pozitive;
- ✓ să implice activ copiii, familia și comunitatea, stimulând parteneriatele educaționale ;

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, ce se axează pe includerea acelor copii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate și care implică în procesul de învățare și de luare a deciziilor părinții, îngrijitorii și consilierii specializați. Conform școlii incluzive, nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități. De asemenea, școală incluzivă are la bază metode de predare adaptate la capacitatea și nevoia fiecărui copil în parte și un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Toți profesorii trebuie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile tuturor elevilor, iar copiii trebuie instruiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv într-o societate diversă și imprevizibilă.

Bibliografie

1. “Ghid pentru promovarea egalității de șanse”;
2. Sibiu, 2009. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București

Promovarea egalității de șanse prin educație

*Prof. înv. primar. Trănesci Daniela
Școala Gimnazială Udrești, Dănicei Vâlcea*

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

Egalitatea șanselor semnifică, în fapt, oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială. În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor

schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004. Verza E.,
3. Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Politici actuale privind egalitatea de șanse în educație

Prof. Barbu Elena-Diana

Liceul Sanitar „Antim Ivireanu” Râmnicu Vâlcea

toți egal

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la

baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Școala se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie romă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu

nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Bibliografie

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>
2. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
3. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008

Promovarea egalității de șanse în școală

Prof.inv.primar Ionescu Anamaria
Școala Gimnazială, sat Magura, Mihaesti

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Școala se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Bibliografie

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>

2. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
3. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”

Promovarea egalității de șanse în școală

*Prof. Înv. Primar Dogaru Nicuta Aura
Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab”, Râmnicu Vâlcea*

toți egal

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Școala se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate” înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între

elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm.

Valorificarea diversității permite toleranța, recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă. Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor.

Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă.

Multiculturalitatea este un fenomen care ne îmbogățește cu diversitate. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor pluriculturale, ideea că nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori

specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Bibliografie

1. <https://edict.ro/egalitatea-de-sanse-in-sistemul-educational-romanesc/>
2. Crețu D.,
3. Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
4. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
5. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008

Rolul cadrului didactic în realizarea procesului de incluziune școlară în învățământul preșcolar

*Prof.înv. preșcolar: Cumpănașu Maria Alina
Grădinița cu Program Prelungit Ostroveni 1, Râmnicu Vâlcea*

Autismul, copilul autist, integrarea elevilor cu autism în grădinița de masă, acestea sunt subiecte destul de sensibile în școala românească. La nivel teoretic se susține faptul că un copil diagnosticat cu un tip de autism, prin eforturi susținute și printr-o colaborare strânsă și continuă, între toți factorii implicați, și mai ales prin diagnosticare și intervenție timpurie, poate fi “recuperat”. La nivel practic lucrurile stau altfel, societatea îi respinge, părintele acceptă greu diagnosticul și apoi se simte copleșit de efort și nevoi financiare, educatorii se feresc să primească la clasă astfel de copii pentru că implică un efort fizic și psihic substanțial, autoritățile statului se mulțumesc să dea certificate de handicap și beneficii fără însă să asigure un program bine pus la punct în vederea recuperării și integrării lor.

Includerea copiilor cu cerințe educative speciale în grădinițele de masă reprezintă un prim pas spre integrarea în societate a acestora. Școala nu este doar locul unde se comunică informații, este locul unde se dezvoltă personalități, se pun bazele unor prietenii sau antipatii, de lungă durată, se formează preconcepții ce ne vor urma toată viața.

Rolul cadrului didactic în educația incluzivă

Cunoașterea psihopedagogică a copiilor din clasă are o importanță majoră în proiectarea activităților didactice. Atunci când în clasă este și un copil cu CES, cadrul didactic trebuie să cunoască și particularitățile dificultății de învățare, aceste cunoștințe îi permit să proiecteze activități diferențiate pliate pe nevoile individuale ale copiilor.

Cursurile de formare continuă ale cadrelor didactice oferă o ocazie ideală de achiziționare de cunoștințe necesare în vederea asigurării unei educații de calitate într-o clasă incluzivă.

Cadrul didactic al unei clase ce include copii cu CES este parte importantă din mecanismul ce duce la incluziunea școlară, este cel ce asigură legătura permanentă dintre specialiști și părinți, dintre școală și comunitate, familie și comunitate. Un profesor ce are incluși în clasă copii ce cerințe speciale este un profesor ce a parcurs modulul de formare privind cerințele speciale și cunoaște instrumentele adjuvante procesului de predare-învățare-evaluare în clasa incluzivă, precum și importanța unei abordări diferențiate. De asemenea profesorul asigură legătura directă dintre părinți și specialiștii din școală, care se ocupă de cazul elevului cu CES.

Cadrul didactic beneficiază de o serie de beneficii reglementate în HG nr 536/2011:

- „în grupele/clasele în care sunt integrați copii/elevii cu CES care beneficiază de servicii educaționale de sprijin efectivele se diminuează cu 2 copii/elevi pentru fiecare copil/elev integrat.
- cadrele didactice din unitățile de învățământ/integratoare beneficiază de cursuri de formare în domeniul educației incluzive, organizate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

„Cadrele didactice spun că incluziunea de succes are nevoie de:

- dorința reală de a implementa (decizia);
- dorința de a învăța;
- încrederea în sine a profesorului și efort din partea acestuia;
- relații bune de comunicare (accent pe copil și familie);
- poate mai presus de toate, convingerea că fiecare copil contează.” (Chick, P., 2007, p. 21)

Rolul cadrului didactic în incluziunea școlară este de a cunoaște și urma planul de intervenție personalizat stabilit împreună cu cadrul didactic de sprijin și psihologul școlii, respectând câteva principii:

- ”diferențierea ar trebui să fie o practică incluzivă obișnuită în activitatea la clasă;
- copiii învață în ritmuri diferite;
- se așteaptă din partea cadrelor didactice să-i dea fiecărui elev șansa de a-și atinge potențialul maxim;
- curriculumul permite aplicarea diferitelor metode de predare și instruirea la diferite niveluri.” (Chick, P., 2007, p. 15)

“Incluziunea depinde în mare măsură de pregătirea cadrelor didactice, de atitudinea și modul de raportare a acestora față de copiii cu CES, precum și de strategiile didactice utilizate (metode de predare-învățare, mijloace didactice, forme de organizare a activităților). Toată activitatea cadrelor didactice trebuie să se caracterizeze printr-un amplu demers de adaptare la nevoile și cerințele acestor copii: obiective adaptate, curriculum adaptat, strategii didactice adaptate și evaluare adaptată.” (Mara, D., 2009, p. 90)

Rolul cadrului didactic în integrarea școlară a copiilor cu CES

*Prof. înv. primar Diana-Cristina Șerban,
Colegiul Național de Informatică "Matei Basarab", Râmnicu Vâlcea*

Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului.

Persoanele deficiente, la rândul lor au două păreri în ceea ce privește impedimentul lor: unele îl consideră un dezastru, iar altele un simplu inconvenient. Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

Rolul cadrului didactic

a). Formarea la copii normali a unei atitudini de acceptare.

Sensibilizarea se poate face prin jocuri care permit simularea unor deficiențe (pentru a determina copiii să înțeleagă mai bine situația celor cu dizabilități), sau prin diferite povestiri, texte literare, discuții prin care să înțeleagă copiii și din punct de vedere al sentimentelor acestora.

b). Atitudinea învățătoarei în relația ei cu copiii cu CES

Atitudinea învățătoarei este extrem de importantă, deoarece ea este imitată de toți ceilalți copii. Învățătoarea trebuie să evite compătimirea, mila sau alte conduite inadecvate care pot semnifica de fapt devalorizarea copilului cu dizabilități.

c). Menținerea unui climat optim în clasă

Primirea în clasă a copilului cu cerințe educative speciale, atitudinea față de el trebuie să păstreze o aparență de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalți copii din clasă. Fiecare copil cu C.E.S. trebuie să beneficieze de un **program** adecvat și adaptat de recuperare, care să dezvolte maximal potențialul fizic și psihic pe care îl are.

d) Evitarea cercurilor vicioase care să amplifice manifestările nedorite în loc să le elimine. Sunt cazuri în care copilul aflat în dificultate, în virtutea unor sentimente de neglijare, adoptă conduite deviate tocmai pentru a atrage atenția asupra sa.

Legătura cu familia

Totdată, învățătoarea trebuie să dezvolte o bună colaborare și cu părinții copiilor cu dizabilități. Părinții sunt parteneri la educație pentru că dețin cele mai multe informații despre copiii lor.

Concluzii

Astfel putem concluziona că acest **copil cu CES are nevoie** de: condiții de stimulare și sprijin a dezvoltării din cele mai timpurii perioade; adaptarea curriculumului la posibilitățile individuale; flexibilitate didactică; individualizarea educației; protecție specială; programe individualizate de intervenție; integrare școlară și socială.

În încheiere trebuie subliniat faptul că *rațiunea pentru care acești copii se afla în clasele obișnuite nu este aceea de a-i face „normali”, ci de a le insufla valori, comportamente și aspirații specifice copiilor normali.*

Bibliografie

1. Verza, E., Paun, E., - *Educatia integrata a copiilor cu handicap*, Unicef, 1998

Programe educaționale pentru grupuri dezavantajate

Prof. Iordan Jeni Leliana

Grădinița cu Program Prelungit Dumbrava Minunată, Craiova, jud. Dolj

Conform Legii Educației Naționale nr. 1/2011 cu completările și modificările ulterioare se precizează că “Statul garantează și susține, inclusiv financiar, accesul la educație și formare profesională continuă” a:

1. tinerii și adulții care nu au finalizat învățământul obligatoriu;
2. tinerii care au părăsit sistemul de educație înainte de a obține o calificare profesională și nu sunt cuprinși în nicio formă de educație sau formare profesională;
3. absolvenții de învățământ nonprofesional sau cei care au absolvit studiile învățământului liceal sau ale învățământului superior în domenii și calificări redundante ori nerelevante pe piața forței de muncă;
4. persoanele cu cerințe educaționale speciale;
5. tinerii și adulții care revin în țară după o perioadă de muncă în străinătate;
6. tinerii și adulții rezidenți în comunități dezavantajate economic și social;
7. angajații de peste 40 de ani cu nivel scăzut de educație, rezidenți în mediul urban și în mediul rural, cu calificare redusă sau necalificați;
8. elevii cu risc major de eșec școlar;
9. toți cetățenii care doresc să urmeze programe de educație permanentă.

Politici specifice creșterii accesului la educație pentru grupuri dezavantajate:

- Programul școală după școală
- Programul Șansa a II-a
- Interzicerea segregării școlare a copiilor rromi
- Furnizarea de servicii de mediere școlară de către mediatori specializați
- Introducerea claselor cu frecvență redusă în învățământul preuniversitar obligatoriu

Prin implementarea programelor pentru grupurile dezavantajate se preconizează obținerea următoarelor rezultate:

- Îmbunătățirea accesului la îngrijirea și educația timpurie a copilului cu accent pe grupurile dezavantajate
- Asigurarea învățământului primar și secundar inferior tuturor
- Consolidarea sistemelor de avertizare timpurie elaborate și programe remediale și de sprijin pentru elevii aflați în situație de risc în învățământul obligatoriu
- Îmbunătățirea atractivității, incluziunii, calității și relevanței învățământului profesional și tehnic
- Ofertă adecvată de programe educaționale de tip A Doua Șansă de calitate

POLITICILE DE PREVENIRE au scopul de a reduce riscul de părăsire timpurie a școlii înainte de apariția primelor probleme. Astfel de probleme optimizează prevederile sistemului de educație și formare profesională de a spori randamentul școlar și de a îndepărta obstacolele din calea succesului educațional. Ele își propun să pună, din timp, baze solide, astfel încât copiii să își dezvolte potențialul și să se integreze în școli. Instrumentele politicilor de prevenire includ:

- ***Un sistem de educație timpurie de bună calitate*** este benefic pentru toți copiii și este, în special, relevant pentru aceia care vin din medii defavorizate, inclusiv emigranții și romii. Facilitățile trebuie să fie de calitate, accesibile din punct de vedere financiar, să aibă un personal adecvat și să fie accesibile familiilor care provin din medii defavorizate.
- ***Diversificarea ofertei educaționale, prin extinderea oportunităților de educație și pregătire profesională, dincolo de vârsta la care se termină învățământul obligatoriu***, care poate influența comportamentul tinerilor și al familiilor acestora și poate duce la rate mai mari de finalizare a ciclului secundar superior.
- ***Promovarea unor politici active de desegregare și acordarea unui sprijin suplimentar școlilor din zonele defavorizate***, sau care au un număr mare de elevi care vin din medii defavorizate, din punct de vedere social și economic, le vor ajuta pe acestea să își diversifice componența socială și să își diversifice oferta educațională.
- ***Sublinierea valorii diversității lingvistice și sprijinirea acelor copii care au o altă limbă maternă***, în vederea îmbunătățirii ***cunoștințelor de limbă necesare procesului de învățare***, fie că este vorba despre altă limbă sau de limba lor maternă, precum și acordarea de sprijin cadrelor didactice în vederea predării unor grupe de elevi cu grade diverse de competență lingvistică.
- ***Implicarea mai intensă a părinților***, printr-o intensificare a colaborării acestora cu școala și prin crearea de parteneriate între școli și părinți, poate contribui la o mai bună motivare a elevilor.

POLITICILE DE INTERVENȚIE LA NIVELUL ȘCOLII

La nivelul școlii sau al instituției de învățământ, strategiile utilizate pentru a reduce rata de părăsire timpurie a școlii se află la baza întregii politici de dezvoltare instituțională. Ele au scopul de a crea un mediu de învățare pozitiv, de a consolida calitatea și inovația la nivel pedagogic, de a spori calitatea competențelor corpului didactic în vederea unei abordări corecte a diversității sociale și culturale, precum și în vederea dezvoltării unor tactici adecvate de combatere a violenței și intimidării în școală. Acestea pot fi:

- ***Transformarea școlilor în comunități de învățare*** care să se bazeze pe o imagine de dezvoltare instituțională comună tuturor beneficiarilor, prin utilizarea experienței și cunoștințelor tuturor acestora, prin crearea unui mediu confortabil, care să inspire și să încurajeze libertatea de gândire, motivându-i astfel pe tineri să își continue educația și instruirea.
- ***Perfectarea unor sisteme care să identifice primele semne de risc***, ceea ce oferă posibilitatea de a fi luate măsuri prompte înainte ca problemele să se manifeste și înainte ca elevii să înceapă să se distanțeze de școală, să lipsească sau să o abandoneze.
- ***O strânsă legătură cu părinții și cu alte organizații relevante din afara școlii***, cum ar fi: serviciile comunitare din zonă, care reprezintă emigranții sau minoritățile, asociațiile sportive și culturale, angajatorii sau organizațiile societății civile, ceea ce facilitează găsirea unor soluții holistice pentru ajutarea acelor elevi din grupele de risc și mediază apelarea la sprijin din exterior, la psihologi,

asistenți sociali, servicii comunitare sau asociații culturale. Acest lucru poate fi facilitat de mediatorii din comunitatea respectivă, capabili să susțină comunicarea cu părinții și copiii din aceste grupe de risc și să reducă gradul de neîncredere al acestora în școală.

Bibliografie

1. www.edu.ro
2. Legea nr. 448/2006 cu modificările din 17 iulie 2018 (www.mmuncii.ro)
3. <https://www.proform.sns.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-educatie-incluziva-de-calitate/programe-privind-accesul-la-educatie-pentru-grupuri-dezavantajate>

Egalitatea de șanse și nondiscriminarea în mediul școlar

*Prof. înv. primar Proroc Elena Teodora
Școala Gimnazială, Sat Măgura, Com Mihăești*

Egalitatea de șanse-este un concept des vehiculat. Există însă două aspecte ale acestuia care trebuie avute în vedere: la nivel formal, se vorbește despre egalitatea în drepturi a indivizilor - egalitate garantată prin Constituție, de multe ori însă este nevoie de un alt concept menit să asigure că toți cetățenii unei țări beneficiază de șanse egale pentru a-și putea atinge potențialul maxim. Aici intervine conceptul de egalitate de șanse pornind de la constatarea că societatea este formată din segmente diverse, cu poziții mai mult sau mai puțin favorizate de societate. Ideea de a asigura egalitatea de șanse pentru toți înseamnă crearea contextului necesar astfel încât și cei aparținând unor grupuri defavorizate să ajungă să beneficieze dreptat de aceeași linie de start în competiția dintre indivizi.

Educația pentru toți copiii este o cerință fermă și clară a epocii noastre, determinată de nevoile acute ale timpului prezent. În filosofia lumii moderne materializată în politicile educaționale, internaționale și naționale, se caută răspuns la întrebări firești care doresc să exemplifice îngrijorarea față de viitorul lumii. Procesul educativ trebuie să se adreseze tuturor și să se concentreze pe soluții rapide și adecvate la adaptarea față de diversitatea și unicitatea umană.

Egalizarea șanselor sprijină toți copiii, inclusiv pe cei cu CES, pentru a-și atinge standardele propuse de programul de educație, prin asigurarea accesului egal la curriculum, utilizarea adecvată a unor strategii de instruire, activități de învățare, materiale educaționale și mediul clasei.

Pentru un cadru didactic este un adevăr evident că fiecare copil este în felul său .Fiecare copil este unic și nici un copil nu este identic cu altul. Sunt diferențe pe care le vedem cu ochiul liber și altele pe care le observăm mai greu sau avem nevoie de metode speciale ca să le evidențiem.

Mai mult decât în orice perioadă de viață copiii la vârste mici sunt foarte diferiți. Împărțirea lor în grupuri de vârstă cronologică nu corespunde în fapt cu nivelul lor de dezvoltare. Așa cum este cunoscut fiecare copil se dezvoltă în ritmul și stilul său. Dezvoltarea este determinată de ereditatea biologică și de influența mediului, într-o combinație specifică fiecărui individ, dezvoltarea se realizează prin procesul de învățare. Învățarea presupune achiziții, adaptări succesive, reveniri, bariere și factori de facilitare, particularități. Abordarea copiilor la vârstele timpurii în funcție numai de vârsta cronologică poate să împiedice tratarea corectă individualizată și personalizată a copilului. Copiii sunt diferiți prin particularitățile de vârstă și prin particularitățile individuale. Chiar la aceeași vârstă unii sunt mai scunzi sau mai înalți; mai slabi sau mai grași, mai sensibili sau mai puternici, învață mai repede sau mai încet, etc. Putem spune că există multe diferențe date de particularitățile de vârstă, altele de trăsăturile lor fizice, de reacții emoționale, de temperament, de ritmul de dezvoltare, de stilul învățării, de preocupările predilecte, de aptitudini și de comportamente pe care și le manifestă fiecare.

Toate aceste diferențe se traduc în activitatea școlară, de aceea se impun și cerințe educative. Acest lucru este valabil pentru toți copiii, fie că sunt obișnuiți, fie de excepție, aflați la extremele superiorului și ale problemelor serioase ale dezvoltării (deficiențe, tulburări).

Metodologia diversificată, îmbinarea dintre activitățile de cooperare, de învățare în grup, cu activitățile de muncă independentă reprezintă o cerință primordială în educația incluzivă. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Știind că jocul este formă de organizare, metodă și procedeu, în activitatea instructiv-educativă din grădiniță, oricare din metodele interactive este un joc cu multiple valențe formativ-informative ce se răsfrâng asupra minții, personalității copilului.

Așadar, metodele interactive determină solicitarea mecanismelor gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

În misiunea sa cadrul didactic are în vedere toate aspectele pe care le reprezintă mediul educațional, situațiile didactice și egalitatea de șanse și nondiscriminarea în mediul școlar care în concepția mea este o provocare - ea trebuie să fie „expert” în procesul instructiv-educativ.

Bibliografie

1. Gherguț, A., Sinteze de psihopedagogie specială, Editura Polirom, 2005
2. Stănică, I., Popa, M., Psihopedagogie specială, Editura Pro Humanitas – București, 2001

Egalitatea de șanse în învățământul românesc

*Prof. Andrei Ecaterina
Liceul Tehnologic Băile Govora*

Prin egalitate de șanse se înțelege faptul că ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc. Școala este punctul de plecare, locul unde cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane, valorificând fiecare talent sau aptitudine.

Una dintre problemele cu care se confruntă școala românească este și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor.

Egalitatea șanselor semnifică și oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice – evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea – care să creeze premisele egalității șanselor de acces în viața socială.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

O soluție bună pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor se dovedește a fi educația incluzivă, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității

șanselor; nici un elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă. Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor.

Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc. Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați. Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate.

Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Elevii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Școala trebuie să formeze deprinderea prețuirii valorilor multiculturale, ideea ca nu există valori superioare sau valori inferioare. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact.

Școala românească trebuie să adopte diverse strategii pentru acceptarea diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Bibliografie

1. Crețu D., Nicu A. – „Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II”, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
2. Mara D. – „Strategii didactice în educația incluzivă”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
3. Verza E., Păun E. – „Educația integrată a copiilor cu handicap”, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Scoala online-aplicații utile

Florin Antone

Scoala Gimnaziala Muereasca de Sus

Starea în care ne aflăm ne-a determinat să fim părtași ai unei schimbări radicale, o adevărată revoluție, în abordarea procesului didactic dintr-o altă perspectivă, prin înlocuirea în totalitate a interacțiunilor face-to-face cu elevii și cu întâlnirile mijlocite de aplicațiile din mediul virtual.

Această nouă abordare a educației trebuie să fie direcționată în spiritul dezvoltării autoeducației, atât a cadrelor didactice, cât și a elevilor, pentru că nimeni nu a fost pregătit pentru învățarea online în totalitate. Cadrele didactice au fost provocate să se adapteze rapid, să se informeze, să se formeze, să pună în practică derularea activităților didactice exclusiv prin mijloace moderne de comunicare. Situația nou generată, neexperimentată și neadaptată s-a concretizat rapid într-o învățare de tip online, sincronă, care a fost inițial abordată cu scepticism de către cei mai mulți profesori și cu entuziasm și curiozitate de către cei mai mulți elevi.

Desfășurarea procesului educațional exclusiv online, pentru cadrele didactice din ciclul primar necesită colaborarea cu familiile elevilor, sprijin din partea acestora, deoarece copiii nu posedă deprinderile necesare pentru a lucra pe platforme sau cu aplicațiile utilizate. Un alt impediment este acela că elevii depind de părinți deoarece nu au propriul telefon pentru a se conecta (elevii din clasa pregătitoare, clasa I) și este necesar stabilirea unui program astfel încât adulții, care nu sunt disponibili dimineața din cauza serviciului, să fie acasă pentru a-i ajuta.

Platformele educaționale recomandate instituțional pentru a desfășura învățarea online sunt: Google Classroom, Suita Google for Education, Edmodo, EasyClass, ClassDojo.

Aplicația **Google Classroom** este un instrument complex pentru gestionarea unei clase virtuale. Când sarcinile de la toate disciplinele vin pe o singură platformă și comunicarea se realizează în același loc, este mai ușor să urmărești, să coordonezi întreaga activitate.

Avantajele oferite pentru profesori:

- organizarea optimă a lecțiilor, eficientizarea timpului
- crearea, colectarea și notarea temelor în mediul online
- posibilitatea cadrelor didactice de a oferi feedback direct fiecărui elev, postarea unor anunțuri și întrebări de către ambele părți

Utilizarea acestei platforme în această perioadă, după ce m-am familiarizat cu toate instrumentele oferite și-a dovedit eficiența. Din propria experiență pot enumera următoarele oportunități:

I. Crearea temelor și transmiterea acestora elevilor.

Pentru facilitarea înțelegerii cerințelor, putem folosi ca suport fișe, link-uri pe care să le inserăm, ppt-uri, filmulețe de pe youtube. De folos a fost utilizarea acestora în realizarea activităților din „Școala Altfel”, pentru temele propuse.

Exemplu:

Sprijin pentru realizarea temelor acasă:

A. Educație pentru sănătate și nutrițională (pregătirea micului dejun acasă)- am postat filmulețe cu idei de variante a unui mic dejun sănătos

B. Jocuri în familie- filmulețe cu idei de jocuri amuzante pe care le pot face împreună cu membrii familiei

C. Jucării din materiale ecologice- imagini cu modele de jucării și filmulețe cu modalitatea de realizare a acestora

D. Jocuri cu umbre- filmulețe de pe youtube cu realizarea unor ființe cu ajutorul mâinilor

E. Pictură pe pietre- imagini cu diverse modele pe care le pot realiza

Acestea sunt doar câteva dintre temele la care am folosit materiale suport. Elevii au fost foarte încântați.

Părinții i-au sprijinit, i-au filmat (pozat) în timp ce realizau activitățile și au postat apoi pe Google Classroom.

Pentru a-i determina să fie conștiincioși, atunci când postăm temele pentru acasă, este bine să le stabilim termen de predare. Google Classroom ne ajută în acest sens. Acest lucru îi va face pe copii să fie responsabili. După corectarea temelor, elevii primesc feedback, aprecieri, deoarece impactul este deosebit asupra lor.

II. Predarea conținuturilor

În procesul de predare, din aplicația Google Classroom, putem folosi aplicația Meet, o platformă de comunicare instant prin video și chat prin care se poate partaja ecranul, se pot împărtăși link-uri. Eu am utilizat aplicația Zoom, deoarece o descoperisem înainte ca școala să ne înscrie pe platforma SIIR ADMA. În aplicația Zoom am utilizat și tabla virtuală interactivă, cu ajutorul căreia am explicat exerciții la matematică, am desenat forme și figuri geometrice, am scris propoziții la ora de comunicare. Tot pe această aplicație am prezentat ppt-uri pentru orele de Științe, Dezvoltare personala, Abilități practice, am audiat cântece. Lecțiile pot fi înregistrate și pot fi revăzute sau transmise elevilor care nu au putut participa.

III. Evaluarea cunoștințelor

Google Classroom ne oferă posibilitatea să-i evaluăm pe copii prin crearea de chestionare, chiar de la clasa I. Putem insera imagini suport, iar întrebările pot fi variate: cu răspuns închis, răspuns scurt, răspunsuri multiple, variante de răspuns cu selectare de casetă. Chestionarele pot fi folosite la sfârșitul unei lecții sau pot fi date în completarea temei pentru acasă.

Pentru cadrele didactice, Google Classroom vine în ajutor prin faptul că are ca instrument de organizare a documentelor (fișe, chestionare, ppt-uri,) Drive-ul. Folosirea calendarului este utilă, deoarece oferă o imagine de ansamblu a conținuturilor pe care le-am predat, a termenelor.

Activitatea sincron, trebuie susținută și de cea asincron. Activitatea elevilor de acasă, este foarte importantă. Cadrul didactic trebuie să aibă în vedere în stabilirea acestora cantitatea și calitatea. Munca independentă, exercițiile cu rol de consolidare, lecturile suplimentare, compunerile, proiectele, au rolul de a utiliza cunoștințele asimilate, dezvoltă creativitatea, imaginația, atenția, deprinderile de lucru cu manualul și alte surse de informare.

Pentru a face mai atractiv procesul de predare-învățare-evaluare, cadrul didactic poate folosi ajutorul pe care îl oferă unele platforme și aplicații. Dintre acestea, pot aminti :

Pentru crearea de jocuri educative:

Wordwall – permite crearea de puzzle-uri, joculețe simple, quiz-uri, anagrame, rebusuri, roata aleatoare și mai multe tipuri de aplicații care susțin învățarea.

Armored Penguin- cadrul didactic poate crea rebusuri, refacerea cuvintelor amestecate, unirea de coloane, etc.

Dedicate- oferă un set de aplicații incredibile pentru generarea de cuvinte încrucișate și rebusuri, capabile să trezească interesul copiilor.

Suport pentru procesul de predare:

Genially- o platformă cu ajutorul căreia putem realiza prezentări, crea conținuturi de învățare, resurse educaționale interactive, hărți, infografice, teste, chestionare. Se poate lucra în grup la un proiect prin utilizarea unui link ce se distribuie participanților.

Pixton- se pot crea benzi desenate pentru o anumită temă, folosind personaje din diverse domenii care pot fi personalizate (sunt oferite de platformă), se pot crea avataruri, povești, elevii pot crea teme, simularea unor situații de comunicare.

Kizoa- este un software de editare video online, un producător de filme, videoclipuri pentru lecții, prezentări persuasive, antrenante, de impact. Se poate colabora cu elevii în realizarea diferitelor proiecte.

Flipsnack- indicat pentru crearea de publicații digitale: reviste, cărți digitale, broșuri. Transformă documentele pdf în flipbook-uri.

Animaker- este o platformă pentru crearea videoclipurilor de animație. Aplicația oferă șabloane ce pot fi personalizate și apoi animate cu personaje, imagini. Putem crea personaje care să transmită elevilor mesaje, informații, într-un moment al lecției și aceasta să devină mai atractivă, mai captivantă.

Padlet- cadrul didactic poate crea clase pe această platformă, poate discuta, adăuga imagini, mesaje, link-uri, documente. Poate fi folosit ca instrument pentru portofoliile elevilor ce pot fi apoi distribuite părinților.

Google Expedition- este o platformă care oferă profesorilor posibilitatea să ducă elevii în excursii virtuale în diverse locuri din lume, de la muzee, excursii subacvatice, explorări în spațiu, totul prin integrarea

de conținut de tip VR (realitate virtuală).

Open Board- este o aplicație care permite crearea unei table interactive. Se pot încărca documente, imagini, pe care le expunem pe ecran în timpul întâlnirii online. Se poate filma și înregistra într-un clip video activitatea, pe care îl putem trimite apoi elevilor pentru a fi vizualizat.

Pentru evaluarea elevilor:

Socrative- o platformă prin intermediul căreia putem evalua elevii, prin obținerea unor date în mod instantaneu. Se pot crea teste cu variante de răspuns multiplu, de tipul adevărat/ fals, răspuns scurt, rezultatele fiind afișate în timp real. Acestea se pot descărca și se realizează rapoarte. Cu Socrative, cadrele didactice pot antrena elevii cu sondaje rapide, chestionare, pentru a avea un feedback rapid.

Kahoot- este o platformă foarte cunoscută de cadrele didactice. Aici se pot crea teste interactive, sub formă de joc. Se poate lucra în grup de elevii unei clase.

Mentimeter- permite cadrului didactic să interacționeze cu elevii în timp real. Este o aplicație cu ajutorul căreia putem realiza feedback-ul la sfârșitul orei, folosind telefonul sau orice alt dispozitiv. Elevii sunt solicitați să răspundă la o întrebare cheie legată de conținutul lecției, sau al activității.

Toate aceste aplicații și platforme pot fi utilizate în activitatea la clasă oricând, unele cadre didactice poate chiar le-au utilizat. Momentul acesta de răscruce a ne-a determinat însă pe toți să facem cunoștință cu aceste platforme și aplicații care să ne sprijine în activitatea didactică și să-i stimulăm pe elevi să rămână conectați în procesul de învățare.

Educația digitală reprezintă o oportunitate modernă și nouă al cărei rol nu este de a înlocui contactul față în față ci de a fructifica posibilități alternative de învățare. Ele nu pot substitui procesul de predare-învățare-evaluare realizat la clasă în care elevul utilizează manualul, caietul, fișele de lucru independent, proiectele de grup, scrisul la tablă, răspunsurile orale, colaborarea, socializarea. Dar, în această epocă în care digitalizarea este inevitabilă și necesară, includerea aplicațiilor își demonstrează utilitatea.

În perioada desfășurării școlii online, trebuie să ținem cont de anumite reguli. Acestea se pot aplica și în momentele de normalitate, dar care presupun și utilizarea instrumentelor digitale:

- Orarul școlar tradițional NU poate fi transferat la programul de lucru online
- Timpul de lucru la calculator al elevilor trebuie să fie bine stabilit (ciclul primar- 90 min., ciclul gimnazial- 120/150 min., ciclul liceal- 180/210 min.)
- Pentru activitățile sincrone și asincrone trebuie alese teme, instrumente digitale, soft-uri, aplicații, ce se potrivesc cel mai bine cu planul de predare, aprofundare, exersare.
- Toate activitățile sincron trebuie planificate din timp și organizate foarte bine
- Este necesar să prezentăm părinților și elevilor platforma, dispozitivele digitale, modul de lucru cu aplicațiile.
- Avem nevoie de: răbdare, empatie și flexibilitate, abordare treptată, conștientizare, regularitate, sprijin și comunicare continuă între elevi, părinți, colegi.
- Avantajul învățării de la distanță, asincronă, este că permite o diferențiere reală și o personalizare a sarcinilor.
- Feedback-ul este necesar și trebuie să fie din ambele părți: cadru-didactic/elevi, cadru didactic/părinți.

Scopul instrumentelor digitale este de a spori procesul de învățare prin faptul că vin în sprijinul sau în completarea celor învățate la clasă, pun la dispoziția profesorilor modalități moderne de predare și evaluare. Trebuie să ne gândim la o reinterpretare a rolului cadrelor didactice și al elevilor. Noi, cadrele didactice, suntem facilitatori, care creem contextul în care poate avea loc învățarea: prin întrebări, prin instrumente, prin crearea unei etici de muncă adecvate și prin relații umane care să transmită încredere și susținere astfel încât procesul educațional să aibă rezultatele așteptate.

Bibliografie

1. Constantin Cucuș, Olimpiu Istrate, Ion –Ovidiu Pânișoară, Petre Bodnariuc, Simon Vela, „Școala online-elemente pentru inovarea educației”, Ed.Universității, București, 2020
2. [http:// www.e-școala.ro/](http://www.e-școala.ro/) Proiectul Școala Online

Relatiile publice

*Secretar, Roibu Oana Raluca
Colegiul Național "Mircea cel Bătrân" Râmnicu Vâlcea*

Daca esti pasionat de comunicare si te intereseaza un domeniu provocator si dinamic, atunci relatiile publice pot reprezenta raspunsul potrivit pentru cariera ta. Cei care sunt deja familiarizati cu aceasta specializare stiu ca

Relatiile publice sunt o arie de activitate esentiala pentru stabilirea reputatiei si a imaginii unui brand. Domeniul a luat nastere cu mai multe decade in urma, la inceputul secolului al XX-lea, iar multi specialisti ii considera pe Ivy Lee si pe Edward Bernays ca fiind cei care au pus bazele relatiilor publice, in Statele Unite ale Americii.

Daca la inceputul anilor 1900 acest departament functiona sub numele de "Publicity Bureau" (Biroul de Publicitate), de-a lungul timpului a suferit mai multe transformari, datorita circumstantelor economice si istorice.

Ca in cazul oricarui domeniu dinamic, relatiilor publice li s-au atribuit definitii variate, insa majoritatea acestora intrunesc o serie de elemente comune. Societatea Americana de Relatii Publice defineste conceptul ca pe "procesul de comunicare strategica ce construieste relatii mutuale benefice intre o organizatie si publicurile sale". Adesea, relatiile publice mai sunt denumite si PR, prescurtarea de la termenul din limba engleza, *public relations*.

Vei descoperi pe cont propriu sau prin intermediul unui curs de relatii publice ca trebuie sa faci diferenta intre **obiective, tehnici si strategii**, atunci cand vine vorba despre comunicarea de brand.

Prin determinare si dorinta de a invata, multe persoane pot face fata unui astfel de post. Exista totusi nevoia de a avea cateva abilitati, precum inclinatia spre creativitate, comunicare clara si eficienta etc, pentru a fi cu adevarat bun in acest domeniu.

Formularea unui plan de PR reusit este conditionata de o multitudine de factori, de la cunostintele si experienta specialistilor, pana la imaginea brandului la momentul implementarii strategiilor.

Un bun specialist in PR stie ca eforturile de PR nu iau sfarsit odata cu implementarea campaniei. El va monitoriza si va evalua indicatorii de performanta (cunoscuti si drept *KPIs – key performance indicators*) pentru a masura progresul si impactul initiativelor.

Profitand de experienta si cunostintele trainerilor, dar si de resursele de care poti dispune in urma unui curs sau de pe Internet, iti poti lansa cariera de specialist sau consultat in relatii publice. Daca stii ca esti un bun comunicator, nu ezita sa-ti dezvolti un parcurs profesional pe masura.

Rolul firmei de exercițiu în dezvoltarea spiritului antreprenorial al elevilor

*Profesor Ionescu Maria
Colegiul Economic Râmnicu Vâlcea*

Firma de exercițiu, metoda practică de înregistrare a cunoștințelor de la diverse discipline determină dobândirea de abilități antreprenoriale, perfecționarea comportamentelor profesionale si totodată identificarea potențialului propriu al elevilor. Instruirea în firma de exercițiu oferă elevului competențe în ceea ce înseamnă comportamentul profesional, respectiv: "Să știe ce sa facă și să știe cum să facă." "Firma de exercițiu" reprezintă un model al unei întreprinderi reale, fiind o metodă de abordare practică a integrării conținuturilor, metodă concepută pentru formarea aptitudinilor personale si comportamentelor aplicabile în toate domeniile

economice, pornind de la funcțiile de bază și până la cele de conducere din întreprindere.

Instruirea în firma de exercițiu determina o probare practică și o probare a cunoștințelor deja dobândite, fiind astfel continuarea firească și necesară a instruirii de bază. În firma de exercițiu se realizează sinergia interdisciplinarității conținuturilor de la diverse discipline: economie, contabilitate, marketing, corespondență comercială, limbi străine, informatică, drept și legislație etc. În firmele de exercițiu elevii se comportă ca șefi sau agenți responsabili și își educă și formează spiritul de întreprinzător.

În firma de exercițiu sunt exersate tranzacțiile economice existente în firmele reale, fiecare firmă de exercițiu fiind structurată în conformitate cu situația din practică, în departamente: resurse umane, secretariat, marketing, desfacere, financiar - contabil, etc.

Firma de exercițiu, complexă ca metodă, motivată ca efecte, e o provocare atractivă atât pentru elevi cât și pentru profesori. Pentru profesori, actul educațional pentru liceele cu filiera tehnologică, profil servicii, presupune fixarea unor direcții fundamentale cum ar fi: centrarea pe elev a procesului predării, mutarea accentului de pe predare pe învățare, învățarea direcționată spre cunoștințe, competențe și deprinderi certe pentru piața muncii.

Strategiile și abordările didactice trebuie să vizeze faptul că viața nu este împărțită pe discipline și să pună în practică principiul interdisciplinarității. Aceasta implică disponibilitatea cadrelor didactice, care predau discipline tehnologice, pentru comunicare și muncă în echipă cu scopul evidențierii acelor cunoștințe ce pot fi utilizate ca interdisciplinare.

Abordarea sistematică a învățării trebuie să dezvolte capacități noi la elevi, posibilitatea de a opera în mod original cu toate cunoștințele, integrându-le într-un sistem de comunicații. Pentru a realiza astfel de lecții se impune o deplină *înțelegere* „*A ieși din granițele propriei tale discipline implică o sinteză*” – J. Piaget, (*Dimensiunile interdisciplinare ale psihologiei*).

Învățământul preuniversitar profesional și tehnic are un rol cheie în procesul de dezvoltare economică și socială, prin modul în care răspunde provocărilor unei societăți bazate pe cunoaștere.

Aplicarea la clasă a acestei metode noi de învățare are impact asupra activității elevilor, cât și a agenților economici. Scopul principal al firmelor de exercițiu este orientarea către activitățile practice, întreprinse în unitățile de învățământ.

„Firma de exercițiu” – ca metodă didactică se caracterizează prin două aspecte definitorii:

- unul virtual prin faptul că, în cadrul firmelor de exercițiu nu există bani sau bunuri;
- unul real se respecta uzanțele comerciale, fluxul informațional, documentele și circuitul acestora precum într-o firmă propriu zisă.

Firma de exercițiu reprezintă o simulare a unei firme reale în cadrul școlilor cu profil servicii, este înființată de către elevi și coordonată de cadrele didactice.

Referitor la *avantajele folosirii firmei de exercițiu*, este important să înțelegem că nu doar elevii care participă la aceste activități beneficiază de avantaje, ci și agenții comerciali care îi sprijină.

Firma de exercițiu, metoda practică de înregistrare a cunoștințelor de la diverse discipline determină dobândirea de abilități antreprenoriale, perfecționarea comportamentelor profesionale și totodată identificarea potențialului propriu al elevilor. Instruirea în firma de exercițiu oferă elevului competențe în ceea ce înseamnă comportamentul profesional, respectiv: “Să știe ce să facă și să știe cum să facă.”

“Firma de exercițiu” reprezintă un model al unei întreprinderi reale, fiind o metodă de abordare practică a integrării conținuturilor, metodă concepută pentru formarea aptitudinilor personale și comportamentelor aplicabile în toate domeniile economice, pornind de la funcțiile de bază și până la cele de conducere din întreprindere.

Firma de exercițiu permite elevilor să pună în aplicare noțiunile teoretice pe care le au învățat la clasă, dar și obișnuirea acestora cu asumarea responsabilității pentru acțiunile sau deciziile pe care le iau în legătură cu firma de exercițiu. Învăță să rezolve probleme ce apar pe parcursul activității, în firmă.

Deja devenită o tradiție, metoda de predare „Firma de exercițiu” constituie un exemplu de bune practici pentru învățământul profesional și tehnic

Firma de exercițiu, complexă ca metodă, motivată ca efecte, e o provocare atractivă atât pentru elevi cât și pentru profesori.

Bibliografie

1. Anghel Laurențiu, Dan Petrescu *Business to business marketing* Editura Uranus, București, 2002;

Școala pentru toți și fiecare

Prof. Tertoreanu Aurelia

Școala Gimnazială Nr. 10, Râmnicu Vâlcea

”Toți oamenii, trebuie să fie egali în drepturi, în fața Legii, în același mod, în care sunt în fața Divinității”
– Solomon Avasilcai

Școala ar trebui să primească copiii cu handicap, surdo-muți, copiii ai minorităților lingvistice, etnice sau culturale ca și copiii ai grupurilor defavorizate sau marginalizate, după Declarația de la Salamanca, UNESCO, 1994. Școala pentru toți și pentru fiecare trebuie să garanteze un învățământ de calitate și să ofere acces identic pentru toți și aceasta de-a lungul întregii vieți. Școala pentru toți și pentru fiecare trebuie să se adapteze la persoană și nu invers.

Ea plasează persoana în centrul oricărui proiect educativ recunoscând potențialul fiecăruia și nevoile specifice. O educație într-un mediu obișnuit este un principiu de bază pentru școala pentru toți – Carta europeană de la Luxembourg, 1996. Orice persoană cu handicap are dreptul la școlarizare. Se asigură accesul copilului, adolescentului cu handicap la instituții deschise întregii populații.

Dar ce înseamnă nevoi educative particulare?

Noțiunea este foarte complexă, mai largă decât cea de adaptare și integrare socială. Aceasta presupune toți copiii care au nevoie de o pedagogie specială - aceia care au dificultăți școlare, un handicap, o boală, tulburări de limbaj, copii precoce, copii de rromi...

În spatele acestei noțiuni se ascunde de fapt ideea că la un copil interesează mai mult nevoile sale educative.

Noțiunea de incluziune tradusă din engleză merge dincolo de conceptul de integrare, cunoscut deja.

Când se vorbește de integrare, se evocă un individ care este în afara grupului și pentru care se va face un „effort” pentru a-l primi în grup.

Ideea de incluziune pleacă de la principiul că orice individ, oricât ar fi de diferit, aparține de fapt și de drept grupului social. Există un loc de drept pentru el, și există o recunoaștere a acestui drept. Cele câteva principii necesare pentru a construi o societate inclusivă, se aplică la o școală inclusivă:

- nediscriminare
- egalitatea în drepturi și în șanse
- evaluarea capacității persoanei
- evaluarea nevoilor
- dreptul la înțelegere
- accesibilitatea.

Noțiunea de incluziune este traducerea într-o orientare socială și politică a valorilor conținute în Declarația Drepturilor Omului Și Cetățeanului - Toți oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi. Ea recunoaște fiecăruia apartenența egalității drepturilor grupului în care el trăiește - națiune, școală, cartier, oraș.

Referințe bibliografice:

1. Gherguț, A., (2005), „Sinteze de psihopedagogie specială – ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice”, Polirom, Iași
2. Vrașmaș T., (2001), „Învățământul integrat și/ sau incluziv”, Aramis, București.

Integrarea în școala de masă a copiilor cu cerințe educative speciale (CES)

Prof. Andrei Simona

Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea

Multe persoane se întreabă ce înseamnă CES- . Cerințele educaționale speciale sunt acele cerințe care derivă din nevoile speciale ale unor persoane, generate de existența unor disfuncții la nivel intelectual, senzorial, fizic, psiho-afectiv, socio-economic, cultural. Astfel, putem considera că se încadrează în categoria CES: copiii cu dificultăți motorii, sindrom Down, dificultăți de vorbire, tulburări de comportament, autism, deficit de atenție și hiperactivitate (ADHD), dar și cei care trec, pur și simplu, printr-o perioadă mai grea (abandon familial, abuzuri, tulburări psiho-emoționale care dizabiliatează formarea normală a personalității copilului).

Școala incluzivă trebuie să răspundă nevoilor comunității și asigură o participare egală tuturor elevilor. Incluziunea presupune ca fiecare individ contează și cu toții avem nevoie de mai multă răbdare și toleranță față de cei care sunt diferiți. Într-o astfel de unitate de învățământ, se asigură o educație pentru toți copiii și se caută mijlocul cel mai eficient de combaterea atitudinilor de discriminare. Copiii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile sociale și educaționale conform principiului „resursa urmează copilul”.

Adaptarea curriculumului la clasă pentru predarea, învățarea, evaluarea diferențiată se poate realiza prin:

- adaptarea conținuturilor cantitativ și calitativ, la potențialul de învățare al elevului ;
- adaptarea proceselor didactice (metode utilizate, material didactic, timp de lucru alocat) nivelului de sprijin acordat elevului ;
- adaptarea mediului de învățare fizic, psihologic și social;
- adaptarea procesului de evaluare (diverse proiecte și produse scrise, orale, vizuale ale muncii elevilor).

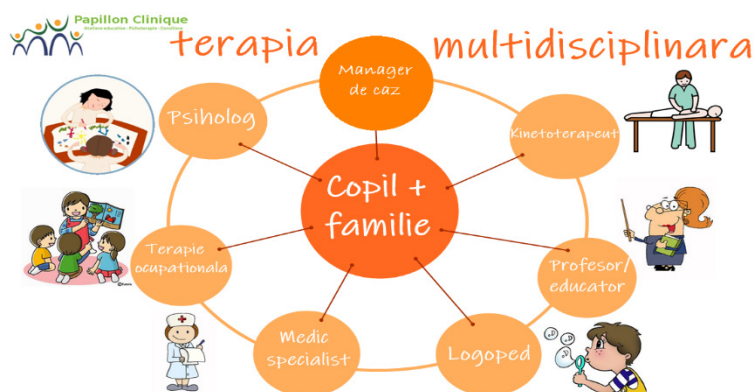

Caracteristicile elevilor cu CES:

- le lipsește deseori maturitatea și au un comportament narcisist și egocentric;
- deseori, ei sunt speriați de școală, dar colegii îi pot ajuta să depășească această frică;
- au capacitatea de a înțelege, dar le lipsește cea de a reda cele știute;
- uneori sunt compleșiți de sarcinile pe care trebuie să le execute; ei pot să rezolve o problemă, dar nu o pot rezolva practic.

Problematika integrării copiilor cu CES în învățământul de masă aduce în discuție conceptul de egalitate al șanselor. Prin egalitatea șanselor se înțelege acel proces prin care diversele sisteme ale societății și mediul sunt puse la dispoziția tuturor, în particular a persoanelor cu handicap. Existența copiilor cu CES a pus în fața învățământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activității, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învățare, modalități de diferențiere a activității și/sau a conținuturilor învățării, etc până la complexa problemă a segregării sau/și integrării acestor copii în

Învățământul de masă. Integrarea copiilor cu CES conferă instituției școlare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, apt să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluției din societatea contemporană și să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/valorizare socială a fiecărui individ și la capacitatea acestuia de a se adapta și integra într-o societate aflată în continuă transformare.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/integrarea-copiilor-cu-cerinte-educationale-speciale-ces-in-scolile-de-masa/>
<https://cjraetl.ro/educatia-incluziva-si-copiii-cu-ces-proiect-105934/>
https://cjraecs.ro/assets/documente/mat_CES/Integrarea_in_scoala_de_masa_a_copiilor_cu_CES.pdf

Educația poate face diferența

*Prof. Daniela Adela Igna
Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir*

Nelson Mandela afirma că "educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea." Iar schimbarea ne include pe toți deopotrivă: dascăli, părinți și elevi. În rândul celor din urmă, o categorie specială o constituie elevii cu deficiențe sau cerințe educaționale speciale, care necesită o abordare aparte, particularizată. Am întocmit un plan de intervenție personalizat pentru unul dintre elevii mei, pentru acest an școlar, ținând cont de specificul personalității lui.

Am constatat că elevul F.D., din clasa a V-a, dă dovadă deseori de comportamente neadecvate, atât în timpul orelor de curs, cât și în timpul pauzelor. Menționez că elevul a fost școlarizat în altă localitate în timpul ciclului primar, fiind adus în colectivul actual doar la începutul acestui an școlar. Astfel, în timpul orelor, are obiceiul de a deranja activitatea desfășurată, emite anumite sunete prin care încearcă să reproducă onomatopee specifice regnului animal, dar și imită comportamente specifice ale acestora: mugește sau se prefacă că mănâncă asemenea bovinelor. Când i se atrage atenția că acest comportament este nepotrivit, începe să râdă, căutând aprobarea colegilor de clasă. Foarte frecvent adresează întrebări profesorului, chiar dacă i s-a explicat anterior în ce constă sarcina lui de lucru. Cel mai probabil întâmpină dificultăți în a se concentra asupra a ceea ce i s-a cerut să facă. De asemenea, încearcă uneori să fie în centrul atenției, prin observații sau întrebări care nu au nicio legătură cu subiectul lecției predate.

Pe de altă parte, în timpul pauzelor, se străduiește să-și câștige simpatia colegilor implicându-se în toate jocurile acestora și încercând să devină în acest sens un lider, chiar dacă observă că prezența sa nu este agreată în colectiv.

Programul de intervenție are ca obiective captarea și menținerea atenției în timpul orelor de curs, dar și reducerea numărului comportamentelor neadecvate.

Activitățile de modelare comportamentală și restructurare cognitivă propuse au o durată de 15-30 de minute bilunar, în timpul programului de ratrapare. În timpul fiecărei ore de curs au loc activități curente ce

presupun amenajarea unui spațiu special destinat petrecerii câtorva minute de către elev, în interiorul clasei, pentru a facilita depășirea momentului de agitație și reintegrarea în colectiv. Spațiul desemnat se află într-un colț al clasei, iar elevul are la dispoziție o serie de obiecte care îl pot relaxa și pe care le poate manipula în liniște. El este antrenat alternativ în activități plăcute, dar și în cele necesare dobândirii cunoștințelor sau a deprinderilor de lucru intelectual.

De asemenea, metodele folosite sunt specifice:

***Jocuri de rol** pe tema comportamentelor indezirabile, prin care se va încerca corijarea acestora și la care elevul va participa, alături de colegi

***Eu, în oglindă**- folosit pentru creșterea stimei de sine

***Scaunul autorului**, prin care i se oferă șansa de a fi ascultat atunci când are ceva important de comunicat colectivului și de a asculta la rândul său

Activitățile de consiliere se organizează de către dirigintele clasei și au ca scop analiza comportamentului elevului. Se evidențiază astfel progresele observate în intervalul de timp propus, care îi sunt comunicate și elevului, și familiei acestuia. De asemenea, se analizează și comportamentele neadecvate și se propun măsuri corective.

Evaluarea se realizează în funcție de rezultate, urmărindu-se captarea și menținerea atenției în timpul orelor de curs (se analizează notele obținute, fișele de lucru/caietele elevului pentru a se verifica gradul său de implicare la fiecare materie). În funcție de aspectele constatate, se renunță la anumite obiective/activități propuse și ineficiente, dar se insistă pe cele care oferă rezultate.

Educația interculturală- educația pentru egalitate de șanse

*Prof. Boarță Mihaela-Tatiana
Liceul Teoretic „Ioniță Asan” Caracal*

În prezent, lumea contemporană devine în tot mai mare măsură un spațiu multicultural, iar fiecare societate multiculturală are specificul său, determinat de contextul istoric, economic și social, precum și de distanța culturală dintre diferitele grupuri aflate în contact, motiv pentru care este necesară o clarificare a conceptelor de cultură, diversitate, multiculturalism și interculturalitate, în special în ceea ce privește utilizarea lor în scop educațional.

Coexistența mai multor culturi în același spațiu a dat naștere unui set de concepte: diversitate culturală, multiculturalitate, interculturalitate.

Societatea actuală este dominată de diversitate, o adevărată provocare a lumii contemporane. Oamenii călătoresc foarte mult ca turiști, dar și involuntar, forțați de condițiile nefavorabile din propriile țări, motiv pentru care trebuie să învețe unii despre alții și să elimine prejudecățile care apar uneori. Tendința este ca fiecare persoană să își apere propria cultură, dar realitatea din prezent ne determină să găsim o modalitate de a accepta diversitatea fără a renunța la propria identitate.

Societatea multiculturală este caracterizată prin coexistența mai multor grupuri culturale recunoscute ca având statut egal, accentul fiind pe păstrarea diferențelor culturale și pe afirmarea identității culturale specifice, acordându-se importanță redusă interacțiunii dintre grupuri în cadrul societății.

Societatea interculturală este, de asemenea, caracterizată de coexistența mai multor grupuri culturale recunoscute ca având statut egal, bazat pe egalitatea în drepturi a membrilor acestora, dar între acestea există și sunt susținute numeroase interacțiuni și mecanisme de comunicare, dialog și cooperare, pe baze democratice, ce urmăresc definirea continuă a celor mai adecvate modalități de conviețuire. Prefixul *inter-*sugerează existența unei serii de procese dinamice reciproce: schimburi, reciprocitate, interacțiune, înlăturarea barierelor, solidaritate.

Educația interculturală urmărește pregătirea tinerilor pentru a trăi într-o societate multiculturală, cu

o dinamică tot mai pronunțată și care tinde tot mai mult să devină o societate interculturală. Această viziune corespunde cu punctul de vedere adoptat de Consiliul Europei și cu cel al Comisiei Internaționale a UNESCO pentru Educația Secolului 21 care considera în 1996 că unul dintre obiectivele majore ale educației trebuie să fie a învăța să trăim împreună, a învăța să trăim cu ceilalți.

Educația interculturală a apărut odată cu școlarizarea copiilor imigranților în societățile vest-europene. Pentru prima dată, s-a conștientizat că existența unor grupuri care provin dintr-un fond cultural diferit de cel al populației majoritare poate constitui o provocare.

Educația interculturală are la bază principiile educației incluzive care se fundamentează pe drepturile universale ale copiilor, așa cum sunt ele stipulate în principalele documente internaționale.

Raportat la legislația europeană, până în anii '80 preocuparea Uniunii Europene în domeniul interculturalității a rămas centrată pe situația populațiilor rezultate în urma mișcărilor migratorii, urmând ca din anul 1984 să fie recunoscut caracterul pozitiv al integrării populațiilor rezultate în urma migrației și contribuția lor la dezvoltarea societăților primitoare.

Recomandarea 1346 din anul 1997 cu privire la educația referitoare la drepturile omului afirmă că la baza atitudinilor rasiste, xenofobe și discriminatorii se află ignoranța principiilor drepturilor omului, cauza fiind deficiențele politicilor publice în promovarea educației interculturale. Din acest motiv, recomandarea invită statele membre să revizuiască programele școlare în vederea eliminării stereotipurilor negative, a promovării aspectelor pozitive ale diferitelor culturi și a introducerii unor elemente care să promoveze toleranța și respectul față de persoanele care provin din medii culturale diverse.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului, adoptată de O.N.U. la 29 noiembrie 1989, prevede la art. 2: „Statele părți se angajează să respecte și să garanteze drepturile stabilite în prezenta Convenție tuturor copiilor din jurisdicția lor, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naționalitate, apartenență etnică sau originea socială, de situația materială, incapacitatea fizică, de statutul la naștere sau de statutul dobândit al copilului ori al părinților sau al reprezentanților legali ai acestuia.”

Dreptul la educație, consacrat prin art. 28 al *Convenției cu privire la Drepturile Copilului*, precizează că: „Statele părți recunosc dreptul copilului la educație și, în vederea asigurării exercitării acestui drept în mod progresiv și pe baza egalității de șanse”.

În România, principiile fundamentale referitoare la educația incluzivă sunt prevăzute și în *Legea Educației Naționale* la art. 3: Principiul asigurării egalității de șanse, Principiul incluziunii sociale și Principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia.

În concluzie, incluziunea reprezintă esența unui sistem educațional comprehensiv real ce implică alocarea de resurse materiale și umane care să valorifice potențialul individual al fiecărui elev.

Strategii didactice eficiente utilizate în vederea înțelegerii textului literar

Prof. înv. primar Presecan Sabina Adriana
Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

“ Lectura, ca tehnică fundamentală de muncă intelectuală, îndeplinește multiple funcții: de culturalizare; de învățare propriu-zisă (de instruire și autoinstruire); de informare și documentare.”

Ioan Cerghit

Lectura cărții reprezintă pentru cititorul elev, dar și pentru omul modern o cale eficientă de acces la valorile culturii, oferindu-i o metodă esențială și importantă de perfecționare profesională și de cultivare permanentă. Lectura ne introduce și ne menține în intimitatea creației literare, în actualitatea textelor științifice și a celor tehnice, este o metodă esențială de instruire și, nu în ultimul rând, o tehnică, absolut necesară, de informare și de documentare.

Înțelegerea unui text citit - indiferent de natura lui, literar, non- literar, argumentativ, informativ etc. reprezintă scopul ultim, fundamental al oricărui act de lectură. Decodarea cuvintelor/ textelor reprezintă o operațiune costisitoare și constrângătoare pentru cititorul slab: el citește încet, se împiedică la cuvintele necunoscute, lungi, neregulate, rare, ghicește cuvintele din context, ceea ce provoacă multe neajunsuri.

Accesul dificil la sensul global al unui text reprezintă unul dintre factorii fundamentali ai eșecului multor elevi. Un cititor slab nu-și pune probleme de integrare semantică - tratează fiecare propoziție sau frază ca pe niște fraze sau propoziții izolate. Nu ia în calcul necesitatea gândirii logice pentru a pune în relație diferitele date ale textului cu cunoștințele sale anterioare sau cu cele pe care le-a citit cu câteva rânduri sau pagini mai sus. Nu pune sub semnul întrebării interpretările și reprezentările pe care și le-a făcut sau nu la începutul lecturii textului. Deci nu distinge între ceea ce este important și ceea ce este mai puțin important, așadar nu-și poate autoevalua noile cunoștințe în mod corect.

Lectura elevilor este, prin urmare, un act intelectual esențial, care trebuie atent îndrumat și supravegheat de școală și familie. După cum se știe, activitatea de lectură este determinată de numeroși factori: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele cititorului, climatul familial, factori care o pot transforma într-o necesitate sau nu. Gustul pentru citit nu vine de la sine ci se formează printr-o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență, continuitate, voință. *Ca să-și îndeplinească rolul său formativ, lectura cere muncă organizată, îndrumare și evaluare.* În calitate de învățători, trebuie să conștientizăm atât punctele slabe, cât și pe cele tari ale elevilor noștri în ceea ce privește citirea și înțelegerea unui text și să găsim o serie de strategii cu ajutorul cărora să le putem dezvolta gustul pentru citit și pentru a găsi în carte atât un prilej de relaxare cât și un instrument de autoinstruire permanentă. Formarea competenței de a citi implică folosirea unor strategii variate și bine alese, care îi pot face pe copii nu doar să înțeleagă ceea ce citesc, dar să și aibă propriile lor păreri asupra materialului citit și, nu în ultimul rând, să îndrăgească lectura.

Fiind profesor la o clasă de alternativă educațională, timpul mi-a permis posibilitatea de a experimenta, monitoriza și evalua variate modalități de stimulare a interesului pentru lectură/ înțelegerea textului citit. Voi prezenta câteva exemple de strategii utilizate ce au ca scop înțelegerea textului literar.

În cadrul „**Întâlnirii de dimineață**” la rubrica „**Noutăți**”, elevii se pot înscrie la „**Scaunul autorului**” să prezinte cartea pe care o citesc. Ca să diversificăm modalitatea de prezentare și pentru a evita rutina, elevii extrag din „**Săculețul cu surprize**” o sarcină pe care trebuie să o rezolve în 5 – 7 minute. Fiecare sarcină reprezintă o nouă provocare atât în scopul creșterii interesului pentru citit cât și pentru înțelegerea textului. Iată câteva exemple de sarcini de lucru folosite:

- Citește cât reușești din cartea prezentată, pornind de la fragmentul preferat;
- Continuă gândul cu idei din cartea pe care o citești: Țin să menționez că...../ Am aflat că/ Am fost curios când...../ E limpede că...../ Am înțeles că / Am admirat.....;
- Enumeră câteva personaje din textul citit și motivează alegerea;

În cadrul unei lecturi mai puțin dirijate, atenția elevilor nu se oprește asupra detaliilor, în cazul de față, observăm că elevul este orientat să se concentreze asupra elementelor esențiale în actul de citire a unui text.

Cărțile prezentate de elevi la rubrica „**Noutăți**” pot rămâne în „**Biblioteca clasei**” o perioadă de timp și pot fi împrumutate de orice coleg, fie în clasă, cât și acasă. Uneori, pauza de prânz poate deveni un bun prilej pentru relaxare prin lectura unor cărți la alegere din biblioteca clasei. Consider utilă strategia prezentată mai sus deoarece pentru noi, profesorii, este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei să citească un text/ o carte. Este important ca elevii noștri să înțeleagă ceea ce citesc. Citirea conștientă este, evident, cea mai importantă și în același timp cea mai dificilă sarcină în evoluția elevului. Cu toate că ne-am dori ca această performanță să fie atinsă odată cu învățarea literelor nu mereu se întâmplă asta. Spun acestea deoarece am verificat des dacă s-a reținut ce s-a citit sau măcar dacă se cunoaște tema generală a celor citite, pe segmente mici de text și am constatat că elevul, în anumite cazuri, și prea emotiv, nu știe despre ce e vorba; probabil că nici măcar nu s-a auzit citind, fiind prea preocupat să citească fluent, expresiv, corect. Astfel, străduindu-se să îndeplinească toate aceste condiții nu mai realizează, nu conștientizează cele citite. În scopul evitării acestor situații/ blocaje, am început, încă de la clasa pregătitoare, apoi după învățarea primelor litere să cuprindem pe fișele de lucru ale elevilor exerciții joc menite să –i ajute să înțeleagă cele citite. Modalitățile de formare la elevi a capacităților de înțelegere a textului citit sunt numeroase, depinde doar de măiestria noastră de dascăli să le utilizăm corespunzător, potrivit specificului fiecărui colectiv de elevi.

Plecând de la ideea că unii elevi își dezvoltă mai lent competența de lectură, deseori, pe lângă citirea

independentă am folosit și citirea în colectiv. Această citire se realizează de copiii ce întâmpină greutăți la citire împreună cu câțiva copii care citesc mai bine. Citirea cu voce tare îi determină și pe cei care citesc mai dificil sau într-un ritm mai lent să participe cu plăcere, având impresia că dificultatea lor la citit trece neobservată. Astfel, acești elevi capătă încredere în sine și sunt mult mai motivați să participe activ și când citirea se realizează individual.

În concluzie, *importanța lecturii și a înțelegerii textului citit este evidentă și mereu actuală*. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj.

Rolul consilierii școlare în educarea caracterului la elevii cu tulburări de învățare

*Profesor Consilier Scolar Tomescu Elena
Liceul "Gheorghe Surdu" Orasul Brezoi*

Creșterea numărului de eșecuri și abandonuri școlare, de comportamente delicvente sau nesănătoase, de tulburări emoționale în rândul elevilor, reprezintă indicatori ai faptului că școala trebuie să facă mult mai mult în această direcție. Pentru a răspunde acestor nevoi reale, Ministerul Educației și Cercetării propune prin noul Curriculum Național introducerea disciplinei opționale, Consilierea și Orientarea, pentru toate cele trei nivele de școlarizare: primar, gimnazial și liceal. Noua disciplină vine în întâmpinarea nevoilor fundamentale ale oricărui copil și adolescent: cunoașterea de sine și respectul de sine, de a comunica și a se relaționa armonios cu ceilalți, de a poseda tehnici de învățare eficientă și creativă, de luare de decizii și rezolvare de probleme, de a rezista presiunilor negative ale grupului. Formarea unui stil de viață sănătos, integrarea sexualității în maturarea emoțională, controlul stresului, dobândirea de repere în orientarea școlară și profesională sunt condiții esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a personalității elevului.

Consilierea este un proces complex ce cuprinde o arie foarte largă de intervenții care impun o pregătire profesională de specialitate. Mai specific, termenul de consiliere descrie relația interumană de ajutor dintre o persoană specializată, consilierul, și o altă persoană care solicită asistență de specialitate, clientul (Egan, 1990). Relația dintre consilier și persoana consiliată este una de alianță, de participare și colaborare reciprocă (Ivey, 1994). Există mai multe tipuri de consiliere, deși formele prezentate în tabelul 2.1. nu se exclud una pe alta. De exemplu, consilierea educațională presupune elemente de consiliere vocațională, suportivă, de dezvoltare personală sau informațională. Ce este important de reținut în acest context este faptul că profesorul de școală abilitat pentru consiliere educațională nu are competențe în ceea ce numim consiliere de criză și consiliere pastorală. Definirea consilierii impune accentuarea anumitor caracteristici ce o diferențiază de alte arii de specializare ce implică asistența psihologică:

- o primă caracteristică este dată de tipul de persoane cărora li se adresează. Consilierea vizează persoane normale, ce nu prezintă tulburări psihice sau de personalitate, deficiențe intelectuale sau de altă natură. Consilierea facilitează, prin demersurile pe care le presupune, ca persoana să facă față mai eficient stresorilor și sarcinilor vieții cotidiene și astfel să îmbunătățească calitatea vieții;
- o a doua caracteristică definitorie pentru consiliere este dată de faptul că asistența pe care o oferă utilizează un model educațional și un model al dezvoltării și nu unul clinic și curativ. Sarcina consilierului este de a învăța persoana/grupul, strategii noi comportamentale, să își valorizeze potențialul existent, să își dezvolte noi resurse adaptative. Consilierea facilitează și catalizează atingerea unui nivel optim de funcționare în lume;
- o a treia caracteristică a consilierii este preocuparea pentru prevenția problemelor ce pot împiedica dezvoltarea și funcționarea armonioasă a persoanei. Strategia de prevenție constă în identificarea situațiilor și grupurilor de risc și în acțiunea asupra lor înainte ca acestea să aibă un impact negativ și să declanșeze „crize” personale sau de grup. Sumarizând caracteristicile prezentate în paragrafele anterioare putem spune că procesul de consiliere pune accentul pe dimensiunea de prevenție

a tulburărilor emoționale și comportamentale, pe cea a dezvoltării personale și a rezolvării de probleme.

Focalizarea exclusivă a școlii pe latura intelectuală a elevilor și pe performanțele lor școlare, ignorând nevoile lor emoționale și sociale, sunt căi sigure de diminuare a stării de bine și de creștere a riscului pentru disfuncții și boli fizice și psihice. Școala modernă nu mai poate ignora, în numele nevoii imperative de cunoștințe și rezultate școlare performante, starea de bine și de sănătate fizică, psihică, spirituală și socială a elevilor săi. În caz contrar, școala devine o instituție segregată de individ, societate și viață. Înainte de a fi o instituție care conferă diplome, școala trebuie să fie locul în care se formează persoane armonioase cu sine, cu ceilalți, cu lumea, capabile astfel să transpună în instrumente conținutul diplomei, să opereze Procesul de consiliere implică o relație specială între consilier și elevi, relație bazată pe responsabilitate, confidențialitate, încredere și respect. Profesorul consilier are obligația de a proteja interesele elevului/elevilor.

Orice proces de consiliere trebuie să înceapă prin asumarea de către consilier a responsabilității respectării unui sistem de valori și coduri stabilite de asociațiile de specialitate. Sistemul de valori al consilierului se fundamentează pe filozofia psihologiei umaniste și a învățământului centrat pe elev. Principala sarcină a consilierului este de a ajuta elevii să parcurgă pașii unui demers de conștientizare, clarificare, evaluare și actualizare a sistemului personal de valori. Deși accentuăm încă o dată că profesorul-consilier nu este și nu poate să se substituie consilierului-psiholog, între cei doi profesioniști (profesor și psiholog) trebuie să existe relații de colaborare. Profesorul-consilier poate facilita, prin activitatea sa, reducerea riscului apariției și dezvoltării de probleme care solicită în mod obligatoriu expertiza psihologului specialist. În același timp, psihologul școlar are competența de a favoriza procesul educativ prin conturarea unor strategii de intervenție cognitivă, motivațională, emoțională și comportamentală, atât la nivel individual cât și de grup. Consilierea implică dezvoltarea unor atitudini și abilități fundamentale, fără de care procesul de consiliere nu poate duce la efectele conturate de însăși obiectivele consilierii.

Filozofia relației dintre consilier și elevi se bazează pe două asumții fundamentale:

1. "Toate persoanele sunt speciale și valoroase pentru că sunt unice." Profesorul-consilier facilitează conștientizarea de către elevi a conceptului de unicitate și de valoare necondiționată ale oricărei persoane.

2. "Fiecare persoană este responsabilă pentru propriile decizii. „Persoanele își manifestă unicitatea și valoarea prin deciziile pe care le iau. Unul din obiectivele orelor de consiliere este acela de a-i învăța pe elevi să ia decizii responsabile și să-și asume consecințele acțiunilor lor. Profesorii-consilieri au obligația de a respecta confidențialitatea informațiilor primite în timpul orelor de consiliere. Dezvăluirea informațiilor trebuie făcută numai cu acordul explicit al elevului/elevilor.

Bibliografie

1. Lemeni, G., Miclea, M. (coord.). (2004). Consiliere și orientare. Ghid de educație pentru cariera. Cluj-Napoca: Editura ASCR
2. Baban, A. (coord.). (2001). Consiliere educațională - Ghid metodologic pentru orele de dirigentie și consiliere. Cluj-Napoca: Psinet / Ardealul.
3. Dumitru, I. Al. (2008). Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice. Iasi: Editura Polirom.
4. Ivey, A.E., Gluckstern, N., Bradford I. M. (1999). Abilitățile consilierului - Abordare din perspectiva microconsilierii. Cluj-Napoca: Editura Risoprint.

Egalitatea de șanse între realitate și utopie

Prof. Ungureanu T. Floarea

Școala Gimnazială Șerban Vodă Cantacuzino Călimănești Jud. Vâlcea

Motto: „Alege întotdeauna calea care pare cea mai bună, nu contează cât de dură ar putea fi, obișnuința o va face în scurt timp ușoară și agreabilă.” Pitagora

Multe se mai întâmplă și în învățământul românesc, chiar dacă, de cele mai multe ori, dorim să cosmetizăm totul sau chiar să credem, că a fost un coșmar, de o noapte. Cei mai buni oameni care îi învață pe copii sunt aceia care vor să le ofere o șansă pentru o viață mai bună.

„Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative special. Egalitatea șanselor de instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu generos continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Conceptul de „egalitate“ înseamnă astăzi ceva mai mult decât drepturile egale pe care democrații secolului trecut le revendicau cu entuziasm pentru toți cetățenii; ea înseamnă o egalitate reală a șanselor individuale de promovare socială, iar educația este instrumentul cel mai important în dezvoltare”.

Cadrele didactice se pregătesc toată viața sau, cel puțin, așa ar trebui. Viața lor este din ce în ce mai complexă și mai grea, cu toate acestea, tot pun suflet, în ceea ce fac. Oricât de bine pregătit ar fi un dascăl, nici măcar el nu poate avea egalitate de șanse, în raport cu ceilalți colegi. Mai mult sau mai puțin voalat există discriminare profesională, la fel de mult cum unii care nu fac cinste acestei profesii de credință, făptuiesc discriminare, în rândul elevilor.

Chiar dacă relatez la modul general despre niște situații cu care se confruntă sistemul educațional românesc, asta nu înseamnă că dascălii nu fac tot posibilul să le ofere elevilor o stare de bine, niște lecții cât mai atractive etc. O problemă gravă creată de societate și conducătorii acesteia este luarea în derâdere a tot ce înseamnă valori ale învățământului, în particular, ale românismului, în general.

Poate avea șanse egale de educație un copil cu un dascăl strălucit, cu doi părinți extraordinari cu unul care trăiește în sărăcie, contractând boli pulmonare, de câteva ori pe an, chiar dacă are parte de același dascăl ori altul tot cu o minte briliantă și interesat de copiii pe care îi are la clasă, dar niște părinți care sunt ignoranți și nu știu să îl încurajeze pe copil. E ca și cum ai merge la un raliu, primul conduce o mașină specială, iar al doilea, una veche, ruginită și fără nicio îmbunătățire a părții tehnice, în prealabil. Este evident cine va câștiga cursa, De asemenea, sunt de acord cu faptul că există excepții de la regulă.

Șansele egale pot fi doar dacă, fiind elev ai o minte ascuțită ca și celălalt coleg, ai un dascăl empatic, bun manager al stresului, dar și al managementului clasei de elevi. Printr-o prorie divină mulți pot avea șanse egale, dacă sunt în aceeași barcă, aceeași condiție socio-economică.

Sunt o persoană constructivă și gândesc că, în viitor, vom avea parte de mult bine. Bineînțeles că fiecare copil merită tot binele de pe pământ, iar dascălul trebuie să participe mereu la cursuri de formare profesională, să publice tot felul de lucrări de specialitate, să îmbine simțul pragmatic cu cel teoretic și invers, să fie creativ, să se inventeze și să se reinventeze, să stăpânească foarte bine noile tehnologii, astfel încât, să le ofere tinerilor multe șanse, pentru un viitor mai bun. Important e ca dascălul și elevul să trăiască prezentul, să se adapteze la toate realitățile, încât cadrului didactic să îi zâmbească subconștientul, că are conștiința de a împărți lumină celor din jur. Aceasta e lumina cunoașterii.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin, Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Polirom, 2002;
2. Cury, Augusto, Părinți străluciți, profesori fascinanți, Editura ForYou, 2018;
3. Dewey, John, Educație, Vermont, 1879

Violența în mediul școlar

Prof. Dr. Dicu Sevastia Lizuca

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Băbeni, Vâlcea

“Dacă altul îți face rău, tu ai răbdare, căci Dumnezeu plătește fiecăruia după fapte!”

În sistemul educațional, libertatea individuală este greșit înțeleasă atât de către elevi, cât și de către profesori și părinți și nu a avut ca efect micșorarea gradului de violență în școală, ci dimpotrivă pe fondul acestei libertăți greșit înțeleasă și exprimată, școala poate reprezenta o sursă a unor forme de violență. Dacă anterior violența școlară nu se manifesta decât ocazional, între elevi sau dinspre cadrul didactic spre elev, acum remarcăm o violență sporită de la an la an atât între elevi cât nu rareori dinspre elevi spre cadrele didactice. Pentru a putea preîntâmpina și dezarma un comportament violent în școală trebuie mai întâi să clarificăm și să înțelegem conceptul de violență, să aflăm cauzele acesteia și în final să fie concepute măsurile de combatere și prevenire.

Spre deosebire de agresivitate, care reprezintă potențialitatea ce permite dirijarea acțiunii și ține de gândire și analiza fiind intrinsecă, violența este acțiunea în sine, dezorganizarea brutală a personalității sau colectivității și afectează atât individul, cât și mediul în care acesta se manifestă. Astfel, întâlnim mai multe tipuri de violență în mediul școlar ce cuprinde orice formă de manifestare a unor comportamente precum:

- Violența verbală (poreclire, tachinare, amenințare, hărțuire) ofensă adusă statutului/autorității cadrului didactic; alte tipuri de comportament deviant în relație cu școala;
- Violența fizică, concretizată prin lovire, împingere, bruscare, pălmuire, lovirea cu diverse obiecte, vătămare corporală, deposedare prin forță de bunuri, furt;
- Violența economică (materială) ce se răsfrânge asupra obiectelor din jur, asupra mobilierului școlar, și a bunurilor altor persoane;
- Violența psihică ce are ca efect formarea complexelor de inferioritate la persoana agresată, și se manifestă prin verbalizare, atitudini de respingere, izolare;

Violențele verbale (certuri, conflicte, injurii, țipete) sunt considerate situații tolerabile și obișnuite în orice școală, în familie, în contextul social actual (violența verbală a străzii, a mass-mediei etc.).

Principalele forme ale violenței în mediul școlar:

Violența elev-elev:

- violența verbală (certuri, conflicte, injurii, țipete);
- violența fizică între elevi;

Violența elevilor față de profesori:

- lipsa de implicare și de participare a elevilor la activitățile școlare (absenteismul școlar, fuga de la ore, indisciplina în clasă, ignorarea profesorilor);
- ofensă adusă statutului și autorității cadrului didactic (refuzul îndeplinirii sarcinilor școlare, atitudini ironice sau sarcastice, zgomote în timpul orei);
- comportament școlar neadecvat: întârzierea la ore, părăsirea clasei în timpul orei, fumatul în școală și orice alt comportament care contravine flagrant regulamentului școlar în vigoare;

Violența profesorilor față de elevi:

- agresiunea verbală față de elevi (atitudini ironice, țipete, chiar injurii, jigniri);
- agresiune non-verbală (ignorarea mesajelor elevilor și neacordarea de atenție acestora, gesturi sau priviri amenințătoare, atitudini discriminative);
- excluderea de la activitățile didactice sau chiar pedeapsa fizică;

Violența părinților în spațiul școlii:

- față de profesori – violență verbală (ironii, discuții aprinse, țipete);
- față de alți elevi/față de propriul copil;

Cauzele care generează violența școlară, ale căror efecte se cumulează și se potențează reciproc:

Cauze psiho-individuale:

- factori individuali: toleranță scăzută la frustrare, dificultăți de adaptare la disciplina școlară, imagine de sine negativă, instabilitate emoțională;

Cauze familiale:

- climatul socio-afectiv (relații tensionate între părinți, mediu lipsit de securitate afectivă);
- tipul/dimensiunea familiei;
- condițiile economice ale familiei;

Cauze școlare:

- dificultăți de comunicare elevi-profesori, impunerea autorității cadrelor didactice, stiluri didactice de tip excesiv autoritare ale profesorilor, distorsiuni în evaluarea elevilor;

Cauze induse de contextul social:

- mass-media;
- influența grupului de prieteni și a anturajului din afara școlii;

Cauzele violenței fizice – „expresie culturală a frustrării în spațiul școlii” pot fi diverse:

- consecințe ale imobilității elevilor în clasă pe parcursul duratei unei activități didactice și, de aici, nevoia de mișcare în timpul recreației, care poate genera agresivitate fizică între elevi;
- lipsa unei „culturi a jocului”, ceea ce face ca jocul să se transforme în agresivitate fizică;
- trăsăturile specifice vârstei (nevoia de libertate și de manifestare a propriei individualități, de impunere într-un grup, inclusiv prin violență fizică);
- apariția unor „găști” ca manifestare a subculturilor școlare;
- proveniența din medii socio-familiale și culturale foarte diferite sau defavorizante etc.;

Consecințele manifestărilor agresive/violente în contextul școlar:

- performanțe școlare scăzute;
- eșec școlar, suspendare, excludere sau părăsirea voluntară a școlii;
- asumarea violenței ca formă acceptabilă de rezolvare a problemelor/conflictelor;
- efort suplimentar din partea profesorilor și administrației pentru gestionarea problemelor de disciplină (comportamentele disruptive de la clasă și agresive din pauză necesită atenție și supraveghere suplimentară), ceea ce duce la scăderea eficienței predării și limitarea oportunităților de învățare pentru ceilalți elevi;
- imagine negativă din partea colegilor și a profesorilor;
- marginalizarea elevului;
- sentimente de izolare și singurătate;

Tipuri de activități de prevenire a fenomenelor de violență organizate la nivelul unităților de învățământ:

- acțiuni de conștientizare de către elevi a efectelor negative ale violenței;
- organizarea cu părinții a unor activități pe tema prevenirii violenței școlare, lectorate cu părinții;
- dezvoltarea unor programe de formare a cadrelor didactice privind managementul clasei, dezvoltarea abilităților de comunicare, dezvoltarea de conflicte, promovarea cooperării;
- participarea/implicarea elevilor în proiecte care vizează reducerea violenței școlare;
- schimbul de experiență între școli pe tematica prevenirii violenței;
- activități extrașcolare în care să fie analizate fenomenele de violență școlară, concursuri între clase, organizarea de spectacole privind violența;
- implicarea comitetului de părinți în organizarea unor activități de prevenire și combatere a fenomenului violenței;
- dezbateri tematice organizate de elevi, organizarea „săptămânii toleranței”, a „săptămânii antiviolență” în școală;
- analiza în cadrul unei dezbateri a principiilor/valorilor morale încălcate de diferite acte de violență școlară;
- dezbateri de situații de violență școlară prezentate în mass-media: înțelegerea cauzelor, analiza modului în care situațiile puteau fi evitate, analiza consecințelor asupra victimelor/agresorilor;
- realizarea unui colaj de imagini din presa scrisă care prezintă situații de violență și analiza acestora;
- realizarea unei prezentări Power Point care să urmărească o temă relevantă privind violența școlară;
- organizarea de către elevii clasei a unui atelier pentru părinți pe tema „Cum așteptăm să ne sprijine

familia pentru a ne simți în siguranță”;

- participarea cu lucrări artistico-plastice la Concursuri „Stop violenței verbale în școală” în scopul antrenării elevilor într-un dialog motivant pe tema nonviolentei verbale, oferind posibilitatea acestora de exprimare plastică, spontană a impresiilor, emoțiilor și sentimentelor trăite în diferite experiențe de viață legate de comunicarea nonviolentă având ca temă nonviolenta verbală și tot ceea ce înseamnă comunicarea bazată pe armonie, toleranță, solidaritate, respect pentru drepturile omului și pace, deoarece în data de 30 ianuarie se sărbătorește Ziua Internațională pentru nonviolenta în școală;

Strategii de prevenire și reducere a agresivității în contextul școlar:

- introducerea părinților în programe de prevenție și intervenție – părinții trebuie să fie parteneri sociali ai cadrelor didactice pentru susținerea efortului de reducere și prevenție a comportamentelor violente („recompensarea acasă a comportamentelor prosociale”);
- schimbarea contextelor școlare care utilizează pedeapsa – aspectele negative din contextul școlar care au legătură cu întărirea comportamentelor agresive pot fi: utilizarea excesivă a dezaprobării sau lipsa remarcilor de aprobare din partea profesorului sau a colegilor, experiențe de eșec școlar, greșeli excesive, schimbări în rutina clasei, tehnici agresive de gestionare a comportamentelor violente ale copiilor. Obiectivele acestui gen de intervenție vizează învățarea și utilizarea de către cadrele didactice a tehnicilor de gestionare a comportamentelor elevilor, încurajarea comportamentelor acceptate social;
- învățarea de către elevi a abilităților sociale – cei mai mulți elevi devin agresivi deoarece au un deficit de abilități sociale adecvate. Obiectivele acestei strategii de intervenție vizează învățarea de către elevi a unor comportamente care să-i ajute să gestioneze situațiile în care se confruntă cu comportamente agresive ale celorlalți (să ignore situațiile, să ia distanță de aceste situații, să reacționeze cu fermitate și să solicite asistența profesorilor atunci când este nevoie).

Prevenire și combatere:

- Cadrele didactice trebuie să observe comportamentul elevilor pentru a putea preveni manifestările violente ale acestora prin discuții atât cu elevii în cauză cât și cu familiile lor. Doar o bună colaborare a familiei cu personalul didactic va reuși prevenirea/stoparea/îndreptarea unor deviații comportamentale, deoarece cadrul legal nu permite școlii luarea unor măsuri extreme care să determine din partea elevului respectarea drepturilor celor din jur. Școlii îi revine sarcina de a corija abaterile, de a defini clar diferența dintre moral și imoral, deoarece copilul se va manifesta în mediul școlar influențat de imaginile vizualizate.
- Elevii trebuie învățați ce înseamnă a trăi în societate: a te înțelege reciproc, a asculta opiniile celor din jur, a exprima problemele în cuvinte nu în fapte, a lua decizii colective, și a te supune deciziei majorității, a-și controla pornirile violente.
- La nivelul clasei este indicată elaborarea unui regulament intern. Elevii sunt cei ce negociază regulile, și stabilesc sancțiunile în cazul abaterilor. Trebuie stabilite reguli simple ce pot fi lesne înțelese și respectate.
- În condițiile în care situațiile de violență școlară nu pot fi rezolvate în mod direct prin acțiunea efectivă și imediată a cadrului didactic se impune formarea unei echipe.
- La nivelul școlii se pot înființa grupuri de dezbateri în care să se pună în discuție dificultățile muncii de formare a comportamentului prosocial al elevilor. Situațiile problemă expuse, de unul sau mai mulți profesori să fie dezbătute în cadrul grupului.
- Înființarea în cadrul școlii a unui centru de consultanță cu părinții și elevii unde să se poată depista, mediatiza, și dezbate acte de violență școlară.

A elabora strategii, proiecte de prevenire a violenței școlare implică a ține cont de toți factorii (temperamentali, sociali, familiari) care pot determina comportamentul violent al copilului. Școala are un rol important în prevenirea violenței și asta nu numai în condițiile în care sursele agresivității sunt în mediul școlar, ci și în situația în care sursele se află în exteriorul granițelor școlii.

Când se vorbește despre violență în școală, se consideră drept surse favorizante factori exteriori școlii: mediul familial, mediul social, precum și factori ce țin de individ, de personalitatea lui.

Mediul familial prezintă cea mai importantă sursă a agresivității elevilor. Mulți dintre copiii care

prezintă un profil agresiv provin din familii dezorganizate, au experiența divorțului părinților și trăiesc în familii monoparentale. Echilibrul familial este perturbat și de criza locurilor de muncă, de șomajul cu care se confruntă foarte mulți părinți. Părinții sunt confrunțați cu foarte multe dificultăți materiale dar și psihologice, pentru că au sentimentul devalorizării, al eșecului. În aceste condiții ei nu mai sunt sau sunt foarte puțin disponibili pentru copiii lor. Pe acest fundal apar noi probleme familiale foarte grave care îi afectează profund pe copii: violența infantilă, consumul de alcool, abuzarea copilului, neglijența la care se adaugă și importante carențe educaționale – lipsa de dialog, de afecțiune, inconstanța în cerințele formulate față de copil (treceri de la o extremă la alta, de la o permisivitate exagerată la restricții foarte dure), utilizarea mijloacelor violente de sancționare a copilului.

Sunt și părinți care privilegiază în mod exagerat relația afectivă în detrimentul rolului educațional pe care trebuie să îl aibă în raporturile cu copiii lor: nu le impun nici un fel de interdicții, de reguli, emit puține exigențe și caută să evite conflictele. Această absență cvasitotală a constrângerilor (în afara școlii) îl va determina pe elev să adopte în școală comportamente de refuz a exigențelor profesorilor.

Mediul social conține și el numeroase surse de influență de natură să inducă, să stimuleze și să întrețină violența școlară: situația economică, slăbiciunea mecanismelor de control social, inegalitățile sociale, criza valorilor morale, mass-media, disfuncționalități la nivelul factorilor responsabili cu educația tinerilor, lipsa de cooperare a instituțiilor implicate în educație.

Trăsăturile de personalitate ale elevului sunt și ele într-o strânsă corelație cu comportamentele violente, trăsături individuale la care se adaugă și problemele specifice vârstei adolescenței.

Adolescența este o perioadă de profunde transformări atât pe plan fizic, psihic cât și social. Transformările fizice care încep la pubertate sunt adesea foarte brutale și adolescenții le trăiesc ca pe o veritabilă metamorfoză, transformări ce pot determina o atitudine de retragere în raport cu anturajul, timiditate, sentimente de jenă, refuzul de a comunica. O caracteristică importantă este relația pe care adolescentul o stabilește cu propriul corp, acesta fiind suportul privilegiat al exprimării personalității, și în aceste condiții asistăm la excese în privința vestimentației, coafurii, machiajului. „Look”-ul apare ca o modalitate de afirmare, de impunere a personalității dar și o carapace sub care se ascund multe neliniști și temeri.

Emoțiile se manifestă în perioada adolescenței cu o dinamică accentuată astfel acum adolescentul este fericit, se simte bine în pielea sa și câteva ore mai târziu este trist, deprimat, descurajat. Adeseori el oscilează între sentimentul de forță, de putere și sentimentul de îndoială, de descurajare, de scădere a stimei de sine. Pentru a se apăra de aceste emoții, adolescenții dezvoltă reacții de provocare, de agresivitate, de opoziție față de părinți și profesori.

În această perioadă atât de dificilă dialogul părinți-copii și profesor-elev este absolut necesar. Adolescentul dorește să fie înțeles, are nevoie de dragoste, de securitate afectivă dar însă de cele mai multe ori el nu recunoaște și nu exprimă acest lucru.

A lupta contra violențelor școlare înseamnă a ameliora calitatea relațiilor și a comunicării între toate persoanele angrenate în sistemul educațional.

Există trei tipuri de prevenție pe care le poate desfășura școala și care se completează reciproc:

1. o prevenție primară, care se referă la dezvoltarea unei priviri pozitive asupra fiecărui elev, exprimarea încrederii în capacitatea lui de a reuși, valorizarea efortului elevului;

2. o prevenție secundară, ce pleacă de la faptul că școala reprezintă un post de observație privilegiat al dezvoltării intelectuale și afective a elevului, iar profesorul printr-o observare atentă a acestuia, poate repera efectele unor violențe la care elevul a fost supus în afara mediului școlar. Semnalând cazul respectivilor elevi profesioniștilor (psihologul școlar și asistentul social) și autorităților competente, pot fi luate măsuri de protecție și de ajutor care să înlăture cauzele abuzurilor și reducerea tulburărilor somatice, psihice și comportamentale induse prin violență;

3. o prevenție terțiară, ce are în vedere sprijinul direct adus elevilor ce manifestă comportamente violente. Menționarea unor așteptări pozitive față de ei, dezvoltarea sentimentului de apartenență comunitară, exprimarea preocupării față de situația pe care o au și integrarea lor în activitățile grupului sunt factori de protecție ce pot fi exercitați în cadrul instituției școlare, putându-se astfel împiedica cronicizarea tulburărilor provocate de violență.

În condițiile unui mediu familial instabil, conflictual, tensionat școala poate reprezenta pentru elev o a doua șansă. Clasa este o microsocietate a cărei funcționare necesită stabilirea unor reguli clare ce se cer

respectate de toți membrii grupului școlar. Respectarea regulilor este o condiție a socializării, care înseamnă a învăța să trăiască împreună în relații de respect reciproc, excluzând violența. Regulile școlare vizează ținuta, efectuarea temelor, prezența la cursuri, dar sunt și reguli de civilitate care au în vedere limbajul folosit, modalitățile de adresare, respectul față de celălalt, păstrarea bunurilor școlare, toleranța, solidaritatea, într-un cuvânt maniera de a te comporta astfel încât viața în colectivitate să fie cât mai agreabilă.

Consiliul Europei a recomandat câteva principii directe în confruntarea cu fenomenul violenței școlare:

- conceperea prevenirii violenței ca o dimensiune centrată pe educație în spiritul civismului democratic (toleranță și relații interculturale, egalitate între sexe, respectarea drepturilor omului, gestionarea pacifistă a conflictelor, valorizarea persoanei, a nonviolentei);
- considerarea tinerilor ca actori și parteneri-cheie în orice acțiune desfășurată în această direcție; – conceperea unor modalități de acțiune înainte ca faptele de violență să se declanșeze, avându-se în vedere sensibilizarea tuturor actorilor implicați și prevenirea timpurie a violenței;
- prevederea unor modalități de reacție rapide și echilibrate în cazul declanșării faptelor de violență;
- conștientizarea necesității de acțiune la toți actorii implicați și întărirea mobilizării acestora;
- promovarea dezvoltării de schimburi, dialoguri la toate nivelurile în cadrul comunității;
- acordarea priorității în ceea ce privește protecția și îngrijirea victimelor;
- susținerea familiilor în ceea ce privește exercitarea rolului lor educativ.

Bibliografie

1. Jigău, Mihaela, Balica, Magdalena, 2006, *Prevenirea și combaterea violenței în școală*, ghid practic pentru directori și cadre didactice, Editura Alpha MDN, București;
2. Păunescu, Constantin, 1994, *Agresivitatea și condiția umană*, Editura Tehnică, București;
3. Stoica-Constantin, Ana, Neculau, Adrian, 1998, *Psihosociologia rezolvării conflictului*, Editura Polirom, Iași;
4. Ulrich, Louis, Godinac, Mihaela, Tudorache, Mariana, 2007, *Violența în școală. Metode de intervenție*, ghid de bune practici, Editura Atelier Didactic, București;

Teaching Grammar Through Stories - cercetare in domeniu -

Prof. Zaharioiu Ioana

Scoala Gimnaziala Magura, Mihaesti

There is a question which arises from the very beginning of what we mean by *stories*. According to *The Free Online Dictionary* by Farlex, it is “an account or recital of an event or a series of events, either true or fictitious”, or “a usually fictional prose or verse narrative intended to interest or amuse the hearer or reader; a tale”.

Children have already formed themselves an idea of what a story is since early childhood. Within the family environment, children have had numerous opportunities to listen to stories being read to them, to hold and discover the world of the colourful pictures and, later, to make efforts to decode the letters and sounds until they make sense to them as words and sentences.

Teachers can choose from a wide range of storybooks of this kind: traditional stories and fairy tales which are common in most European cultures (E.g. *Snow White* or *Little Red Riding Hood*); picture stories, where children can build up their own version of the story; fantasy stories; animal stories, etc. Alternatively, many authentic storybooks written for English speaking children are suitable for use in an EFL classroom. The advantage is that they bring the real world in the classroom, and they are an excellent opportunity for

providing our students with examples of authentic language use.

G. Ellis and J. Brewster give several reasons why teachers should use stories in their classes, in their book, *The Primary English Teacher's Guide*. According to them, there are at least eight reasons for this:

1) Storybooks can enrich the pupils' learning experience. Stories are 'motivating and fun and can help develop positive attitudes towards the foreign language, culture and language learning' (p.1).

2) Stories are a useful tool in linking fantasy and the imagination with the child's real world. "They provide a suitable way of enabling children to make sense of their everyday life and forge links between home and school" (p. 1).

3) Listening to stories in class is a shared social experience. It "provokes a shared response of laughter, sadness, excitement and anticipation which is not only enjoyable, but can help to build up the child's confidence and encourage social and emotional development" (p. 1).

4) Children enjoy listening to stories over and over again. This repetition allows language items to be acquired and reinforced. "Repetition also encourages participation in the narrative" (p.2).

5) Listening to stories develops the child's listening and concentrating skills. "It also helps children to become aware of the rhythm, intonation and pronunciation of language" (p.2).

6) Stories create opportunities for developing continuity in children's learning. They can link English with other subject areas across the curriculum.

7) Children exercise their imagination through stories. They "can become personally involved in a story as they identify themselves with the characters and try to interpret the narrative and illustrations. This imaginative experience helps" (p.1).

8) Stories address universal themes which go beyond the useful level of basic dialogues and daily activities. "They allow children to play with ideas and feelings and to think about issues which are important and relevant to them" (p. 2). They also provide ideal opportunities for presenting cultural information and encouraging cross-cultural comparison.

Secondary school students like stories as well as primary school pupils. They want them, maybe not all the time, but basically they all need them. Stories are largely based on words. They give meaning to words. "Learning English through stories can lay the foundations for secondary school in terms of learning basic language functions and structures, vocabulary and language learning skills" (p.2).

It is obvious that a teacher should choose different types of stories and different topics for secondary school students. Also, the sources of stories are different. Students are now able to create their own stories if they have the right input.

There are several criteria a teacher could use for selecting a story that would be accessible and relevant for the learners. The successful choice, however, is not enough to ensure the good use of a story in class. The activities designed for each story and the exploitation of the rich material in the story itself are very important also. Here are some of the criteria a story should fulfill, according to Ellis and Brewster:

- *appropriate language level* (vocabulary, structures, notions / functions)
- *content* (encourages participation, interesting, motivating, challenging, fun, memorable)
- *visuals* (attractive, potential to work with, size)
- *pronunciation* (intonation, rhythm, repetition)
- *motivation* (develop imagination, arouse curiosity, draw on personal experience)
- *language learning potential* (skills development, language practice, recycling, prediction, other strategies)
- *potential* in terms of learning other subjects, target / other culture, metacognition.

How will the story end?: Sample Story 1

Grammar: Going To or Will to describe future events

Level: Pre-intermediate to advanced

Skills: reading, oral brainstorming or discussion, with optional written follow-up.

Materials: A story, presented initially to the students without its ending, or with an uncertain or ambivalent ending. Such stories are most conveniently given as individual written copies, but may also be read aloud or improvised orally from skeleton notes. They may be taken from the coursebook or from books of stories and anecdotes.

“Sleep tight, Scottie,” his mother said as she kissed him goodnight and turned off the light. As soon as she had closed the door behind her, Scott was fast asleep. He was completely exhausted after spending the whole afternoon assembling his new train set and then watching it go around the tracks and through the tunnels. Suddenly, a ball of brilliant yellow light shot past the window. Scott woke with a start when the ball entered his room. The light was so bright that he had to shut his eyes. [...]

When Scott woke up the next morning, he thought about his unusual dream. He stared at his train set before jumping out of bed and trying to switch it on. Nothing happened. Then Scott realized that it had no batteries...and there were no batteries in any of his other toys, either. (Evans, V. *Successful Writing*, p. 28)

The material may be presented very effectively in the form of a recorded short story, radio play or dramatized narrative or a video film stopped at some point before the ending.

Procedure: The teacher presents the incomplete story and invite students to make suggestions as to how it will continue. Students may brainstorm simple one-sentence suggestions, or discuss each idea as it is proposed, accepting, rejecting or amending it in order to work out an agreed sequence of events. The teacher may disclose *the right ending* (if there is one), at the end of the activity-or adopt one of their suggestions-or approve them all.

Variations: The activity may be made a little longer and more varied by stopping the story at several different points as it goes on, not just at the end. The teacher may a long story in installments, stopping at exciting points to ask the class what they think will happen next (continuing, possibly, in later lessons); or a video film, a recorded narrative or play may be halted occasionally to give opportunities for conjecture.

For homework, students write out their prediction of the sequence of events following an incomplete story.

Comments: The fact that the story is to lead to suggestions for further action in the future tense, does not necessarily mean that it has to be told in the present; it is quite acceptable to use the past tense in the narrative and then use the future to discuss possible sequels.

For those teachers who teach literature as part of the English syllabus, this technique can be used when presenting a story, play or novel for the first time to stimulate discussion of plot or character (E.g. *Judging from what you know of X's personality, how do you think she will react when she finds out...?, ...Do you think this is going to end happily or tragically?, ...Why?, etc.*).

Bibliography

1. Brewster, J. and Ellis, G., *The Primary English Teacher's Guide*, Pearson
2. Education Ltd, 2002.
3. Evans, V., *Successful Writing (Proficiency)*, Express Publishing, 2006.

Împreună pentru o educație mai bună

Prof. Zamfir Lăcrămioara
Liceul Tehnologic "Căpitan N. Pleșoianu" Râmnicu Vâlcea

Odată cu integrarea României în Uniunea Europeană elevii, studenții și profesorii s-au bucurat de extraordinara posibilitate de a desfășura stagiile de pregătire teoretică și/sau practică în diverse țări europene, prin intermediul fondurilor europene oferite prin diverse tipuri de proiecte. Mă voi opri astăzi la proiectele Erasmus⁺, care conferă oportunități extraordinare de învățare și pregătire practică pentru categoriile mai sus amintite.

Pentru noi, cadrele didactice, acest tip de proiecte sunt benefice deoarece prin intermediul lor avem, în primul rând, oportunitatea de a ne îmbunătăți și îmbogăți competențele de predare prin intermediul unor cursuri sau al schimbului de experiență cu colegi din țările partenere în proiect. Învățăm astfel noi metode de

predare prin intermediul cărora orele noastre de curs să devină mult mai atractive pentru elevii noștri și care le dau posibilitatea să-și însușească mult mai ușor noțiuni care înainte li s-ar fi părut dificile sau aride.

activitatea sau la îmbunătățirea parteneriatelor școală-comunitate locală sau școală-familie.

Tot prin intermediul acestor proiecte avem oportunitatea de a vedea și de a înțelege cum funcționează diversele sisteme de învățământ ale țărilor participante la proiect/proiecte și astfel vom putea contribui la dezvoltarea și eficientizarea sistemului de învățământ din școala sau chiar din țara noastră – mă refer aici de exemplu la descoperirea, învățarea și aplicarea unor metode de

diminuare a abandonului școlar, la atragerea unui număr mai mare de elevi către unitatea școlară în care ne desfășurăm

activitatea sau la îmbunătățirea parteneriatelor școală-comunitate locală sau școală-familie.

Competențele de comunicare, de lucru în echipă și socializare sunt și acestea îmbunătățite deoarece intrăm în contact cu cadre didactice și elevi din mai multe țări europene cu care trebuie să colaborăm pentru a putea realiza activități de succes, benefice pentru toți cei implicați.

Pentru elevi și studenți beneficiile sunt mult mai multe și mai diverse. În primul rând aceștia au posibilitatea extraordinară de a-și îmbogăți competențele de comunicare într-o limbă străină – de obicei engleză. Se știe că la astfel de proiecte sunt cooptați parteneri din diverse țări europene, iar comunicarea în cadrul proiectului se realizează prin intermediul unei limbi străine de circulație internațională. În momentul în care sunt participanți la astfel de mobilități, elevii noștri fac adevărate *băi de limbă*, ei fiind nevoiți să comunice în diverse contexte reale: achiziționarea de bilete de intrare în diverse locuri/ vizitarea unor obiective turistice sau bilete de utilizare a mijloacelor de transport în comun; achiziționarea de produse alimentare, vestimentare, sau suveniruri; cererea unor informații - orientare geografică, îndeplinirea unor sarcini de lucru etc. Folosind competențele lingvistice în astfel de situații, elevii noștri își îmbogățesc vocabularul și reușesc să depășească anumite complexe sau blocaje pe care le au în comunicare.

Un alt tip de competențe pe care elevii noștri le achiziționează/îmbogățesc prin intermediul acestor proiecte sunt acelea de lucru în echipă, cel mai adesea sarcinile propuse în cadrul proiectului trebuind să fie rezolvate de grupe de elevi, mai mari sau mai mici, alcătuite prin metoda mozaicului (de exemplu doi elevi

din România, doi din Polonia și doi din Italia). În cadrul acestor sarcini de grupă ei sunt nevoiți să comunice și să lucreze împreună pentru rezolvarea acestora. Dacă sarcina de lucru face parte și dintr-un concurs cu premii, atunci scopul rezolvării sarcinii și implicit câștigarea concursului devine obiectiv principal, ambiția crește și astfel se dezvoltă și spiritul de competiție.

Totodată lucrul în echipă îi face pe elevii participanți să se simtă parte a unei comunități mai largi în care fiecare dintre noi ca persoană, ca individ și membru al unei comunități își are rolul și locul pe care fiecare dintre ceilalți membri ai societății trebuie să-l accepte și să-l respecte.

O altă oportunitate pe care participanții la proiecte de acest tip o au este aceea de a-și îmbogăți cunoștințele de cultură generală. Ei au posibilitatea de a vizita mai multe țări străine – pe care altfel ne le-ar putea vizita din lipsă de mijloace materiale - și de a vizita diverse obiective turistice reușind astfel să vadă și să învețe istoria sau geografia (de exemplu) pe viu: vizitarea Atenei, a Romei etc. Cunoașterea de noi tradiții și obiceiuri culturale precum și popularizarea tradițiilor și a obiceiurilor noastre este un alt aspect benefic al participării la proiectele europene.

Acestea ar fi câteva dintre marile beneficii ale implicării elevilor și cadrelor didactice la proiectele și parteneriatele de tip Erasmus⁺ și eu consider că fiecare dintre noi ar trebui, cel puțin odată în carieră să participe la un astfel de proiect.

„Toți copiii au șanse egale!” Ce este autismul?

Prof. Înv. Presc. Bunescu Mihaela

Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”,/G.P.N. Rotărăști, Nicolae Bălcescu, Vâlcea

CE ESTE AUTISMUL?

Autismul infantil- Concept.

Este o tulburare pervazivă de dezvoltare, cu debut înainte de vârsta de 3 ani, de etiologie necunoscută. Autismul este un handicap global, care împiedică persoana să comunice obișnuit, să înțeleagă relațiile sociale și să învețe prin metodele obișnuite în învățământ.

Interacțiunea socială

Copiii cu autism pot afișa o rezervă și indiferență profundă față de alte persoane, o acceptare pasivă a contactului social sau o manieră de a interacționa nepotrivită.

Comunicare socială

Copiii cu autism pot să nu vorbească sau comunice deloc, fie prin limbaj sau acțiune, nu pot să înțeleagă cuvinte sau nu sunt capabili să înțeleagă regulile inerente conversației normale sau nuanțele de sens.

Imaginație

Copiii cu autism nu sunt deloc capabili să joace roluri (preferând să înșiruie sau să ordoneze obiecte), însă pot manifesta un interes bizar și uneori obsesiv față de date și cifre.

Analiza Comporamentala Aplicata (ABA) este...

Folosirea metodelor analitice comportamentale și a constatărilor cercetării pentru a schimba în mod semnificativ comportamente importante din punct de vedere social.

Analiza Comporamentala Aplicata (ABA) nu este...

O metodă de predare asociată exclusiv cu „tratamentele” pentru autism. Este o tehnică ce poate aplica, de fapt chiar se aplică și în logopedie, și în ergoterapie, ludoterapie...s.a.

Caracterizată de: - instruire individuală

- intensitatea tratamentului

- vârsta copilului

Principiile și metodele ABA

Principiile și metodele ABA au fost folosite de Lovaas începând cu anii 60, pentru a forma o gamă largă de abilitați importante și pentru a reduce comportamentele problematice.

SD= Stimul Distinctiv

O indicație în mediu sau instrucțiune, care semnalează că recompensa este disponibilă în urma unui comportament țintă .

- Includeți prezentarea unui obiect , a unei instrucțiuni sau a unei întrebări.
- SD trebuie să fie clar , simplu și potrivit nivelului copilului .
- Eliminați "zgomotul " în exces făcând SD-ul concis , folosiți numai cele mai importante cuvinte (e.g. , " Bate din palme " ar fi o instrucțiune mai concisă decât "Poți te rog, să aplauzi pentru mine ? ") .
- Spuneți întreg SD-ul fără întrerupere.
- Decideți exact asupra cuvintelor și folosiți-le în mod consistent .
- Prezentați materialele într-un mod consistent .

R= Răspuns-

Comportamentul în care se angajează copilul . • Există trei tipuri de răspunsuri:

- 1.Răspuns Corect - copilul se angajează în comportamentul dorit în 3 secunde după prezentarea SD-ului .
2. Răspuns Greșit - copilul se angajează într-un comportament alternant după ce SD-ul a fost prezentat .
- 3.Non-Răspuns- copilul nu răspunde în 3 secunde după prezentarea SD-ului .În colectarea datelor , un non-răspuns se consideră răspuns greșit .

SR= Stimul Întăritor-

Consecința ce urmează răspunsul copilului care schimbă probabilitatea cu care comportamentul va fi reprodus.Recompensele pot să fie primare(alimente) sau secundare (laude sociale) - vor crește frecvența comportamentului . Absența unei recompense, pierderea răspunsului (înlăturarea unui stimul plăcut) , sau prezentarea a ceva ce copilului nu îi place (folosirea unui stimul nedorit) vor descrește frecvența comportamentului .

RECOMANDĂRI

Dupa 5-10 repetari in functie de copil, cat de repede invata, cat de atent este, cum reusim sa-l captam, se ia o pauza, in care de asemenea trebuie sa se simta bine: deci poate fi invartit, luat in brațe, ne jucăm cu ceva-o minge, orice, totul este să se evite in timpul ședinței ca cel mic să fie lăsat singur, sau să fie lăsat să se autostimuleze..etc

Programe pentru dezvoltarea limbajului receptiv nivel începător

Identifică părțile corpului/Identifică obiectele/Identifică imaginile

Identifică persoanele familiare

Îndeplinește comenzile ce presupun verbe

Identifică verbele în imagini/ Identifică obiectele în mediu/Indică (cu degetul) imagini într-o carte

Identifică obiectele prin funcția (utilitatea) lor

Identifică posesia/ Identifică sunetele din mediu.

Programe pentru dezvoltarea limbajului expresiv nivel incepator

Denumeste imaginile/ Imită sunete și cuvinte/Denumeste obiectele

Exprimă sau gesticulează “da” și “nu” pentru itemii preferați și pentru cei respinși

Denumeste persoanele familiare/Face o alegere

Răspunde când este salutat/Răspunde la întrebări sociale

Denumeste verbele în imagini, la sine și la alții

Denumeste obiectele după funcția (utilitatea) lor/Denumeste posesia

Programe pentru dezvoltarea limbajului receptiv nivel intermediar

Identifică camerele/Identifică emoțiile/Identifică locațiile/

Recuperează obiecte care nu sunt la vedere.

Identifică persoanele din comunitate/Se preface (pretinde că...)

Identifică categoriile/Identifică pronumele/Îndeplinește instrucțiile cu prepoziții/ Identifică un obiect aflat la vedere atunci când îi este descris

Plasează în ordine cartonașe secvențiale.

Răspunde la întrebările (Care? Unde? Cum? Când? Cine?,etc)despre obiecte și imagini.

Programe pentru dezvoltarea limbajului receptiv la nivel avansat

Identifică obiecte care sunt la fel/ Identifică obiecte care sunt diferite

Identifică ce nu aparține unui grup, în funcție de caracteristică sau de categorie

Identifică pluralul versus singular/ Răspunde la întrebările despre o scurtă povestire

**Răspunde la întrebările despre un subiect/ Îndeplinește comenzile
“Întreabă...” versus “Spune...”**

Găsește obiectele ascunse atunci când i se dau indicii privind locația .

ÎN LOC DE CUVINTE....

Rolul empatiei in prevenirea abandonului școlar

Prof. Rodica-Elena Taicutu

Scoala Gimnaziala „Toma Caragiu” Ploiesti

In fiecare proces de predare, empatia are un rol relevant, deoarece este o dimensiune facilitatoare a imbunatatirii personalitatii. Fara acordarea, acceptarea, și respectarea oamenilor, formarea este intrerupta. Astfel, cererea de empatie in educatie nu raspunde capriciilor sau frivolitatii, ci faptului incontestabil ca elevul are nevoie de intelegere. Goleman a spus pe buna dreptate ca lipsa de empatie in copilarie poate avea un cost emotional ridicat, vizibil chiar si la varsta adulta.

La aceasta trebuie adaugat faptul ca insuficienta empatica poate fi negativa si in mediile educationale. Un cadru educational care sa nu conduca la armonie, participare si dialog impinge usor elevii spre depersonalizare, un proces dureros plin de sentimente de singuratate, copleșire si instrainare si duce la abandon școlar. Elevii cu dizabilitati, imigrantii si scolarii apartinand minoritatilor etnice sunt unii dintre elevii cu cele mai multe piedici care pot aparea pe un drum dificil prin mediile școlare. Un centru educational lipsit de caldura, ospitalitate si empatie ii influenteaza in mod negativ pe elevi, ii devitalizeaza si ii determina sa abandoneze școala.

Empatia permite unui individ sa se apropie de celalalt, sa se alinieze comportamentului acestuia si, prin urmare, este un aspect cheie in relatia educationala. Favorizeaza ceea ce putem numi “alianța educationala” intre profesor si elev. Educatia, de fapt, este un proces de natura relationala in care empatia isi asuma o importanta mare atat in constructia sensurilor partajate, cat si in abordare, intalnire, intelegere si schimbare personala.

Constatarea faptului ca, la unii elevi, situatia de esec este o consecinta a deficientelor comunicative cu profesorii, arata ca fiecare profesor trebuie sa dobandeasca in mod teoretico- practic in perioada de pregatire, o competenta cognitiv-emotionala de baza care ii permite sa se ocupe si canalizeaza in mod corespunzator evenimentele relationale in timpul procesului de invatamant, in special in etape si in situatii critice. De asemenea, profesorii sunt intr-o anumita masura “psihologi”, intrucat dobandesc empatia si abilitatile de comunicare necesare pentru a-si dezvolta munca in medii eterogene si in situatii posibil dificile. Fiecare cadru didactic este chemat sa sustina elevul.

Profesorul trebuie sa aiba grija in mod special sa nu se acomodeze in pozitia de putere pe care le-o confera acest rol. A te lasa cuprins de sentimente de superioritate duce la estomparea propriei imagini si, in consecinta, a elevilor, cu siguranta instalati in pozitii inferioare. In aceste cazuri, este posibil ca ego-ul profesional sa castige, dar se pierde in ceea ce privește calitatea relationala si formativa.

Orice abordare trebuie facuta cu tact. Comunicarea educationala trebuie sa fie instructiva si indrumatoare, cognitiva si emotionala, adica completa. In acest fel, relatia educationala indeplineste dubla cerinta a predarii si își lasa amprenta asupra personalitatii elevului. Profesorul care adopta o atitudine empatica fata de elev deschide usa dialogului, participarii si cordialitatii. O astfel de pozitie psihologica favorizeaza personalizarea educationala, deoarece arata preocuparea sanatoasa pentru fiecare elev, in functie de unicitatea sa.

Astfel, prudenta isi asuma o importanta deosebita, si trebuie reflectata, de exemplu, in cuvinte si actiuni atente care pot avea o influenta deosebita asupra elevului. Trebuie evitate judecatile negative care pot impiedica sau reduce dezvoltarea personala, fara a implica, desigur, acceptarea tuturor comportamentelor.

In vederea dezvoltarii capacitatilor empaticice este nevoie de realizarea de conditii optime (un climat favorabil, intelegere, apreciere, acceptare si incurajare), stabilirea si negocierea unor reguli, seriozitate, confidentialitate, punctualitate, rabdare respect fata de ceilalti si dreptul la propria parere precum si initierea unor activitati potrivite de cunoastere si autocunoastere, de dezvoltarea increderii in sine si de gestionarea emotiilor.

Tipuri de activitati:

Identificarea tipului de personalitate: empatica sau asertiva, se va realiza pe baza unor chestionare oferite de psihopedagogii școlari.

Identificarea emotiilor celuilalt - prin joc de rol cu marionete.

Cunoasterea drepturilor persoanelor asertive -prin generarea unor situatii concrete si discutarea acestora.

Trifoiul reusitei - aprecierea obiectiva a calitatilor si defectelor celuilalt.

Formarea deprinderilor empaticе la copii și tineri poate fi facuta in școli la orele de dirigenție respectiv la orele de consiliere și orientare școlară și profesională de către profesorii diriginți, psihologi școlari și persoane cu calitatea de invitați cu competențe in domeniu.

Formarea comportamentului empatic se poate face prin metode diverse:

- Incearcarea de a fii cat mai comunicativ și deschis fata de elev.
- Incearcarea de a evita pedeapsa aplicand metode de stimulare pozitiva.
- Purtarea unor discutii despre influenta comportamentului elevilor asupra persoanelor din jur.
- Exerciții de recunoastere a propriilor emotii și a emotiilor celorlalti.
- Educarea in spiritul de a fi darnic prin implicarea in actiuni de voluntariat.
- Educarea parintilor in vederea inlocuirii recompenselor materiale, cu alt tip de recompense (sociale și spirituale).
- Formarea și dezvoltarea unei motivatii pentru atingerea unor obiective care sa-i aduca satisfactii personale și satisfactii celorlalti (cadre didactice, parinti, societate).
- Profesorul trebuie sa fie in primul rand model, fiind alaturi de elev atat in situatii pozitive cat și in cele negative, aratandu-i cum sa se comporte in situatii concrete.

Educatia si empatia se influenteaza reciproc, rezultand un proces care incearca sa impulsioneze dezvoltarea copilului si sa-l ajute sa devina cea mai buna varianta a sa. Este un proces complex in care educatorul, profesorul, parintele sau familia sunt, de asemenea, influentati si transformati de acelasi proces. Acest proces incearca sa scoata tot ce este mai bun din fiecare persoana, empatia fiind o conditie esentiala

Bibliografie

1. Goleman, Daniel, Inteligenta emotionala, Ed. Curtea Veche, 2008
2. Ienistea, Octavian, Dificultatile la invatatura, Editura Medicala Bucuresti, 1982.
3. Marcus, Stroe. David, Teodora. Predescu, Adriana., Empatia și relatiа profesor - elev, Ed. Academiei, 1987
4. Salavastru, Dorina, Psihologia invatarii, Ed. Polirom, 2009

Editat și publicat de Casa Corpului Didactic Vâlcea
Bulevardul Nicolae Bălcescu nr. 30
Râmnicu Vâlcea
Vâlcea
Romania
Web: www.ccdvl.ro
E-mail: ccdvalcea@yahoo.com
Tel/Fax: 0350/421398
Director: Prof. dr. Adrian LUCA

Editura NOVA DIDACT

ISSN 2668-4586

9 772668 458004 >